

MIRCEA CĂRTĂRESCU
NOSTALGIA

CUPRINS
PROLOG
Ruletistul
NOSTALGIA
Gemenii
EPILOG
Arhitectul

PROLOG

*Deschid cartea, cartea geme,
Caut vremea, nu e vreme.*

TUDOR ARGHEZI

RULETISTUL

*Dăruieste, Doamne, pacea Israelului
Celui care are optzeci de ani si nici un viitor pe pământ.*

Notez aici (pentru ce?) aceste versuri din Eliot. În orice caz nu ca posibil motto pentru vreuna din cărțile mele, pentru că n-am să mai scriu niciodată nimic. Iar dacă totuși scriu rîndurile astea, nu le consider nici pe departe literatură. Am scris destulă literatură, vreme de vreo șaizeci de ani nu am făcut decît asta, dar să-mi îngădui acum, la sfîrșitul sfîrșitului, un moment de luciditate: tot ce am scris după vîrsta de treizeci de ani nu a fost decît o penibilă impostura. Sînt sătul să mai scriu fără speranța că mă voi putea vreodată depăși, că voi putea să-mi sar peste umbră. E drept, pînă la un punct am fost cînstit cu mine, în singurul fel posibil pentru un artist, adică am vrut să spun despre mine totul, absolut totul. Dar cu atît mai amară a fost iluzia, căci literatura nu e mijlocul potrivit prin care poți spune ceva cît de cît real despre tine. De la primele rînduri pe care le așterni pe pagina, în mîna care ține stiloul intră, ca într-o mînușă, o mînă străină, batjocoritoare, iar imaginea ta în oglinda paginii fuge în toate părțile ca argintul viu, așa încît din bobitele lui deformante se încheagă Păianjenul sau Viermele sau Famenul sau Unicornul sau Zeul, cînd

de fapt tu ai vrut să vorbești pur și simplu despre tine. Literatura e teratologie.

De cîțiva ani buni dorm agitat și visez un bătrîn care înnebunește de singurătate. Doar visul mă mai reflectă realist. Mă trezesc plîngînd de singurătate, chiar și cînd ziua mă simt bine printre prietenii care îmi mai trăiesc. Nu-mi mai pot suporta viața, iar faptul că azi sau mîine voi intra în moartea fără sfîrșit mă face să încerc să gîndesc. De asta, pentru că trebuie să gîndesc, așa cum cel aruncat în labirint trebuie să caute o ieșire printre pereții mînjiți cu baligă, chiar și prin gaura șobolanului, numai din acest motiv mai scriu rîndurile astea. Nu propriu-zis ca să (îmi) demonstrez că există Dumnezeu. Din păcate nu am fost niciodată, cu toate eforturile mele, credincios, nu am avut crize de îndoială sau tăgadă. Poate că ar fi fost mai bine să fiu, pentru că scrisul cere dramă și drama se naște din lupta chinuitoare între speranță și deznădejde, unde credința are un rol, îmi închipui, esențial. În tinerețea mea, jumătate din scriitori se converteau, iar jumătate își pierdeau credința, ceea ce pentru literatura lor avea cam aceleași efecte. Cît îi invidiam pentru focul pe care demonii lor îl ațîțau sub căldările în care huzureau ca artiști! Și iată-mă acum în ungherul meu, un ghem de zdrențe și zgîrciuri, pe a cărui minte sau inimă sau credință nu ar paria nimeni, pentru că mie nu are ce să mi se mai ia.

Zac aici, în fotoliu, terifiat de gîndul că afară nu mai există nimic, decît o noapte solidă ca un infinit sloi de smoală, o ceață neagră care a mîncat încet, pe măsură ce am înaintat în vîrstă, orașe, case, străzi, fețe. Singurul soare din univers pare să fi rămas becul veiozei, iar singurul lucru luminat de el - o față smochinită de moșneag.

După ce voi muri, cavoul meu, ungherul meu, va continua să plutească în ceața neagră și solidă, ducînd niciunde foile astea ca să le citească nimeni. Dar în ele e, în sfîrșit, totul. Am scris cîteva mii de pagini de literatură - praf și pulbere. Intrigi conduse magistral, fanteze cu surîsuri galvanice, dar cum să spui ceva, cît de puțin, în această imensă convenție a artei? Ai vrea să întorci pe dos inima cititorului, iar el ce face? La ora trei termină cartea ta, și la patru se apucă de alta, oricît de bună ar fi cartea pe care i-ai pus-o în brațe. Dar aceste zece-cincisprezece foi sînt altceva, alt joc. Cititorul meu este acum nimeni altcineva decît moartea, îi și văd ochii negri, umezi, atenți ca ochii fetițelor, citind pe măsură ce umplu rînd după rînd. Foile acestea cuprind proiectul meu de nemurire.

Zic - proiect, deși totul, și ăsta e triumful meu și speranța mea, este adevărat. Ce straniu: cele mai multe personaje care populează cărțile mele sînt inventate, dar ele au părut tuturor copii ale realității. Abia acum am curajul să scriu despre un om real, care a trăit mult timp lîngă mine, dar care în convenția mea ar fi părut cu totul neverosimil. Nici un cititor nu ar fi acceptat că în lumea lui ar putea trăi, înghesuindu-se în aceleași tramvaie, respirînd același aer, un om a cărui viață este o demonstrație practic matematică a unei ordini în care astăzi nu mai crede nimeni, sau crede pentru că este absurd. Dar, vai! - Ruletistul nu este un vis, nici o halucinație a unui creier sclerosat, nici un alibi. Acum, gîndindu-mă la el, sînt convins că am cunoscut și eu acel cerșetor de la capătul podului, despre care scria Rilke, în jurul căruia se rotesc lumile.

Deci, nimeni drag, Ruletistul a existat. Și ruleta a existat. Nu ai auzit nimic

despre ea, dar spune-mi, ce ai auzit despre Agatha? Eu am trăit vremurile neverosimile ale ruletei, am văzut prăbușirea averilor și acumularea averilor în lumina de fiară a prafului de pușcă. Am urlat și eu în sălile scunde, subpământene și am plîns de fericire cînd era scos afară un om cu creierii împrăștiați. Am cunoscut marii magnați ai ruletei, industriașii, proprietarii de pămînturi, bancherii care pariau sumele acelea de multe ori exorbitante. Timp de mai bine de zece ani, ruleta a fost pîinea și cercul iadului nostru senin. Nu s-a auzit nici o șoaptă despre așa ceva de patruzeci de ani încoace? Gîndește-te, cîte mii de ani au trecut de la misterele grecești? Știe cineva oare azi ce se petrecea cu adevărat în acele caverne? Unde e vorba de sînge, se tace. Toți au tăcut, sau poate că fiecare știutor a lăsat după moartea sa niște foi inutile ca acestea, pe care le va urmări, cu degetul scheletic, doar moartea. Moartea individuală a fiecăruia, geamănul negru născut o dată cu el.

Omul despre care scriu aici avea un nume oarecare, uitat de toata lumea, căci foarte curînd i s-a spus Ruletistul. Spunînd „Ruletistul”, nu puteai vorbi decît despre el, deși ruletiști erau destui. Mi-l amintesc fără greutate, o figură posomorită, o față triumfiulară pe un gît lung, gălbui și slab, o piele uscată și părul aproape stacojiu. Ochi de maimuță amărîtă, asimetrici, mi se pare că inegali ca mărime. Făcea cumva o impresie de îngălare, de necurătenie. Așa arăta și în țealele lui de la fermă, și în smokingurile lui de mai tîrziu. Doamne, ce tentat sînt să fac aici și puțină hagiografie, să-i arunc o lumină transfinită pe obraz și să-i pun o vâpaie în ochi! Dar să strîng din fălci și să-mi înghit ticurile astea mizerabile. Ruletistul avea fața întunecată, de țaran ceva mai înstărit, cu dinții jumătate fier, jumătate cărbune. De cînd îl știu și pînă a murit (de revolver, dar nu de glonț) a arătat la fel. Și totuși el a fost singurul om căruia i-a fost dat să întrezărească infinitul Dumnezeu matematic și să se ia la trîntă cu el.

N-am nici un merit că-l cunosc, că pot să scriu despre el. Aș putea să înalț, numai cu figura lui înaintea ochilor, o schelărie ramificată enorm, un Babel de hîrtie, un *Bildungsroman* de o mie de pagini, în care eu, umil Serenus Zeitblom, aș urmări cu sufletul la gură demonizarea progresivă a noului Adrian. Dar apoi? Chiar dacă, prin absurd, aș da ce n-am dat în șaiszeci de ani de lucru, o capodoperă, mă întreb la ce bun... Pentru scopul meu final, pentru marea miză a mea (pe lîngă care toate capodoperele lumii sînt țărîna din clepsidră și puful păpădiei), ajunge să înșir în trei rînduri etapele vieții larvare a unui psihopat: copilul brutal, cu fața întunecată, care taie în bucăți insecte și omoară cu pietre păsările cîntătoare, pasionat de jocul cu bile de sticlă și de aruncarea potcoavei la țaruș (mi-l amintesc pierzînd, pierzînd mereu bani, bile, nasturi și apoi încăierîndu-se cu disperare); adolescentul cu momente de furie epileptică și apetit erotic exacerbă; pușcăriașul condamnat pentru viol și tîlhărie. Cred că singurul „apropiat” în toată această întortocheată etapă a vieții lui am fost eu, poate fiindcă fuseserăm cumva împreună de mici, părinții noștri fiind vecini. Oricum, nu m-a lovit niciodată și mă privea mai puțin bănuitor decît pe ceilalți, oricine ar fi fost ei. De cîteva ori l-am vizitat, țin minte, și la închisoare, unde, în frigul verde al vorbitorului, mi se plîngea tot timpul, înjurînd oribil, de ghinionul pe care-l avea la poker - și îmi cerea bani. Aproape plîngea de umilința de a se curăța mereu, de a nu fi în stare nici la o singură mînă din miile pe care le juca să

ia banii celorlalți. Stătea acolo, pe scîndura verde, o mîna de om cu ochii înroșiți de conjunctivită.

Nu, mi-e imposibil să vorbesc despre el la modul realist. Cum să înfățișezi realist o parabolă vie? Orice tertip, orice întorsătură sau automatism stilistic care aduce cît de cît a proză mă deprimă, mă îngreșează. Să mai spun că, după ce a ieșit din închisoare, s-a apucat de băut și în cel mult un an a decăzut îngrozitor. Nu avea slujbă, iar singurele locuri pe unde îl puteai găsi în mod sigur erau cîteva cîrciumi de duzină, unde de altfel cred că și dormea. Îl vedeai umblînd de la o masă la alta, îmbrăcat în acel mod inconfundabil al bețivilor (haina pe pielea goală, turul pantalonilor tîrîndu-se pe trotuar) și cerînd cîte o halbă cu bere. Am văzut de multe ori farsa sinistră, dureroasă pentru mine, dar în același timp amuzantă, pe care i-o făceau din cînd în cînd clienții obișnuiți ai cîrciumei: îl chemau la masă și îi spuneau că va căpăta berea dacă va trage bățul lung din două bețe de chibrit ținute în pumn. Și se tăvăleau de ris cînd el trăgea întotdeauna bățul scurt. Niciodată, sînt sigur de asta, nu și-a „cîștigat” berea în acest fel.

Cam pe atunci mi-au apărut mie primele povestiri în reviste și, după un timp, primul volum de povestiri, pe care îl consider și azi cel mai bun lucru făcut vreodată de mine. Eram pe atunci fericit pentru fiecare rînd pe care îl scriam, mă simțeam în concurență nu cu cei din generația mea, ci cu marii scriitori ai lumii. Am intrat, cu încetul, în conștiința publicului și în lumea literară, am fost adulat și negat violent în proporții egale. M-am căsătorit prima dată și, în fine, am simțit că trăiesc. Asta mi-a fost de altfel fatal, căci scrisul nu prea se împacă, de obicei, cu belșugul și fericirea. Uitasem, firește, de amicul meu, cînd l-am reîntîlnit după cîteva ani în locul cel mai neverosimil pentru el: la un restaurant din centru, în lumina stinsă, halucinantă, a unor ciorchini de candelabre cu prisme curcubeene. Vorbeam liniștit cu nevastă-mea și îmi plimbam privirile prin sală, cînd brusc mi-a atras atenția un grup de afaceriști care ocupaseră o masă încărcată ostentativ. În mijlocul lor și în centrul atenției se afla el, cu figura lui lungă și slabă, înțolit sclipitor, dar arătînd tot a golan cu găvanele ochilor stinse. Zăcea blazat pe scaun, pe cînd ceilalți trîncăneau cu o anume veselie cam mitocănească. Am simțit totdeauna repulsie față de obrajii aceia lucioși și hainele de cioclu indecent prin care oamenii de felul lor înțeleg să se remarce. Dar, desigur, eram în primul rînd contrariat de schimbarea nesperată în bine a situației materiale a amicului meu. Am mers pînă la masa lor și i-am întins mîna. Nu știu dacă s-a bucurat să mă vadă, era impenetrabil, dar ne-a invitat să ne alăturăm lor și, pe măsură ce seara înainta înspre noapte, printre multe banalități și stupidități care s-au înșirat în conversație, au început să răzbată cuvinte în doi peri, expresii enigmatice pe care afaceriștii și le pasau peste încărcătura barocă a mesei și la care nu știam cum să reacționez. Timp de cîteva săptămîni după aceea am simțit din plin teroarea de a fi întrezărit, chiar și subconștient, niște perspective care se pierdeau spre un alt spațiu decît lumea burgheză, în definitiv, chiar dacă ușor colorată de moftul artei, în care trăiam. Mai mult, aveam de multe ori, pe stradă și chiar în biroul meu, senzația că sînt supravegheat, verificat de o instanță nedefinită, care doar plutea dizolvată, ca un fum de amurg, în aer. Acum știu sigur că eram cu adevărat supus unor verificări

amănunțite, pentru că fusesem propus să-mi încep noviciatul în lumea subterană a ruletei.

Uneori sînt plin de fericirea gîndului că poate nu există Dumnezeu. Ceea ce în urmă cu cîțiva ani mi se părea un paradis sîngeros (viața mea de atunci îmi apare într-un *raccourci* verzui, asemenea Cristului lui Mantegna), acum mi se pare un iad eufemizat de uitare, dar nu mai puțin posibil, și deci terifiant. Ei spuneau, ca să mă încurajeze, cînd am coborît prima dată în subteran, că doar primul joc e mai greu de suportat și că apoi latura „anatomică” a ruletei nu numai că nu te mai dezgustă, dar ajungi să descoperi în ea adevăratul, dulcele farmec al acestui joc; cui îi intră în sînge, continuau ei, îi devine necesar ca vinul și ca femeia. În prima noapte m-au legat la ochi și m-au purtat mai întîi din vehicul în vehicul pe străzile orașului, pînă n-aș mai fi fost în stare să spun nici cine sînt, darmite unde mă aflu. Apoi m-au tîrît pe niște coridoare sucite și răsucite, am coborît trepte mirosind a piatră udă și a hoit de pisică. Pe deasupra, din cînd în cînd, se auzea huruitul cîte unui tramvai. Mi-au scos cîrpa de la ochi într-o pivniță luminată slab de cîteva lumînări, unde erau așezate în chip de mese, sub bolta arcuită, cîteva butoaie de sardele, iar ca scaune lăzi mai mici sau rondele groase tăiate din trunchiuri de copac. Totul amintea de o cramă aranjată cu ostentație să pară cît mai rustică. Impresia aceasta era mărită de cînille de tablă și paharele de bere din care, așezați în jurul butoaielor, sorbeau privindu-mă și vorbind între ei vreo zece-cincisprezece inși foarte veseli, bine îmbrăcați. Pe podeaua de lut fojgăiau gîndaci mari de bucătărie. Unii, striviți pe jumătate de vreo lovitură de călcîi, mai agitau cîteva labe și-o antenă. M-am așezat la masa unde stătea și amicul meu roșcat. Pariurile deja se făcuseră, erau înscrise cu cretă pe o mică tablă neagră, așa că am dedus că deocamdată aveam să fiu doar spectator. Sumele erau mari, mai mari decît tot ce văzusem vreodată mizîndu-se la un joc de noroc. La un moment dat, animația acționarilor - cum aveam să aflu că se numeau cei care mizau în acest joc - scăzu, iar băutura rămase uitată în cîni și pahare, umplînd încetul cu încetul aerul cafeniului cu un miros acru de spirt și bere trezită. Privirile celor din pivniță alunecau tot mai des spre ușa scundă a acesteia. Ușa se deschise după un timp, și în sală intră un individ foarte asemănător cu amicul meu din copilărie, din perioada sa de maximă decădere. Haina lui avea buzunarele rupte, pantalonii îi erau legați cu sfoară de împachetat. Despre fața lui, care ieșea vălurită de sub părul smuls în toate părțile, nu se poate spune decît că era o față de bețiv. Insul era împins de la spate de un patron - era numele dat celui care angaja ruletiștii - avînd aspectul unui barman, care ducea la subțioară o cutie unsuroasă de lemn. Bețivanul se sui pe o ladă de brad pe care nu o observasem pînă atunci și rămase acolo, cocîrjat, în atitudinea grotesc caricată a unui cîștigător olimpic. Acționarii îl priveau și se agitau, arătîndu-și mereu unul altuia cîte un amănunt al înfățișării celui de pe ladă. Pe unul l-am surprins făcîndu-și cruce cu discreție. Altul își rodea furios pielîțele de pe lîngă unghii. Altul striga ceva patronului. Dar zgomotul încetă ca rețezat, cînd patronul deschise lădița. Toți își lungiră gîturile, hipnotizați, spre micul obiect negru care scînteia ca bătut în diamante. Era un revolver cu șase gloanțe, bine uns. Patronul îl prezentă asistenței cu gesturi lente, aproape rituale, ca un iluzionist care își arată palmele goale cu care

urmează să săvârșească minuni, își trecu apoi palma peste butoiașul revolverului, rotindu-l, iar acesta scoase un sunet subțire, zimțat, ca un rîs de gnom. Lăsă revolverul jos și, dintr-o cutiuță de carton, scoase un cartuș lucios în cămașa sa de alamă, pe care îl întinse celui mai apropiat acționar. Acesta îl controla atent și concentrat pe toate părțile, aprobă scurt din cap, parcă nemulțumit că nu găsisese vreo neregulă, și îl trecu celui de lîngă el. Cartușul făcu înconjurul încăperii, lăsînd urme de grăsime pe toate degetele. L-am atins și eu o clipă. Mă așteptam, nu știu de ce, să fie rece ca gheața sau să frigă, dar era căldicel. Cartușul se întoarse la patron, care, cu gesturi largi, explicite, îl introduse într-unul din cele șase orificii ale butoiașului, își trecu din nou palma peste piesa mobilă de metal, care se învîrți cîteva secunde lungi cu același sunet ascuțit, scîrțîitor. În cele din urmă înmîină, cu o ciudată reverență, omului de pe ladă, arma scînteietoare. Într-o liniște care îți pulveriza oasele și în care, îmi amintesc și acum, tot ce se auzea era fojgăitul gîndacilor uriași și sunetul slab scos de antenele lor cînd se atingeau una de alta, omul își duse revolverul la tîmplă. Din cauza îngrozitoare concentrări și a luminii slabe, ochii începură să-mi obosească, așa încît, deodată, silueta cerșetorului cu pistolul la tîmplă se descompuse în cîteva pete galbene și verzui-fosforescente. Grundul peretelui alb din spatele lui se reliefa enorm: vedeam fiecare creștătură și fiecare bobită de var, îngroșate ca pielea de pe fața unui bătrîn, lăsînd urme albăstrui pe perete. Brusc, în pivniță începu să miroasă a mosc și transpirație. Omul de pe ladă, cu ochii strînși și gura strîmbată ca și cînd ar fi simțit un gust oribil, apăsă violent pe trăgaci.

Zîmbi apoi naiv și năucit. Micul declic al trăgaciului fusese singurul sunet care se auzise. Coborî de pe ladă și se așeză, copleșit, pe ea. Patronul se repezi la el și aproape îl dărîmă în îmbrățișare, în schimb, inșii din sală începură să urle ca scoși din minți, să înjure cumplit. Cînd patronul și ruletistul său ieșiră pe ușa scundă, aceștia îi însoțiră cu huiduieli sălbatice, cum nu se pot auzi decît la un meci de box.

Întâmplător, primul ruletist pe care îl văzusem vreodată scăpase cu viață. De atunci, vreme de ani în șir, am asistat la sute de rulete și am văzut de multe ori o imagine ce nu se poate descrie: creierul omenesc, singura substanță cu adevărat divină, aurul alchimic unde se află totul, împrăștiat pe pereți și pe podea, amestecat cu schije de țeastă. Gîndește-te la coride sau la gladiatori și ai să înțelegi de ce jocul ăsta mi-a intrat curînd în sînge și mi-a schimbat viața. Ruleta are în principiu simplitatea geometrică și forța pînzei de păianjen: un ruletist, un patron, niște acționari sînt personajele dramei, în roluri secundare sînt distribuiți stăpînul pivniței, polițistul care își face rondul prin preajmă, hamalii năimiți să scape de cadavre. Sumele relativ neînsemnate pe care ruleta le băga în ei erau, din punctul lor de vedere, adevărate averi. Ruletistul este, firește, vedeta ruletei și rațiunea ei de a fi. De regulă, ruletiștii se recrutau din rîndurile groase ale nenorociților mereu în căutare de pîine, asemenea cîinilor vagabonzi, ale bețivilor, ale pușcărișilor abia eliberați. Oricine, numai să fie viu și să-și pună sufletul la bătaie pentru mulți, mulți bani (dar ce înseamnă banii în condițiile astea?), putea deveni ruletist. Era, de asemenea, preferabil să nu aibă, pe cît posibil, nici un fel de relații sociale: familie, slujbă, prieteni apropiați.

Ruletistul are cinci șanse din șase să scape. El primește de obicei cam zece la sută din câștigul patronului. Acesta trebuie să dispună de fonduri serioase, pentru că, în caz că ruletistul său moare, trebuie să plătească mizele tuturor acționarilor care au pariat contra lui. Acționarii, la rîndul lor, au o șansă din șase de câștig, dar, dacă ruletistul moare, ei pot cere de zece ori miza, sau chiar de douăzeci de ori, după înțelegerea prealabilă cu patronul. Ruletistul nu avea însă cinci șanse din șase de scăpare decît la primul joc. Statistic vorbind, dacă își mai punea o dată pistolul la țimplă, șansele lui scădeau. La a șasea încercare, șansele lui se reduceau la zero. De fapt, pînă cînd vechiul meu amic a intrat în lumea ruletei, devenind Ruletistul cu majusculă, nu se cunoșteau cazuri de supraviețuire nici după patru jocuri. Cei mai mulți rulețiști erau, firește, ocazionali, și nu ar fi repetat pentru nimic în lume teribila experiență. Doar cîțiva erau atrași de perspectiva de a face bani, și asta de obicei ca să își poată ei înșiși angaja vreun ruletist, devenind patroni, ceea ce se putea întîmpla și după al doilea joc. Nu are nici un sens să continui aici cu descrierea jocului. El este stupid și atrăgător ca orice joc, aureolat, ce-i drept, cu mînjitura de sînge care place ticăloșiei noastre. Mă întorc la cel care a distrus jocul prin faptul că l-a jucat la perfecție. Din cîte spune legenda (pe care o puteai auzi pe atunci în toate tavernele orașului), el nu a fost racolat de vreun patron, ci a aflat singur despre ruletă și s-a dus singur să se vîndă. Bănuiesc că patronul care l-a angajat a fost foarte fericit să facă rost așa de simplu de un ruletist, fiindcă de obicei erau necesare demersuri lungi și iritante, tocmele penibile cu cei care-și scoteau sufletul la mezat. La început, orice vagabond cerea luna de pe cer și îți trebuia destulă abilitate să-l convingi că viața și sîngele lui nu prețuiesc cît tot universul, ci doar un anumit număr de bancnote, care depindea de cererea de pe piață. Un ruletist căruia nu era nevoie să-i demonstrezi că este de fapt un nimeni, pe care nu trebuia să-l ameninți cu poliția, era un noroc nesperat, mai ales cînd primea fără discuție prima sumă, propusă cu jumătate de gură și cu priviri oblice de patron. Despre cele dintîi rulete la care a participat amicul meu n-am putut afla mare lucru. Prima și a doua oară cînd a scăpat, poate chiar și a treia oară, îmi închipui că abia dacă a fost remarcat de acționari. Cel mult, a fost socotit un ruletist norocos. Dar după a patra și a cincea ruletă el deja devenise figura centrală a jocului, de fapt un adevărat mit, care avea să crească exorbitant în următorii ani. În doi ani de zile, pînă la întîlnirea noastră din restaurant, Ruletistul își dusesese de opt ori revolverul la țimplă prin diferite hrube din labirintul murdar de sub fundațiile orașului nostru. De fiecare dată, mi s-a povestit (iar mai tîrziu am putut să mă conving și singur), pe fața sa chinuită, aproape fără frunte, se întipărea o expresie de spaimă copleșitoare, o frică animalică, la care nu puteai suporta să asiești. Părea că tocmai frica asta îndupleca întotdeauna soarta și-l ajuta să scape. Tensiunea sa emoțională ajungea la culme cînd apăsa brusc, strîngînd ochii și rînjind, pe trăgaci. Se auzea micul declac, după care trupul său cu oasele grele se prăbușea moale pe podea, leșinat dar neatins. Cîteva zile zăcea în pat, cu totul golit de vlagă, dar apoi se întrema repede și își relua viața împărțită între cabaret și bordel. Oricît s-ar fi străduit, avînd totuși o imaginație redusă nu putea cheltui cît câștiga, așa că devenea din ce în ce mai bogat. Se dispensase de mult de girul patronului,

devenind el însuși propriul său patron. De ce mai risca era o enigmă. Nu te puteai gândi decât la o singură explicație, dar Dumnezeu știe cât adevăr putea fi în ea, și anume că o făcea pentru un anumit soi de glorie, ca un sportiv care încearcă în orice cursă să se autodepășească. Dacă așa stăteau lucrurile, ar fi fost ceva cu totul nou în privința ruletei, care se făcuse întotdeauna exclusiv pentru bani. Cui i-ar fi trecut prin cap să devină un fel de campion mondial la supraviețuire? Fapt este că Ruletistul deocamdată reușea să mențină acest tempo demential în cursa lui, la care mai alerga un singur concurent: moartea. Și tocmai în momentul în care această cavalcadă clandestină părea că se înfundă-n monotonie (cei care veneau să asiste la ruletele amicului meu o mai făceau doar din dorința de a-l vedea odată curățându-se, nu ca să mizeze, căci aveau sentimentul, din ce în ce mai resemnat, că mizează contra diavolului), Ruletistul a făcut primul gest de sfidare, care practic a desființat ruleta, pulverizând orice posibilitate de competiție în afară de cea dintre el și tot ce depășește biata noastră condiție. În iarna acelui an el a anunțat, prin sistemul de informații inefabil, sigur și rapid al lumii ruletei, că va organiza în noaptea de Crăciun o ruletă specială: revolverul va avea *două* cartușe în butoiaș în loc de unul singur.

Șansele de scăpare erau acum doar de trei la una, fără să mai socotim reducerea progresivă a șanselor după mai multe jocuri. Mulți cunoscători, chiar și după moartea Ruletistului, mai socoteau că această ruletă de Crăciun a fost de fapt lovitura sa de geniu, și că tot ce a urmat, deși mai spectaculos, n-a fost decât o consecință a acestui gest. Am fost de față la ruleta de Crăciun. Sala subterană era a unei fabrici de coniac își păstra mirosul de băutură chimică, proastă. Deși era mai mare decât oricare alta pe care o văzusem, în noaptea aceea era plină pînă la refuz. Oriunde priveai, întilneai figuri cunoscute, ofițeri și pictori, cîțiva preoți bărboși, industriași și femei mondene, toți surescitați de inovația neașteptată adusă ruletei. Tabla pe care doi tineri în cămăși scriau cotele pariurilor ocupa tot peretele din spatele lădiței pe care trebuia să se urce Ruletistul. Acesta apărură după un timp, abia străvăzîndu-se prin fumul albastru din hrubă. Urcă pe ladă și, după tot acel ceremonial al verificării amănunțite a armei și cartușelor, care dură mai mult decât de obicei, căci nimeni nu-și refuza plăcerea să mîngîie aproape voluptuos țeava revolverului, luă pistolul, îl încarcă, vîrînd cele două cartușe la întîmplare în orificiile butoiașului, pe care îl puse în rotație trecîndu-și palma peste el. Micul rîs zimțat se auzi din nou în liniștea sălii, dar, ca întotdeauna, liniștea nu se tulbură cu nici o explozie și pe pereții văruiți nu se întinse nici o floare de sînge. Ruletistul se prăbuși de pe lădiță în brațele celor din primele rînduri, răsturnînd pahare și rostogolind fișicuri de monezi de pe măsuțele improvizate. Am plîns atunci ca un copil, de emoție și disperare, căci pariasem o sumă care pentru mine era uriașă și pierdusem, ca toți cei care se înverșunau cu atît mai mult cu cît părea evident că Ruletistul avea o șansă monstruoasă. Am ieșit, ca întotdeauna, în grupuri mici din vizuina întortocheată și, cu toată noaptea de-afară, cu toată liniștea cartierului periferic, ne-am simțit tot drumul vizați de-o privire parcă dizolvată în tot ce ne înconjură, în stratul orbitor, fluorescent, de zăpadă depus peste tot, în vitrinele împodobite cu brăduți și stele de hîrtie argintie, în rarii trecători încărcăți de pachete și copiii

înfoliți, cu fularele peste nas și gură. Cîte o femeie îmbujorată de frigul umed, zgribulită în haina de blană, își trăgea prietenul sau soțul în fața vitrinelor cu cizme și cu eșarfe, care puneau pe fața lor umbre turcoaz, azurii, violete. Drumul meu spre casă trecea pe lângă parcul copiilor, unde un popor de prichindei mînjiți de acadele se opreau năuci în fața căsuțelor unde se vindea limonada și turtă dulce. Un tată gros îmbrăcat, care trăgea după el pe ghețuș sania călărită de fetița lui, mi-a făcut cu ochiul. Era un patron pe care îl cunoscusem la altă ruletă. Brusc m-am simțit oribil.

Firește că îmi promiteam mereu să mă rup de lumea ruletei. Dar în vremea aceea publicam și cîte două sau trei cărți pe an, aveam acel gen de succes care precede o mare tăcere și apoi uitarea. Cu fiecare nouă carte, mă refăceam după pierderile de la ruletă și mă înfundam iarăși acolo, sub pămînt, unde se pare că o presimțire a cărnii și scheletului nostru ne atrage încă din timpul vieții. Lucrul de care mă mir acum cel mai mult este conținutul „idealist”, „gingaș” al acelor cărți, d'annunzianismul grețos în care mă complăceam. Cugetări nobile, gesturi princiare, horbote de mătase, *mots d'esprit* scînteietoare și un povestitor înțelept, atoateștiutor, care făcea cu substanța fără substanță a istorisirilor lui mii de scamatorii delicate. Odată intrat din nou în conspirația ruletei, nu se putea să nu mă izbească imediat, ca un val din ce în ce mai fierbinte, mai surescitat, știrile despre noile reguli ale jocului impuse tacit de personalitatea copleșitoare a Ruletistului. După ce repetase de încă două ori ruleta cu două cartușe, acesta se văzu atît de bogat și atît de angrenat în zeci de branșe ale industriei țării, ale căror acțiuni le posedă, încît ruleta ca afacere vulgară, ca sursă de existență sau de avere devenise o idee absurdă. Pe de altă parte, cotele sale tindeau să scadă, în ciuda fanaticilor care se ruinau încăpățînîndu-se să joace împotriva lui. La un singur semn al Ruletistului, tot sistemul pariurilor se prăbuși. Devenise de prost gust să mai organizezi rulete în care un biet vagabond își duce pistolul la tîmplă. Nu mai existau patroni și acționari, și singurul care mai organiza rulete rămăsese Ruletistul. Dar totul deveni un spectacol, cu bilete de intrare în loc de pariuri, spectacol cu un singur interpret care, din timp în timp, ca un gladiator în arenă, înfrunta destinul. Sălile închiriate deveneau tot mai spațioase. Se renunțase cu totul la tradiția găurii de șobolan, la mirosul de sînge și bălîgar, la prenumele rembrandtiene. La subsol se aduceau acum mătăsuri grele, cu luciu unsuros, pocale de cristal pe mesele cufundate sub valuri de dantelă olandeză, mobilier cu intarsii florale și candelabre cu sute de prisme și țurțuri de cuarț. În locul berii ordinare se serveau acum băuturi fine în sticle de forme ciudate. Femei în toalete de seară se lăsau conduse pînă la mese, de unde priveau apoi curioase scena, pe care deocamdată cînta o orchestră din care ieșeau în toate părțile pîlnii aurii de trompetă, gîturi curbe de saxofon, tije grațioase, în continuă mișcare, de trombon. Cred că așa arăta și sala în care Ruletistul s-a produs prima dată încercînd revolverul cu *trei* cartușe. Avea acum exact atîtea șanse de a supraviețui cîte posibilități de a juca ultima oară jocul acesta dement. Pentru că noua ambianță, luxul ostentativ care învelea ca o crisalidă insecta terifică a ruletei, nu făcea decît să sporească excitația spectatorilor la mirosul morții. Totul era, mai departe, cît se poate de adevărat. E drept că Ruletistul avea acum părul dat cu briantină și purta smokingul și pantalonii largi ai acelei epoci, dar

revolverul era adevărat și gloanțele cu totul reale, iar probabilitatea „accidentului” atât de așteptat - mai mare ca oricând. Arma a trecut din nou prin toate mâinile, lăsînd pe degete un miros fin de ulei. Nici cea mai delicată doamnă din sală nu-și ascundea ochii, în scînteierea violetă a căroră se citea dorința perversă de a vedea ceea ce, unele doar auziseră despre ruletă: țeasta plesnind ca o coajă de ou și substanța ambiguă, lichidă, a creierului stropindu-le poala rochiilor. De altfel, m-a cutremurat întotdeauna pofta de a fi lîngă moarte a femeilor, fascinația lor pentru bărbații care miros aproape metafizic a praf de pușcă. Succesul incredibil la femei al cimpanzeului stupid și scofilcit, care din cînd în cînd se juca cu propria lui viață, trebuie să fi venit de aici. Niciodată cred că nu s-ar fi iubit mai cu poftă acele femei decît după ce ar fi asistat la moartea lui, ajungînd acasă cu iubiții lor și aruncîndu-și pe jos rochiile însîngerate, pătate ca niște pansamente de substanță cenușie și lichid ocular. Dar Ruletistul sui pe lada îmbrăcată în brocart roșu, își duse pistolul la tîmplă și, cu aceeași expresie de spaimă paroxistică pe figură, smuci de trăgaci. Apoi, în tăcerea care suspendă totul timp de cîteva secunde, se auzi doar bufnitura corpului său pe podea. După cîteva zile de delir la spital, Ruletistul își reluă viața obișnuită. Mi-e greu să uit chipul său torturat zăcînd cu fața în sus pe covorul de Buhara de la picioarele lăzii. Altădată, ruletistii care scăpau erau huiduiți, uneori și bătuți de acționarii disperăți; acum însă, amicul meu era aplaudat ca o mare vedetă de cinema, corpul său cufundat în inconștiență era înconjurat cu venerație. Fete tinere se-nghesuiau spre el plîngînd isteric și erau fericite dacă îl puteau măcar atinge.

Ruleta cu trei cartușe gresate în butoiaș se confundă în mintea mea cu cele care au urmat. Era ca și cînd trufia diabolică a Ruletistului îl împingea tot mai mult să ofenseze divinitățile hazardului. Curînd, el anunță o ruletă cu *patru* cartușe înfipte în cele șase alveole ale butoiașului, iar apoi cu *cinci* cartușe. Un singur orificiu gol din șase, o singură șansă de supraviețuire din șase! Jocul înceta să mai fie joc și pînă și cel mai superficial dintre cei care ocupau acum fotoliile cu catifea simțea, nu cu creierul, nici cu inima, ci cu oasele, cu zgîrciurile și cu nervii, măreția teologică pe care o căpătase ruleta. După ce Ruletistul încarcă arma și puse în rotație butoiașul, stîrnind iarăși micul rîset sacadat de metal negru, bine uns, piesa hexagonală, grea de cartușe, se opri cu singurul loc gol în dreptul țevii. Declicul trăgaciului, care sună în sec, și căderea Ruletistului fură înconjurate de-o liniște sacră.

Stau cu pătura pe mine la masa de scris și totuși mi-e oribil de frig. Cît timp am scris rîndurile astea, camera mea, cavoul meu, a călătorit prin ceața neagră de-afară atât de repede, încît mi s-a făcut rău. M-am sucit și m-am răsucit în pat toată noaptea, sac neputincios de ciolane aburite de transpirație. Afară nu mai există nimic, niciodată. Oricît ai merge, în orice direcție, pîna la infinit, e numai ceața asta neagră și deasă, solidă ca smoala. Ruletistul e miza mea și-ar trebui să fie bucățica de aluat în jurul căreia ar fi posibil să crească din nou pîinea pufoasă a lumii. Altfel totul, dacă există un tot, este plat ca o lipie. Dar dacă el a existat, și a existat - iată pariul meu - atunci lumea există, și eu nu mai voi fi silit să închid ochii și, cu pielea zbîrcită pe oase, cu carnea pe dinafară ca o blană de sînge, să înainteze așa pentru cît ține veșnicia. Din povestea asta îmi fac un

acvariu, cel mai mizerabil, căci nu mă interesează un acvariu decorativ, în care eu și el, fiecare garanție pentru realitatea celuilalt, să încercăm să supraviețuim, ca doi pești semitransparenți, cu inima vizibilă în zvicnirea ei și tirind după noi un firșor subțire de excremente. Mi-e groază de gândul că acvariul va rămîne găurit. Pentru Dumnezeu, să fac un efort, deși nu mai îmi simt șira spinării...

Ani de zile Ruletistul a ținut îngerul de haină, luptându-se să-l dea jos, smucindu-l în toate părțile. A venit însă și seara când l-a apucat de grumaji și, adunându-și puterile, l-a privit adînc în ochi. Iar Domnul, spre dimineață, l-a schilodit și i-a schimbat numele... În acea ultimă seară a ruletei, practic toată protipendada orașului se adunase în uriașa hală frigorifică din subteranele abatorului. Decorul sălii putea părea cu totul ciudat celui care se obișnuise cu luxul ostentativ, de parveniți, al sălilor dinainte. Nu știu dacă o intuiție a cuiva sau o reminiscență din *À rebours* conduseseră la acel hibrid nostalgic, la amestecul acela oarecum pervers de promiscuitate și rafinement, al cărui efect era mult mai puternic decît al fastului de-acum doar cîteva luni. La prima vedere, cu excepția dimensiunilor sălii, aveai impresia că te afli într-una din vechile hrube mizere din vremurile „preistorice” ale ruletei. Pereții erau plini de mîzgăleli obscene și inscripții zgîriate sau trasate grosolan cu cărbune, dar un ochi cît de cît format nu putea să nu observe de la început rafinementul estetic, duetul grafic coerent și emoționant al unui mare artist, al cărui nume, din motive evidente, prefer să nu îl amintesc. Măsuțele imitau, din esențe prețioase de lemn și stucaturi aurite, butoiașele de sardele în jurul cărora stăteau acționarii de altădată. Halbe de cristal imitau aspectul barbar al celor de sticlă ieftină, pînă la nuanța lor verzuie și ciobiturile artificiale. Filtre mohorîte împrăștia o lumină morbidă, de faclă de seu, amestecată cu valurile de fum albăstrui, ca al trabucurilor de altădată, dar acum parfumat cu mosc și trezind un sentiment delicat, nostalgic. Pe scena din fața sălii se afla o cutie adevărată de portocale, adusă din port și plină de inscripțiile unei firme arabe. În sală, atrași de fantasticul mizei din acea seară, puteai recunoaște, în burnusurile lor albe, diverși magnați ai petrolului, vedete de cinema și cîntăreți la modă, industriași cu plastroane scrobite și garoafă la butonieră. Fiecare acceptase, la intrare, să fie legat la ochi cu o eșarfă de mătase pe care nu și-o scosese decît în sală. Eu însumi eram, o spun cu atîta dezgust încît nu pot fi bănuir de lipsă de modestie, un fel de vedetă care atrăgea privirile, chiar și ale lumii celei mai blazate, chiar și ale celor aflați lîngă mine în acea seară. Niciodată nu se făcuse mai multă publicitate cărților mele, care deveneau tot mai groase și mai pe gustul lor: nobile, da, în primul rînd nobile. Generoase, în primul rînd generoase. Așa suna motivația juriului cînd mi-au dat Premiul Național: „Pentru umanitatea nobilă și generoasă a cărților sale, pentru deplina stăpînire a unei limbi expresive.”

Cînd Ruletistul apărui în sală, îmbrăcat în bizare fișii de stofă care imitau, cu gust, zdrențele, și cînd șeful de sală, deghizat în patron, deschise cutia pe care-o aduseseră sub braț și prezentă publicului un superb Winchester (acum într-o colecție particulară) cu mîner de fildeș și țeava scînteietoare, ni se opri respirația. Nu puteam crede că poate fi adevărat ceea ce urma să se producă. Pentru că Ruletistul anunțase cu cîteva săptămîni înainte că la următoarea ruletă va

încărca revolverul *cu toate cele șase gloanțe!* Între progresia de la un cartuș la cinci, oricît de neverosimilă ar fi fost și aceea, și nebunia de acum era prăpastia de la o singură șansă la nici una. Stropul de omenesc pe care Ruletistul îl mai păstrase în tentativa sa se evaporă acum sub milionul de sori al certitudinii. Verificarea cartușelor și a revolverului a durat ore în șir. Cînd s-au întors la el, Ruletistul, suit pe lada sa, le zornai o clipă în pumn ca pe niște zaruri și apoi le introduse, cîte unul, în cele șase locașuri ale butoiașului. Cu o mișcare violentă a palmei îl puse în mișcare. „Inutil”, țin minte că a șoptit cineva lîngă mine. În liniștea terifiantă, micul hohot dințat al rotirii butoiașului se auzea clar. Tremurînd, convulsionat la față, cu o spaimă în ochi cum poate doar la cei aflați în agonie poți vedea, el duse pistolul la tîmplă. Lumea se ridică din scaune.

Îl priveam cu atîta încordare, încît simțeam cum mi se umflă venele tîmplelor. Vedeam cocoșul revolverului cum se ridică încet, parcă vibrînd. Și brusc, ca și cum acea vibrație s-ar fi propagat în sală, am simțit cum îmi fuge pămîntul de sub picioare. L-am mai văzut pe Ruletist prăbușindu-se de pe ladă și revolverul descărcîndu-se cu zgomot apocaliptic. Dar aerul era deja plin de un zgomot surd, spintecat de țipetele femeilor și de zornăitul sticlelor răsturnate făcute țandări. Cuprinși de panica spațiului închis, ne-am călcat în picioare ca să năvălim mai repede afară. Zgîlțielile au durat cîteva minute bune, transformînd străzi întregi în grămezi de moloz și fiare strîmbe. Chiar la ieșire, un tramvai deraiat intrase într-un magazin de mobilă, făcînd vitrinele praf. După o oră cutremurul a reînceput, ceva mai slab ca prima dată. Cine a mai avut curajul să intre în casă în noaptea aceea? Am umblat pe străzi pînă cînd ceața dimineții albi orizontul și praful de la clădirile dărîmate se mai depuse pe caldarîm. Abia atunci mi-am adus aminte că Ruletistul probabil că fusese abandonat acolo, în hala subterană, și m-am întors să văd dacă mai trăia. L-am găsit întins pe podea, îngrijit de cîtiva inși. Avea un picior luxat din șold și gîfția de durere. Lîngă el se mai afla încă revolverul, mirosînd a praf de pușcă și avînd în butoiaș numai cinci cartușe. Al șaselea lăsase o gaură negricioasă într-un perete al sălii, aproape de tavan. Am oprit o mașină de pe stradă și l-am dus pe amicul meu din copilărie la spital. S-a întremat repede, dar a șchiopătat întregul an cît a mai trăit. Acea seară a îngropat ruleta, care s-a șters din mintea tuturor, așa cum îndeobște uităm orice lucru pe care l-am adus la perfecțiune. Generațiile mai tinere, de după război, nu au mai dat de urma acestor Mistere. Eu doar mai depun mărturie - dar pentru tine, nimeni, pentru tine, nimic.

Din seara cutremurului, Ruletistul s-a înfundat în cartierele sale dubioase, lăsînd în urmă, ca de obicei, un șir de scandaluri abia mușamalizate. Se pare că niciodată nu s-a mai gîndit la ruletă.

Nu mai pot scrie nici o pagină pe zi. Dureri continue în picioare și în vertebre. Dureri în degete, în urechi, în pielea feței. Ce va fi, ce va fi după moarte? Aș vrea să cred, cum aș vrea! - că se va deschide de acolo o nouă viață, că starea noastră de acum e una larvară, în așteptare. Că eul, de vreme ce există, trebuie să fi găsit un mijloc de a-și asigura permanența. Că voi trece în altceva, infinit mai complex. Altfel este absurd, și nu văd un loc pentru absurd în proiectul lumii. Miliardele de galaxii, cîmpurile imperceptibile, în fine, lumea asta care îmi înconjoară craniul ca o aură nu ar putea exista dacă n-ar trebui ca eu s-o cunosc

în întregime, s-o posed, să fiu ea. Azi-noapte, ghemuit sub plapumă, am avut un fel de viziune. Abia mă născusem dintr-o burtă prelungă, sîngerie, nespus de obscenă, care-mi dăduse o ciudată mișcare rotitoare. Cu o viteză infinită, lăsînd în urmă dîre de lacrimi, limfă și sînge, mă înșurubam în noapte. Și deodată, de la marginea nopții, îmi ieși în față un uriaș Dumnezeu de lumină, atît de mare încît nu-mi încăpea în simțuri și în înțelegere. Mă îndreptam către pieptul lui enorm, iar trăsăturile feței lui severe fugeau în sus, turtindu-se la marginea cîmpului meu vizual. Curînd n-am mai văzut decît marea lumină galbenă a pieptului său, pe care l-am străpuns rostogolindu-mă, și, după o navigare nesfîrșită prin carnea lui de foc, i-am ieșit prin spinare. Privind în urmă, pe cînd mă îndepărtam în zbor, l-am văzut pe colosalul Iehova prăbușindu-se spre stînga cu fața în jos. Încetul cu încetul se micșoră și dispăru, și eram iarăși singur în noaptea fără limite. După un timp cu neputință de estimat (dar pe care l-aș numi eternitate), la marginea vederii mele se ridică un alt Dumnezeu enorm, aidoma cu primul. L-am străpuns și pe-acesta și am țîșnit înainte în vid. Apoi, după o altă veșnicie, apăru altul. Șirul de Dumnezei, privind în urmă, se mărea tot mai mult. Erau sute, apoi mii, prăbușiți cu fața în jos cînd spre dreapta, cînd spre stînga, asemenea dinților unui fermoar gigantic de flacără. Și descheind fermoarul în zborul meu, am dezvelit pieptul adevăratului Dumnezeu, *raccourci* mai grandios decît orice pe lume. Rotindu-mă, carbonizat de lumina sa, m-am ridicat la o înălțime atît de mare deasupra lui, încît mi-a fost dat să-l văd în întregime. Cît de frumos era! Pieptul păros, ca de taur, purta sîni de femeie. Fața îi era tînără, încoronată de flacăra pletelor împletite în mii de cosițe; șoldurile, largi, adăpostind puternicul organ viril; în totul, din creștet pînă-n tălpi, era doar lumină. Ochii îi ținea întredeschși, zîmbea extatic și trist, iar în dreptul inimii, sub sînișorul stîng, avea o rană îngrozitoare, între degetele mîinii drepte ținea, cu un gest nespus de grațios, un trandafir roșu. Așa plutea, culcat, în spațiul care se străduia să-l cuprindă, dar care părea sorbit, cuprins de el... M-am trezit între mobilele reci ale odăii mele, plîngînd uscat, senil. Am vrut să arunc paginile astea adunate aici atît de fără sens. Dar ce poate face un om care a scris toată viața literatură? Cum poate ieși din arcanele stilului? Cum, cu ce instrumente, poți așterne pe-o pagină o mărturie pură, eliberată din carcerele convenției artistice? Să mă adun și să am curajul să recunosc: în nici un fel. Am știut asta de la început, dar, în viclenia mea de animal incolțit, am ascuns jocul meu, miza mea, pariul meu, de privirile tale. Pentru că, în cele din urmă, am mizat tot pe literatură. Am folosit, în raționamentul meu masochist, pascalian, tocmai ceea ce părea că îmi stă împotriva. Iată tot raționamentul meu, tot ce mă face să duc pînă la capăt (doar eu știu cu ce efort) „povestea” asta: *l-am cunoscut pe Ruletist*. De acest lucru nu mă pot îndoii, în ciuda faptului că era imposibil ca el să existe, totuși el a existat. Dar există un loc în lume unde imposibilul e posibil, și anume în ficțiune, adică în literatură. Acolo legile statisticii pot fi încălcate, acolo poate apărea un om mai puternic decît hazardul. Ruletistul nu putea trăi în lume, ceea ce e un fel de a spune că lumea în care el a trăit este fictivă, este literatură. Nu am nici o îndoială, Ruletistul este un personaj. Dar atunci și eu sînt un personaj, și aici nu mă pot opri să nu exult de bucurie. Căci personajele nu mor niciodată, ele trăiesc de cîte ori lumea lor e „citită”. Dacă nu își va săruta niciodată iubita,

păstorul pictat pe urna greacă știe măcar că o va privi veșnic. Iată pariul meu și nădejdea mea. Sper din toată inima, și am un argument forte: Ruletistul, că sînt un personaj de povestire, că, deși am optzeci de ani, nu voi muri niciodată, pentru că, de fapt, nu am trăit niciodată. Poate că nu trăiesc într-o povestire valoroasă, poate că sînt doar un personaj secundar, dar pentru un om la capătul vieții orice perspectivă este preferabilă aceleia de-a dispărea pentru totdeauna.

În privința șansei fantastice a Ruletistului s-au făcut sute de presupuneri. Ce pot face decît să mai adaug una, dacă nu mai reală, cel puțin mai coerentă decît majoritatea celorlalte? Cunosîndu-l de mic pe Ruletist, știu că, de fapt, nu șansa, ci, dimpotrivă, cel mai negru ghinion, un ghinion supranatural, aș zice, l-a caracterizat întotdeauna. Niciodată nu a avut bucuria să cîștige nici la cel mai copilăresc joc unde hazardul avea vreun rol. De la jocul de bile pînă la cursele de cai, de la aruncarea potcoavei la țaruș pînă la poker, părea că destinul îl folosea ca pe un bufon, că îl privea cu un ochi mereu ironic. Ruleta a fost marea lui șansă, și e uimitor cum acest om rudimentar în gîndire a avut totuși viclenia să profite de singurul punct unde putea să străpungă, ca un scorpion, platoșa sorții și să transforme batjocura veșnică într-un etern triumf, în ce fel? Mi se pare acum simplu, primitiv și în același timp genial de simplu: *Ruletistul miza împotriva lui*. Cînd își ducea pistolul la timplă, el se dedubla. Voința i se întorcea împotriva și-l condamna la moarte. De fiecare dată era convins cu toata ființa sa că va muri. De aici, cred, expresia de groază nemărginită care îi apărea pe față. Ghinionul său fiind însă total, nu putea decît să eșueze întotdeauna în intenția de a se sinucide. Poate că această explicație e doar o prostie, dar, cum ziceam, mi-e imposibil să văd alta care să stea cît de cît în picioare. De altfel, acum, toate acestea nu mai contează...

Sînt obosit. Fac efortul vieții mele să mai scriu o pagină. Va fi și ultima, căci zarurile sînt aruncate și acvariul e gata. Să astup ultima fisură pe unde mai curge apa - și apoi voi rămîne mut și imobil alături de el. Doar cozile și voalurile înotătoarelor ne vor mai pulsa din cînd în cînd. Aștept acel moment cu-atîta voluptate, încît abia mai am răbdare să duc pînă la capăt povestea Ruletistului. Sfîrșitul lui a venit repede, după ruleta cu șase cartușe din care supraviețuise monstruos. La mai puțin de un an de atunci, întorcîndu-se de la tripou într-o dimineată lăptoasă, a fost brusc tras într-un gang de pe ulița promiscuă pe care își tîra picioarele. Un adolescent de nici șaptesprezece ani i-a pus un revolver la timplă și i-a cerut banii. A fost găsit cîteva ore mai tîrziu, mort, avînd alături revolverul de pe care nefericitul puști nici nu-și ștersese amprente. Cadavrul nu avea nici o urmă de rană, iar expertiza medicală a constatat moartea prin atac de cord. De altfel, în revolver, cu care nu se trăsese, nu s-a găsit nici un cartuș. Tînărul a fost găsit în aceeași zi, ascuns la niște prieteni, și totul a devenit limpede. Intenția sa fusese doar de jaf. Pistolul era descărcat și-l folosisese doar pentru intimidare. Dar bețivul pe care îl atacase fusese cuprins de o spaimă teribilă și se prăbușise greu la pămînt, iar tînărul își pierduse capul, aruncase revolverul și fugise. Pentru că nu avea rude și nimeni nu părea să-l cunoască (eu însumi am stat ascuns cîteva zile, pînă s-a terminat totul), Ruletistul a fost îngropat în grabă, cu o cruce simplă, de scîndură, la cîmpii.

Așa îmi închei și eu crucea și giulgiul meu de cuvinte, sub care voi aștepta să

revin la viață, ca Lazăr, când voi auzi vocea ta puternică și clară, cititorule.
Închei, pentru ca lespedeza să aibă un epitaf și cercul să se închidă, cu versurile
lui Eliot, pe care atît le iubesc:

*Dăruiește, Doamne, pacea Israelului
Celui care are optzeci de ani și nici un viitor pe pămînt.*

*Să smulg un sunet din trecutul vieții,
Să fac, o suflet, ca din nou să tremuri
Cu mîna mea în van pe liră lunec;
Pierdut e totu-n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul crește-n urma mea... mă-ntunec!*
MIHAI ȚMINESCU

MENDEBILUL

Visez enorm, colorat în demență, am în vis senzații pe care nu le încerc niciodată în realitate. Mi-am notat sute de vise de-a lungul ultimilor zece ani, dintre care unele se repetau convulsiv, tîrîndu-mă pe sub aceleași furci caudine ale rușinii și urii și singurătății. Sigur, se spune că scriitorul pierde cu fiecare vis povestit cîte un cititor, că visele plictisesc într-o povestire, fiind doar o metodă comodă și învechită de punere în abis. Rareori, într-adevăr, un vis este semnificativ pentru celălalt, în plus, scriitorii uzează cîteodată de contrafaceri, construiesc visul la calibrul cerut, care să reflecte și să ordoneze realitatea difuză a povestirii, așa cum, dacă pui un capac de stilou în mijlocul unei mîzgăleli anamorfotice, vezi reflectată în el femeia goală. Pentru că vreau să încep povestirea aceasta cu un vis, încerc să mă apăr cumva de acuzația de lene și naivitate care s-ar declanșa automat. Sînt, după cum știți, un prozator de ocazie. Nu scriu decît pentru voi, dragi prieteni, și pentru mine. Meseria mea adevărată e anostă, dar mie îmi place și îi cunosc foarte bine trucurile. Trucurile scrisului însă mă lasă rece. De un an și ceva, de cînd asist la întrunirile voastre duminicale, aș fi putut să învăț enorm în privința tehnicii prin care se încheagă o povestire.

Oricum însă, mi-era teamă că nu aș fi avut mare lucru de spus. De fapt, pînă în noaptea cînd am visat ceea ce vreau să vă povestesc, am fost convins că nu există nimic în viața mea care să merite să fie scos la lumină. Deci nu încerc să fac o punere în abis, ci vreau doar să iau lucrurile de la început, pentru că sînt convins că, și în viață, și în ficțiune, începutul dă tonul și în nebunie; îmi amintesc cum a început s-o ia razna un fost prieten al meu.

A venit într-o seară foarte agitat în garsoniera mea și mi-a povestit ciudat de coerent ce i se întîmplase cu o oră înainte: „M-am suit în tramvai ca să merg la o cunoștință. Din cauza frigului de afară geamurile vagonului erau aburite. Pe scaun, în fața mea, stătea o femeie cam de la țară, într-o canadiană maro

murdară și cu o broboadă verde. Nici n-am observat-o pînă ce nu a ridicat mîna înmănușată grosolan și a șters o porțiune din geamul aburit. Tocmai mă uitam afară prin pata devenită transparentă, cînd tramvaiul a intrat în pasaj și pata s-a făcut neagră ca smoala pe fondul alb al restului geamului. Ei bine, pata reproducea perfect profilul lui Goethe din cunoscuta umbră chihezească. Totul era acolo: nasul drept pornind direct din fruntea oblică, peruca terminată cu codiță, buzele ferme, bărbia rotundă..."

Deci, să n-o mai lungesc și să încep și eu povestirea visului despre care am pomenit. Am visat acum vreo două luni că eram închis pur și simplu într-un borcan, dar într-unul tăiat parcă în cristal de stîncă. Mă învîrteam de colo-colo prin borcanul care din cînd în cînd scapăra curcubeie și priveam cu mare mulțumire prin pereții săi lumea fluidă, pîlpîitoare, din jur. O pasăre venea lopătînd dinspre munții îndepărtați și, pe măsură ce se apropia, se lățea arcuindu-se pe pereții curbi. Cînd s-a apropiat foarte mult, i-am văzut ochiul mjgdalat, uriaș, întinzîndu-se ca într-o lupă și brusc cuprinzîndu-mă din toate părțile. Mi-am acoperit față cu un sentiment îngrozitor de rușine și plăcere. Cînd am privit din nou, am observat că în peretele borcanului, care scînteia nebunește, apăruseră contururile subțiri ale unei uși. M-am repezit spre ea îngrozit de gîndul că ar putea să fie deschisă. Dar am respirat ușurat: un lacăt enorm, moale, ca de carne, atîrna la ușă. Pe drumeagul care cobora din munții îndepărtați și se oprea în fața ușii mele venea o fetiță. Părea cuminte și bine crescută cum înainta, cu funde mari la codițe și cu gurița umedă, înspre ușă. Pereții borcanului deveniseră drepecți și limpezi ca de cleștar și brusc am simțit o spaimă irațională, o teroare cum nu mi-a fost dat să mai încerc vreodată. Fetița ajunsese în fața ușii și începu să bată cu pumnii mici, sidefii, în cristalul gros. De spaimă, mă trîntisem pe jos și mă zvîrcoleam, dar nu o slăbeam din ochi. Cînd a apucat lacătul, am simțit că mi se sfîșie măruntaiele, că îmi explodează inima. Ea a rupt lacătul și, cu mîinile mînjite de sînge, a împins greaua ușă de cuarț. A rămas încremenită în prag, într-o atitudine pe care mi-e imposibil să v-o descriu, pentru că nu există cuvinte capabile s-o facă. Și deodată am văzut scena de undeva din spatele fetiței, în timp ce mă depărtam pe drumeagul care ducea spre munții îndepărtați, așa încît am putut cuprinde cu privirea o suprafață din ce în ce mai mare din zidurile masive de sticlă sau gheață sau cristal ale borcanului, care nu era nicidecum un borcan, ci un uriaș castel, o construcție obtuză, cu cornișe și stucaturi și ciubucării și gorgone și luminatoare și balcoane și creneluri și foișoare și jgheaburi numai și numai din materie rece și transparentă. Iar în mijlocul miilor de săli cu pereți străvezii mă aflam eu, trîntit la pămînt, și fetița în cadrul ușii larg deschise, iar în spatele ei, de la intrarea în castel și pînă la camera din centru, sute de uși date de perete, cu lacătele însîngerate.

M-am trezit cu o senzație stupidă, care m-a sîcîit toată dimineața, dar nu mi-am amintit visul decît după prînz, mai întii ca niște fulgerări de emoție pură în plex, apoi, la școală, pe cînd îmi ascultam elevii, ca niște secvențe dureroase ininteligibile. Mi-a trebuit și ziua următoare ca să pot reconstitui tot ce-am povestit aici. Ba chiar, nu știu de ce, am impresia că îmi amintisem mai mult decît știu acum și că, între timp, am uitat. Da, acum, cînd scriu, mă străfulgera

gîndul că *am știut* ce gesturi a făcut și ce cuvinte a rostit fetița din vis, dar simt că nu mă pot concentra cu nici un chip asupra lor. Sper să-mi aduc aminte în cursul povestirii...

Am încercat ca de obicei, după ce mi-am notat visul, să-i fac o anamneză. Am luat-o la întîmplare, vrînd să-mi aduc aminte vreun amănunt pe care să-l pot lega de vreo secvență a visului. După o reverie de vreo două ore în fața ceștii de cafea, timp în care m-am fixat la abțibildul lipit pe ceașcă, un fluture purpuriu cu două pete ca doi ochi imenși, albaștri, tivîți cu auriu, pe cele două aripi, și cu corpul în formă de vierme neted, dezgustător, am notat în jurnalul meu următorul text, care mi-a venit spontan: „Cînd visez, o fetiță sare din patul ei, se duce la fereastră și, cu obrazul lipit de geam, privește cum soarele apune peste casele roze și gălbui.

Se întoarce cu fața spre dormitorul roșu ca sîngele și se ghemuiește, din nou sub cearcaful ud. Cînd visez, ceva se apropie de corpul meu paralizat, îmi ia capul în palme și mușcă din el ca dintr-un fruct translucid. Deschid ochii, dar nu îndrăznesc să fac nici o mișcare. Sar brusc din pat și mă duc la fereastră. Privesc afară: tot cerul e numai stele. Și imediat, ca și cînd aș fi rostit o formulă sacră, am început să recuperez cîte ceva. Unele lucruri le-am uitat, dar știu că brusc mi-am dat seama că istoria cu borcanul se trăgea dintr-o discuție la telefon cu fosta mea prietenă, care între altele îmi povestise că își cumpăraseră o pereche de hamsteri pe care îi ținea într-un borcan, pe rumeguș. Apoi mi-a venit în minte cea mai veche amintire a mea: aveam cel mult doi ani și părinții mei locuiau pe Silistra. Proprietarul, care se numea Catana, îmi dăruise un clopoțel, îmi amintesc și azi cu o limpezime perfectă cum am ieșit din curtea casei și am intrat cu ghetuțele într-o mare băltoacă tulbure, întinsă pe stradă. Acolo am dat drumul clopoțelului în apă și, deși am tot pipăit cu minutele pe fundul băltoacei care nu era mai adîncă de cîteva centimetri, nu am reușit să-l regăsesc. Țin minte cît de mirat eram din cauza asta. Din această amintire, mi-am dat seama că trebuia să situez desfășurarea visului mult mai adînc în trecut. M-am concentrat asupra fetiței, a cozilor ei legate cu funde enorme de pînză albă, scrobită. M-am gîndit că seamănă cu tărîncile pictate de maeștrii olandezi, femei cu capul acoperit de mari și învoalte dantele. M-am gîndit la cearcafurile din olandă pe care se tolăneau nudurile superb arcuite ale lui Ingres și brusc mi-a încolțit amintirea: fetița se numea Iolanda. Atunci am văzut în fața ochilor ușa de sticlă de la Scara Unu, care se deschidea atît de greu, moara Dîmbovița, cesulețele de jucărie, violent și dureros colorate, și imaginea Bucureștiului privit de pe terasă, luminat noaptea de reclame roșii și verzi care se aprindeau și se stingeau. Într-o exaltare greu de descris, am dezgropat din memorie în cîteva minute niște lucruri despre care eram convins că nu mai știam nimic. Mai mult, mi-am dat seama că acea perioadă a vieții mele a fost cea care a concentrat tot ce este original și poate chiar neobișnuit în mine. Cum a rezistat pînă acum acest glob perfect, sidefiu, încuiat între valvele cenușii ale veții mele de profesor necăsătorit și blazat, care trăiește pentru că tot s-a născut, nu îmi dau seama. Dar m-am simțit foarte fericit că aș putea avea și eu, la o adică, niște lucruri interesante de povestit din propria experiență.

Nu mă gîndesc să scriu o povestire, ci un soi de relatare, o mică și sinceră

cronică a celei mai (de fapt, singurei) ciudate perioade din viața mea. Iar eroul acestei cronici, deși nu avea pe timpul când „se petrece acțiunea” decât vreo șapte ani, cred că merită să fie descris, pentru că sînt convins că a marcat pentru totdeauna, deși subteran, ca în cazul meu, destinul tuturor copiilor care se jucau pe atunci în spatele blocului meu de pe Ștefan cel Mare.

Blocul are opt etaje, iar în spatele lui se află acum parcaje în care mașinile tremură una lîngă alta în gerul din iarna asta. Acum douăzeci și unu de ani, cînd ne-am mutat aici, mama abia ieșise din maternitate, unde o născuse pe soră-mea. Țin minte cum, în mijlocul unei camere absolut goale și albe, unde lumina intra pe o fereastră fără perdele și galerie, mama stătea pe un scaun și, luminată orbitor de soarele alb al primăverii, îi dădea să sugă copilului. Ajungeam cu capul exact pînă la înălțimea chiuvetei de la bucătărie, care cu timpul și-a ciobit în așa fel smalțul de pe fund încît s-a conturat o pată care reproducea precis conturul Africii, cu deserturile și fluviile principale.

Blocul se afla în stadiu de finisare. Era lipit la un capăt de o construcție care m-a neliniștit întotdeauna din cauza crenelurilor și foișoarelor, a perspectivelor infinite pe care le-am regăsit la Chirico, și pe toată partea din spate, dinspre moară (altă clădire medievală, de un stacojiu sinistru), blocul avea întinse încă schele ruginite; în spatele blocului, pămîntul era răscolit de șanțuri de canalizare, care ajungeau pe alocuri la o adîncime de peste doi metri. Acesta era terenul nostru de joacă, despărțit de curtea morii printr-un gard de beton. Era o lume nouă și plină de ascunzișuri, murdară și ciudată, pe care noi, vreo șapte-opt băieți între cinci și doisprezece ani, o luam în fiecare dimineață în stăpînire și cercetare, înarmați cu pistoale cu apă, de doi lei, pe care le cumpăram, albastre și roze, de la „Scufița Roșie”, magazinul de jucării care exista pe atunci la Obor, Oborul vechi, adevărat, și în care mirosea întotdeauna a petrosin.

Gașca avea o ierarhie strictă, bazată pe principiul forței fizice: cine pe cine putea să bată; îmi amintesc cîțiva componenți ai ei: Vova și Paul Smirnoff (ce contrariat am fost mai tîrziu cînd am auzit de vodca numită la fell!), Mimi și Lumpă (nu știu cum îi mai chema), Luță, Dan de la scara trei, Marconi și frati-su Chinezu, Luci, Marian-Marțianu-Marțaganu-Țaganu-Țacu, cel care acum vreo doi ani s-a însurat cu o vînzătoare de la cofetărie, Jean de la etajul șapte, Sandu, vecinul meu, Nicușor de pe scara cealaltă. Fiecare, mi se pare acum, era interesant în felul lui. Paul mîncea smoală și sugea burta fluturilor zicînd că au miere. Frati-su, Vova, era cuminte și rușinos, dar avea mania de-a povesti oricui despre vaporul Titanic, care, zicea el, era mai înalt decât trei blocuri puse unul peste altul și avea o mie de elice. Mimi creștea un arici și colecționa cutii de țigări străine, unele făcute din plastic subțire. Era cei mai mare dintre noi și ne putea bate pe toți. De asta era șeful, cu toate că era cam țigănos. Pe cît era Mimi de mare, pe-atît era frati-su Lumpă de bicisnic: un smolit mucos și plîngăreț, care orăcăia din te miri ce și de aceea i se zicea Simfonia în Do Major. Trebuie să fi avut vreo patru ani și era cam înapoiat mintal, abia bolborosea trei vorbe. Luci, care era de fapt numit Luciosu, așa cum mie mi se zicea Mirciosu, era cel mai bun prieten al meu. Umblam cu el de colo-colo ascultîndu-l cum povestea despre cai, numai despre cai, galopînd în arene așternute cu mătase și încălțați peste

potcoave cu pantofi de cașmir înflorat. Luță era cam macabru, de altfel fratele lui mai mare, după ce a terminat liceul, s-a suit pe terasă și s-a aruncat de acolo pe asfalt. Eram în camera mea și făceam solnițe de hîrtie cînd i-am văzut corpul mare căzînd cu filfiiri neașteptate prin dreptul ferestrei. Am auzit bufnitura și m-am uitat pe geam: pe asfalt, lîngă o Pobodă, zăcea în uniformă fostul licean, iar profilul său nobil se contura pe fundalul unei pete vesele, purpuriu-deschis, care se lătea încetișor.

Sigur, gașca mai cuprindea și alți membri, mai puțin importanți sau pe care nu mi-i amintesc. Era, știu, la scara șase, un băiețel care suferise de poliomielită și avea un picior prins într-un mecanism de metal, complicat, cum trebuie să fi purtat Harieta, sora lui Eminescu. Îl scotea bunică-sa în spatele blocului, de unde ne urmărea cum jucam Vrăjitoaca. Dar era ca și cum n-ar fi fost. Și, era să uit, Dan Nebunul, căruia îi pusese Mimi o poreclă ciudată, despre care nici pînă acum n-aș putea spune de unde venea și cum a trecut prin mințea greoaie a lui Mimi: i-a zis Mendebilul. Dan obișnuia să se suie pe balustrada care împrejmuia terasa și să strige la noi în jos, de la înălțimea a opt etaje, gesticulînd și prefăcîndu-se că se prăbușește. Noi, ceilalți, nici nu ne puteam apropia de balustradă, darmite să ne suim pe ea.

Fetițele de seama noastră nu intrau, bineînțeles, în gașcă. Ele își petreceau timpul de joacă desenînd pe asfalt nesfîrșite peisaje cu cretă albastră, galbenă și ciclamen sau chiar cu cărămidă, sau jucînd jocurile lor cu năfrămioare, prinți călare, sărutări, odi-odi-oda și „o piatră nestemată ce nu este-n lumea toată”. Dau doar cîteva nume: Viorica, fata mușilor, singura care vorbea din toată familia, dar cu părinții ei se înțelegea tot pe mutește; Mona, sora lui Dan, psihopată ca și el, cu ochișorii galbeni sticliți de ură, singura care era admisă la Vrăjitoaca; Fiordalis, fata unor greci care se numeau Zorzon; Marinela, căreia Jan îi cînta pe melodia *Marina, Marina, Marina* cuvintele „Blondă, blondă, blondă, 'naltă cît o sondă”, în fine, Iolanda, care mi-a apărut în vis.

Nu vreau să insist mai mult asupra lor. Toți acești norișori colorați și parfumați sînt doar pitorești, iar eu nu-mi pot permite să vă plictisesc cu o poveste pitorească. *Background* - asta am fost cu toții pentru cel care a venit și a schimbat ceva în noi sau măcar a lăsat în noi o amprentă inexplicabilă, cel care nu putea să-l bată nici pe Lumpă și care totuși a fost o vreme ascultat și urmat chiar și de Mimi. Tot ce v-am înșirat aici e doar o introducere a acestei, hai să-i zic, povestiri, dar merită să fac efortul ăsta, fie și din obișnuința de profesor de limba română care repetă de cîte ori are ocazia: orice compunere trebuie să aibă o introducere (în care se arată timpul, locul și personajele acțiunii), un cuprins și o încheiere. Introducerea mea s-a cam lungit și totuși nu pot încă să intru în cuprins. Trebuie să vă mai arăt care erau distracțiile noastre dinaintea sosirii în bloc a „personajului principal”.

Cei mai mulți dintre noi nu ieșeau practic niciodată din perimetrul zonei din spatele blocului. Lipit de fabrica de piine Pionierul, ieșind parcă direct din ea, se afla un castan bătrîn și chinuit, cu o scorbură zidită cu ciment și un piron ruginit înfipt oblic în scoarța plină de furnici. Pe el puneam piciorul Sandu, Luci și cu mine ca să ne suim în copac, unde ne simțeam în largul nostru, asemenea bătrînicilor lui Capote din *Harfa de iarbă*. Era acolo sus, în locul unde se desfac

crengile, încă o scorbură, în care stăteam cu picioarele. Chiar la începutul verii găsiserăm scorbura asta plină de ascuțitori de plastic, chinezești, de-o bogăție de culori pastelate care ne-a tăiat respirația. Erau peste cincizeci, reprezentând tot felul de animale blinde, veruțe cu cozi groase și răsucite, iepurași albi, cai cu balansoar, căprioare din Disney, broscuțe cu ochi albaștri. Se mai aflau rachete roșii și verzi, butoiașe roz-transparente, broaște țestoase și girafe cu gîtul lung și coada mobile.

Cu o seară în urmă nu fusese acolo nimic, iar noi veniserăm de dimineață. Nici în zilele următoare nimeni în afară de noi nu a dat tîrcoale castanului. Pur și simplu, am conchis noi, ascuțitorile crescuseră acolo, se desfăcuseră ca o mirifică inflorescență a copacului, așa cum cactușii sau trestia de bambus înfloresc o dată la un veac. Le-am luat acasă. Pînă și sub iepuri sau sub căprioarele cele mai blinde se ascundea lama fermă, neiertătoare, a cuțitului de oțel. În castan, asemenea unor bătrîni indieni, stăteam la sfat. Cînd Luci se plictisise să mai vorbească despre cai, după ce îi îmbrăca în atîta fir de aur, rubine și mătăsuri grele încît nu mai știa ce să inventeze (el pretindea că are într-adevăr asemenea cai la țară), după ce Sandu, care nu avea să ajungă matematician, ne plictisea cu afirmația absurdă că găsise el o carte de „artimetică” unde în loc de cifre se făceau adunări, scăderi, înmulțiri și împărțiri cu litere, după ce și eu, în sfîrșit, mă juram că am văzut o stafie, treceam la lucruri serioase.

Să fie adevărat că acel cuvînt foarte scurt pe care îl găseam scris pe gardul de beton sau zgîriat pe smoala vreunei țevi de canalizare înseamnă că toți oamenii mari... Și atunci toate cîntecele pe care le cîntam cu atîta plăcere: „Selene-ene-a, fuge baba-n pijama/ Selene-ene-a, moșul fuge după ea” etc., nu se refereau la același lucru scîrbos? Ba da, zicea Luci, și adăuga cu cinism: chiar mama și cu tătîcul fac lucrul ăsta. Apoi începea să viseze: cînd ei trebuiau să facă lucrul ăsta, se duceau la un fel de spital. Acolo li se dădea o cameră fără ferestre și cu gaura cheii astupată cu vată. În mijlocul camerei se află un fel de masă de operație, pe care femeia se așază cu față în sus. Deasupra femeii se află un hamac pe care bărbatul se suie cu o scară și în care se așază cu fața în jos. Apoi, un mecanism apropie hamacul de masa de operație, așa încît părinții se trezesc unul peste altul, tocmai ca în bancurile lui Mimi. Totul dura mult, ore în șir, timp în care femeia citea o carte. Apoi se întorceau acasă. De unde știi? - îl întrebam, și apoi ne încîlceam în controverse scolastice. Cu acel cuvînt mic ne mai descurcam noi cumva, dar cu alte expresii din înjurături, care asigurau ascultătorul că sînt posibile și variațiuni, nu ne puneam de acord în nici un fel. Și chiar cu acel cuvînt aveam dubii: părinții mei mi se păreau prea serioși ca să facă așa ceva, fie și la spital.

Mă gîndeam la lucrurile astea în lungile și chinuitoarele după-amieze cînd trebuia să dorm. Lumina auriu-roșietică umplea încetișor dormitorul, se reflecta în ușa cu ape a șifonierului și îmi cădea pe obraz. Stăteam în pat cu ochii deschiși și priveam prin fereastră norii minunați, rostogolindu-se strălucitori, capricioși, pe cerul verii. Uneori mă ridicam tiptil dintre cearceafurile scrobite, tăioase ca o sticlă albă, dar ușoare ca hîrtia, și mă duceam la fereastră. Vedeam pînă în zare panorama Bucureștiului, încremenită sub nori, cu pîlcul de case

vechi, cu olane și oberlichturi, cu luminatoare și uși de stejar masiv, iar mai încolo niște construcții mari și cenușii, cu multe geamuri, blocul din centru cu reclama Gallus ca un glob albastru deasupra, magazinul Victoria, spre stînga Foișorul de Foc, blocurile arcuite de pe Ștefan cel Mare și, foarte departe, termocentrala cu imensele coșuri din care ieșeau fire cîltoase de aburi. Totul filtrat prin frunzișul agitat al plopilor și carpenilor, ale căror vîrfuri verzi deschis sau verzi-smarald sau verzi-întunecat se iveau din loc în loc dintre clădiri. Nu mi-era niciodată somn. Fugeam repede în pat la cea mai mică scîrțîitură, căci știam că e tata, cu un ciorap de nylon pe cap, venit să controleze dacă dorm.

Jocurile noastre erau uneori crude și barbare, îl văd și acum pe Luță bătînd, cu o singură lovitură de cataroi, un cui în pieptul unei pisici adormite. Cuiul îi intrase între coaste și-i atinsese probabil inima, căci pisica a înțepenit, a zvicnit din lăbuțele din spate de cîteva ori, chircindu-le spasmodic, și a rămas nemișcată, deși se zice că animalele astea au zece vieți. Apoi ne-am muiat toți vîrfurile săgeților în sîngele ei și am tras în sus. Săgeata lui Mimi a zburat cît blocul.

Altă dată am găsit cu Sandu un pui de vrabie destul de mare, cu tuleiele penelor aproape complet formate. L-am fugărit prin șanțuri pînă am pus mîna pe el. Apoi ne-am jucat cu el de-a bolnavul. Jocul nostru a durat ore în șir, timp în care i-am turnat pe gît tot felul de porcării, spirt, esență de migdale, urină etc. Cînd nu mai putea nici să zvicnească, am început să jucăm tenis cu el, cu paletelele noastre grosolane de plastic. Apoi l-am înmormîntat, încă viu, într-o cutie de vin tonic, peste care am turnat pămînt și l-am bătătorit.

Între noi era același lucru. Toată ziua ne urmăream prin șanțurile labirintice de canalizare. Coboram acolo prin locuri anume, pășind pe țevi smolite și peste robinete uriașe, apoi ne intra în nări și în sînge mireasma aceea de pămînt, de rîme și larve, de smoală și chit proaspăt. Parcă ne înnebunea, înarmați cu pistoale cu apă, mascați cu cartoane creponate de la depozitul de mobilă, pe care le coloram acasă făcîndu-le cît mai înspăimîntătoare, cu colți rînjiți, ochi holbați și nări umflate, ne fugăream prin canalele întortocheate, vîzînd deasupra doar o fișie de cer, care se întuneca pe măsură ce timpul trecea. Cînd, dînd colțul, nimeream nas în nas cu un dușman, răcneam și tăbăram unul pe altul, zdrelindu-ne și rupîndu-ne maieurile tetra sau bluzele cu imprimeuri. Nu știu cine a inventat jocul căruia îi ziceam Vrăjitoaca și pe care l-am jucat ani de zile fără să ne saturăm, ba, prin clasa a opta, îl mai jucam încă. Era o combinație de jocuri mai blînde: Hoții și gardiștii, Uliul și porumbeii și Gardiană zece-zece. La început era doar o vrăjitoacă, pe care o alegeam prin numărare. Era singura care purta mască și avea pe deasupra și un băț cojit în mînă. Număra cu fața la perete și apoi se repezea prin șanțuri în căutarea victimelor. Puteai să ieși din șanț, dar nu aveai voie să te adăpostești în scările blocurilor sau să sari gardul în curtea morii. Vrăjitoaca ne vîna prin gropile urît mirositoare și, cînd reușea să-l atingă pe vreunul cu bățul, scotea un răcnet teribil. Victima trebuia să rămînă ca paralizată. Vrăjitoaca îl tîra de mînă pînă la cuib, unde îi căra în cap un număr convenit de „castane” și, astfel botezat, cel prins devenea și el vrăjitoacă, își lua o mască și urmărirea continua.

Pe înserate, cînd deasupra turnurilor uriașe ale morii, pe cerul încă albastru, sticleau primele stele, rămînea de obicei un singur supraviețuitor, hăituit de o

hoardă de vrăjitoare care scoteau urlate sinistre. Locatarii așteptau cu groază momentul ăsta, aruncau după noi, de la balcoane, cu cartofi sau morcovi, femeile de serviciu ieșeau cu mătura, dar degeaba. Vrăjitoarele nu se potoleau pînă nu capturau și ultima victimă, un copilăș care, văzînd că se îngroașă gluma, se speria de-a binelea. Noaptea era înspăimîntător să dai ochii cu o vrăjitoacă mascată, darmite cu un cîrd întreg. Ultimul prins era cărat în scara cea mai apropiată, unde ceilalți se strîmbau la el și se prefăceau că vor să-l înghită, pînă veneau mamele indignate și ne luau acasă.

Cînd nu aveam chef de Vrăjitoaca și nici să ștergem cu talpa subțiată a tenișilor căsuțele albastre, pomii galbeni și mamele verzi pe care fetele le desenau pe asfalt, doar ca să le-auzim urlînd și fugind acasă, ne strîngeam în gașcă și, așezați pe niște bucăți de bordură încă nearanjate în linie, începeam să povestim tot felul de lucruri sau să jucăm Fazanul pe filme; îmi amintesc cum a povestit Țaganu o escapadă de-a lui în curtea morii: „Am sărit gardul pe la căsuța cu cap de mort. Am ajuns lîngă moară. M-a văzut un morar. Au venit și alți morari. Am luat-o la fugă. Au aruncat în mine cu pietre. M-am ferit. Cînd au terminat pietrele, au scos pistoalele. Nu m-au nimerit. Au tras cu mitralierele. Trăgeau în sus, mă lăsam în jos. Trăgeau la picioare, săream în sus. Au adus tunuri. Dar eu fugeam mai departe. S-au luat cu tancurile după mine, dar eu fugeam. Au trimis avioane și au aruncat bombe, dar eu am ajuns la gard și l-am sărit pe aici, pe la poartă.” Povestea așa de serios încît aproape că ajunseserăm să-l credem. Abia dacă se auzea cîte un „sanchi” timid. Cînd jucam Fazan pe filme se știau dinainte filmele de la fiecare literă. După *A fost cîndva hoț* urma *A fost prietenul meu*, iar al treilea trebuia să spună neapărat *Agatha, lasa-te de crime*. La *B*, primul film era întotdeauna *Bahette pleacă la război*. Cînd vreunul dintre noi nu mai știa ce să spună, alții îi suflau greșit: zi *Corabia de fier*. Și cînd el zicea *Corabia de fier*, îi spuneau cu dispreț: nu există filmul ăsta.

Într-o zi, la etajul unu de pe scara trei s-a mutat o mamă cu un băiețaș. Eu tocmai împlinisem șapte ani, urma ca din toamnă să merg la școală (dar Vova Smirnoff era deja în clasa a treia, iar Mimi în clasa a patra și rămăsese și un an repetent). Băiețașul cel nou era cam de o vîrstă cu mine și nu mi-a atras la început atenția. Maică-sa, era însă extraordinară, complet diferită de mamele noastre care spălau și frecau toată ziua.

Era o cucoană atît de lungă, încît abia puteai să-i zărești trăsăturile feței, pierdute ca într-o zare albăstrie. Lungă, subțire și lunatică, se mișca printre mobilele așezate în holul scării, dînd indicații hamalilor care își tîrau de colo-colo chingile de cînepă. Nu am văzut-o niciodată decît în purpuriu. Chiar și în casă purta un halat de satin roșu. Avea părul foarte negru și fața mi s-a părut întotdeauna bîntuită de-o umbră albăstrie cu urme subțiri de sidef trandafiriu. Puștiul stătea apatic într-un fotoliu vechi, care, prin mărimea sa înflorată, îl făcea să pară și mai subțirel. Era într-adevăr subțire și delicat, cu ochi fermi, atenți și abătuți. Am ieșit o vreme din șanțurile noastre și ne-am apropiat de el. L-am întrebat dacă se mută în bloc la noi și dacă femeia aceea nesfîrșită e maică-sa. Da` taică-su unde e? „Tata e tîmplar”, ne-a zis, ca și cînd acesta ar fi fost răspunsul la întrebare. Pînă la urmă l-am lăsat în pace, pentru că nu făcea

decît să se uite lung la noi și să ne răspundă scurt la întrebări. Ne-a spus și cum îl cheamă, dar am uitat aproape pe loc. Ion, Vasile, ceva foarte banal. Ne-am înfundat iar, ca niște diavoli, în găurile noastre și am luat-o de la capăt cu Vrăjitoaca.

Băiețașul a apărut zilele următoare printre noi. Era foarte curat. Purta „spilhozei”, cum zicea mama, galbeni, bufanți și cu bretele lungi. Nu scotea o vorbă. L-am chemat să se joace cu noi în șanțuri, dar n-a vrut să intre. Se uita doar de deasupra la noi. Ne pierea și cheful de joacă, văzînd că avem spectatori. Se uita și la fetițe cu același interes, ceea ce ne-a făcut să-l disprețuim. Ba a cerut de la Mona (tocmai de la ea!) o cretă mov. Mona, care nu știa multe, i-a întors fundulețul în pantaloni bej și s-a bătut cu palma peste el. „Asta nu vrei?” Băiatul a privit-o indiferent și s-a îndepărtat. Timp de vreo săptămînă l-am tot văzut în fiecare zi stînd de vorbă cu copilul care avusese poliomielită, îi explica tot soiul de lucruri, ajutîndu-se prin desene făcute pe asfalt cu o cretă adusă de-acasă și prin niște gesturi pe care, acum, le-aș numi parcă *rituale*. Uneori parcă îndepărta de pe el o pînză străvezie de păianjen. Alteori arăta cu degetul spre cer, zîmbind enigmatic, în serile învăluite în ceață purpurie, trecînd pe nesimțite în cafeniu, sclipirea metalică a mecanismului ortopedic purtat de primul băiat și gesturile sibilnice ale celui de-al doilea căpătau în ochii noștri, care pîndeam din șanțuri protejați de măștile de carton, un aer bizar, enigmatic, greu de descifrat.

Cînd plecau acasă, întotdeauna mai devreme decît noi, pe asfaltul albastru rămîneau cercuri strîmbe și alte figuri, pe care le ștergeam cu ură.

Băiatul „făcea pe grozavul”, se dădea mare, asta a fost concluzia găștii noastre, așa că ne-am hotărît, nu mai țin minte dacă organizat sau spontan, să îl silim să ia o atitudine față de noi. Dacă ne devenea prieten, bine. Dacă nu și mai bine, căci simțeam nevoia unui dușman adevărat. Mai încercaserăm cu puțin timp înainte să facem ceva eroic, dar eșuaserăm destul de penibil. Ne adunaserăm tot grupul și, în spatele blocului, la lumina crudă, galbena ca șofranul, a unui foc de cartoane de ambalaj de la televizoare, ne înarmaserăm cu șipci lungi de la depozitul de mobilă. În cea mai mare tăcere, porniserăm în haită să-i atacăm pe copiii de la blocul din dreapta Aleii Circului, cel cu florăria. Am năvălit mascați și zbierînd din spate și i-am luat la goană pe cei care jucau acolo tenis cu piciorul sau băteau de perete o minge vărgată.

Fetițele, țipînd insuportabil, se năpustiseră în scara blocului. Luaserăm un singur prizonier, un țînc cît Lurnpă, pe care Dan Nebunul și Paul tocmai voiau să-l facă să înghită o rîmă, cînd au ieșit din bloc trei părinți în maieuri și, la vederea teribilă a masculilor cu păr pe brațe și piept, am lăsat totul baltă și ne-am împrăștiat pe Alee. Cum noul venit nu avea tată (sau acesta nu se arătase pînă acum), ni s-a părut un dușman tocmai potrivit. Așa că, într-o dimineață, l-am învăluit grijuliu, asemenea senatorilor pe Cezar, l-am înșfăcat și l-am tîrît înspre rețeaua de canalizare. Voiam să-l facem vrăjitoacă. Băiatul se proptise în călcîie și se zbătea îngrozitor. Privită de aproape, fața lui era cu totul diferită de a oricărui copil pe care îl văzusem pînă acum. Părul îi era castaniu, ușor buclat. La îndoitura fiecărei bucle, reflexe aurii țîșneau în toate părțile. Firele de păr de deasupra stăteau ușor afinat, formînd un păienjenis roșietic. Sub cîrlionții de

pe frunte, sprâncenele subțiri se arcuiau peste cele două ovaluri largi ale ochilor întredeschiși. Printre pleoapele lipsite de gene, tivite de o pieleță neagră, se vedeau jumătățile de discuri violete ale irișilor. Orbitele păreau mai întunecate decât arămiul delicat al obrajilor. Nasul era prelung și subțire, dar armonios, iar șanțul de sub nările creionate simetric, neobișnuit de adânc.

Ținea totdeauna buzele ferm lipite, nu-și dezvelea dinții aproape niciodată, dar zîmbea uneori cu gura umedă, exprimînd ceva între viclenie, ironie și simplă blîndețe. Acum însă, pe cînd îl căram spre groapă, avea o expresie de concentrare extremă. Oboseai numai privindu-l. Eu îl țineam de brațul stîng, cînd, ajunși pe buza șanțului, am simțit deodată că zvîrcolirile lui capătă o forță neobișnuită, începuse să-și împingă pieptul îngust înainte de parcă ar fi vrut să-l scoată prin cămașă, iar umerii i se încordară cu o forță care ne surprinse atît de tare, încît i-am dat drumul și am lărgit, speriați, cercul din jurul lui. Copilul rămase o clipă în picioare, agitîndu-se, îndoindu-și spinarea de parcă voia să și-o frîngă, apoi se lăsă fără grabă, gemînd tare, la pămînt. Gemea și plîngea cu lacrimi enorme. Am luat-o la fugă cu toții în Scara Trei și am urcat pe terasă, de unde am privit, înfiorați, cum din gangul blocului iese în fugă, toată numai falduri și volane roșii, mama băiatului. Ea îl luă în brațe" și, tot în fugă, dispăru sub gang.

M-am dus acasă, unde, după ce-am mîncat, am fost supus din nou, ca întotdeauna, torturii somnului de după-amiază, care numai somn nu era. Cu adevărat chinuitor era că nu aveam ceas, așa că nu puteam ști cînd se sfîrșeau cele două ore cît trebuia să stau culcat în patul pe care îl uram, în căldura uscată a verii. Pe fereastră, norii albaștri, scînteietori, se depanau la nesfîrșit, măturați de vîrfurile plopilor. Cînd am coborît după-masă iarăși în spatele blocului, am găsit toată gașca adunată. Cu gurile căscate, băieții priveau în sus spre un lucru probabil senzațional, pe care eu nu îl puteam vedea din cauza colțului clădirii. „Vino-ncoa, bă Mirciosule", îmi strigară. „Vino să-l vezi pe Mendebil doi! Țsta-i mai diliu decît Mendebilul!" Pînă și Mimi și Vova, care erau mai mari și nu se cădea să se mire așa de ușor, păreau hipnotizați de ce vedeau. Venise lîngă ei și Luță, cu figura lui negricioasă, spînă de sprîncene. Nicușor, grăsuț și îmbrăcat domnește, cu ochelari gen John Lennon, își întinsese și el gușulița, cu expresia nedumerită și iritată a miopilor. Cînd rn-am apropiat am încremenit.

Lîngă moara Dîmbovița cu zidurile ei stacojii, dincolo de gardul de beton, se afla fabrica de pîine Pionierul. Este o fabrică veche, cu acoperișul în zig-zag, cu ferestre rotunde spre care duc jgheaburi ciudate, albite de făină. Lumpă stătea toată ziua cocoțat pe gard, pentru că muncitorii de-acolo îl mai trimiteau după vreun ziar sau după țigări, îi dădeau în schimb cîte o japoneză rumenă sau o chiflă fierbinte, pe care țigănușul le îmbăia cu gura lui știrbă și o oră întregă. Clădirea fabricii de pîine este dominată de un coș de cărămidă mai înalt decît blocul nostru, care se ridică, gros și roșu, spre nori, din mijlocul bănuților ovali ai frunzelor de salcîm. Nu îl văzusem niciodată de aproape, dar, parcă desenată cu penița, se deslușea de-a lungul lui, pînă în vîrf, o scară de incendiu, protejată de inele asemenea unei trahee. La trei sferturi din înălțimea lui, deci cam în dreptul etajului șase al blocului nostru, am văzut, în după-amiaza aceea, o pată galbenă. Era spielhosenui copilului cel nou, care, încet, cu atenție, urca spre vîrfurile coșului. Corpul, într-o bluziță cu mîneci scurte, înflorată, nu acoperea nici

un sfert din grosimea turnului cărămiziu. Locatarii ieșiseră toți, alarmați, în balcoanele cu murături și strigau la el să se dea jos. Dar, treaptă cu treaptă, Mendebilul (căci pînă la urmă așa i-am zis cu toții, Dan rămînînd doar cu supranumele de Nebunul) urca spre vîrf, copilul se ridică în mîini pe buza coșului și rămase cîteva clipe pe vine. Strigătele speriate ale femeilor din balcoane se întetiră, iar vreo doi muncitori în halate și șorțuri albe o luară la fugă de-a lungul curții spre baza coșului. Parcă sfidîndu-și spectatorii, Mendebilul, șovăitor, se ridică în picioare. Rămase drept, subțire ca un cui, la acea înălțime ametoitoare. Privea în sus, dar făcea cu mîna spre pămînt, probabil înspre noi. Apoi începu să coboare treptele de metal, trecînd prin toate inelele scării de incendiu, pînă dispăru în frunzișul salcîmului. După puțin timp, uitîndu-ne prin romburile gardului de beton la care ne repeziserăm, l-am văzut venind în fugă. A escaladat cu greutate gardul și a sărit chiar între noi. Avea umerii obrajilor roșii, dar în rest fața îi era galbenă. S-a uitat doar la Mimi și i-a spus: „Nu-mi place să mă joc Vrăjitoaca.”

Probabil că unii dintre voi, prieteni prozatori pentru care mă chinuiesc, iată, de cîteva zile să scriu istoria asta, nici nu mai sînteți atenți. Vi se pare, poate, că am intrat în filonul bătut și răsbătut al copilului-erou, care se sacrifică pentru o idee sau pentru o cauză nobilă. Mendebilul, așa cum l-am cunoscut eu, avea, într-adevăr, ceva din arhetipul ăsta. Dar fundamental, cum sper că o să se vadă, el nu era nici pe departe vreun Cireșar sau vreun Nemecek din strada Pal. Acțiunile și cuvintele sale, pe care mi le aduc aminte acum cu o limpezime de-a dreptul suspectă, după o scufundare de peste douăzeci de ani în cețurile colorate ale subconștientului meu, nu aveau nimic copilăresc, ci păreau mai degrabă niște fantezii extrem de atrăgătoare, care ne prindeau încetul cu încetul în mrejele lor.

Să scriu tot aici că l-am visat azi-noapte, i-am văzut distinct fața, și de aceea am putut să-i fac, cu cîteva pagini în urmă, acel mic portret destul de exact. Mă întreb dacă Mendebilul arăta într-adevăr așa cum l-am văzut eu în vis. Mă obsedează [...]

Chiar de a două zi ne-am lăsat subjuogați de farmecul Mendebilului. Dimineața n-am coborît deloc în șanțuri, deși mireasma de pămînt ne trezea nostalgia, ci l-am înconjurat pe băiat și l-am ascultat povestind. Ne povestea, știu acum, legendele Mesei Rotunde, cu Charlemagne și Arthur, cu păgîni cumpliți și o sabie care purta un nume. Apoi ne-a povestit *Viteazul în piele de tigru*, dar la mijlocul povestirii s-a întrerupt și a spus că locul nu e bun pentru spus istorii. Șanțurile murdare, movilele de pămînt, țevile chituite, zicea el, nu-l lasă să se concentreze. "Știu un loc mai bun", zise zîmbind, și ne-a dus acolo. Acel loc era Scara Unu.

Spre ea ducea un coridor extrem de îngust și întunecat, aflat între blocul nostru și clădirea unui institut, aproape lipite între ele. Nu avuseserăm pînă atunci, în cele aproape două luni de and ne mutaserăm, curiozitatea să explorăm acel culoar lugubru. Urmîndu-l pe Mendebil, am străbătut în șir indian, zgîriindu-ne și văruindu-ne de pereți, cei vreo douăzeci de metri ai gangului, pînă am ieșit într-o semi-curte interioară înconjurată pe trei laturi de bloc și institut, pe a patra aflîndu-se gardul de beton al morii, prin ochiurile căruia ieșeau

crenguțe și frunze de salcîm. Era o curte mică, asfaltată, foarte curată în comparație cu spatele blocului. Într-o parte se deschideau ușile de sticlă ale Scării Unu. În cealaltă se aflau niște trepte înalte care se terminau sus cu o mică platformă cu balustrade de piatră și care dădea spre o ușă zidită, a institutului. Această scară de piatră o numeam Podul. Lipit de gard se afla un cub de beton terminat printr-un fel de bazinet de metal, cu fața de deasupra ușor scobită. Niciodată nu am știut la ce o fi servit. Noi numeam lucrul ăsta Tronul, în fine, a treia „neregularitate” a Scării Unu era marele transformator, cu țevile lui curbe și fațada sa de beton, pe care o țin minte numai acoperită cu scrisul mare, colorat, al Mendebilului. Cred că transformatorul ăsta era stricat, pentru că a rămas acolo abandonat o grămadă de vreme.

Timp de vreo lună de zile acesta a fost locul nostru de joacă. Nu ne mai stătea mintea decît la poveștile Mendebilului, a căror continuare o așteptam de pe o zi pe alta. Cînd nu avea chef să continue, jucam tenis cu piciorul, spuneam bancuri, vorbeam despre fotbal. El nu prea intra în discuțiile astea, și noi găseam firească atitudinea lui. În scurtă vreme ne dăduserăm seama că puștiul, mai mic decît aproape noi toți, ne depășea cu mult dintr-un punct de vedere la care nici nu ne gîndiserăm pînă atunci. Acasă îi înnebuniserăm pe părinți cu Mendebilul a făcut, Mendebilul a dres... Cu timpul însă, de pe tronul lui de beton și metal, băiatul a început să vorbească, printre povești și parcă visînd, despre alte lucruri decît cavaleri și săbii. Pur și simplu întrerupea, uneori o povestire și cu o voce schimbată, fermă și rigidă, imposibil de contrazis, spunea cîteva fraze pe care făceam un efort zadarnic să le pricepem. Aici vroiam să ajung. Mă întreb înfiorat cum a fost posibil să-mi amintesc niște cuvinte pe care nu le puteam atunci înțelege și pe care credeam că le uitam imediat ce erau rostite.

Unele dintre „teoriile” sale bizare contraziceau pe față ceea ce ne spusese părinții sau-mai auziserăm și noi pe la emisiunile de „popularizare științifică”, *Roza vînturilor la radio* și *Teleenciclopedia* la televizor. Dar Mendebilul le umplea de înțeles și de farmec, nu știu cum, prin simpla sa prezență, prin voce și gesturi, lăsînd la o parte că spusele lui, în sine, aveau ceva de altă lume. Cred că doar un fragment din tot ce am citit vreodată se poate compara în spirit cu ceea ce ne spunea atunci băiatul: descrierea tărîmului fericiților din *Fedon*. Doar ca să vă faceți o idee, notez aici, numerotate, puținele astfel de teorii pe care mi le mai amintesc, rostite de Mendebil în serile roșii ca flacăra sau în diminețile albastre, cu ziduri galben-sclipitoare, de la Scara Unu:

1. În capul meu, sub bolta țestei, se află un omuleț care seamănă perfect cu mine: are aceleași trăsături, se îmbracă la fel. Ce face el, fac și eu. Cînd el mănîncă, eu mănînc. Cînd el doarme și visează, eu dorm și visez exact aceleași vise. Cînd el mișcă mîna dreaptă, o mișcă și eu pe a mea. Pentru că el e păpușarul meu. Dar bolta cerului nu e decît țeasta unui copil uriaș, care și el seamănă perfect cu mine: are aceleași trăsături, se îmbracă la fel. Ce fac eu, face și el. Cînd eu mănînc, el mănîncă. Dacă eu dorm și visez, el doarme și visează același vis. Pentru că el să miște mîna dreaptă, este de-ajuns să mișcă mîna dreaptă. Pentru că eu sînt păpușarul lui. Lumea din jur este la fel pentru mine și pentru el. Și pe păpușarul meu și pe păpușa mea îi înconjoară cîte un Luță și Lumpă și Mimi și voi, toți ceilalți, și care sînt la fel ca voi. Capacul ăsta de bere de jos există și în

lumea foarte, foarte mică a păpușarului meu, și în cea foarte, foarte mare a păpușii mele. Pentru că totul e la fel. Dar în păpușarul meu există alt păpușar, care stă în țeasta lui și seamănă perfect cu mine, iar în el altul și mai mic și tot așa, la nesfârșit. Iar păpușa mea mînuiește o altă păpușă, mult mai mare, în a cărei țeastă trăiește, și care mînuiește și ea altă păpușă, și tot astfel la nesfârșit. Lumea lor e la fel ca lumea noastră. Eu însumi nu știu care din acest șir sînt. În momentul în care vă povestesc acest lucru, un șir nesfârșit de păpuși și păpușari vorbesc în lumile lor unui șir nesfârșit de copii, folosind aceleași cuvinte.

2. Pămîntul e un animal cu gîndire și voință. Dar el are o voință mult mai mare decît a noastră, a celor care stăm lipiți de el. Păsările și fluturii au însă o voință mai puternică, de aceea pot să zboare. Noi înșine, dacă ne încordăm voința, devenim ușori ca aerul. (Mendebilul ne-a făcut și o demonstrație practică a acestei teorii. S-a așezat pe vine în holul Scării Unu, cuprinzîndu-și genunchii cu brațele, și și-a dat capul pe spate. Apoi a strîns pleoapele și a început să se încordeze atît de tare, încît ne-am speriat. Fața lui nu mai avea în acele momente nimic omenesc. Tremura cu buzele strînse și obrajii literalmente umpluți cu sînge, ca niște saci brăzdați de vine albastre. După vreun minut, Martiganul și Vova l-au ridicat pînă la tavan cu cîte un singur deget, așezați de-o parte și de alta a lui. Ne-am jucat vreun sfert de oră suflînd dintr-o parte în alta ghemul viu care, în poziție fetală, devenise ușor ca un balon.)

3. Femeile nu se împreunează niciodată cu bărbații. Ele poartă în pîntece o celulă. Cînd ating vîrsta potrivită, vor să nască. Atunci dau drumul la treptele nașterii. Ele sînt acestea: din celulă iese un purice. Din purice, un gîndac. Din gîndac, o broscuță. Din broscuță, un șoarece. Din șoarece, un arici. Din arici, un iepure. Din iepure, o pisică. Din pisică, un cîine. Din cîine, o maimuță. Din maimuță, un om. Femeile se pot opri la orice treaptă. Unele femei nasc broscuțe, altele pisici. Dar cele mai multe își doresc copii. Ele ar putea să nască o ființă mult mai minunată decît un copil, pentru că treptele nașterii nu se termină cu omul. (Și Mendebilul încheie: „Eu am văzut o astfel de ființă.”)

4. Oamenii nu sînt toți de un fel. Ei sînt de patru feluri: cei care nu s-au născut, cei care trăiesc, cei care au murit și cei care nici nu s-au născut, nici nu trăiesc, nici nu au murit. Aceștia sînt stelele. (Acest foarte scurt cuvînt Mendebilul l-a rostit printre ultimele, chiar înaintea decăderii sale. Văd efectiv în fața ochilor scena. Cred că era cam ora nouă seara și ne așteptam ca din moment în moment să ne auzim strigați din balcoane de părinți. Abia ne mai vedeam lucirea ochilor în umbra serii. Deasupra morii cerul era ca indigoul. Foarte departe sticlea o steluță roșie. Era cea de pe vîrfurile Casei Scînteii. Mendebilul parcă presimțea ceva, pentru că nu avusese niciodată atîta suferință și dor și nostalgie în voce ca atunci cînd a ridicat brusc mîna și a întins arătătorul spre bucata de cer împetriștată de stele de peste coșurile morii.)

5. (Acest cuvînt l-a rostit după ce a ascultat o ceartă între Paul și Nicușor, care tocmai ieșiseră pe jos cu cîteva stegulețe roșii și tricolore de hîrtie de la defilare. „Tata mi-a adus de la demonstrație zece stegulețe”, zicea Paul. „Tata mi-a adus cincizeci”, zicea Nicușor. „Ba mie mi-a adus tata cinci sute de stegulețe”, zicea Paul. „Și mie mi-a adus un milion de stegulețe”, zicea Nicușor. „Mie mi-a adus tata un miliard de stegulețe de la defilare”, zicea Paul. „Dar mie

mi-a adus un catralion de stegulețe", zicea Nicușor. „Mie mi-a adus cinci milioane de sute de catralioane de stegulețe", zicea Paul. „Ba mie mi-a adus tata un infinit de stegulețe", zicea Nicușor. „Și mie mi-a adus un milion de infinituri tata", zicea Paul. „Ba nu se poate, tata mi-a spus că numărul cel mai mare e un infinit. Nu există un număr mai mare.") Nu, nu există un singur infinit. Există un infinit de infinituri. Pe linia asta de zece centimetri există un infinit de puncte, dar pe aceasta, de un metru, trebuie să existe mai multe. Unui infinit oarecare eu îi zic Taur, pentru că am această punguță la gît pe care este brodat un taur și îmi închipui că în punguță am un infinit, un univers întreg în care sînt multe lumi ca a noastră. Dar ce e punguța asta pe lîngă mine însumi, care sînt făcut dintr-un infinit de puncte? Nu e decît un infinit mai micuț. Și blocul ăsta e un infinit mai mare decît mine. În toată lumea nu există decît infinituri mai mari sau mai mici: scaunul e un infinit, garoafa e un infinit, creta asta e un infinit. Infinituri care se înghesuie unul în altul, care se mănîncă unul pe altul. Dar există un infinit care cuprinde toate celelalte infinituri. Mi-l închipui ca pe o turmă nesfîrșită de tauri.

6. După moarte mergi pe un drum toarte lung, care urcă mereu. Mergi, mergi și încetul cu încetul trăsăturile ți se schimbă. Nasul și urechile ți se retrag în carnea feței ca piciorușele unei scoici. Degetele ți se retrag în carnea palmii, iar mîinile ți se resorb în umeri. La fel, picioarele ți se retrag în șolduri și nu mai mergi, ci plutești de-a lungul unor pereți de cărămidă roșie, pe care îți lași umbra ca un disc alungit. Ești atît de rotund, încît devii translucid și începi să vezi în toate părțile deodată. Cît sîntem vii, vedem doar ca prin crăpătura unei cutii de scrisori, dar după moarte vedem de jur împrejur, cu toată pielea. Plutind și privind zidurile tot mai apropiate de cărămidă, dar dintr-o cărămidă roșie, cărnosă, ajungem într-un loc rotund. Acolo, în mijloc, se află o celulă, căci ne aflăm în pîntecul unei mame. Intrăm în celulă și, pe măsură ce se desfășoară treptele nașterii, privim prin ochii tuturor ființelor, ai puricelului, ai gîndacului, ai broscuței, ai șoarecelui, ai ariciului, ai iepurelui, ai pisicii, ai cîinelui, ai maimuței, ai omului, iar cu puțin noroc ajungem să privim prin ochii ființelor minunate care urmează după om. Un mort vă privește prin ochii mei.

7. (De fapt, al șaptelea punct nu este o „teorie", ci cîteva rînduri scrise de Mendebil cu litere mari, cu cretă de diferite culori, pe fața netedă, ușor lăsată pe spate, de ciment, a transformatorului din colțul curții interioare. Probabil că se trezise într-o dimineață mai devreme ca să le scrie, pentru că ne-am pomenit cu ele în coastă pe la mijlocul verii, cam la trei săptămîni după ce se mutase la noi în bloc Mendebilul. El nu ne-a zis nimic despre isprava asta. După ce s-a convins că toți citiserăm rîndurile respective, s-a suit pe scaunul său de metal și și-a continuat povestirea de unde o lăsase cu o seară în urmă, căci ajunsese la „Poveștile popoarelor Asiei".)

SĂ NU RÎDEM DE LUMPĂ
SĂ NU CHINUIM ANIMALELE
SĂ NU NECĂJIM FETELE
SĂ NU JUCĂM VRĂJITROACA
SĂ NU NE MURDĂRIM

SĂ NU VORBIM URÎT

SĂ NU MINȚIM

SĂ NU NE PÎRÎM

SĂ NU NE CERTĂM

SĂ NU NE BATEM

(Din momentul în care le-am văzut, am simțit că trebuie să ținem seama de aceste cuvinte, ba chiar că există ceva în noi care ne constrânge să nu ne abatem de la ele. Timp de vreo două-trei săptămîni nimănui nu i-a trecut măcar prin cap să facă vreunul dintre lucrurile interzise.)

Nu mai țin minte - spun așa pentru că..... dar cam toate erau la fel ,că nu știu cum altfel le-aș putea numi în spiritul acestora de mai sus. Pe noi ne fascinau pentru că erau substanță din substanța copilului. Trebuia să-l fi auzit vorbind și mai ales să-l fi văzut gesticulînd, trebuia să fi simțit farmecul și spaima și melancolia acelor seri. Parcă priveam un film ciudat, în culori stinse, de la cafeniu la cenușiu și la grenu-ul morii și verdele negru al frunzelor de salcîm. Nu mai spun că, întrerupîndu-se dintr-o povestire oarecare, cu arabi și caravele, ne lăsa pregătiți pentru revelație, învăluți în parfumul aspru al ficțiunii...

Așa ne-am petrecut, adunați în jurul Mendebiului, o întreagă lună de vară. Nu făceam nimic fără să-l întrebăm, și părinții noștri, deși se mirau ce curate ne sînt de la o vreme maieurile tetra și bluzițele cu imprimeuri, nu prea vedeau cu ochi buni această dependență care devenea pe zi ce trecea un sevraj.

„Ce vă face, mamă, copilul ăsta, de v-a zăpăcit pe toți?” Noi însă nu mai știam altceva decît *Viteazul în piele de tigru, Ruslan și Ludmila, Tristan* și alți eroi din povestirile Mendebilului. Pînă și fetițele lăsau podul de piatră și desenele alea încîlcite reprezentînd femei verzi cu picioare albastre și case oranj și se adunau în jurul tronului de beton și fier. Începeau să suspine cînd poveștile se terminau trist. Nici Mona nu-i mai întorcea fundul Mendebilului, ba se uita la el cu mai puțină ură decît la oricine altcineva, cu ochii ei ca două fante verzi, Iolanda era cea mai apropiată de el și îi vedea destul de des schimbînd cîteva cuvinte. Ea avea funde uriașe la cozi și se adresa oricui, pînă și păpușilor sau pisicilor, cu „dragă”. Odată se amuza să arunce cu boabe de agrișe într-un păianjen enorm, imobil în mijlocul plasei sale atîrnate între doi pomi. Începea să-l nimerescă cu boabele roșii și, cînd ghemul acela negru de cîngi și picioare a luat-o la goană spre marginea pînzei, i-a strigat: „Stai, dragă, unde fugi?” Dar Mendebilul nu trecea niciodată peste o anumită rezervă în sporadicele sale relații cu fetițele, ceea ce era de fapt destul de mult, de vreme ce noi nu vorbeam deloc cu ele. Firește, mai jucam și fotbal, mai aduceam și șahul sau terenul de fotbal cu nasturi. Dar ele nu mai erau puncte centrale de interes, în acele momente, Mendebilul îl căuta pe băiețelul infirm și aveau lungi discuții împreună.

Acum vreo cinci-șase luni, prin februarie, fiind în ziua metodică, am dat o raită prin oraș. Tocmai ieșisem de la librăria Sadoveanu și treceam pe lîngă Ciclop, cînd m-a fulgerat brusc în stomac o flacără violetă, o emoție nostalgică, insuportabilă. Privisem în treacăt mica vitrină cu brichete de toate felurile și trese militare de plastic, aflată în dreapta intrării mirosind a gudron a Ciclopului. Acea emoție copleșitoare îmi fusese provocată de vederea uneia dintre brichetele

obișnuite, dintre cele care se aruncă după ce se consumă gazul. Aceasta avea însă o culoare care mi-a adus cu forța în memorie, ca o madlenă proustiană, o amintire din vremea despre care vă vorbesc. Bricheta era de un roz ciudat, spre vioriu, făcînd ape moi și cărnoase și semilune gălbui din cauza plasticului ușor vălurit. Exact aceeași culoare o avea cesulețul meu de cincizeci de bani pe care mi-l cumpărasem în vara aceluia an, primul an din cei douăzeci și unu cîți am locuit în blocul de pe Ștefan cel Mare.

Cît de distinct îmi aduc aminte de amiaza cînd prin culoarul care lega Scara Unu de restul blocului s-a strecurat insul în cămașă roșie, cadrilată! Se strecura ca o rîmă printre cele două clădiri și aproape s-a înțepenit în contoarul de gaze. În fine, ieși la liman, răsufliînd ca după un urcuș greu și ștergîndu-și coatele văruiute. Ne chemă la el și începu să scoată ceva de prin buzunare. Oricît m-aș strădui acum, n-aș putea spune cum arăta la față. Văd pur și simplu un balon alb. Dar în palmele lui deschise disting pînă în cele mai mici detalii pastilele galbene și crem de *chewing-gum* învelite în celofan, avînd în pachetel și cîte un mic desen în relief, cesulețele de tablă aurie cu curelușe de plastic multicolore, sfirlezele la fel de pastelate, alcătuite dintr-o elice cu două pale, care glisa în jurul a două sîrme răsucite pînă zbura, rotindu-se, spre cer.

Stăteam toți în jurul lui, întrebîndu-l cît costă fiecare obiect. Apoi ne-am împrăștiat fiecare la scara lui după bani. Cu cincizeci de bani mi-am cumpărat ceasul de care vă spuneam, care avea acea stranie curelușă roz-violetă. Mendebilul a cumpărat și el o elice colorată. După ce omul a plecat, l-a urmărit o vreme cu privirea cum se tîra prin crăpătura culoarului, iar apoi și-a aplecat pleoapele, visător, spre elicea aflată la baza celor două sîrme poleite, răsucite una în jurul celeilalte. Privea oarecum neatent cele două aripioare de carton, cînd ele au început să se rotească singure, din ce în ce mai repede, în sus, pe sîrme, și s-au ridicat în aer la peste un metru înălțime, rămînînd acolo, tot rotindu-se, cîteva minute. Băiatul privea elicea, gîndindu-se parcă la altceva.

Înainte de a pleca, acel ins în cămașă roșie cadrilată ne mai arătase un lucru, îl ținea în palme cu mare grijă, mîngîindu-l din cînd în cînd. Am strîns cercul în jurul lui și am văzut că era vorba de un stilou negru. Pe o parte, în corpul său se afla o fereastră dreptunghiulară în cadrul căreia se putea vedea o femeie îmbrăcată într-un fel de costum de baie negru, alcătuit dintr-o singură bucată. Dacă ridicai stiloul cu penița în sus, ceea ce părea un tricou negru se dovedea un fel de lichid care cobora treptat, dezvelind întîi sîinii femeii, apoi întreg corpul pînă o lăsa complet goală, așa cum nu văzusem și nici nu îmi imaginasem niciodată o femeie. „Asta e douăzeci și cinci de lei, nu e de nasul vostru”, încheiase bărbatul, rîzînd.

După ce se duseseră aproape toți acasă, pe la nouă și ceva seara, am mers cu Luci în spatele blocului și ne-am suit în castanul bătrîn în scorbura căruia găsiserăm ascuțitorile. Am mai stat vreun sfert de oră comentînd cele întîmplate - venirea negustorului de fleacuri - și privind tot timpul, la lumina palidă a neonului din curtea morii, cesulețele noastre de tablă aurie. Luci tocmai începuse încă una din poveștile lui cu cai îmbrăcați în fireturi, cînd l-am văzut pe Mendebil ieșind încet, sfios, din scara blocului și înaintînd spre șanțurile de canalizare. Nu ne-a venit să credem cînd l-am văzut coborînd ușurel într-un

canal. Era să cădem din pom de-atîta încordare. Căci Mendebilul se plimba de colo pînă colo prin labirintul murdar, făcînd gesturi ciudate, care nouă ne aminteau de Vrăjitoaca. La un moment dat a scos ceva din buzunarul de la piept al spielhosenuului. Cînd s-a apropiat, am văzut că își pusese o mască înfiorătoare, pictată cu acuarele, mai primitivă, mai rînjită, mai amenințătoare decît tot ce inventaserăm noi vreodată în materie de măști pentru Vrăjitoaca. Abia pe la zece seara a ieșit din canal și a intrat în scara blocului. (întrerup aici, pentru un moment, povestirea. Din loc în loc am simțit și pînă acum nevoia de a ieși la suprafața ei, ca să iau o gură de aer. Dar niciodată ca acum. Poate că am încercat să rezist prea mult cu capul scufundat, cu părul fluturînd, în apele groase ca gelatina ale acelei veri, iar acum mă ustură ochii de atîta aur și atîtea reflexe. Dar cred că gîfii și din alt, mult mai adînc, motiv. Cred, vreau să spun, că nu mai sînt atît de sigur că vreau să citesc textul ăsta în cenaclu. E prea puțin literatură și devine prea mult altceva. Scriu de peste două săptămîni și încep să simt nevoia de a nota și lucruri care nu ar avea ce căuta în „cronica” de care vorbeam înainte. Pur și simplu, vād cum actul de-a scrie începe să modifice ceva în mine. Cît nu scriu, și la școală, și în timpul meu liber, mă port ca un halucinat. Nu am putut să termin de corectat săptămîna asta tezele, pentru că brusc îmi erupeau pe luciul creierului imagini palide, imagini care mă chinuie și cînd îi ascult pe elevi. Nu mai vorbesc de faptul că în toată perioada asta am avut vise îngrozitoare, imposibil de povestit. Și totul a culminat - sper să fi culminat - azi-noapte, cînd m-a trezit un zgomot puternic și sacadat. Pe biroul de la picioarele patului, în întuneric, mașina de scris bătea singură. Automat m-am sculat, am aprins lumina și m-am aplecat asupra foii pe care tamburul mașinii o plimba cu zgomot de taste și clopoței dintr-o parte într-alta. Am citit. Degetele nevăzute luaseră povestirea mea de la început. Ajunseseră la visul cu borcanul de sticlă și tocmai scriau fraza: „Cînd am privit din nou, am observat că în peretele borcanului, care scînteia nebunește, apăruseră contururile subțiri ale unei uși.” Citind, am simțit teroarea sărată a împlinirii unei profeții. Ea a crescut brusc, tinzînd spre infinit, o dată cu un țuiit galben- auriu, insuportabil, în tîmple. Simțeam că mi se dizolvă țeasta în flăcările groazei. În noaptea ușor albăstrie, spre dimineață, nu am fost sigur că n-am trecut în alt vis. Deci, dacă voi continua să scriu azi, o voi face dintr-un impuls interior și doar pentru mine.)

După vizita aceluui negustor de jucărele, armonia din gașca noastră s-a dus, încet-încet, pe apa sîmbetei. Mimi, Lumpă, Luță și Mațaganul mai ascultau doar cu o ureche poveștile Mendebilului, care și el, cum am observat curînd, începuse să-și neglijeze auditoriul. Stătea mai departe pe tronul său de beton, dar nu mai povestea lucruri noi, ci o luase de la capăt cu cavalerii Mesei Rotunde. De multe ori se oprea, incapabil minute întregi să-și amintească vreun cuvînt. Atunci își ațintea privirile goale pe zidul orb al blocului, iar în tăcerea penibilă se auzea doar huruitul mașinilor care descărcau grîu în curtea morii. Cred însă că doar eu și cu Luci simțeam cu adevărat că se petrece ceva. Iar apoi, în fiecare după-amiază, în patul meu de tortură, priveam norii încremeniți și scînteietori și mă gîndeam numai la ce văzusem în noaptea aceea: Mendebilul rătăcind și vrăjind, cu masca de carton peste fața lui pură, prin mizeria canalelor întortocheate, fetide...

Vara era pe sfârșite, sau poate veniseră chiar primele zile din septembrie, (căci părinții mei se agitaseră mult să-mi cumpere ghiozdanul și rechizitele pentru primul an de școală). După ce o seară întreagă ne vorbise, din nou, despre Ruslan și Ludmila, Mendebilul rostise acele cuvinte care mi-au rămas atît de dragi: „Oamenii sînt de patru feluri: cei care nu s-au născut, cei care trăiesc, cei care au murit și cei care nici nu s-au născut, nici nu trăiesc, nici nu au murit. Aceștia sînt stelele.” Urmase gestul acela, ruperea aceea spre stelele de deasupra foișoarelor morii. Mergînd spre casă, în tunelul îngust, l-am întrebat de ce a spus acele cuvinte. A tăcut pînă am ajuns în spatele blocului și acolo, privind canalele, mi-a spus că nu știe nici el. M-a rugat să-i fac o vizită acasă a doua zi, pentru că mama lui nu avea idee ce să-i cumpere pentru școală și voia să mă întrebe ce îmi cumpăraseră ai mei.

M-am dus la el pe la nouă dimineața. Mama lui era îmbrăcată într-un capot purpuriu și era amețitor de înaltă. Dar vorbea la fel ca mama mea și ca toate celelalte. Ne-a adus o farfurie cu plăcintă cu mere și ne-a lăsat să „ne jucăm”, cum spunea ea, în camera lui Ionel, sau Vasilică, sau poate George, nu știu cum îi zicea ea Mendebilului. În cameră erau surprinzător de multe jucării, cele mai multe demontate. Nu ai fi găsit o mașinuță întreagă. Dintr-o salvare rămăsese numai caroseria, pe cînd motorașul cu roți dințate și volant zăcea într-alt colț al camerei. O broască de tablă era desfăcută în două și, ca un maț lucitor, arcul ieșise din locașul său. O pușcă fără trăgaci era azvîrlită sub scăunelul cu spătar roz, lăcuit. Pe rafturi se aflau și cărți, dar nu cîte crezusem, cele mai multe subțirele și cu litere uriașe, ca pentru școlarii mici.

Nu mai știu ce-am vorbit, dar mă grăbesc să ajung la esențial. Cînd Mendebilul a ieșit pentru cîteva minute din cameră, am tras afară niște cărți din mica bibliotecă și am văzut ceva căzînd de pe policioara de furnir. Cred că nici cînd l-am văzut pe Mendebil în șanțurile de canalizare nu am fost așa de uimit: după cărți fusese ascuns stiloul negru cu femeia îmbrăcată-dezbrăcată. L-am pus la loc și, cum a intrat băiatul în cameră, m-am grăbit să-i spun că trebuie să plec. Pe cînd îmi strîngeam cataramele de la sandale, în hol, căci mama lui mă rugase să mă descalț cînd am intrat, i-am mai privit o dată, mamă și fiu, în cadrul ușii, el ținînd-o tandru după mijloc, iar ea imensă, cețoasă, în capotul de satin roșu, apăsîndu-i o mîină pe umăr. Zîmbeau amîndoi cu același zîmbet, care putea să însemne atîtea lucruri, de la viclenie la ironie sau, pur și simplu, blîndețe. Amîndoi aveau pleoapele complet lipite de gene și tivite delicat cu negru. Am plecat foarte tulburat.

Afară m-am întîlnit cu Luci și i-arri_povestit ce văzusem. Nu puteam pricepe cînd cumpărase Mendebilul stiloul- pornografic. În cele trei-patru zile cîte trecuseră de cînd îl văzusem prima dată, negustorul nu se mai arătase pe la blocul nostru. Nu, nu știu nici acum în ce fel făcuse Mendebilul rost de stilou. Doamne, dacă aș fi în stare acum să scriu, să descriu imaginea care stăruie, vie și dureroasă, în memoria mea! Poate că astfel aș scăpa de ea, dar, oricît m-ar chinui, vreau oare să scap? Sau vreau doar s-o văd din ce în ce mai bine, s-o văd și s-o revăd în fiecare secundă a vieții mele? Abia acum ajung, nu știu dacă pregătित sau negregătित la marea scenă a „cronicii” de față. Nu-mi pasă că ar putea să pară neverosimilă. Scriu doar pentru mine, iar eu am văzut-o cu

adevărat. Scena aceasta mă înfioară și acum, încît poate că ea este oul translucid pe care l-am clocit fără să știu douăzeci și unu de ani. Ce pui monstruos ar putea ieși din el! Dar nu vreau să mă mai gîndesc. Tot ce vreau acum este să am puterea să descriu „realist” această scenă, deși mi se pare aproape cu neputință. Mendebilul parcă înnebunise. Cel puțin asta era părerea celor mai mulți din gașca noastră, care nu își puteau explica momentele din ce în ce mai lungi de aiureală penibilă, de hoinăreală dezorientată a băiatului în spielhosen galben de-a lungul pereților murdari ai Scării Unu. Abia dacă mai începea cîte o poveste asiatică, *Ceașca de lemn și ceașca de lut* sau *Duhul din sticlă*, dar le lăsa și pe acelea neterminate. Se uita cîte o oră întreagă, pierdut, la desenele fistichii ale fetițelor, și chiar intra cu ele în vorbă. Locul de „consilier intim” și de confesor (așa cum bănuiam noi) pe care îl avusese pe lîngă Mendebil băiatul infirm, cu gheata lui ortopedică nichelată, fusese luat de Iolanda, cea cu funde uriașe. Mendebilul vorbea des cu ea, descriind curbe ciudate prin aer cu mîinile lui atît de expresive; în seara dinaintea zilei care avea să-i aducă definitiv prăbușirea, Mendebilul, cu Iolanda la picioarele lui și înconjurat de noi toți, ne spusese cea mai frumoasă poveste pe care o auzisem vreodată. A fost ca o hipnoză colectivă, pentru că am stat pînă la zece noaptea, pînă nu ne-am mai văzut fețele, pînă cînd tot ce mai rămăsese din lume era pătratul de cer albastru închis de deasupra noastră, străbătut de pulberea de stele a Căii Lactee. Era povestea *Celor unsprezece lebede*, și vocea copilului suia, cobora, se rotea, înnebunindu-ne de tristețe. Copila mută, împletind straie de urzici pentru frații ei deveniți păsări regale, zborul acestora peste marea cea verde, o aripă de lebedă -toate acesteaFoarte multă vreme, Mendebilul parcă zîmbea . Cînd a terminat povestea, în liniștea nopții se auzeau vuind tramvaiele care treceau pe Ștefan cel Mare.

A doua zi a fost ultima zi. În dimineața rece m-am întîlnit cu Luci și Sandu, prietenii mei, și ne-am suit în castan. Copacul făcuse fructe mari și țepoase. Am dezgھیocat toată dimineața castanele lucioase. Sandu a găsit atunci, și îmi amintesc țipătul lui de surpriză, sub o coajă verde cu țepi, un cristal mare și greu, sclipitor. Era ca un ou de sticlă prin care lumina trecea lin. Cînd un castan face asemenea fructe, m-am gîndit atunci, nu e bine.

Pe la douăsprezece, cum la Scara Unu Mendebilul nu apărea și totul părea să lîncezească, ne-am gîndit la un joc vechi, dinainte de Vrăjitoacă, numit Exploratorii. La jumătatea blocului se afla o ușă de tablă nituită, vopsită în cenușiu. Pe acolo era intrarea în măruntaiele subsolului. Am deschis ușa cu grijă, ca să nu scîrție, și am început să coborîm treptele de metal ale scăriței în spirală, ferindu-ne să ne atingem de pereții unși cu păcură și plini de panouri electrice. Se făcea din ce în ce mai întuneric pe măsură ce coboram pe scăriță.

Am ajuns într-o sală lungă și îngustă, mirosind a chit și a cînepă îmbibată de rugină, unde se vedea o mățarie încîlcită de țevi de diferite mărimi, ieșind din pereți, cotind rotund pe după colțuri, pline de robinete și manometre. Pe jos, cimentul umed pîlpîia stins sub lumina strecurată printr-un gemuleț zăbrelit, aflat foarte sus, aproape de tavan. Priveam fascinați țevile. Unele erau mai groase decît trupul nostru, altele subțiri cît degetul și nesfîrșit de lungi. Am străbătut în tăcere sala țevilor și am deschis altă ușă de metal, care dădea în sala cazanelor. *Zecile* de țevi străbătuseră peretele și se înfundau acum în niște enorme pîntece

de metal stacojiu, încercuite de nituri mari cât pumnul. Păreau niște porci de metal zăcînd pe postamente de ciment. Din loc în loc, clipeau amenințător din manometrele cu cifre negre și acoperite cu sticlă verzuie. Ne simțeam ca într-un templu cu zeități puternice și de neînțeles. După ce am trecut printre monștrii pîntecoși, ne-am apropiat în vîrfurile degetelor, de ultima cămăruță, cea mai adînc ascunsă în burta blocului, camera fochistului. Ușa dintre sala cazanelor și această odăiță era tot de tablă, dar avea un gemuleț prin care, săltîndu-ne pe vîrfuri, am putut privi înăuntru. Am înghețat. Camera era străbătută în diagonală de o rază lată de lumină, venită de foarte sus, de la un geam zăbreilit. Raza răspîndea și în jur un abur luminos, așa încît am putut vedea ceea ce n-am fi vrut să vedem niciodată; în camera goală, cel mult de trei pe trei, stăteau față în față doi copii complet dezbrăcați. Raza se filtra în părul băiatului și desena fin pe ciment gleznelor și tălpile fetiței. Copiii erau neasemuit de frumoși. Păreau foarte blonzi în lumina aurie, în părul băiatului ardeau cîrlionți aurii și roșcați, iar fața îi părea luminată de ochii tivîți cu piele neagră. Șanțul de sub nări se desena mai adînc ca niciodată. Buzele erau strînse și însuflețite de un zîmbet ciudat, inexplicabil. Tot corpul său îngust, cu mușchii abia reliefăți de cîte o linie galbenă, cu coastele fine, ușor vizibile, cu picioarele subțiri și ferme, părea o schiță delicată și tulburătoare. Mai scundă, cu cozile prinse în fundele de satin alb, cu vițele bretonului răsucindu-i-se pe frunte, zîmbind cumva încurcată, cum am văzut mai tîrziu zîmbind toate femeile rămase goale, Iolanda îl privea în ochi. Corpul ei îl văd aievea în fața ochilor și acum, cînd scriu. Era fin și alb, cu bănușii sînilor arămii, cu sexul doar ca o liniuță schițată între pulpe. Aproape nici o altă diferență nu era de observat, între cele două trupuri de copii. Jos, pe ciment, erau așezate într-o ciudată ordine hainele lor. I-am văzut cum se priveau, fără nici un sentiment care ar putea fi definit, pentru că fețele lor aveau expresii neomeneste. Expresii de statui... și nici de statui. Cînd fetița a ridicat un braț și l-a atins pe băiat cu vîrfurile degetelor pe umăr, Sandu s-a smuls de la geam și a luat-o la fugă înapoi, prin sala cazanelor. Am fugit și noi, eu și Luci, îngroziți. Tremur și acum, suspin și acum, cînd îmi amintesc scena aceea din camera fochistului. Aud și acum, spărgîndu-mi urechile, țipătul de spaimă al Iolande la auzul tropăitului nostru, țipăt care ne-a urmărit, reverberînd printre cazane și țevi, pînă afară.

Nu ne-am oprit decît la Scara Unu, pustie la ora aceea. Nu ne puteam privi, nu puteam face nimic. Luci tremura ca un apucat, a făcut și febră în zilele următoare. La prînz ne-am dus acasă, iar în timpul somnului de după-amiază, cu capul sub cearceafuri, am delirat pînă seara. Nu vedeam decît cele două trupuri fragile înfruntîndu-se în singurătatea camerei fochistului. Nu înțelegeam nimic. De ce se schimbaseră Mendebilul atît de brusc, atît de total, după venirea negustorului de nimicuri? Dar nici să îmi pun întrebări nu mai reușeam. Sandu însă reacționase altfel. Era indignat, plin de furie.

Seara, la Scara Unu, cînd s-a adunat toată vechea gașcă, le-a povestit totul, mai punînd și de la el, iar din povestea lui reieșea că Mendebilul ne prostise pe toți cu tîmpeniile lui, dar că acum și-a dat arama pe față. Vova și cu frati-su s-au repezit la transformator și au șters cu palmele frazele colorate pe care le scrisese Mendebilul cu cretă și care fuseseră de atunci întărite de mai multe ori de cîte

unul din noi. Mimi triumfa: se cățărăse pe tronul Mendebilului și conducea de acolo, mare, burtos și negru, disputa despre cum trebuie pedepsit Mendebilul. Bineînțeles că nu-l putea duce mintea dincolo de „să-l caftim”. Marțaganul propuse să-i tragem o Vrăjitoacă, pînă una-alta, că nu mai jucasem de mult. Așa că ne-am repezit în spatele blocului și am coborît iar în șanțurile murdare, respirînd iar dragul nostru miros de pămînt și rîme și pupe lăptoase, dar mai ales mirosul pătrunzător al fricii.

Ne-am pus iar măștile de carton pe fețe, transformîndu-ne în diavoli și monștri, și uriași, și balauri, și sălbatici, și am început să ne fugărim prin canalele întortocheate. Pe la opt seara a apărut Mendebilul. Nu ne-a venit să credem cînd l-am văzut apropiindu-se de marginea șanțurilor. Crezusem că va sta cel puțin o săptămînă închis în casă, iar faptul că mai îndrăznește să dea ochii cu noi ni se părea de un tupeu nemaipomenit. Am lăsat baltă jocul și, de acolo, de jos, îl priveam rînjind. El vru să ne spună ceva, dar Paul luă un bulgăre de pămînt și, aruncînd înspre el, îl lovi destul de tare în picior. Jean făcu la fel, și Mendebilul o luă la fugă spre Scara Unu, sub o ploaie de bulgări. Ne-am repezit după el, cu măștile pe față, urlînd. Ne umpluserăm buzunarele de bulgări. Ieșind din culoarul îngust, ne-am oprit în mijlocul curții interioare. De acolo nu avea cum să ne scape. Nu l-am descoperit de la început, dar pînă la urmă l-am zărit ascuns după balustrada Podului, adică pe mica platformă care ducea spre o ușă zidită. Era ghemuit în întuneric. Urlînd, am început din nou să aruncăm cu bulgări în el, dar Mendebilul urla parcă mai tare decît toți și se bătea ca un diavol. Purta peste față, atunci am văzut, la lumina neonului din curtea morii, masca lui oribilă, pictată cu acuarele, și arunca înapoi în noi bulgării care-l loveau din toate părțile. Era mai sus și bine apărat de cele două balustrade, pe cînd noi eram în teren deschis, așa că s-a putut apăra multă vreme, o oră întreagă, pînă cînd un bulgăre l-a lovit cu putere în cap. Atunci l-am văzut în penumbră lăsîndu-se încet la pămînt, arcuindu-se în ceafă și călcîie și începînd să se zbată cu o forță înspăimîntătoare. Ne-am apropiat de el, dar părea să nu ne vadă. Din ochi i se prelingeau pur și simplu șuvoaie de lacrimi. Gemea și răcnea scurt, din cînd în cînd, printre spasme care îi contorsionau corpul în poziții imposibile. Ne-am speriat atît de tare, încît Luță s-a dus la Scara Trei și a sunat la ușa Mendebilului. Ascunși în Scara Unu, am văzut-o pe femeia în roșu venind în fugă și luîndu-l în brațe pe copilul chinuit de spasme. Abia a reușit să-l strecoare prin culoarul îngust care ducea spre celelalte scări.

Așa s-a cam terminat totul. Pe Mendebil l-a trimis maică-sa la bunici sau la vreun internat sau în altă parte, căci nu l-am mai văzut niciodată. De a doua zi a început să plouă mărunt și înghețat, pînă ce tot spatele blocului s-a transformat într-o mocirlă unde nu mai era chip să te joci. După vreo săptămînă am început școala și pînă în vară gașca s-a cam destrămat. Au urmat mai mult de douăzeci de ani anonimi. Am făcut liceul, armata și facultatea și iată-mă belfer. De acum trei luni însă de la visul cu borcanul de hamsteri, sînt cu totul alt om. Nu mai pot. Am noapte de noapte coșmaruri pe care nici nu mai îndrăznesc să le transcriu în caietele de vise. Simt că se apropie ceva, simt un miros de gheață otrăvită care îmi înfioară porii pielii. Plîng uneori, după-amiezele, fără lacrimi, nervos, cu sentimentul dizolvării iminente. O astfel de criză de plîns disperat am

avut după ce am descris, ieri, scena din camera fochistului. Ce va fi acum, că am terminat povestea asta, care mi-a răsărit în memorie atît de miraculos? Am să încep să umblu pe străzi, să intru în restaurante și magazine, să tulbur liniștea în cinematografe povestind în gura mare despre Mendebil? Pentru că simt că nu am spus totul, pentru că nu mă pot stăpîni să nu urlu în gura mare acest adevăr numai și numai al meu, pentru că nu mai pot, nu mai pot stăpîni această mare durere, nu mai pot... Da, nu am să le citesc la cenaclu, căci foile astea nu sînt literatură, ele sînt o groaznică profecie, am să le iau să le citesc în viscol, pe străzi, la lumina vitrinelor și în tramvaie, și voi găsi oameni care vor înțelege și care mă vor urma și vom scotoci prin tot orașul și-l vom găsi pînă la urmă pe Mendebil și vom ști că *el este* și-l vom înțelege și vom plînge și vom cînta, și el, acoperit de-o blană de raze, aruncînd fulgere albastre, va ridica brațele și se va înălța, luminînd orașul ca ziua, pînă la stele și dincolo de stele, iar noi vom rămîne ca de cenușă albă, mai puri, mai puri... ah, nu mai pot...

Am dat azi-dimineață, pe cînd căutam scotchul ca să lipesc o copertă, de aceste pagini bătute la mașină, care, după cum arată, pare veche de peste doi ani. Erau pe șifonier, sub niște vase cașerate. Le-am citit și nu mă pot stăpîni să nu scriu chiar în continuarea lor cît de surprins am fost. Nu există nici un dubiu, ele au fost scrise la Erika mea și se referă la o perioadă din copilăria mea. Sigur, recunosc unele date din această „cronică”. Am stat în blocul din șoseaua Ștefan cel Mare. Moara, Scara Unu, toate decorurile sînt reale și există dar blocul n-a avut niciodată cazane de încălzire la subsol. Copiii sînt reali, chiar numele lor le țin minte, pe unii îi văd și azi, dar toată povestea cu Mendibilul mi se pare absurdă. Nu a existat un copil atît de savant la noi în bloc. Vova Smirnoff e acum inginer, Lumpă e piccolo la Athenee Palace, îl tot văd pe-acolo. Marțaganul e și el ceva pe undeva, Sandu e tot inginer, iar Nicușor e amicul meu, Nicolae Iliescu. Dar unde e Mendibilul? De unde naiba a apărut povestea asta? Aș vrea să recitesc textul, dar mărturisesc că mi-e frică. Are în el ceva nefast. Nu mă hotărâsc ce să fac cu textul ăsta. Nu vreau să-l arunc, dar nici nu vreau să mai dau de el. Să-l pun undeva bine, undeva unde să poată sta o veșnicie fără primejdia de-a fi aruncat cu vreun ziar sau alte hîrtii, căci nevastă-mea este meșteră la așa ceva...

GEMENII

Bărbieritul îi luă mai mult timp decît crezuse. Se mai răsese cîndva la subțiori, iar de vreo două săptămîni, adică de atunci, își mai răsese de cîteva ori și barba, dar acum era altceva: acum nu avea voie să se taie cu nici un preț. De aceea, ținînd aparatul Gillette, cu mînerul alb-gălbui ca fildeșul, cu o stîngăcie

pedantă, își trecea lama peste obrazul săpunit hiperabundent, lăsînd pîrtii timide de piele ușor înroșită, pe care nu prea multele fire de păr secționare de la rădăcină iradiau, puncte minuscule, o culoare verzuie. Imediat, acele pîrtii se umpleau de apa care șiroia din părul umed. Se privea în oglinda mîncată de umezeală de la baie, în care se mai vedea un perete muced, vopsit, prin cine știe ce capriciu de gust, în albastru ultramarin, culoare de ulei. Se mai vedea și closetul, spart într-un loc și lipit grosolan cu ipsos. Folosise drept cremă de ras pasta parfumată, albăstruie, dintr-un spray unguesc, unul dintre cele două-trei tuburi policrome de pe policioara de sticlă murdară de sub oglindă, pe care se mai aflau și cîteva lame de ras uzate, aruncate într-o băltoacă și care ruginiseră, lipindu-se între ele. Apa de pe bărbie, tulbure de cremă de ras, începu să-i șiroiască pe gît și pe piept, rece ca gheața, își privi pieptul în oglindă cu amuzament. Dacă ar fi venit acum cineva acasă, putea să iasă în întîmpinarea lui sau a ei așa cum se găsea, în blugi și cu pieptul gol, nu era nici o rușine. Pe cînd altădată...

Se amuză cîtăva vreme gîndindu-se ce ar fi fost altădată, fără să înceteze să-și tragă aparatul de ras încet, cu ochii în patru, peste fiecare porțiune de piele care se întindea, acoperind oasele prelungi ale fălcilor. Coti apoi sub bărbie și începu să ia, dîră lîngă dîră, crema de pînă la mărul lui Adam. Nici cea mai mică urmă de păr nu trebuia să-i mai rămînă pe față. Becul electric îi obosea ochii, astfel că uneori contururile din oglindă le vedea însoțite de dîre mov sau liliachii scînteietoare. Își șterse cu un prosop apa de pe piept și pîntece, care îi făcuse pielea de găină. Pe ușă, umflat și înnegrit de umezeală, se afla un abțibild înfățișînd un profil trandafiriu de femeie cu niște plete umflatae hiperbolic și împărțite în șuvițe mergînd în degrade: un roșu sîngeriu, urmat de roșuri mai diluate, dînd impresia unor vopsele acrilice. Imediat sub bustul cambrat al femeii scria cu litere subțiri CRISAN SHAMPOON. Barba era gata. Mai rămînea mustața, o chestiune mai complicată, pentru că firele ei erau lungi, de vreo doi centimetri, și destul de dese.

Purtase mustața nenorocitul, se gîndi cu ciudă, și îi trase un „aia mă-sii” șuierat. Asta îi lipsea! Apăsă din nou pe capul sprayului, umplîndu-și degetele mîinii stîngi cu spuma groasă și parfumată, și își năclăi bine buza superioară cu ea. Simțea cum firele se moaie ca picioarele păianjenilor căzuți în apă. Nu era, de fapt, așa greu. Doar că trebuia să clătească mai des aparatul de ras, agitîndu-l în coloana linsă de apă care curgea din țeava îndoită a chiuvetei. Apa era atît de tăcută și decisă în căderea ei, încît aveai senzația că nici nu curge, că e doar o coloană de sticlă încremenită între orificiul țevii și fundul chiuvetei, acoperit de spumă și fire de păr. Se contemplă în oglindă după ce își răsese doar o jumătate de mustață, începu să rîdă. Apoi, brusc, începu să plîngă violent, în hohote isterice, sprijinindu-și fruntea de marginea rece a chiuvetei.

Cu ochii încă uzi de lacrimi, își rase și jumătatea cealaltă de mustață, apoi se spălă îndelung pe întreaga față. Din păcate, apa caldă era oprită. Se șterse, frecîndu-se bine pe față cu prosopul aspru, portocaliu, și se privi încă o dată în oglindă. Doamne, cum o s-o scoată la capăt? Fără pilozitate, fața aceea prelungă părea și mai bărbătoasă, mai greu de disciplinat, înainte să spele aparatul trase cu el „pe uscat” de cîteva ori de-a lungul sternului, sacrificînd păienjeniișul timid

de păr care se cuibărise acolo. Lama scîrții de data aceasta îngrozitor, de parcă ar fi vrut să protesteze. Se înfiora, își întinse pe față spuma ușoară a *after shave-ului* și, rotind micul bușon de metal de la capătul aparatului de ras, aripiorele acestuia se deschiseră ca un pod mobil și lăsară la vedere lama strălucitoare. Spălă bine și lama și aparatul, ținînd seama de indicația *Do not wipe blade*. Se uită puțin la lamă. Cît de nefamiliar îi fusese pînă nu demult acest obiect! O curbă ușor între degete. Scria pe ea „London Bridge” și părea că trăiește o viață proprie și foarte intensă. Dintr-un imbold neînțeles, sărută lama, apoi și-o lipi de obraz și în ochi îi veniră din nou lacrimi. O puse iarăși în aparat și ieși din baie.

Nu era nimeni în apartament, ușile date de perete deschideau spre camere și holuri perspective sinistre. Paturile nu erau strînse în dormitoare și era ceva indecent în încîlcirea de cearceafuri gălbui și pături pe sub care se vedeau fișii din tapițeria înflorată a canapelelor. Pe uriașa fereastră, cît tot peretele, din camera de la stradă, se vedea cerul de vară, înțesat de zdrențele de flacăra ale norilor, care căpătau formele, șablonizate în dezordinea lor, din picturile renaștiste. Dacă ai fi deschis unul dintre cele trei mari panouri transparente și ai fi scos capul pe fereastră, ai fi zărit, la douăzeci de metri dedesubt, cufundată într-o lumină roșu-portocalie, șoseaua Ștefan cel Mare, părînd în realismul ei detaliat și totuși transfigurat, trădat întru citva de filtrele color, o ilustrație dintr-o revistă americană. Spre stînga, șoseaua, prelungindu-se cu Mihai Bravu, se curba spre Vitan, iar spre dreapta se ascuțea ca un vîrf de săgeată, înfigîndu-se direct în marele soare care scăpata la doar doi-trei centimetri de orizont. Camera însăși, ca un parazit cubic și halucinat, sugera în dungii late, pe pereți, sîngele de afară.

Intră în cameră. Cum naiba reușise să-și ude blugii în așa hal? I se lipeau, pur și simplu, de glezne, îi scoase și, doar în chiloți, se așeză pe un scaun în fața oglinzii de la toaletă. Zîmbi, căci știa în amănunt ce conțineau sertarele toaletei și știa că avusese norocul nesperat ca el să aibă o soră. Deschise primul sertar și în cameră se răspîndi un miros de pudre și alifii. Scoase deocamdată trusa chinezească de farduri care cuprindea, în cutia plată, sub un strat de burete, acum mînji cu albăstrui și pembe, o coloană de rujuri de diferite nuanțe, rujuri îmbinate unele în altele, cîteva ovaluri cu fard de pleoape, dispuse simetric, acum unele aproape consumate iar altele neatînse, un bețișor de plastic avînd la capăt o bucățică de burete murdărit cu vernil, un oval mare cu pudră roz, o periută neagră și unsuroasă de rimel, un creion dermatograf ieftin, care nu făcea parte din trusă și din cauza căruia cutia nu se închidea cum trebuie și, cine știe de ce, cîteva mici garnituri de cauciuc. Mai scoase două sticlute tronconice de oja de unghii, una cu un lichid vîscos *de culoare stacojie*, iar alta cu un lichid sîdefiu, alb scînteietor. Le așeză pe macrameurile de pe toaletă. Găsi și o pensetă de sprîncene.

În sertarul al doilea se mai afla o sticlută de oja cu mici bobite aurii în lichidul alb (ce țigănie, se gîndi) și vreo trei rujuri, dintre care unul bun, Dior, îl ochi numaidecît, gîndindu-se instinctiv că era chiar nuanța pe care o folosea. Dar își dădu imediat seama de absurditatea acestui gînd. Mai găsi în fundul

sertarului o pudrieră cochetă, franțuzească, o cutie de plastic pe care erau gravați niște trandafiri, cu o linie sinuoasă, aurie.

O deschise, amintindu-și că se găsisse în comerț la noi. Se privi în oglinjoară strîmbîndu-se. Nu se mai obișnuia odată! Cutia nu avea decît două pătrățele, unul vernil, celălalt rozaliu, ceea ce devenea interesant. Totuși puțin, fir-ar să fie. Din ciurucurile astea trebuia să improvizeze, cum-necum, un *make-up* onorabil. Deschise una din ușițele laterale ale toaletei, îi veni greu să suporte mirosul de parfum prost, dulceag, de-al nostru (măcar nu e bulgăresc...) care emana din cele vreo șapte-opt sticlute de diferite forme, înghesuite în mica încăpere de placaj. Una dintre ele, culmea kitschului, avea un fel de armătură de metal auriu. Alta avea un dop mai mare decît ea, ca o tombateră fanariotă. Dar printre ele, asemenea unei regine în surghiun, se afla, prin cine știe ce miracol (cine i-o fi dat-o?), și o superbă sticlută de Emotion. O luă în mîină cu dragoste, scoțînd-o din nesuferita companie, îi deșurubă capacul și apăsă ușor pe pulverizator, deasupra dosului palmei stîngi. Își miroși cu voluptate pielea astfel înnobilită. Așa da, se gîndi, și chiar spuse cu voce tare:

„OK.” Îl puse pe toaletă și trînti ușița peste celelalte parfumuri. În spatele ușiței din dreapta se aflau unele peste altele cîteva casete AGFA și microfonul cu șnurul răsucit în jurul lui. Asta era. Nu avea de ce să dispere, deși nu era nici cine știe ce motiv de satisfacție. Cu hainele va fi mai complicat.

Începu prin a-și smulge cu voluptate sprîncenele. Fiecare pișcătură dureroasă îi producea o bucurie nostalgică. Piguli la ele jumătate de oră și nu se lăsă pînă nu obținu (din coadă de ciine, își zise) două arcuri perfecte, subțiri, care dădeau feței masculine tristețea insuportabilă a arlechinilor. Își fardă pleoapele cu acel roz deschis abia o părere, și își rimelă pentru contrast genele, din fericire neobișnuit de lungi pentru un bărbat. Se privi în oglindă. Nu era rău. Își rujă buzele, destul de pale și ele, mînuind tubulețul Dior cu dexteritate, și apoi își frecă buzele una de alta pînă ce rujul, pasta aceea parfumată și cu gust ușor spirtos, se întinse uniform, încercase să corecteze cu ocazia asta expresia amară a gurii lui. Dar amăreala asta rămînea, plutind de fapt undeva deasupra trăsăturilor sale, fără mare legătură cu ele. Obrazul lui arăta acum cadaveric, ochii prelungiți cu negru scînteietor i se întinseseră parcă pe toată fața, iar gura, dedesubt, avea un dispreț cumva indecent, o blazare cinic-senzuală. Corectă această impresie folosind pudra cu care își tampona bine obrajii concavi. Regretă din tot sufletul lipsa fondului de ten, dar asta era. Se fiții în fața oglinzii, privind acest cap inedit.

Pentru că în cameră aerul devenise cafeniu, aprinse lumina, și atunci putu să contemple, în toată sclipirea lor, culorile cu care se împodobise. Chipul sporise în frumusețe, avea o frumusețe pe care niciodată un chip de bărbat sau de femeie nu ar fi sperat s-o dobîndească. Se privi și din profil, uitîndu-se în oglinda mare prin oglinjoara pudrierii. Deși se gîndise la „arma secretă” spunîndu-și că o va folosi după ce se va îmbrăca, nu mai avu răbdare. Deschise ușa șifonierului din odaie și scoase dintr-o veche poșetă o pereche de cercei în două culori, rombici, foarte la modă, care se prindeau de ureche ca niște clipsuri. Și-i puse, dar nu era asta arma secretă, ci acel obiect pe care îl descoperise cu cîteva zile în urmă tot în șifonier și de la care îi plecase de altfel hotărîrea cea

mare pentru seara de azi. Scoase și acum, cu același suspin recunoscător, superbul obiect. Era o perucă blondă neobișnuit de bogată, cu bucle care coborau maiestuos și cât se poate de natural pînă între omoplați. Pe dinăuntru avea o căptușeală moale și foarte elastică, așa încît, după un sfert de oră de purtare, nu te mai îndoiai că porți pe cap părul tău natural. Își puse peruca și o pieptănă îndelung în fața oglinzii. La fiecare alunecare a pieptenului roșu prin păr, buclele se desfăceau, părul se întindea, pentru ca șuvițele să se arcuiască la loc o secundă după aceea, într-o mișcare leneșă, grațioasă. Pentru că pieptenele trosnea la fiecare contact cu părul, îi veni ideea să stingă lumina, în întunericul aproape total care se lăsase, scînteii verzi-albăstrui, neînchipuit de subțiri, acopereau părul cu o rețea efemeră, țîșnind prin odaie pînă la peste un metru depărtare. La această lumină pîlpîitoare, stroboscopică, puteai vedea în oglindă o incredibilă doamnă cu umeri băiețești, cu pieptul plat și cu claviculele proeminente.

Aprinse din nou lumina, dar fascinația aceea persistă, făcîndu-i rău. Își strînse cu putere mîinile peste urechi, perucă și obraji, apoi își privi multă vreme urmele rombice, palide, lăsate de cercei în podul palmelor. Simțea că toată substanța vie care îi umplea coșul pieptului: măduva sternului, plămîinii, inima, i se rarefiase deodată, fiind înlocuită cu o rețea de emoții gelatinoase, un sistem de tubușoare și filamente cărămizii, trandafirii și violent stacojii, nespus de dureroase. Se ridică de pe scaun și se apucă să scotocească prin marele șifonier, așezat pe peretele de lîngă ușă. Trase afară lenjeria și îmbrăcăminte de damă, încă o dată se minună de norocul pe care îl avusese, ca el să aibă o soră, dublat de încă unul, și anume ca sora lui să aibă aceeași înălțime cu el. Cît de cît, deci, hainele ei se vor potrivi. Găsi întii un set de chiloței nostimi, nu cu totul mini, ceea ce i-ar fi făcut inutilizabili, dar destul de drăguți. Erau șapte bucăți de culoare albă, fiecare avînd imprimat în partea din față niște păsărele care stăteau pe o creangă, sub ele scriind cu frumoase litere verzi de mînă *Lundi* sau *Mardi* sau *Mercredi* sau *Jeudi* sau *Vendredi* sau *Samedi* sau *Dimanche*. Și-i scoase pe ai lui și și-i trase pe cei care veniră satisfăcător, încercă apoi o pereche de ciorapi negri de plasă cu ochiuri destul de mici, care îi atenuară puțin jena instinctivă că nu găsise nimic cu care să se poată epila, și se gîndi multă vreme dacă să-și pună sau nu sutien. Dar, în parte pentru că nu prea purtase nici înainte, în parte pentru că i se părea grotesc să se apuce, ca în filmele de proastă calitate, cu travestiuri vulgare, să umple cupele cu cine știe ce șosete sau vată, renunță. Există destule gagici cu pieptul plat și care arată totuși cît se poate de șarmant...

Acum venea momentul adevărului. Cu ce să se îmbrace. Nu avea prea multe variante. Trebuia să elimine de la început blugii și raiatii, care nu mergeau cu ideea de feminitate maximă și cu șoldurile strîmte și ciolănoase. Avea nevoie de ceva romanțios, vaporos, trebuia să semene cu tipa visurilor tuturor, ceva gen blonda visătoare din reclamele de la tv.

Încercă mai mult o bluziță de cașmir stacojiu, cu mînele bufante și încheiată la spate cu doi nasturi frumoși de sidef. Dar asta mergea bine cu blugii, era o ținută disco în care nu trebuia să se bage. Găsi și o rochie mai pretențioasă, cu guler pătrat de dantelă, croită dintr-o pînză topită gălbuie, cu cordon de lame

auriu și flori mari, palide, aplicate pe poale, ceva de la Fondul Plastic probabil. Se suci și se răsuci cu ea în fața oglinzii, apoi se trînti pe pat, luă o poziție rigidă și se privi din nou, ridicînd capul. Nu prea mergea. Trebuia ceva mai dulce, mai senzual, dar inocent în același timp. Se ridică în capul oaselor și contemplă iar figura aceea fardată și buclată, de o frumusețe ambiguă. Zîmbind ciudat, își împinse ușor capul înainte, își aduse un umăr mai în față și, de ce oare, arătă cu degetul direct spre imaginea sa din oglindă. Rămase un timp așa, arătînd direct spre pieptul fantasmei, apoi se ridică de pe pat și întinse degetul pînă se atinse ușor de degetul chipului din oglindă. Cu un gest grăbit, își scoase rochia și o aruncă pe covor. Găsi în grămada de țoale o rochiță de vară, foarte înflorată, pe nuanțe liliachii stinse, croită simplu, cu pieptar ca de sarafan și două breteluțe pe umeri. O încercă, dar, deși îi venea bine, nu se potrivea cu capul acela de mare doamnă pe care și-l făcuse. Se temu ca nu cumva să cedeze plăcerii de a proba la nesfîrșit toate țoalele, depărtîndu-se de scop.

Scoase și rochița asta și căută ceva mai sofisticat. Găsi pe un umerăș o altă rochie, de seară, neagră, cu fire de argint, foarte decoltată și terminîndu-se, sub talia înaltă, romantică, într-o spumă de volane. Materialul era ieftin, dar croitorul fusese la înălțime. Așa mergea, deși pieptul... în fine, o să vadă. Rămase cu rochia asta, care mergea și cu ciorapii, dar la care îi trebuiau și niște pantofi negri ca lumea.

Cît de mult iubise întotdeauna pantofii! Nu era zi, încă de cînd mai era în școala generală, în care să nu intre prin magazinele de pantofi de pe bulevard. Botinele micuțe, făcute dintr-o bucățică de piele, cu toc foarte, foarte înalt, așa încît piciorul stătea aproape vertical în ele, călcînd doar pe vîrfurile degetelor - se dădea în vînt după ele. Oricîte ar fi avut acasă, tot își dorea altele. Acum însă trebuia să se mulțumească cu pantofii cît bărcile, eleganți, ce-i drept, ai surorii lui. Nu mai era același lucru, îngheț la gîndul că ea și-a luat pantofii negri la țară. Dar era, bineînțeles, absurd. Nu-i scotea din șifonier decît la zile mari. Se repezi la ușa a treia a șifonierului: erau acolo, pe o blană de iepure încrețită. Piciorul îi era același număr, ca lungime, dar nițel prea gros. Totuși, ținînd seama că nu trebuia să umble cu ei, mergea, încăpeau pe lîngă ce se obișnuise să poarte. Purtase pînă la treisprezece-paisprezece centimetri, tot felul de tocuri, după cum se perindaseră modele.

Ei da, spuse cu voce tare în timp ce făcea cîtiva pași prin fața oglinzii. Își prinse la gît, ca o ultimă trăsătură de peniță, un lăntișor de aur cu plăcuțe și cu o mare perlă baroca, zgrunțuroasă, și se parfumă, în fine, pulverizîndu-și din sticluța fină, cu capac auriu, de Emotion, aerosoli proaspeți, senzuali.

Ah, Doamne, își aminti deodată, nu își făcuse unghiile! Și mai trebuia să-și pudreze cît de cît umerii, pe care vițele rnușchilor, deși el fusese destul de departe de genul athletic, săpau totuși supărătoare umbre virile; își tampona gîtul și umerii cu pernița elastică și parfumată apoi se apucă de lucru curățîndu-și unghiile pe care, din fericire, le întreținuse destul de bine în cele cîteva zile cît trebuise să stea la el. Dar, oricît le curățase pielețele (el obișnuia să-și roadă uneori pînă la sînge pielețele astea de pe lîngă unghii) și deși mîinile lui erau mici și prelungi, tot nu putuse scoate din ele chiar niște mîini de femeie. Unghiile erau mai mult late decît lungi. Alese sideful, deșurubă capacul înalt și dungat și

scoase mica pensulă năclăită de lichidul gros, mirosind atît de familiar a eter. Își vopsi cu atenție fiecare unghie, mai întîi la mîna stîngă, apoi la dreapta, fluturîndu-și și răsșchirîndu-și degetele prin aer, cu gesturi teatrale. Cînd termină, simți o oboseală ușoară în coloană. Se ridică și se întinse .Ce să facă cu chestiunea sîciitoare. Încercă la întîmplare cu niște vată (găsise un pachet întreg și altul pe jumătate pe un raft din șifonier, în spatele unui rînd de cămăși împăturite); făcu două cocoloașe cît merele și le vîrî la piept. Cum decolteul rochiei avea bentița de sus foarte întinsă pe piele, totul ieși nesperat de bine. Tot sînt bune la ceva și filmele vulgare cu travestiuri, își zise rîzînd. Gagica din oglindă avea acum niște țîțici micuțe și delicate, de mai mare dragul.

Se așeză pe pat și vru să plîngă, dar nu îndrăzni din cauza fardului. Nu se mai gîndi la nimic, începu să facă ordine în cameră. Totul trebuia să fie perfect curat, la locul lui. Strînse patul, puse la loc hainele în șifonier, fardurile și celelalte în sertarele toaletei, aranja cărțile și vaza de pe masă, trase perdeaua, avînd grijă să facă falduri egale, și aranja mai bine draperiile. Aduse din sufragerie cîteva casete de lemn sculptat, două sfeșnice de alamă și cîteva pernuțe fantezi cu care improviza un decor de budoar destul de cochet. Mai aduse cîteva bibelouri cam de prost gust, chinezești, desigur copii, și le înșiră pe rafturile bibliotecii, care ocupa o jumătate de perete.

Se duse la baie. Pereții albaștri-ultramarin păreau acum, departe în noapte, și mai halucinanți. Becul galben punea dungii iluzorii și mai liliachii în oglindă. Deschise dulăpiorul cu medicamente, atîrnat pe peretele din partea opusă căzii. Luă tubul de Medrobamat, îi scoase capacul cu vată și îl deșertă în palmă. Erau vreo douăzeci de pastile, exact cîte îi trebuiau. Ca să nu rateze, știa că îi trebuiau cel puțin zece grame. Aici erau cam cincisprezece, poate mai mult. Pastilele erau mici, nu îi era frică să le ia. Știa că el avea dificultăți la înghițirea doctoriilor, dar de data asta avea să meargă. Clăti paharul care se aflase cu gura în jos pe etajera de sticlă și îl umplu cu apă. Pe paharul transparent și cu proporții robuste era imprimată cu vopsea verde zodia Gemenilor, doi copii ținîndu-se de mînă. Dedesubt scria cu litere mari de tipar : GEMENI și data: 22 mai-21 iunie. Împărți pastilele în trei grămăjoare și le înghiți pe rînd. Se întoarse în dormitor și se lungi pe patul frumos împodobit cu pernuțele de mătase. Închise ochii. A doua zi, cam la vremea prînzului, întorcîndu-se de la țară, ei vor găsi în dormitorul de la stradă o preafrumoasă doamnă palidă, fără suflare și cu inima rece.

„După o noapte cu somn agitat, o gînganie îngrozitoare se trezi transformată în autorul acestor rînduri." Cam așa aș începe, răsturnînd fraza de început a *Metamorfozei* lui Kafka, povestea pe care m-am gîndit să o scriu aici, dacă aș vrea s-o public. Ar fi un început de efect, ceea ce nu ar exclude veridicitatea, avînd în vedere că eu chiar *sînt* această insectă. Mai mult, mult mai mult decît Gregor Samsa, hai să zicem cam în măsura în care insecta era Hoffmann sau Nerval sau Novalis. Ca toți romanticii aștia, voi scrie nu ca să construiesc o poveste, ci ca să exorcizez o obsesie, ca să îmi apăr bietul suflet de monstru, de monstrul groaznic nu prin hidoșenie, ca la Kafka, ci prin, frumusețe. Mă gîndesc acum și la îngerul insuportabil de frumos al lui Rilke, și aș vrea să și citez cîte ceva din prima elegie, dar, de cînd stau aici, parcă mi s-a întunecat sau măcar aburit nițel resortul amintirii. (Mi-e frică. Acum cîteva clipe stăteam pe canapea privind aiurea la

toate acele icoane pe sticlă, unde predomină roșul aprins și azuriul, la clapele gălbui, lucioase, ale pianinei, la *secrtaire-ul* cu ușile de lemn scorojit pe care e pictat un personaj trist, cu fața tuciuire, bizantină, înfășurat într-o amplă togă albastră căzînd în zeci de cute și ținînd în mînă o creangă înverzită; în spatele lui, zarea violetă se întunecă și nori roșii se preling melancolici printre chiparoși. Dedesubt scrie cu litere aurii: AMOR OMNIA VINCIT.

Priveam tot acel spațiu nesfîrșit de înalt, măsurat de draperiile bogate care acopereau geamul, și mă întrebam dacă sîngele ei, irigîndu-mi lobii creierului prin mii de tubușoare, nu-i va muta încetul cu încetul ființa în mine, dacă trecutul ei, care emană din camera asta cu mobilă sculptată și aramă bătută, nu va porni în falange scheletice împotriva amintirilor mele, ca în *Apocalipsa* lui Brueghel. Am sărit în picioare la gîndul ăsta, exact ca acum o săptămînă, cînd am hotărît să nu mă mai privesc niciodată în oglindă. Și, așa cum atunci am cusut husa aceea de pînză cînepie, grosolană, cu care am învelit apele oglinzii, acum m-am hotărît să scriu, să fac din paginile astea altă husă, altă țesătură, care să mă apere de data asta nu de corpul, ci de psihicul ei, de tristețile ei, de nebunia ei, de fericirea, de prostia și de idealismul și de josnicia și de rapacitatea ei superbă). Aș vrea să citesc, dar de unde cărți? Inculta mică, tot ce are mai bun în cele trei-patru rafturi pe care le numește bibliotecă sînt cărțile ,dăruite de mine: un frumos Huizinga, un Baltrusaitis despre arta gotică și cam atît. În rest dicționare, cărți de folclor, romane proaste, de necitit. Totuși, și nu e decît una dintre contradicțiile ei, citea, ba chiar scria ea însăși versuri. Avea și un jurnal în care își nota visele, colorate și stranii, deloc psihanalizabile, mai curînd un fel de feerii, un fel de grădini paradiziace. Cred că bogăția de culori și de lumină din visele ei venea din faptul că dormea cu ochii larg deschiși, așa cum nu am mai văzut dormind pe nimeni. Să stai să o privești în timp ce dormea era înspăimîntător, parcă vegheai o moartă.

Nu încerc să explic aici de ce am iubit-o, lucru inexplicabil ca tot ce este firesc. Nu vreau nici măcar să povestesc ce s-a întîmplat cu noi acum zece (să fie unsprezece? douăsprezece?) zile. Mă gîndesc doar să îmi rechem trecutul, sau să îmi modelez trecutul, sau să îl inventez, sau toate deodată, căci mă interesează numai să am un trecut, o serie de imagini care să fie sau să se substituie haosului de acum.

Acum, de cînd ei, bieții bătrînei zăpăciți de neliniște, au observat la mine ceva ciudat (toată povestea cu acoperirea oglinzii și multe altele), de cînd mi-am exersat noile coarde vocale urlînd la ei într-un acces de isterie, mă lasă-n pace, să zac aici, în camera asta înaltă ca un turn. Și sînt niște după-amieze aurii, nostalgice, în care de afară nu se aude nimic altceva decît foșnetul cîtorva frunze înSORITE și numărătoarea vreunei fetițe care se joacă singură, pe caldarîmul pustiu al străzii Venerei. Ca și înainte, zac în pat, confuz de singurătate și emoție, iar în minte îmi vin, dureroase, sfișietoare, fragmente de amintiri foarte vechi, din cea mai îndepărtată copilărie. M-am gîndit să notez ceva din aceste străfulgerări violete, din iluminările punctiforme pe care le simt în timp ce, cu capul lipit de pernă, privesc dungile groase, aurii, de pe peretele opus. Dar nu la modul proustian, prea estetic pentru ce vreau eu. De altfel metoda proustiană îmi e, vrînd-nevrînd, familiară dinainte de-a ști cine e Proust. E straniu că am avut,

ca adolescent, toate experiențele aparent atât de particulare, de irepetabile, ale unor scriitori: cunosc efectul madlenei lui Proust - anumite bomboane discoidale, roze și buretoase, foarte parfumate, sau sclipirea unei insigne pe pieptul unui trecător m-au făcut de câteva ori să simt puternic emoția reamintirii unor locuri, a reconstruirii unei atmosfere; cunosc senzația de leșin care îl încerca pe Blecher în locuri virane; am avut tot complexul de manifestări kafkiene: recunoașteri false, *jamais-vu* și tot restul. Am și senzații cu adevărat particulare, neîntîlnite de mine nicăieri în literatură, dar nu mă-ncurc acum cu ele. Vreau să îmi amintesc - și știu că tot ce-mi voi aduce aminte se află pe drumul care merge direct spre catastrofă. Simt că nu voi fi în stare să scriu nici un cuvînt despre ceva incidental, neimplicat în obsesie, în himeră. De cînd am început să scriu, băbuța a băgat de câteva ori capul pe ușă, privindu-mă cu îngrijorare. De fiecare dată, i-am arătat un semn furios cu mîinile, să mă lase în pace. Mi-e teamă că vor aduce medicul și voi fi silit să joc comedia normalității. Îmi privesc acum mîina cu care țin stiloul. Oja de pe unghii s-a cojit aproape de tot. Scrisul îmi e oarecum diferit de cel dinainte; îl stăpînesc totuși.

Mi se trezesc mai întîi câteva amintiri fulgurante, cred că de pe la vîrsta de doi sau trei ani. Văd, la un colț de uliță de mahala, trei bărbați în cămăși albe, profilați pe cerul roșu ca flacăra, fumînd și discutînd liniștit. Departe, zidurile uriașe, de cărămidă roșie, cu geamuri negre de funingine, ale unor ateliere părăsite încă de pe atunci. Era pe undeva pe lîngă unde locuiam pe acolo, și văd niște șine de tren care reflectă cerul roșu dar nici un sunet, nici un miros nu pot asocia acestui film enigmatic. M-am apropiat de cei trei bărbați și i-am privit, dîndu-mi capul pe spate. Mi se păreau imenși, le veneam pînă ceva mai sus de genunchi. Se aplecară spre mine. Aveau fețele monstruoase, numai carne și sînge. Rîdeau fără zgomot, iar unul dintre ei mă prinse de subțiori și mă aruncă în sus, prinzîndu-mă într-o clipă. Am început să țip, dar tot fără nici un sunet, iar ei m-au lăsat jos. M-am întors și am alergat pînă la poarta noastră, unde era mama, înaltă cît un turn, într-o bluză albastră, într-o clipă, i-am năclăit pieptul și gulerul bluzei cu lacrimi și salivă.

Altă dată, ne întorceam toți trei de la cinema. Fuseserăm la o grădină de vară, unde rulase [...] îmi amintesc perfect acest titlu, care are pentru mine ceva magic. Am uitat sute de titluri de filme, dar pe acesta n-am să-l uit niciodată. Desigur, nu-mi amintesc filmul în sine, așa cum nu mai știu despre ce era vorba în cărțulia *Seri albastre*, citită în primii ani de școală, pe care n-am mai găsit-o nicăieri, dar al cărei titlu îmi trezește o nostalgie pătrunzătoare. Mergeam pe stradelele întunecate, eu la mijloc, ținut de mînuțe de mama și tata. Țin minte o stradă cu case mici, negustorești, cu balcoane minuscule, al cărei caldarîm răsuna puternic sub pașii noștri, în fața noastră, mai mare decît am văzut-o vreodată, mergea luna, plină, galbenă și pe alocuri portocaliu-cafenie, dar strălucitoare. Spun *mergea*, pentru că părea într-adevăr că înaintează în ritmul pașilor mei, oscilînd cînd în sus, cînd în jos, după cum călcam cu ghetuțele pe pietrele violete. Părinții mei, teribil de lungi, susurau peste capul meu, iar eu priveam cu fascinație luna, uimit că nu o puteam întrece, că mergea mereu înaintea noastră. La un moment dat m-am trezit tras sub un gang străjuț de fioroase arătări de ciment. Am mers pe sub bolta gangului, pînă am ajuns într-o

încăpere mare, foarte luminată. Eram în casa unor oameni necunoscuți, care îmi întâmpinară părinții cu bucurie. Pe mine mă pupă o grăsană foarte rujată, cu ochii verzi și măregele verzi la gît, cu bobul cit mingile de ping-pong. Pe pereți se aflau măști hidoase de cîrpă și parcă un instrument muzical, o sabie... Un policandru de sticlă murdară, cu becuri bîzîitoare, ardea deasupra. Masa era plină de mîncăruri și prăjituri, dar după ce am morfolit un colț de plăcintă m-am trezit împins în altă cameră, mai mică, unde o fată care trebuie să fi avut vreo șase ani și un băiețel de vreo opt se apucară să-mi arate tot felul de jucării. Erau carusele care se învîrteau singure, cu avioane de tablă colorată la capetele unor sîrme, un fel de vagoane de cale ferată mergînd de-a lungul unor șanțuri într-o lungă tavă de tablă, un motociclist galben și vreo două păsări, toate numai și numai din tablă, învîrtindu-se și țopăind pe jos, pe parchetul lustruit. Era și o mașinuță care întorcea singură cînd ajungea la marginea mesei. Ne-am jucat împreună o vreme, pînă cînd, tot scoțînd și arătîndu-mi jucării pe care eu nici nu visasem să le am, au ajuns la una care mi-a tăiat răsufarea. Mi-au arătat o păpușă chinezească: un mandarin cu mîinile încrucișate pe pîntece. Jucăria era de plastic și se compunea dintr-o sferă mare, pîntecul, iar deasupra una mai mică, pe care erau pictate trăsăturile orientale, fioroase și bonome în același timp, ale păpușii. Obiectul era foarte greu și, avînd baza de plumb, se legăna într-o parte și alta la nesfîrșit, ca un hopa-mitică. Uimitor pentru mine era însă că, în timp ce se legăna, mandarinul cînta, scotea din el o melodie subțirică, delicată, ca produsă de zeci și zeci de gonguri minuscule de aramă, o muzică de ceas, iscată de rotirea mecanică a axului cu came din interior. Legănarea și muzica de minaret aveau ceva hipnotic, de aceea nu mai știu cînd am fost dus de acolo. Niciodată mai tîrziu, deși i-am întreat de zeci de ori, părinții mei nu au știut să-mi spună la cine fusesem în seara aceea și nici nu și-au amintit să fi văzut filmul deși rulase într-adevăr în oraș. Cine era grasa, cine erau cei doi copii, băiatul cu fața tumefiată și gesturi lente, cu o privire oribil de fixă, și fetița dulce, ușor roșcată, plină de grație? Cine era bărbatul spectral care ne-a condus pînă la ușă și care mi-a umplut buzunarele cu bomboane de salon, deși era vară, și cu bănuți aurii de ciocolată?

Dar douăzeci de ani mai tîrziu am văzut în casa *ei* aceeași păpușă. Iată, acum, cînd scriu, e lîngă mine: o legăn și, clătîindu-se somnolent pe birou (ea zicea mereu „biuro”), mandarinul își îngîna melodia metalică, irizată...

Acum vreo doi ani scotoceam după un act în bufet. Ai mei țineau chitanțele și procesele- verbale și carnețelele de tot felul într-o veche poșetă stacojie și zgrunțuroasă a mamei, care-o purtase ca domnișoară cînd lucra la țesătoriile Donca Simo. Într-o despărțitură, alături de niște siguranțe electrice și niște arcușoare pentru nu mai știu ce, am dat peste un pachețel de ziar, a cărui moliciune mi-a atras atenția. L-am desfăcut și am găsit două codițe blonde de vreo cincisprezece centimetri lungime, legate cu elastic la capătul unde fuseseră retezate și cu panglică albastră de satin la celălalt, unde părul se subția. Alături se afla o poză cam îngălbenită, cu un colț îndoit, dar foarte clară, înfățișă, gol-goluț, în picioare, într-o grădină, un băiețel de vreo doi ani, pînă în trei, cu o buclă deasupra frunții și cu părul împletit, de-o parte și de alta, în două codițe cenușii-gălbui, care-i veneau pînă mai jos de umeri. Ținea un pumn la ochi și pe

față i se citea un sentiment de teamă. Făcuse bot și era gata să izbucnească-n plîns, și brusc mi-au fulgerat în amintire, foarte vii, cîteva imagini colorate ca de început de lume: straturi de lalele gigante, soarele izbucnind apocaliptic printre frunzele cireșului amar, pămîntul negru cu zgrunțuri neobișnuit de mari, ca văzuți printr-o lupă, o plasă cu un păianjen verde cît pumnul în mijloc, scînduri putrede și o femeie, cu fusta în flăcări de la soare, apropiindu-se. Apoi un bărbat necunoscut, tenebros, îndreptînd spre mine o mașinărie strălucitoare. Sigur, îl țin minte pe fotograf, pe care-l confundasem cu doctorul care îmi făcea injecții. Erau deci cozile mele. Mama îmi povestise de multe ori că mă îmbrăca atunci numai cu șorțulețe albe, încît vecinele din mahala îmi spuneau Andriuşca și mă pupau și mă giugiuleau pînă aproape să mă sufoce. Mă pot consola deci că am fost un copil frumos .După trei ani am început să slăbesc și, în loc de un portret în culori, am devenit un chip în cărbune. Și ca să duc ironia pînă la capăt, să scriu că doar de două săptămîni am recăpătat frumusețea de atunci - de fapt am depășit-o cu mult. O asemenea revărsare de frumusețe asupra cuiva nu poate să însemne decît dezastru și moarte. Nu oglinzile și paternitatea, ci frumusețea este abominabilă.

Într-o noapte am visat-o pe Marcela. Iar de acel vis mi-am amintit mult mai tîrziu, într-una din după-amiezele mele de reverie. Am visat-o așa cum era cînd devenise partenera mea de joacă la blocul cu patru etaje unde ne mutaserăm pe cînd eu aveam vreo trei ani și ceva, de fapt împlineam patru în vara aceea. Marcela, așa cum o văzusem în vis și așa cum bănuiesc că arăta ,era o fetiță băiețoasă puțin mai mare decît mine ,cu dinții îngrozitor de spârți ,îmbrăcată șleampăt, de cele mai multe ori doar cu niște chiloți galbeni și un maieu înflorat, murdar de zeamă de caise. Rînjea tot timpul ca o demonizată, dar probabil că era simpatică în zvăpăierea ei continuă, cu părul tuns ca la pușcărie și cu cerceșii de aur cu pietricică roșie, prea vulgar scilpicioasă ca să fie rubin. Cu Marcela îmi petreceam ziua. De dimineață bătea la noi la ușă, deja murdară pe la bot, și cînd marna deschidea întreba stereotip: „Tanti, ce face bebelușu` tău?" (Asta pentru că atunci frățiorul meu avea doar cîteva luni. Peste alte cîteva avea să moară de dublă pneumonie.) Ieșeam cu ea și mergeam uneori la solar, un loc cu nisip. Acolo, scobind în nisipul din ce în ce mai ud, am dat odată de niște broaște rîioase enorme, tăvălite prin nisip de arătau ca niște prăjiturile mișcătoare, dar cu mari ochi limpezi, omenești. Ne mai jucam de-a roata, apucîndu-ne unul pe altul de picioare și rostogolindu-ne astfel, cînd pe spinarea ei, cînd pe a mea, pînă ce făceam numai șanțuri în bazinul cu nisip și ne intra nisipul în gură, în nări, în urechi. Seara plecam în explorare. Lîngă blocul nostru din Floreasca se afla un fel de depozit, un foișor melancolic. Pe fațada lui atîrnau ca niște zdrențe resturile ruginite ale unei scări de incendiu. Scoabe mari lăsau umbre ascuțite pe cărămizile și mai roșii în inserare. Ea intra prima, printr-o fantă dintr-o ușă laterală, unde lipsea o scîndură. Ne strecuram ușor prin acea crăpătură, pe unde numai pisicile puteau sa intre. Marcela mai ales, cu membrele ei subțiri ca nuiele, intra dintr-o mișcare, înăuntru era un întuneric cald, cafeniu-roșcat, în care razele de lumină roșietică, scînteietoare, pătrunzînd prin crăpături sau prin găuri de cuie, țîșneau cu forță înspre interior. Ne plimbam printre mașinării fără nume, carcase grele de metal cu lanțuri împotmolite în unsoare neagră, roți

dințate mai înalte decît noi, sprijinite de bancuri de lucru acoperite de tablă.

Marcela voia să atingă și să pipăie totul, nu se lăsa pînă nu se mînjea toată cu păcură și ulei ars, pînă nu-și agăța de gît coliere de metal ruginit, pînă nu se cățara pe angrenaje de fier complicate. Pe jos erau răspîndite cuie mari cît antebrațul meu, rulmenți acoperiți de cruste compacte de rugină, cutii de lemn pline de pînze de bomfaier, șurubelnițe, pile, spițuri, sîrmă de toate grosimile. Cînd se întuneca de tot, ni se făcea frică; într-o seară, Marcela își scosese maieul și ștersese un ochi de geam pînă ce, prin sticla curată, am văzut cerul albastru închis, presărat de stele. După aceste expediții, mîncam întotdeauna bătaie. Cel puțin Marcela venea a doua zi vînată la noi, dar la fel de veselă și gata să ia tocul de la capăt.

Ea m-a învățat să ne jucăm de-a doctorul. Blocul nostru avea un demisol, spre care coborau cîteva trepte, înainte să cotească spre ușa apartamentului; la demisol se afla o nișă cu o bancă. Acolo ne jucam. De jocul nostru nu trebuia să știe nimeni. Datorită lui am aflat, tulburați, că eu și Marcela nu eram la fel, că, dincolo de îmbrăcăminte, există diferențe ciudate între toate fetele și toți băieții. Țin minte cît de greu mi-a venit să accept evidența. De zeci de ori ne retrăgeam în semiîntuneric, pe banca aceea, și ne contemplam cu tristețe. Un început de dispreț se insinua în mine, iar în ea un început de umilință și venerație.

În toamnă ne-am mutat în alt bloc, pe Ștefan cel Mare, iar peste cîteva ani am început școala. Nu-mi amintesc mai nimic în legătură cu primii patru ani de școală, în afară de cele întîmplate într-o tabără, unde am fost în vacanța dintre clasa a treia și a patra. Eram cazați în niște pavilioane lungi cu dormitoare de treizeci de copii, tot complexul fiind așezat în mijlocul unei păduri. Acea pădure, cu magia ei, cu ataraxia vegetației nesfîrșite, cu miile de forme ale trunchiurilor, rădăcinilor, putregaiului, cu bolțile rarefiate, cu direle de lumină căzînd printre frunzele transparente, este unul dintre locurile cele mai fermecătoare în care am fost vreodată.

Umblam toată ziua prin pădure, ciopleam corăbioare din scoarță de molid, ne luptam și jucam fotbal. Eram împărțiți pe detașamente, după vîrstă, de-o parte băieții, de alta fetele. Ele culegeau clopoței și alte flori sălbatice, își făceau coronițe din margarete, adunau fragi din iarba însorită. Noaptea, noi, băieții, ne adunam pe pervazul interior, neobișnuit de lat, al ferestrelor și acolo, pe placa de marmură, după draperii, începeam să ne spunem niște povești înfricoșătoare. Vorbeam despre somnambuli, care merg, noaptea prin casă cu ochii închiși, iar dacă îi trezești mor de tot și tu poți înnebuni. Printre noi era un băiat cu înfățișare izbitor mai matură decît a noastră, cu un vocabular de om mare, care, la acea vîrstă, știa pe dinafară *Corbul* lui Poe. Băiatul se numea Traian.

Cine era el, cine a devenit, de ce boală bizară suferea, nu știu nici pînă acum. El ne povestea ca din carte în fiecare noapte cîte un capitol din *Băieții din strada Pal*; tot el avea o coropișniță uriașă, de vreo zece centimetri lungime, pufoasă ca vata ,acoperită cu blană și cu ochi rotunzi, limpezi ca rubinul, pe care o ținea într-un borcan de sticlă. Cînd ne întorceam de la masa de seară și ne îmbulzeam în dormitor, să scotocim în cușetele noastre după pijamale, iar unii dintre noi dădeam la o parte marile draperii ca să ne schimbăm după ele, lăsînd cu ocazia asta să pătrundă în camera lungă și albă globul topit al soarelui . Traian

obișnuia să pună borcanul pe pervaz și, printre băieții goi sau pe jumătate intrați în pijamalele cu buline, rămânea îmbrăcat și visător, fixînd insecta gigantică de parcă ar fi vrut s-o hipnotizeze. Coropișnița se ridica atunci și ea cu etichetele din față pe sticla roșie de amurg și rămânea încremenită. Dialogul acesta fără cuvinte dura minute în șir, parcă din ce în ce mai multe în fiecare seară. Traian ne spunea că încearcă să se concentreze asupra gînganiei atît de mult ca ea să ne vadă și să se uite la noi din borcan, atunci mintea coropișniței, zicea el, ar fi pătruns în capul lui.

Dacă s-ar fi întîmplat așa, noi trebuia să fugim de el, ca să nu ne trezim că ne mușcă de beregată. Lucrurile astea ne umpleau de groază; într-o noapte, după ce ne bătuserăm cu pernele pînă la epuizare, doi sau trei băieți ne-am hotărît să omorîm coropișnița. Traian o ținea încuiată în cușeta lui, iar cheia și-o atîrnase la gît de un șnur. Dar noi aveam o altă cheie, care se potriveaua, și astfel, la lumina unei lanterne, am dibuit borcanul, care vibra de-o zbatere interimară. Am mers cu el în spălător și ne-am uitat mult timp, la lumină, la gîza monstruoasă dinăuntru. Aceasta se ridicase oblic, proptind cu cazmalele mari ale labelor peretele de sticlă. Nu știam ce să facem cu borcanul. Ne era frică să-i scoatem capacul de plastic, în care Traian făcuse niște găuri cu un cui. Pînă la urmă l-am aruncat prin geamul de sus al spălătorului în tufișurile din spatele pavilionului nostru. Ne-am dus la culcare, dar abia ațipisem cînd m-am simțit zgîlțit de cineva; în dormitor era agitație. La lumina a trei-patru lanterne îndreptate șovăielnic în toate direcțiile, am văzut că toți băieții se treziseră și se îngrămădeau grăbiți, în liniște, spre ușa dormitorului. „Nu-l treziți, nu-l treziți!”, șopteau toți, cu ochii dilatați de spaimă. Vecinul meu de pat, un puști cu trăsături tătărești, îmi spuse că Traian e somnambu. Pentru noi, asta echivala cu „strigoii”, sau așa ceva. Am ieșit și eu pe coridor și, la vreo douăzeci de metri în față noastră, l-am văzut pe băiatul blond și masiv mișcîndu-se încet spre ușa de la intrare. Picioarele lui goale stricau ordinea încălțămintei noastre înșirate de-a lungul peretelui, pantofi sau sandale cu șosete multicolore vîrite în ele. Deschise ușa și ieși în noapte.

Ne-am năpustit și noi afară, ba chiar unii dintre noi o luarăm înaintea lui, așa că i-am putut vedea fața încremenită și ochii deschiși, plini de reflexele scînteietoare ale stelelor de deasupra. Căci albastrul intens al cerului de exact deasupra noastră se dilua în zare, astfel că la orizont ajungea o dîră alburie. Deasupra ardeau stele galbene, ascuțite, cu mari spații goale între ele, iar în depărtare stelele deveneau din ce în ce mai dese, confundîndu-se cu ceața albă din zare. Sub acest covor de stele înainta Traian, luînd-o prin spatele pavilionului, apoi direct prin bălăriile de lîngă burlan și în cele din urmă îngropîndu-se pînă la brîu în tufișurile care năpădeau toată curtea, pînă la gardul de sîrmă, atît de îndepărtat în noapte încît nici nu-l vedeam. Lanternele noastre luminau aerul albastru, fumegos. Băiatul se încîlcise cu totul în arbuștii cu ghimpi, mergînd cu încăpăținare în linie dreaptă. Șovăi o clipă, apoi se întoarse ținînd în mîini, lucios ca argintul, borcanul cu coropișnița. Intră iar în hol, traversă coridorul fără să ne dea nici o atenție, își descuie cușeta, puse borcanul înăuntru și încuie la loc. Apoi se așeză în capul oaselor pe patul său și rămase o vreme așa, cu privirea în gol. Pînă nu s-a întins pe pat și nu am fost

siguri că doarme, nu am îndrăznit să mergem și noi în paturile noastre.

Fiecare avea așezată o pătură pe tăblia de țeava de la capătul patului, ca să ne apere de lună. Bineînțeles că n-am mai dormit în noaptea aceea. Și nopțile următoare am vegheat cu schimbul, ca să vedem ce mai are de gând Traian, dar nu s-a mai întîmplat nimic.

Traian mai susținea că poate mișca hîrtiuțe sau bețe de chibrit doar cu privirea și cînd nu-i cășuna pe coropișniță, se uita la filamentele de la becuri și ne uitam și noi pînă ne lăcrimau ochii, chiar aveam impresia că ne dureau ochii la aceste tije, și uneori globurile încep să se clatine nițel.

Doar Traian reușea să le facă să oscileze cam cinci-șase centimetri într-o parte și alta. Se plîngea des de dureri de cap. Odată, „adormindu-l” cum aveam obiceiul, adică strîngîndu-l în brațe, presîndu-i capul în piept și apăsîndu-i jugularele, era cît pe-aci să nu-l mai putem trezi: zăcu leșinat jumătate de oră, pînă l-au dus la infirmerie. L-am mai văzut la vîrsta de șaisprezece ani, în holul farmaciei Policlinicii 10 de pe Rozelor. Stăteam la rînd să iau nu știu ce medicamente, cînd l-am văzut intrînd. Rareori am simțit o mai puternică fascinație ca în acel moment; Traian se deșirase incredibil, avea poate un metru și optzeci înălțime. Purta un trening roșu ca flacăra, bluză și pantaloni, în picioare avea bascheți, dar tot aspectul său fizic contrasta cu ținuta asta sportivă. Mîinile, fața îi erau zbîrcite, mersul clătinat părea de om bătrîn. Doar după ochii lui sticloși îl mai puteai recunoaște. Era efectiv o ruină. Nu numai eu ci și ceilalți care stăteau la coadă la cele două ghișee sau așteptau pe canapele, privind absent prospectele cu profilaxia gripei sau a bolilor venerice și nelipsita cană de sticlă cu apă de pe măsută, își îndreptau cu milă și oroare privirea înspre Traian. Nu am avut curajul să vorbesc cu el, oricum trecuseră vreo șapte ani de la vacanța aceea. Mi-am luat medicamentele și-am ieșit repede în stradă.

Dar Traian mă interesează acum din alt punct de vedere, pentru paginile astea în care încerc și eu să „notez inexprimabilul”, să refac un drum care nu mai există pe nici o hartă și în nici o amintire. Căci Traian avea și o față diurnă, cel puțin la fel de stranie pentru noi, cei de-atunci. Pe Traian îl interesau fetele, era numai cu gîndul la ele, el ne-a explicat prima oară ce înseamnă să iubești. Noi rînjeam auzind lucrurile astea și ne gîndeam în continuare la prostiile noastre. Dar el insista, se apăra, spunîndu-ne că dragostea nu înseamnă numai prostiile, ci înseamnă să ai o iubită și să te gîndești numai și numai la ea, să te ții după ea, să-i faci lanțuri de margarete, să te pierzi cu ea de mîna prin pădure. "Și acolo..." completam noi, rînjind și mai tare, căci nopți întregi nu vorbeam între noi decît despre cum sînt făcute fetele și ce se poate face cu ele. Nu, nu, răspundea Traian, să iubești o fata poate să fie foarte frumos, îi poți scrie versuri, poți să te muți față-n față cu ea la sala de mese... Bravada noastră se cam muia la cuvintele lui pătimașe, dar cu atît mai tare ne inverșunam și ne băteam joc de ideile astea. Fetele și băieții ni se păreau două specii diferite, pe care le notam simbolic desenînd în praf, cu o nuia, un cerculeț străbătut diametral de o liniuță și respectiv două cerculețe și o liniuță. Firește, Traian își găsi curînd o prietenă. Se numea Ante Livia și era în clasa a cincea. Livia avea părul tăiat rotund, „cu castronul”, anticipînd cu cîțiva ani moda Mireille Mathieu. După baie, părul ei castaniu căpăta sclipiri roșietice. Era zveltă, foarte grațioasă și bine crescută, în

rochița ei favorită, un turcoaz nețipător, părea o mică domnișoară.

Traian se învîrtea toată ziua pe lângă ea. Din spirit de emulație, alți cîțiva băieți mai frumușei își găsiseră și ei cîte o prietenă din același detașament cu Livia. În timpul liber, tot acel grup se izola în pădure, mergînd foarte departe pe potecile blocate de bușteni prăbușiți, pe sub bolțile copacilor, în tăcerea aurie, străbătută de triluri ascuțite și de bîziiitul miilor de musculițe, sclipitoare în cîte o vîină de lumină. Băieții se împodobeau cu coroane de cetină și se înarmau cu bîte viguroase, își făceau centuri din scoarță și alergau țipînd ascuțit prin pădurea rară. Rupeau uneori coaja unui copac căzut, atît de buretos încît l-ai fi putut ridica ușor, și priveau carii dinăuntru, fiecare insectă zvîrcolindu-se la capătul unui lung și îngust canal. Striveau cu piciorul cuiburile de ciuperci și băgau mîna în scorburi după ouă de păsări. Micul grup trecea pîrîiașul și se afunda în cea mai frumoasă parte a pădurii, pînă ajungea la o poieniță plină de clopoței și măcriș. Acolo se așezau în cerc. Ce făceau, ce-și spuneau, iată ce aș fi vrut să aflu, îmi doream asta (nemărturisit) cu toată ființa mea, dar mă exclusesem singur de la aceste mistere. Devenisem chiar organizatorul unui alt grup, ostil și disprețuitor, și consideram, cu o ură inexplicabilă, drept o crimă prietenia dintre băieții și fetele din grupul lui Traian. Ne organizaserăm într-un fel de patrulă care îi pîndeau pe după copaci și, pe neașteptate, agitînd bîte strîmbe și țipînd, năvăleau în mijlocul lor încăierîndu-se cu băieții și luînd fetele la goană. Sfișiam cu lovituri de picior lanțurile de margarete pe care le găseam, lungi de metri întregi, distrugeam buchetele mari și pestrițe de flori de pădure care ne rămîneau ca pradă. Ura noastră era atît de mare, încît nu mîncam, ci striveam cu călcîiul grămăjoarele de fragi pe care copiii le pregătiseră din timp pentru întîlnirea lor secretă, încinși cu centuri de scoarță și încoronați cu frunze, ne așezam în locul lor și ne întrebam ce să mai facem ca să ștergem și orice urmă de legături care mai existau în tabără între băieți și fete. Orice băiat care-ar fi fost văzut jucînd volei cu fetele sau măcar vorbind cu ele ,ne devenea dușman. Îi băteam și pe cei care voiau să le facă pe plac fetelor și cautau ouă de păsări, ocupații de femeie.

Odată l-am prins pe un puști care strîngea în pumn un oușor pestriț, mic cît o alună. I l-am luat și am dat cu el de pămînt. Coaja a sărit în țândări și o baltă mică de sînge s-a lățit pe iarbă. Puiul era aproape format, ghemuit și bălos, acum năclăit de sînge. Mi s-a părut că a și mișcat nițel din aripile golașe. Mi-a fost rău toată seara.

Cei din grupul lui Traian nu se lăsau însă și înfruntau curajoși prigoana. Traian născocea tot felul de mecanisme romantice de apărare: organizase și printre băieți, și printre fete o rețea în care circulau permanente bilețele și semne tainice. Prindeam cîteodată și cîte un astfel de bilet pe care scria de exemplu: „Veverițo, spune-i calului să se ducă la castel” și ne chinuiam ore întregi să ne dăm seama cine e calul, cine e veverița și unde e castelul. Apoi am început să găsim prin buzunarele și sub pernele noastre bilete pe care scria, cu litere mari RĂZBUNARE. Le văd și acum, acele litere ciudate, rombice, dedesubtul cărora era desenată o săgeată roșie. Cîte unul dintre noi mai era prins uneori de „ceilalți” și i se lipea de frunte cîțva timp o hîrtie udă pe care se afla un desen multicolor făcut cu carioca, înfățișînd de obicei un măgar sau cuvîntul PROST.

Cînd se lua hîrtia, rămînea pe frunte „tatuajul”, imposibil de șters cîte două-trei zile.

Noi, la rîndul nostru, încercam să ne batem joc în toate felurile de Traian. Și, bineînțeles, din instinct, am găsit modul cel mai sigur de a-i face rău: să ne legăm de prietena lui, Ante Livia. Găsisem la cantină vreo șase pungi goale de bomboane fondante și le tăiasem capacele astfel încît pe ele mai rămînea scris doar ANTE. Dedesubt am scris noi cu carioca neagră, verde și mov: ȘI TRAIAN. Seara, după ce am mîncat, am mers în spatele cantinei, unde era marginea pădurii, și am bătut în cuie, de șase copaci, cartoanele de bomboane. Rezultatul a fost îngrozitor, instructorii taberei s-au scandalizat, au făcut careu, au scos cîțiva copii în mijloc, dar fără să nimerească pe cei din grupul meu, ci, la întîmplare, pe capii răutăților care se petreceau în tabără. Livia era să fie trimisă acasă, iar Traian devenise complet năuc, gata să se încaiere cu oricine.

Tabăra se termina, fără ca ura mea involuntară pentru orice fel de relații de amor să se fi epuizat; în ultimele două-trei zile însă am avut o surpriză mare și dureroasă. Era începutul lui august, și strălucirea cerului albastru cu norișori albi, îngrămădiți în forme dense și precise, melancolia pădurii înSORITE, gustul acrișor al măcrișului și duhoarea aricilor morți pe cărări se amestecau într-un sentiment ciudat, care începu să-mi îngreuneze inima. De cîteva ori mă surprinsesem privind-o pe furiș pe Livia. Părul ei roșcat, atît de deosebit de al celorlalte fete, pata turcoaz, pe care o percepeam cu coada ochiului înainte de-a o privi, a rochiei, mersul ei, toate astea, am înțeles cu groază, mă atrăgeau, mă făceau să doresc s-o mai văd. La focul de tabără, printre scînteile incandescente ale cetinei, îi vedeam din cînd în cînd profilul, galben ca șofranul sau roșu ca purpura, după culoarea limbilor de flacără care i se reflectau pe chip. Arșița rugului înalt, sclipirea paietelor și aripișoarelor de fluturi ale dansatoarelor din programul artistic, zdrăngănitul de chitară, toate se depuneau, strat peste strat, pe retinele mele, în mintea mea, pe pielea mea, dar pentru mine important era doar s-o văd. Mi-era foarte rușine, dar o rușine dulce, inocentă. Cînd, după cîteva ore de mers cu trenul, am ajuns acasă, Bucureștiul mi s-a părut pustiu, iar casa noastră posacă și strîmtă. La masă, de față cu părinții mei, am început să plîng.

Anii următori, în clasa a [...] am devenit un copil timid [...]. Nu eram în stare să schimb nici două cuvinte cu o fată. Priveam cu disperare către băieții și fetele care se jucau împreună pe aleile parcului de lîngă Circ. La orice încercare a vreunei fete de a glumi cu mine, răspundeam invariabil: „Lasă-mă-n pace!” Sau, pur și simplu plecam, îi întorceam spatele. Lucrul cel mai rușinos posibil mi se părea să-și închipuie cineva despre mine că m-aș fi îndrăgostit. Era un gînd absolut insuportabil. Rămăsesem încă un copil destul de frumos. Fetele din clasa mea făcuseră un clasament al băieților în ordinea frumuseții lor, într-o oră liberă, iar apoi îl rupseseră în sute de bucățele. Dar cîteva băieți au adunat de la coș toate bucățile de hîrtie scrisă și au reconstituit, chinuindu-se, tot clasamentul. Țin minte că eu eram pe locul al patrulea din șaptesprezece băieți. Lucrul m-a mirat, dar trebuia luat în considerare și faptul că învățam bine, ceea ce încă atîrna greu în balanța judecăților estetice.

Dar nu mi-am schimbat comportamentul. Nu puteam privi o fată în ochi, iar

în cele din urmă n-am mai putut privi nici în ochii băieților. Mi se părea probabil, inconștient, că asta ar putea trăda niște sentimente ascunse, sau l-ar putea face pe celălalt să le bănuiască la mine .

Din acea perioadă îmi amintesc niște ierni grele, cu omătul ajungînd pînă la ferestrele școlii, cu amurguri coborînd în valuri roșii-cenușii peste castanii din curte și peste depozitul nostalgic, de cărămidă, de lîngă școală. Aerul devenea cafeniu și, în zloata de la ieșirea din școală, băieții care așteptau cu bulgări în mîini și mănușile flească să treacă pe-acolo fetele aveau ochii purpurii, scînteietori ca ai păsărilor. Răsăreau în aerul tare primele stele, pe cînd noi, la ora a șasea, cu lumina aprinsă, priveam amețiți pe tablă șirul grotesc de formule chimice, rapoartele ciudate ale numărului lui Avogadro sau figurile de cristal strîmb ale geometriei în spațiu. Alteori ningea afară de prăpădea, iar noi, privind pe ferestre în ora de română, aveam senzația ca toată sala zboară oblic în sus, cu viteză uriașă, ca o navă cosmică, în general, lumina aprinsă din clasă, contrastînd cu imensitatea beznei de afară, ne dădea un sentiment atavic de intimitate, de adăpost, pe care trebuie să-l fi avut, în peșteri, în jurul focului, oamenii de altădată.

Lumea devenea mică și ea era ușor de trăit. Dintr-o astfel de seară mi-a rămas singura mea experiență halucinatorie din acea vreme, despre care n-aș putea să spun mare lucru, nici să-i găsesc vreo explicație. Eram într-o pauză și trîncăneam despre fotbal sau despre altceva. Fetele, mai studioase, se strînseseră la tablă și căutau diferite localități pe o hartă a Europei. Multe din ele erau mai înalte decît băieții și aveau sîni rotunjiți frumos sub sarafan, în jurul lor, necăjindu-le, se învîrteau băieții, cu ciudatele lor nume totemice, Șobolanul, Mamutul, Porcul, Rățoiul. În zgomotul difuz al clasei, în aerul galben, zdrențuit de siluete și mutre familiare, s-a petrecut lucrul acela inexplicabil. Am privit brusc în sus, ca și cînd cineva m-ar fi strigat, și la un metru deasupra mea și puțin mai în față am văzut o sferă albastră. Avea cam șaizeci de centimetri diametru și era de un bleu intens, chiar fosforescent, hipnotic. Stătea încremenită în aer, pîrînd un uriaș balon de săpun, de o consistență gelatinoasă. Tot ce-am gîndit în acele momente a fost subliminal, așa cum „gîndești” cînd ești, de exemplu, în mare pericol sau cînd trebuie să iei fulgerător o decizie. Am crezut mai întîi că sfera e de fapt o pată pe retina mea, adică un fel de fosfen, dar privind în altă parte nu am mai văzut-o, așa că mi-am ațintit privirea din nou spre ea și-a trebuit să accept că ori este un corp real și inexplicabil, ori un produs nu al ochilor, ci al minții mele. Marele glob albastru a rămas deasupra mea poate, vreo jumătate de minut, timp în care l-am privit incapabil să mă desprind de sub fascinația lui. Evident că nimeni altcineva nu l-a mai văzut, dar la fel de ciudat este că nimeni n-a observat starea mea de absență și prostrăție din acea jumătate de minut. Globul a dispărut brusc: mi-am desprins o clipă privirea de pe el și, cînd am ridicat-o iar, nu l-am mai văzut. Nici măcar nu mi-a fost teamă în clipele alea, m-am dezmeticit mult mai tîrziu...

Cam pe atunci m-am îndrăgostit de Lili. Asta echivala pentru mine cu un dezastru. Ceea ce era să se întîmple în tabără, iată că se întîmpla acum - și nu aveam nici o șansă de scăpare. O vedeam în fiecare zi pe fata aceea care mi se

pare și acum frumoasă (am o poză de grup în care apare și ea), cu părul strâns la spate, punînd în relief o frunte bombată, niște obraji cu gropițe, buze pline și insinuant zîmbitoare mereu și ochi negri, puțin cam proeminenți, cu o privire foarte caldă și totuși cumva ironică. De altfel nu o priveam niciodată drept în față și o evitam cît era posibil. Dar îi vedeam chipul, reflectat uneori în ferestre sau în vitrinele laboratorului de fizică sau chimie. Lili răsplinea în jurul ei ceva tulbure. Uneori le povestea fetelor cu care era bună prietenă lucruri care le stînjeneau. Tot ea adusesse în clasă diverse cărți, în care, căutînd mult, puteai găsi vagi pasaje erotice, și atunci fetele mai îndrăznețe se strîngeau și citeau împreună, roșii la față, zîmbind ciudat, reținut, în orice caz fără chicotelile cu care ar fi citit băieții. De altfel, lecțiile cele mai penibile din tot anul erau cele de biologie în care se vorbea despre reproducere. Unii profesori ne săreau, căci nu te puteai înțelege cu treizeci de rînjiți, gata oricînd să izbucnească în hohote.

Dar profa noastră era o băbuță conștiincioasă care nu se intimida așa de ușor; încă de la iepure avusese totuși probleme cu inevitabila lecție despre „înmulțire”. Acum era și mai rău, căci ajunseserăm la om și asta presa și mai tare, aproape insuportabil, barajele noastre sufletești, pe care familia se străduise ani de zile să le înalțe. De acasă știam că e rușine să atingi astfel de subiecte, iar acum o femeie serioasă ne vorbea, de la catedră, chiar despre „astfel de subiecte”, ceea ce ne surpa interior, făcea ca rușinea noastră să crească pînă la acea tensiune insuportabilă de unde începe un anume rîs. La lecția respectivă fuseseră scoși trei elevi printre care și Lili, care nu se omora învățînd, dar nici nu neglija cu totul școala. Ceilalți doi nu au vrut, pur și simplu, să scoată o vorbă, preferînd să ia note proaste. Lili însă a luat lecția de la început și, cu un calm de o răceală de parcă ar fi vorbit de aparatul nervos sau aparatul digestiv, a dus-o pînă la capăt fără să omită nimic, fără să producă nici un fel de ilaritate. De ce oare psihicul nostru rănit nu reacționase și atunci. Dimpotrivă, toți o priveam cu admirație, ca pe o eroină.

Chiar dacă avea ea legături mai serioase în afara școlii, Lili nu se putea lipsi de un prieten din clasa noastră. Acesta era Colorado, un băiat foarte înalt și cu o față roșie, pentru care își primise și porecla. El o conducea în fiecare seară pînă acasă, îi trimitea bilete în timpul orelor și, în general, o izola cu grijă de posibilități rivali. Cînd jucam, seara tîrziu, gajuri (de fapt, eu nu jucam niciodată, ci doar asistam, cu un rîs prefăcut, cu o indiferență dusă aproape pînă la lacrimi) și cînd se nimereau să facă pereche, se suiau pe o bancă în mijlocul clasei, așa cum cerea „pedeapsa”, și, profilați cafenii pe amurgul greu de-afară, se strîngeau în brațe și se sărutau. Gingășia și langoarea cu care ea se lipea atunci de el, și care aveau atît de mult din gestul somnoros al unei fetițe care-și îmbrățișează mama, mi se păreau atitudini inexistente în realitate, lumi aurii, grele de extaz și emoție și suferință, lumi în care nu aș fi fost în stare să respir nici o secundă. Și totuși sufeream ca un cîine în momentele acelea, mă simțeam din nou exclus, rămas pe dinafară, oprit de la o experiență terifiantă și totuși orbitor de frumoasă. Cred că nu era deloc greu de observat că nu puteam suporta privirile ei, că mă pierdeam dacă întîmplător îmi adresa cîteva cuvinte. Prima, firește, a observat chiar ea și, amuzată, a început să-și facă din ce în ce mai mult de lucru cu mine.

Pe atunci apăruseră și la noi în clasă „oracole” de mai multe feluri, adică liste

de întrebări legate de dragoste, la care trebuia să răspunzi cu „da”, „nu” sau „poate”. Erau cam vreo sută de întrebări despre „persoana iubită”, mergînd de la culoarea ochilor, părului, înălțime, dacă e sau nu din clasa respectivă, pînă la ce fel de actori și cîntăreți îi plac sau „dacă v-ați sărutat vreodată”. Răspunsurile se însumau într-un anumit fel și oracolul era în stare, pe baza acestor însumări, să-ți spună ce sentimente are respectivul față de tine. De exemplu, putea să-ți cadă „te iubește” sau „îi plac, dar nu te iubește” sau „te admiră” sau „nu te poate suferi”. Cînd i se făcea cuiva oracolul, ne adunam în jurul băncii jumătate din clasă, dîndu-ne cu părerea despre cine putea fi vorba și făcînd bancuri. La fiecare amănunt auzai comentarii ironice: „Hopaaa! să știi că-l iubește pe Tedi...”; „Ba nu, pe Sașka, el are ochii albaștri!”; „Da` ce, Sașka e mic de statură?” Firește că nu întotdeauna fetele se gîndeau, cînd răspundeau la oracol, chiar la băiatul care le plăcea, uneori se amuzau să-și găsească un „client” dintre repetenți sau inși mai șleampeți, ca să se poată distra și cei care asistau. Oricum, jocul avea ceva insinuant, meandric, care te emoționa ca și gajurile; într-una dintre zilele lungi de la sfîrșitul clasei a opta oracolul îl făcea Petruța ,o fata negricioasă și foarte vioaie, un fel de subretă care, fără să aibă un prieten, le mijlocea celorlalte întîlnirile.

După ce răspunseseră mai mulți , între care și eu (mă gîndisem chiar la Petruța și îmi ieșise „îi plac, dar nu te iubește”), oracolul ajunsese la Lili. Zîmbea cu gura ei minunată, cu buze foarte pline, roșii-lucioase. Ochii îi erau enormi, negri cu scînteieri mov, imposibil de suportat. O iubeam de doi ani. Cunoșteam fiecare amănunt al siluetei ei, părul strîns pe tîmple, sîinii foarte rotunzi și picioarele cu glezne puternice. Lili răspundea rîzînd la întrebări. M-am înfiorat de o primă bănuială cînd a fost întrebată de statura tipului la care se gîndea. Atunci ea și-a ațintit privirea spre mine și a răspuns: „Mijlocie.” Am auzit restul întrebărilor ca prin vis. Știam, instinctul meu exacerb nu mă putea înșela, că se gîndise la mine, că despre mine era vorba. Mi se părea că toți știu asta, că sînt deconspirat și că toți vor începe să-și bată joc de mine, de suferința mea ridicolă. Am vrut să plec de-acolo, dar mi-am dat seama că asta m-ar fi trădat și mai tare. Așa că am îndurat totul pînă la capăt. Printre băieți era și Colorado, care se distra de minune. După ce se terminară întrebările fu consultat oracolul, care dădu un răspuns, pentru mine, uimitor: „Te iubește, dar o ascunde.” În acel moment, rîzînd în hohote, Lili mă arătă brusc cu degetul, ațintindu-l înspre mine mai multe secunde.

Toți se distrau, mă tachinau în glumă și eu însumi încercam să rîd împreună cu ei. Jocul trecu la altcineva, iar eu, după cîteva minute, m-am retras pe neobservate și m-am dus la toaletă. Voiam să mă spăl pe fața care-mi frigea de rușine, dar acolo am dat peste unii care fumau, așa că am lăsat-o baltă...

Din ziua aceea dragostea mea pentru Lili a crescut și mai mult. Ea nu pierdea nici un prilej să încerce să vorbească cu mine, iar eu îi răspundeam scurt și mă îndepărtam împleticindu-mă. Noaptea aveam crize de sufocare, mă răsuceam în pat gîndindu-mă la Lili, apoi mergeam la fereastră și-mi lipeam fruntea de geamul rece. Știam că locuiește pe Barbu Văcărescu, de aceea mă întorceam într-acolo și vorbeam cu ea ,la un moment dat am auzit clar cum îmi răspunde, îmi pronunța numele, vocea ei răsuna acolo, lîngă urechea mea dreaptă, nu era

nici un fel de halucinație. Sînt și acum absolut convins că, mai multe seri la rînd, am comunicat. Important era să fie lună și să privesc înspre locuința ei. Atunci auzeam lămurit: Andrei, tu ești? și apoi discutam fleacuri vreo jumătate de oră. Școala lîncezea, era sfîrșit de an; și elevii, și profesorii erau mai mult decît epuizați, plictisiți. Sindili, grecoteiul, aducea magnetofonul și, în fundul clasei, ne strîngeam la povești. A doua zi după serbarea de sfîrșit de an, cu veșnicul careu, cu împărțirea premiilor și toată ceremonia aceea absurdă, avea loc adevărata serbare, pentru care școala noastră închiria în fiecare an tot Circul de Stat. Sala aceea mare, cu bănci abrupte, cu arena circulară, deasupra căreia se balansau tot felul de trapeze nichelate, de funii și plase, se umplea de părinți și copii. Cei micuți, din ciclul primar, se foiau de colo-colo, umblau la reflectoarele masive, de metal, cu discuri verzi, galbene, roșii și albastre care se puteau roti în fața farului puternic, iar cei mai mari se grupau pe clase și vorbeau la nesfîrșit.

Noi, cei care terminaserăm cu școala, ne permiseserăm să venim „în civil”, fiecare cu cămășile și nădragii mai buni pe care-i avea pe-acasă. Fetele se împopoțonaseră cu tot ce putea fi mai fistichiu, fuste care atîrnau aiurea pe ele, bluze transparente prin care se vedea cîte un sutien alb cu găurele, ciorapi de-ai mamelor, își împletiseră părul cu o fantezie înduioșătoare, dar, chiar gătite ca niște paparude, le stătea într-un fel bine, datorită prospețimii fețelor. Unele își făcuseră unghiile, iar vreo două, pe care de altfel directoarea le-a trimis acasă, se fardaseră ca niște papagalițe. Erau surescitate, se simțeau niște adevărate domnișoare. Gîndul că nu aveau decît paisprezece ani le umilea, se simțeau în stare deja să sucească mințile unui bărbat. Cu cît dispreț trebuie să se fi uitat ele la noi, niște puști preocupați încă de mărci de mașini și de filme cu bătaii...

Lili, pe care o așteptam cu inima strînsă, apăru tîrziu, mult după ce programul începuse. Era un fel de *musical* ad-hoc după *Dumbrava minunată*, și nouă, băieților, ni se scurgeau ochii după Lizuca, o fată înăltuță și al naibii de bine făcută, dintr-a șaptea, îmbrăcată doar într-un colant de balerină. Alături de ea făcea giumbușlucuri Patrocle, un băiat mai mic metamorfozat în cîine. Scena era plină de copii-fluturi, copii-flori și altele de soiul ăsta. Difuzoarele vechi emiteau un huruit continuu care la origine trebuie să fi fost niște dulci cîntecele pentru copii. Cred că am fost primul care a văzut-o pe Lili. Era îmbrăcată simplu, cu o bluză albă foarte decoltată, fără mînci, și o fustă neagră mult deasupra genunchilor. Dacă ar fi venit de la început, ar fi fost dată afară din pricina fustei, care îi dezvelea pulpele; în mîină ținea un trandafir roz-pal. Mergea cu o grație care era numai a ei, strecurîndu-se printre scaunele plușate. Se așeză departe de noi, singură, și stătu acolo o vreme, mirosind din cînd în cînd trandafirul. Apoi se răzgîndi și veni spre noi, găsindu-și un loc la vreo două rînduri mai sus de mine. Fusesem tot timpul, pe furiș, cu ochii la ea. Cînd m-am întors s-o privesc, prefăcîndu-mă că vreau să-i spun ceva unui coleg, nu mi-a venit să cred: Lili stătea picior peste picior, într-o atitudine care mi s-ar fi părut indecentă dacă nu ar fi fost fermecătoare. I se vedeau picioarele pînă sus, cu pielea lor albă și mată, iar ea, mi-am dat seama deodată, mă privea țintă. Nici nu știu cînd a venit lîngă mine. Era parfumată puternic, zîmbea și mă privea cu coada ochiului. Eu mă uitam țintă la pantomima de pe scenă. Deodată mă luă de mîină. Am întors capul uimit spre ea și mi-am tras repede mîină dintr-a ei. "Andrei, de ce mă ocolești?"

îmi spuse și mă luă din nou de mînă. „Lasă-mă-n pace, i-am răspuns, ne văd colegii", dar n-am avut destulă putere să-mi retrag din nou mînă. Mă uitam drept înainte și începusem să tremur. Existau în sală sectoare, lîngă orchestră și în alte locuri, unde nu stătea nimeni, din cauza zgomotului prea mare sau a înălțimii de la care nu puteai vedea mare lucru. Spre un astfel de loc mă tîrî în cele din urmă Lili.

Stăteam acolo, unul lîngă altul, ea jucîndu-se cu trandafirul, eu asudat și simțindu-mă pierdut. Nici nu-mi mai dădea de fapt atenție, știa că prezența ei, parfumul ei sînt prea suficiente ca să mă tulbure. Toți colegii se întorceau spre noi și rînjeau cu subînțeleș. Cînd nu am mai putut suporta, pur și simplu m-am ridicat și am fugit din sală pe prima ieșire. Am mai auzit vocea ei ironică strigîndu-mă încet și apoi, pînă acasă, am alergat clănțănind și strîngîndu-mi umerii de fiori. M-am trîntit în pat și am simțit că am făcut febră, mama s-a speriat cînd a citit termometrul. Mi-a adus medicamente și m-a doftoricit cîteva zile; primele zile de vacanță, am bolit, cu somn puțin și vise halucinante. De nenumărate ori, tot răsucindu-mă în cearceafurile umede, deschideam ochii și priveam prin aerul albastru, decolorat de lună, al camerei mele, spre fotoliul de lîngă pat. Acolo o vedeam foarte clar pe Lili, îmbrăcată în sarafanul de școală, cu părul strîns, cu buzele lucioase, zîbind ciudat și ironic. Mă ridicam atunci din pat și-o atingeam pe păr, pe umeri, mă convingeam că e cu totul reala. Simțeam atunci cum un fluid cald mă străbate dinspre torace către vîrfurile degetelor, și mîinile mele, ca și cînd ar fi știut ele singure ce să facă, încercau s-o dezbrace. Dar ea era întreagă, dintr-o bucată, hainele erau una cu trupul ei. Ea nu era decît o statuie de consistență sticloasă, dar vie, mișcătoare. Ea nu putea fi dezbrăcată.

Un moment mi-am ridicat ochii de pe paginile care se tot înmulțesc în fața mea și, din reflex, am privit în oglindă. Am avut un șoc cînd privirile mi-au fost barate de celălalt text, de pînză, al husei de pe oglindă. E un text abscons, încifrat, prin el nu străbate nimic. Știu că nu am decît să-l smulg, pentru ca razele adevărului să mă copleșească, să mă distrugă?

S-ar face lumină, dar cui i-ar folosi oare lumina asta? Ea ar fi o flacără care m-ar mistui. Și totuși, cît aș vrea acum să arunc măcar și o singură privire în oglindă! Nu o voi face însă decît cînd voi putea termina povestea asta care mă apasă. De multe ori, în timp ce scriam și scriam, bătrîneii mei au intrat șontic-șontic în cameră, sub pretextul că vor să dea de mîncare la peștii din acvariu, să ia vreo casetă cu tot soiul de margele și se prefăceau că șterg praful de pe mobilele stil și icoanele cu lujeri de viță-de-vie încărcăți de struguri, ieșind din coasta lui Cristos. Dar sfîrșeau prin a se apropia de mine, a-mi mîngia părul lung cu o îngrijorare prost ascunsă. Bătrînica efectiv lăcrima cînd eu, pe un ton oricum mai blind decît la început, le explicam că nu am nimic, că vreau doar să scriu o povestire și că pot să cheme și-o sută de doctori după ce-o termin. Le-am promis că într-o săptămînă sigur. Ei acceptau resemnați, dar după-amieze întregi se adunau în salon cu alți bătrîni și șușoteau ore în șir. Era fără îndoială ceva schimbat în copilul lor, și asta îi umplea de spaimă. Refuzasem să mînc în sufragerie, pentru că și acolo se afla o mare oglindă venețiană și nu le-aș fi putut cere s-o acopere și pe aceea. Așa că ei îmi aduc mîncarea aici, chiar pe

birou, și mă veghează în timp ce mănînc repede, grăbindu-mă să reiau firul poveștii.

Deveneam un adolescent dificil, cu bizererii și idei absurde. Sînt convins că fără apariția ei „în viața mea”, în anii de liceu, aș fi pierdut definitiv contactul cu lumea reală. Citeam toată ziua și o mare parte din noapte, descoperind, din aproape în aproape, întregi familii de poeți (căci citeam în primul rînd poezie), pe care îi exploram apoi individual, împrumutînd cărți de la vreo patru biblioteci la care eram abonat. Tot ce-mi plăcea rețineam foarte ușor și, în pauze, pe cînd colegii mei jucau ping-pong pe catedră, eu umpleam tabla cu versuri din Verlaine sau Eluard. La franceză și latină alcătuiam fraze cu exemple bizare. Dacă trebuia să conjug un verb în propoziții, scriam de pildă „Floarea neagră văzu vulpea transparentă” sau „Eu lovesc verdele cu o vaca de piersici”, avînd grijă ca, formal, exercițiul să fie corect. Bineînțeles că sărmanele profesoare înlemneau. Dar învățam foarte bine și luasem niște premii la „concurserile de creație”, așa că mă lăsau cu toții în pace. Mă socoteam uneori condamnat și îmi disprețuiam profund colegii. Scriam, desigur, și eu versuri în niște caiete, îmi începusem și un jurnal, pe care atîta l-am recitat încît aproape că îl știu și-acum pe dinafară. Fiecare lectură nouă era pentru mine o nouă viață. Am fost, pe rînd, cu toată ființa mea, Camus, Kafka, Sartre, Celine, Bacovia, Voronca, Rimbaud și Valery. Abia observam ce se petrece în jurul meu. Colegii mei veneau mereu la școală cu discuri, de obicei în stare proastă, lipite cu scotch în lung și-n lat pe coperti. Din luciul copertilor răsăreau figuri dure, groțești, de bărboși îmbrăcați excentric, sau peisaje cu fabrici melancolice, cu hornuri uriașe, peste care trecea în zbor un purceluș înaripat. Vocabule misterioase se încrucișau în cursul discuțiilor la care asistam absent: „Inagada Davida”, „Led Zeppelin”, „Samba pa Ti”, „Imagine”. Se murmurau refrene hipnotice și se recitau versuri aspre: „Nu cred în Hitler / Nu cred în Zimmermann / Nu cred în Beatles / Cred doar în mine / în Yoko și-n mine / Asta-i realitatea / Visul s-a terminat.” Aduceam magnetofonele în clasă, le cuplau la stații și emiteau niște modulații atît de tăioase de chitară, încît nu puteam sta să ascult nici cinci minute. Ignoram tot ce iubeau tinerii de aceeași vîrstă cu mine; în cei doi ani cît a durat criza asta m-am apropiat atît de tare de nebunie încît și acum mai simt sărutul ei cu încetul, pielea solzoasă a șarpelui cînd năpîrlește, lumea mea se desprindea de lumea reală, devenea un film paralel, de consistența visului. Pentru că nu puteam sta să citesc chiar tot timpul și pentru că dacă nu ieșeam la aer aveam noaptea coșmaruri sau insomii ,ieșeam să mă plimb zilnic, înainte de căderea serii. O luam pe Galați și Domnița Ruxandra, ajungeam în piața Galați și mă infundam apoi pe străduțele tăcute și aurii de dincolo de strada Toamnei, pînă înspre Moșilor.

Priveam casele bătrînești, cu balcoane sub formă de alveolă periculos suspendată deasupra străzii, cu stucaturi, ciubuce și mascaroane, cu atlași de ipsos muced sub arcade. Pe măsură ce soarele cobora la orizont, aurul zidurilor trecea în ambră, și apoi în purpură, obrajii și nasurile gorgonelor de pe frontoane lăsau umbre ascuțite pe un zid întreg, ferestrele se umpleau de sînge, iar o fetiță în rochie albastră, oprită în poarta de fier forjat, cu sulițe, a casei sale, îți răvășea amintiri vechi, atît de vechi încît ți se părea că le ai dinainte de-a fi venit pe lume. Am ajuns de multe ori atunci pe strada Venerei, fără să bănuiesc că acolo,

într-una din casele acelea mari, negustorești, cu brîuri albe și roz, locuia fata care avea să fie cel mai monstruos de frumos lucru din viața mea.

Mă fascina la această stradă aspectul lepros al cîtorva ateliere și fabricuțe înșirate de-a lungul ei. Fuseseră vopsite pe dinafară cu vopsele acrilice, care în cîțiva ani se jupuiseră, lăsînd să se vadă dedesubt, pe spații mari, zugrăveala galbenă dinainte. Fișii mari, albastru țipător, de vopsea mai atîrnau în coji pe deasupra. Mai încolo veneau maghernițe cu cai în curte sau căsuțe de țară, cochete, cu bolți de viță-de-vie, în pridvorul cărora stăteau pensionari care pictau cu duco pe bucăți de carton peisaje marine sau naturi moarte cu liliac. Cînd se lăsa amurgul pe strada Venerei, carcasele frigiderelor abandonate chiar în drum, pe lîngă școala Silvestru, ruginite de ploii și burniță, deveneau de un roz mat, neverosimil, și tot peisajul părea artificial. Mă întorceam acasă plin de tristețe. Erotismul meu intrase într-o fază de inhibiție agresivă. Totul era paradoxal, irezolvabil. Căutam prin cărți sau albume de artă pasaje erotice și nuduri, dar, pe de altă parte, ceva din mine se împotriva acestor impulsuri. Mi se părea că eu sînt cu totul diferit de ceilalți, că dragostea și tot ce ține de ea nu e pentru mine, că eu merg pe un drum care mă va duce mult dincolo de condiția umană banală. Ba chiar, prin tendința de absolutizare pe care-o resimțeam atunci atît de puternic, am început să cred că tocmai erotismul e ceea ce-i împiedică pe oameni să se realizeze, că dragostea și deci femeia sînt cauzele banalizării, ale eșecului.

Timp de doi ani, în acea stare de înstrăinare despre care am încercat să dau o sugestie, mi-am făcut un sistem monstruos de idei în această privință. Hotărîsem că eu nu avea dreptul să cunosc vreo fată pentru că aveam o misiune mai înaltă de împlinit. Eram convins într-un fel că nemurirea depinde tocmai de castitate și că în momentul în care iubești sau faci dragoste te-ai maculat definitiv. Nu era vorba, de fapt, de niște raționamente lucide, ci de impulsuri de la care nu mă puteam sustrage. Firește că mă chinuiam singur, dar nu puteam face altfel. Femeia mi se părea un monstru. Vedeam în ea de fapt un bărbat modificat, estropiat. Sîinii, grăsimea depusă altfel pe corp, șoldurile lățite, părul diferit de al bărbaților mi se păreau niște infirmități rușinoase. Comportamentul feminin, grația unor mișcări, psihologia diferită le luam drept prefăcătorie. Priveam cu ură la cîte o fată care se îmbrăca mai elegant, se îngrijea mai mult și cocheta cu băieții. Pentru mine, asta însemna pur și simplu că ea își etalează dorințele erotice. Citisem că păianjenul-femeie își devorează în timpul acuplării masculul și începusem să scriu o povestire fantasticoidă, în care îmi imaginam ce s-ar întîmpla dacă și-n lumea oamenilor femeile i-ar omorî pe bărbați după împreunare; îmi imaginam dilema în care s-ar fi aflat bărbații, prinși între cele două instincte fundamentale. Să știi precis că femeia te va distruge, și totuși să nu poți scăpa de sub fascinația ei. Sau mă gîndeam la călugăriță, ciudata Mantis religioasă, care în timpul copulației își ronțăie, pur și simplu, amantul. Sau la femela scorpionului, care găsește în cîteva secunde singurul loc vulnerabil al masculului, singura fisură a platoșei chitinoase, și îl înțepă acolo cu ghimpele veninos din coadă...

Dacă aș fi văzut pe bulevardul Magheru sau în Piața Romană uriașe, cleioase pînze de păianjen prinse de colțurile clădirilor, în mijlocul cărora ar fi pîndit

nemișcată cîte o femeie goală cu sîinii atît de asemănători chelicerilor, lucrul mi s-ar fi părut mai natural decît situația reală, în care femeile par ființe omenești ca oricare, „mamele, soțiile, iubitele sau fiicele noastre”, care întind doar plasa gesturilor, zîmbetelor, slăbiciunii lor. Cu cît delirul meu se dezvolta, cu-atît îmi puneam mai multe întrebări în această privință, afundîndu-mă în speculații de tot felul. Mă întrebam astfel după ce trăsături distingem feminitatea cuiva. La nou-născuți sexul nu poate fi discernat decît strict anatomic. Pînă la doi-trei ani, copiii sînt îmbrăcați în culori diferențiate: băieții în albastru, iar fetele în roșu sau roz. Dar apoi, în același timp în care ei învață să distingă între prietenii lor băieții de fetițe, le apar pe obraji trăsături aproape imposibil de definit, dar pe care ochiul le percepe cu o precizie din ce în ce mai mare. Dincolo de diferențele create artificial (păr mai lung la fete, îmbrăcăminte specifică: fuste, rochițe, podoabe exclusive, ca de pildă cerceii) și de caracterele secundare care apar în adolescență, există și enigmatice repere psihice, și cred că de fapt ele sînt cele mai puternice, pentru că ele determină pasiunile. Nu iubim o femeie pentru că are un corp perfect, ci pentru forma unică a ochilor sau a gurii, în care vedem (cînd formată? de ce apărută?) personalitatea ei profund și subtil erotizată. Suportăm mai ușor gîndul că iubita noastră ne-a înșelat decît că i-a zîmbit altcuiva ridicînd dintr-o singură sprînceană sau că pe obraji ei au apărut, în jurul gurii, acele cute de o duioșie ironică, pe care tu le credeași ivite acolo doar datorită influenței tale și imposibil de repetat pentru altul... Dacă ochiul feminin nu este fardat, e foarte greu să-l distingi de al unui bărbat. Poate fetele au gene mai lungi și mai dese, ochiul ceva mai alungit, dar cine ar putea explica de ce ochii unei femei par imenși, cu flacără neagră-mov cît timp o iubim, iar cînd încetăm s-o iubim nu mai vedem altceva decît doi ochi obișnuiți? Gura pare mai ușor de distins de una bărbătească, dar prin ce? Știi sigur că o gură, niște buze sînt feminine, dar nu cred că s-ar putea exprima în limbaj rațional elementele distinctive. Cum nu putem ieși din sexul nostru, vedem inevitabil cu ochi de bărbat sau de femeie toate aceste trăsături infinitezimale.

Mă schimbam vîzînd cu ochii. Figura mea căpăta trăsături ascetice, în ochi îmi lucea o lumină suferindă, puțin stranie. Gura rămînea senzuală, dar chinuită și ea de o constrîngere interioară. Mustața începuse să mi se contureze sub nările lungi și foarte subțiri, și toate liniile feței se alungiseră. Mă complăceam în singurătate, mă apăram din toate puterile de ceva care trebuia să se întîmple.

Într-o seară, trecînd pe strada Venerei, am auzit un cîntecel subțire, mecanic. Mi-am adus brusc aminte de scena aceea din copilărie, de casa aceea ciudată, de copiii cu sute de jucării. Era cîntecul zdrăngănit, într-o gamă orientală, al mandarinului de celuloid. Sunetul venea de la o fereastră deschisă, aflată pe colțul unei case, deasupra unei marchize cu geamuri multicolore. Pe marchiză, în lumina incertă a amurgului, am văzut o pisică auriu-portocalie, ghemuită, privind speriată înspre interiorul camerei. De acolo, cînd cîntecul păpușii s-a oprit, se auzi o voce de fată, cu un timbru cam spart, strigînd: „Zît, nerușinato! Pleacă de-acolo!” Pisica se furișă de-a lungul zidului și sări într-o salcie mare de lîngă casă. La fereastră, încadrată de draperii de stofă roșie, apărură o fată care mi s-a părut neobișnuit de mică și de firavă. Avea un păr lung, buclat,

castaniu deschis, culoarea lemnului de stejar, și pe fața rotundă, cu fălci frumos rotunjite, doi ochi gălbui. Nu am reținut decât vag, în trecere, această nutriță aristocratică și mi-am continuat plimbarea pînă s-a înnoptat. După aceea, de cîte ori treceam pe-acolo, priveam spre fereastra de deasupra marchizei, dar în jumătate de an nu am mai văzut decât, de cîteva ori, o femeie bătrînă. Prin altă fereastră, mult mai mare, de la stradă, puteam vedea un glob pămîntesc, mobile foarte pretențioase și probabil prețioase și un mare policandru cu țurțuri de cristal și luciu de aramă. Nici măcar în jurnalul meu, care cuprindea versuri, note de lectură, vise mai stranii și prea puține fapte exterioare, nu am scris nimic despre această „întîlnire”. Tot ce-am notat în acea zi în agenda cu pagini dictando a fost că începusem *Aurelie* de Nerval.

Treceam în clasa a douăsprezecea și aveam să împlinesc curînd optsprezece ani; începeam să simt din ce în ce mai mult o strîngere de inimă în privința viitorului meu. Cu doar un an înainte mă hotărîsem să renunț definitiv și fără părere de rău la tot ce ținea de viață, de „bucuria de a trăi”, îmi era silă de oamenii care păreau mulțumiți de viața lor mărunță. Cum mă simțeam universal, gata să devin eu însumi cosmosul, cum începeam să nu mai pot îndura fizic acest mod de viață; încet încet, nu mă mai simțeam un geniu, ci un eșuat jalnic. Schimbarea asta se producea sub presiunea singurătății. Altădată eram chiar bucuros să fiu lăsat în pace, să stau închis în casă cu săptămîinile, să citesc pînă nu mai vedeam, înjuram în gînd cînd trebuia să răspund la telefon; în primii doi ani de liceu, colegii mă mai invitau pe la ceaiuri și aniversări sau la discoteca din holul liceului, dar, cum nu mă duceam niciodată, renunțaseră. Simțeau pentru mine oroare amestecată cu o admirație șovăielnică pe care-o ai pentru crisalida din care ar putea ieși un fluture, dar și cine știe ce gînganie înspăimîntătoare. Chiar cei care-mi luau apărarea, căci se vorbea totuși mult despre mine, nu își puteau închipui că ar fi posibile între noi relații personale. Cînd împlinisem șaptesprezece ani îmi pregătiseră un cadou, frumos înfășurat în hîrtii legat cu panglică, pe care, însă nu avusese nimeni curajul să mi-l înmîneze: mi-l puseseră pe bancă. Erau jenați și puțin speriați de gestul lor, de parcă ar fi făcut un dar unui nepămîntean. Nici azi nu știu ce conținea cutia aceea, căci o lăsasem pe bancă, fără să o ating măcar. Pierdusem orice urmă de umanitate, îmi dădeam seama de asta, dar credeam că astfel progrez pe drumul către suprauman. În vacanța dintre a unsprezecea și a douăsprezecea trăisem o asemenea singurătate, încît mă speriasem în privința integrității mele psihice. Timp de trei luni mi-am simțit în continuu inima grea, de o dragoste abstractă, o dragoste pentru nimeni. Nu puteam sta o clipă în casă, ieșeam și hoinăream prin Bucureștiul galben-transparent de soare, așteptînd mereu să întîlnesc pe cineva cunoscut. Priveam cu invidie cuplurile care mergeau îmbrățișate, femeile înțolite după ultima modă, tinerii de seama mea cu veșnicile discuri la subțioară, făcînd schimburi în fața magazinului Muzica: *Sticky Fingers* plus cincizeci de lei contra *Deep Purple In Rock*; *Caravanserai* plus single-ul *My Generation* de „Who”, contra *Ummagumma*. Mă întorceam acasă frînt de oboseală, dar după-amiaza o luam de la capăt.

Abia așteptam să reînceapă școala, lucru care nu mi se mai întîmplase niciodată. Pentru că mă simțeam mult prea singur, ca un înger căzut sau în

mare primejdie de cădere. Dar știam că a rămîne înger însemna să neg mai departe ceea ce se zbătea în mine, poate ceva malign, dar care avea o putere din ce în ce mai mare asupra mea. De multe ori mă trezeam plîngînd de singurătate. În fine, am început și clasa a douăsprezecea și revederea figurilor cunoscute mi-a făcut pentru prima dată plăcere; în laboratorul de biologie, unde s-a întîmplat să avem prima oră, l-am zărit mai întîi pe Bumbac, ciclist de performanță, cu o față lată de bonom și ochi verzi mereu pe jumătate închiși, care se apucase să însemneze într-un caiet de cîte ori pe oră spunea profesoara de biologie „copilași”. Recolta era remarcabilă (trăsese în caiet peste două sute de liniuțe), dar ea îl văzuse și-l scosese la lecție. Bumbac, cu o expresie dezarmantă de nevinovăție, spusese lecția despre parameci destul de corect, dar luase trei pentru ca numise tot timpul acest mic animal *Paris Match*, în ciuda repetatelor corectări ale profesoarei, urmă apoi Dalu, înalt de unu nouăzeci și trei și numit, evident, Calu sau Hipohipus, după numele unui strămoș al calului, despre care învățasem tot la biologie. Și, ca să termin cu cele legate de această materie, îl mai vedeam la o masă și pe Mera; cu dințișorii lui împinși înăuntru și privirea cam timpă de blond care a auzit de Mallarme. Pe el îl pusese profesoara să care din laborator scheletele care era în mărime naturală pînă în clasa noastră de la parter. Mera se împiedicase pe scările largi și se prăbușise cu schelet cu tot pînă ce oasele, desprinse din sîrmulițe se împrăstiaseră în tot holul cancelariei sub privirile lui "Nea Zambilă" directorul. La altă masă stătea Mortul, un băiețel ca de clasa a opta, incredibil de palid la față, care nu s-a distins decît o singură dată, printr-un poem epic de care s-a apucat, nici el nu știa de ce, într-o oră de matematică (pe cînd profesoara, vestita Drîngă, despre care s-ar putea scrie de altfel o epopee, ne vorbea despre pekinezul ei preferat), poem care se compunea pînă la urmă doar din două versuri, rămase celebre: „în penumbra unei lămpi / Stau doi oameni 'nalți cu bărbi.” Mai obscure erau Grigoriță și Negruță, frați gemeni, și o altă pereche, Mihalache, luptător de greco-romane, unu patruzeci și opt înălțime, care purta tocurile de șapte centimetri, și Neagu, un colos cu capul strîmb de la forceps, interesat de un singur lucru în lume: locomotivele electrice de jucărie; închei cu Lulu, un fel de măscărici vulgar, care la un bal mascat dintr-o tabără în care fuseserăm împreună se fardase și se îmbrăcase ca o femeie, ceea ce îmi făcuse atît de rău, încît cînd l-am văzut m-am sprijinit de perete. Cît privește fetele din clasă, ele formau pentru mine o masă aproape nediferențiată. Totuși era una Farcaș, cu mutră de slujnică, foarte preocupată de revistele de modă, era alta care, nu se știe de ce, pretindea să i se zică Vasile, mai era și una, foarte stranie, un fel de frumusețe de mahala cu ceva naiv-pervers în ea, un fel de lebădă neagră, numită Dialisa care a rămas gravidă într-a unsprezecea și s-a retras de la liceu. Firește, erau și fete foarte bune și muncitoare, iar altele destul de frumoase și binecrescute ca să nu se lipească nici o bîrfă de ele. Dar nici unele nu mă interesau prea mult, iar azi efectiv nu mi le mai amintesc decît cu destul efort. Mai erau două colege noi, una blondă și cu o coadă de cal la spate, răspunzînd la numele grațios de Plecoiu, iar alta, micuță și subțire, „o divă în miniatură”, cum a numit-o cineva în pauză, venită de la „Julia Hașdeu”. Și figura ei, cu ochi gălbui și mutriță de „doamnă”, și vocea ei de rață, puternică, puțin spartă, mi se păreau vag cunoscute; în toate pauzele, timp

de vreo lună de zile din trimestrul întâi, am văzut-o fără s-o văd cu adevărat stînd în hol într-un grup de prietene și trîncănind încontinuu. Era foarte elegantă, purta inele cu pietre prețioase, schimba des cerceii cu clipsuri, căci nu avea, probabil, găuri în urechi. Desigur, în timpul orelor își scotea inelele, dar le păstra dacă profesorii erau bărbați mai toleranți, cum era Tom, de engleză, care schimba și el costumele și cravatele uimitor de des. Fata se numea Georgiana Vergulescu dar colegele îi ziceau Gina sau Ginuța, cum i se spunea probabil acasă. Numele astea nu erau nicidecum o alintare, pentru că nu era greu de observat că fetele nu o iubeau deloc pe noua lor colegă, ci mai degrabă încercau s-o minimalizeze, să pară că nu o consideră decît un copil snob și răzgîiat. Ea le surclasa în privința toaletelor, fardurilor, parfumurilor, săpunurilor pe care le avea și le folosea cînd nu era la școală. La două-trei cuvinte se servea de vocabule la fel de goale de conținut pentru mine ca și cele auzite de la băieții înnebuniți de muzica rock. Nu auzisem, de exemplu, niciodată de *Burda*, *Chanel*, *Miss Dior*, *Helene Rubinstein*, *Ella*, *Ohao*, *Lancôme*, *Lux*, *Rexona*, nu știam diferența dintre parfumurile amare și cele dulci, credeam că toate deodorantele și șampoanele sînt la fel, că nu merită să umbli o jumătate de zi pentru o pereche de pantofi; că blugii și raiatii, ca să nu mai vorbesc de bijuterii, nu sînt făcuți pentru muritorii de rînd. Nu cu mult difereau de mine ca ignoranță în acest domeniu majoritatea colegelor noastre. care discutau cu ea rezervat, cu teama de-a nu face gafe, așa cum vorbeau cu mine despre literatură. Dar pe ea o urau din instinct, pentru lumea fantastă în care trăia, pentru ceea ce ea poseda ca recuzită sofisticată în acest domeniu. Cînd suna de intrare, noua colegă se îndrepta prima spre ușa clasei, cu mișcări foarte iuți, „înțepate”, mișcări de fată vioaie, obișnuită să poarte toc înalt și dădăcită în privința ținutei în mers. Pantofiorii ei, de măsura cea mai mică la femei, făceau întotdeauna zgomot, un țocăit caracteristic, după care mai tîrziu o recunoșteam imediat, înainte s-o văd, încă din capătul culoarului cu mozaic alb și roșu.

Mă întreb cînd am discutat prima oară. Cred că am schimbat de multe ori cuvinte neatente. Ea se simțea oarecum atrasă de mine pentru că o interesa literatura și, mai ales, pentru că unii mă considerau drept „foarte bun”, drept o valoare, ceea ce a avut întotdeauna pentru ea un efect hipnotic. Cumpărasem odată *Luceafărul*, care pe drum mi se cam udase sub stropii mari ai unei ploii de toamnă; în lumina cenușie din clasă desfăcusem pe bancă paginile cît un cearceaf și citeam atent o traducere din Sandburg. Ea a venit atunci lîngă mine (colegul meu de bancă era afară, la fotbal) și, serioasă ca o pisică, s-a apucat să citească și ea poemele acelea. „Nu-mi place, mi-a zis. Asta nu e poezie. Așa ceva poate să facă oricine.” Eu am luat un aer profesoral și m-am apucat să-i explic că Sandburg este un mare poet, dar Gina a continuat să-l nege cu indignare. Altă dată am însoțit-o pînă acasă, în jos pe Taras Sevcenco. Din castanii aproape cu totul desfrunziți cădeau uneori fructele lucioase, iar casele cenușii aveau pereții uzi. Mirosea puternic, nostalgic a fum de prin curțile cu grilaje de fier forjat. Ea purta o haină de ploaie dintr-un material lucios, galben-citron și se distra împrăștiind cu vîrfurile pantofului grămezile de frunze uscate. Atunci mi-a povestit, cu o expresie pe jumătate copilărească, pe jumătate afectată, despre „prietenuțel ei de la facultatea de matematică”, acel Silviu care avea să fie coșmarul meu timp

de luni de zile . Dar în acea după-amiază zîmbeam amuzat, cu gîndul aiurea, îi vedeam atît de bine defectele: mintea de vrăbiuță alintată, pretențiile de cultură, gesturile ușor manierizate. Rîsul ei mă făcea și pe mine să rîd, căci atunci își dezvelea niște dințișori strîmbi, nostimi, ca de liliac malițios, ce-i drept între niște buze frumoase, de o formă cu totul particulară: buza de sus avea o mică „creastă" verticală la îmbinarea celor două jumătăți, așa încît desena un arc în relief, plin de personalitate. Niciodată gura ei nu avea o expresie pasivă, feminină la modul „tipic", adică de blîndețe sau bunătate: dimpotrivă, era numai nerv, numai afectare, ironie, copilărie, dar și un rafinament de femeie matură, încă neasimilat cu totul. Năsucul ei avea vîrfurile puțin turtit, ceea ce îi dădea o înfățișare și mai voluntară. Doar ochii, galbeni și luminoși, aveau ceva de frumusețe convențională. Gina nu-mi plăcea încă, dar mi-a părut, încă de la început, diferită de toate fetele pe care le cunoșteam. Adăpostită sub umbrela mea, îmi povestea tot soiul de întîmpări ai căror eroi erau persoane despre care nu știam nimic și pe care ea considera suficient să le numească. Cine erau Maricu și Tanicu, cine era Penelopa? Doar mamei îi spunea întotdeauna „mama mea", cu alint, îmi pomenea de Frau Else de la Kindergarten și de grupul de copii care se formase pe strada lor, despre relațiile amoroase dintre Fofo și Micheline, dintre Ilieș și Simina. Abia cînd am ajuns în fața casei ei, casa aceea masivă, cu marchiză și salcie în curticică, de pe strada Venerei, am făcut legătura dintre Gina și fata pe care-o văzusem odată, seara, la geamul cu draperii de deasupra marchizei. I-am spus, iar ea mi-a răspuns cu un aer revoltat că nenorocitele de pisici obișnuiesc să vină și să facă pipi exact pe vitraliul marchizei. Era silită să poarte un permanent război cu ele.

Apoi m-a poftit să beau o cafea, „ca să ne mai încălzim nițel", lucru care m-a surprins. Am intrat totuși pe poarta masivă, cu o clanță uriașă de fier modelat cu frunzulițe și lujeri. După un mic hol de marmură, întunecos, de care acum mă leagă atît de multe amintiri încît îmi vine să las totul baltă, am ajuns, urcînd niște trepte, la ușa apartamentului. Casa mi s-a părut labirintică. Mai viu decît imaginea propriu-zisă a casei îmi amintesc acum pagina din jurnalul meu în care scriam despre această vizită neașteptată. Văd agenda îmbrăcată în copertă de plastic roșu și văd fiecare rînd de la data aceea: „9 octombrie 197... Din ce în ce mai departe de viață. Figura mai emaciată, lemnoasă, obosită, ochii ca și cînd s-ar cufunda în spirale de stuf, glasul negru cu capiteluri sobre și frontoane, ceva renescentist și o tinerețe despicate și prăfuită.

Am fost într-o casă mare, veche, cu odăi înalte și afumate (cîte o sobă Siena în fiecare), cu pereții acoperiți de icoane pe sticlă, stranii, multicolore și miraculoase, altele de metal, crucifixuri și mobilă veche cu aplicații de bronz, în casa aceea se mișcau figurine de ceară: cîteva babe identice ca înfățișare, un bătrîn cu părul complet alb. Totul vopsit, contorsionat, nenatural. O casă veche, muiată în tăcere (și pînă și tăcerea siropoasă de muzică. Wajda ar fi plimbat aparatul pe pereții crăpați, cu stucatura căzută, pe fețele sfinților călăreți și ale Hriștilor costelivi, de lemn și cretă, pe clapele pianinei cu incrustații prețioase, pe macrameuri și pe trupurile fixe ale babelor în mătăsuri verzi și roz, cu pielea în jurul nasului lucioasă și cu ochi de apă. Abia simțită, ca o horbotă, ar fi umflat odăile o fugă concentrată și calmă de Bach.) Tăceam și priveam icoanele

încadrate în rame negre și putrede și mă gîndeam ce monstru trebuie să fie (și aspectul bătrînicios pe care i-l descoperisem de mult, în vocea răgușită, trupul mic și osos, dinții de liliac - și totuși o fetiță încîntată de a spune obscenități și idioții; nimic naiv-sentimental-feminin în ea. Zicea că a plîns cînd «prietenu» ei o numise comună și banală sau așa ceva, dar eu nu mi-o închipui plîngînd, e prea uscată) fata de șaptesprezece ani care se mișcă în spațiul ăsta secționat și îmbălsămat în culoare veștedă și în umbră. Covoarele de pe jos fuseseră strînse, așa încît luciul sticlos, și el murdar, al policandrelor, cîte unul în tavanul fiecărei camere, nu avea în ce să se estompeze. Cumplită viață moartă.

Un pasaj care trebuie notat. Din *Altețā regalā* de Th. Mann: «Trebuie să mărturisesc că n-am avut altă alegere. Dintotdeauna m-am simțit complet incapabil de orice altă activitate omenească. Mi se pare că această incapacitate indubitabilă și necondiționată pentru orice altceva este singura dovadă și piatră de încercare a profesării poeziei, ba chiar că, de fapt, nu trebuie văzută în poezie o profesiune, ci tocmai expresia și refugiul acestei incapacități.» Iată ceva, în sfîrșit, în măsură să-ți dea speranțe."

Acum, firește, îmi vine să rîd de maniera asta estetizantă pe care-o foloseam pe atunci în scris pentru orice fleac. Trăsăturile Ginei și ale mediului ei apar în această pagină de jurnal de două ori deformat: din cauza acestui manierism livresc și din motivele psihologice cunoscute, adică din cauza aversiunii mele pentru orice fată, a nevoii mele de protecție împotriva agresiunii erotice. Gina era cu adevărat o fată crescură într-un mediu de bătrîni, și care avea în consecință destule ticuri și ciudățenii induse de ei. Dar de aici și pînă la a spune că ar fi fost „bătrînicioasă” mi se pare ridicol de mult. E drept că într-un an s-a împlinit neașteptat, devenind o femeie adevărată, dar, din nou, mi se pare totuși ciudat că o vedeam la început atît de slabă. Acum, cînd scriu, dacă încerc să mă concentrez asupra chipului ei (și ce ușor mi-ar fi să o am aievea în fața ochilor, doar peste cîteva clipe), îl văd numai cum apare într-un diapozitiv color, pe care și-i făcuse vara trecută la mare. Acolo e uimitor de frumoasă. Poartă o cămașa subțire, bărbătească, în carouri, și părul lung, drept, doar ușor buclat, de culoarea stejarului, îl are pieptănat cu cărare într-o parte, în fundal se vede marea, verzuie, cu valuri de spumă, iar fața Ginei, întoarsă spre privitor, are înfățișarea tînjitoare, îndurerată. Ochii îi sînt largi și gura zîmbește amar, făcînd niște cute care emană sentiment. Am mai văzut fotografii de-ale ei de cînd era doar o adolescentă. Toate mi s-au părut cu neputință de suportat, ca și cînd ai vrea să ții mîna pe un fier înroșit. Nici nu știa că exiști cînd și le-a făcut, iar faptul că ai pierdut momente atît de prețioase din viața ei că a risipit atîta emoție pentru altcineva decît pentru tine, chiar dacă pentru nimeni, este de neînțeles, de netrăit.

Atunci cînd am însoțit-o prima dată acasă, m-a lăsat s-o aștept puțin în camera ei, adică tocmai în asta în care scriu acum. Ma uitam cu aviditate la lucrurile din jur, mă uitam la faimoasele icoane. A venit cu două cafele și a pus o placă, pe care am ascultat-o la un pick-up dintre cele mai proaste, din acelea mici, îmbrăcate în vinilin gri, cum se vindeau prin anii cincizeci; în fața mea, Gina schiță cîteva mișcări de tango, apoi se așeză lîngă mine și începurăm o conversație literară, căci cu mine, evident, nu se putea discuta altceva.

După vreo jumătate de oră am plecat. După-amiază am simțit că nu-mi vine să învăț pentru a doua zi. Așezat pe lada de la studio, cu picioarele pe caloriferul rece, am privit pe fereastră câteva ore. Aveam un sentiment de predestinare, știam, încă de pe atunci, că sînt prins, că această fetiță-femeie va dezarticula tot edificiul meu interior. Zilele următoare am condus-o din nou pînă acasă, și treptat ne-am obișnuit amîndoi cu drumul acesta făcut împreună. Mă străduiam să n-o iau în serios, o bruscam permanent, îi răspundeam mereu ironic. Cu toate astea, am observat repede cît începeau să mă doară aluziile ei la diferiți prieteni cu care îmi spunea că se vede duminica „la o canastă” sau sîmbătă seara „la un ceai”. Trebuia să suport, chiar cu un zîmbet condescendent și ironic, tot felul de confesiuni. Eram la curent cu marele amor dintre ea și Silviu, Gina, era în privința asta de o cruzime incredibilă. În timpul orelor scria, cu litere mari de tipar, SILVIU pe marginea tuturor caietelor. Odată s-a apucat să deseneze interiorul unei camere. Apoi a tăiat cu câteva linii groase fotografia înrămată pe care o schițase deasupra patului. Venea uneori plîngînd la școală, și într-o zi a plecat chiar după primele două ore. Gina suferea, dragostea ei nu mergea și primul care trebuia să-i suporte nefericirea eram eu. Într-o seară (cred că era la mijlocul lui noiembrie, căci deja venea spic de zăpadă, iar afară se întunecase) m-a luat de mîină. Ne-am oprit în mijlocul străzii. Era transfigurată de nefericire. Toată disperarea și-o converti însă, cum avea să facă și mai tîrziu de atîtea ori, într-un discurs exaltat și întretăiat în care aproape îmi striga cît de mult ține la mine. Mă ruga s-o ajut, să fiu mereu lîngă ea. Mă îmbrățișa cu aviditate și atunci am luat-o și eu după umeri și am ajuns, mergînd astfel, pînă la casa ei. Ne-am oprit în holul acela plin de un aer cafeniu și ne-am sărutat penibil, mai mult pe obraji și pe ochi decît pe gură. Fața ei era udă de lacrimi, iar eu, spunîndu-i mereu numele, strîngînd-o în brațe, mîngîindu-i gîtul și sîinii prin pardesiu, încercam din răspuțeri să evit, să amîn cuvintele de dragoste care mi se formau singure în minte. Timp de vreo săptămînă a fost la fel de drăgăstoasă, dar tristețea neagră de pe fața ei, tăcerea ei obstinată mă chinuiau mai mult decît mă făceau fericit momentele din hol. Nu mai eram în stare nici să mai scriu versuri, așteptam să se termine forfota din casă ca să intru sub plapumă și să adorm. În vise însă aveam un sentiment sfișietor de singurătate.

De câteva ori am visat, astfel, că umblam pe aleile nesfîrșite și mereu încrucișîndu-se ale unui parc. Era o înserare roz-violetă, ca o ceață ușor luminescentă. În acest ținut crepuscular lucrurile nu aveau greutate, ci doar o mare densitate emoțională. Tot aerul acela sidefiu, pîcla aceea mare se concentra dureros în mine. Știam că spațiul este infinit, că nu există speranță. Deodată, azvîrlindu-și fleșele și statuile ciobite la o înălțime amețitoare, rotindu-și spre cerul de asfințit cupola de culoarea cuprului vechi, apăru, într-o piață de o lărgime incomensurabilă, un monument colosal, o construcție pe jumătate ruinată, cu arcuri și frontoane acoperite de licheni, cu himere gotice, canelate adînc, rînjind pe ziduri. Nimic nu era de proporții umane în acest edificiu. Pe o nesfîrșită scară în spirală am urcat în cupolă. Nu există în lume, și nici măcar în vise, cuvinte în stare să definească sentimentul omului aflat sub arcul unei cupole uriașe. Sus, la peste o sută de metri de dalele rombice care alcătuiau podeaua, în centrul cupolei, se deschidea o fereastră rotundă prin care se vedea

plutirea norilor în flăcări de amurg. În rest, diverse grade de întunecime arămiu-sinilie umpleau spațiul în care te simțeai o insectă neînsemnată. Și brusc am început să cresc, să mă dilat, să umplu spațiul geometric, brăzdat de nervuri și de raze. Pe măsură ce creșteam puteam privi frescele palide de pe pereții curbi, aerul din ce în ce mai întunecat de afară răzbătind prin ochiurile luminatoarelor în ovalul căroră, profilat pe purpură, se mai așeza câte-un porumbel. Curînd a trebuit să mă aplec, să mă tîrăsc pe podea, să-mi duc genunchii la gură și să-mi încrucișez mîinile și picioarele, căci umplusem cu totul bolta gigantică. Din acest vis mă trezeam întotdeauna amețit de singurătate, cu sentimentul că viața mi s-a sfîrșit.

Deja începuse să ningă și era întuneric cînd ieșeam cu Gina de la liceu. Mergeam de mîină, iar uneori ea își ținea mîina în buzunarul paltonului meu, fără să-mi dea drumul. Era teribil de schimbătoare, cînd veselă, cînd absentă, cînd de-o tristețe pe care abia o suportam. Mergeam încet prin stratul subțire de zăpadă, aprins de lumina vitrinelor, în același timp fericit și lipsit de orice speranță. Vedeam, cu cît legătura noastră avansa, că noi doi eram din lumi diferite, între care nu putea exista decît puntea irațională a unui sentiment unilateral, punte pe care nu putea trece nimeni. Eram disperat cînd ea începea să-mi povestească despre voiajul făcut cu un an în urmă la Leningrad, de plimbările pe malul și pe podurile Nevei, în zorii albi ca laptele. Mi-o imaginam singură și visătoare trecînd, cu părul înfoindu-se de curentul apei, pe sub felinarele de fier forjat, pe lîngă lei de piatră, sau stînd pe o bancă într-un parc distrus de toamnă și de amurg. Apoi îmi povestea cum, la mare, înotase pe raza soarelui reflectată în apă. Sau îmi relua la nesfîrșit scene din copilăria ei de fetiță de familie bună, îmi arăta, pe o stradă apropiată de-a ei, o curte destul de mare, cu gard de sulite, în care cîțiva copii în paltonașe albastre și hăinuțe de urson verde se jucau cu zăpadă, și-mi spunea că acolo se jucase și ea de nenumărate ori cînd era la Kindergarten. Rămînea mult timp, privind printre gratiile gardului, cu o expresie de la care trebuia să-mi întorc ochii. Nu mai vorbeam despre Silviu, dar în tot ce spunea ea, în tonul cuvintelor ei, în dispoziția ei, pînă și în sărutările ei, căci se oprea uneori brusc în singurătatea străzilor ninse, se sprijinea de un stîlp și spunea „pupă-mă”, în toate capriciile ei îl simțeam implicat. Știam că Gina se folosește de mine ca să se apere, ca să lase să răsuflă jinduirea ei, ca să nu rămînă singură, ca s-o țină cineva de mîină cînd era nevoită să privească în față agonia dragostei ei. Cine eram eu ca să fiu prietenul ei? Un puști urît și bizar, care se aflase în pragul schizofreniei, care nu știa nimic în afară de-o brumă de literatură, care nu avea nici un fel de experiență de viață. Mă îmbrăcam cum se nimerea, nu călătorisem niciodată, nu aveam prieteni. Nu îi puteam opune decît spaima mea oarbă de-a nu o pierde. Pentru mine Gina era cu mult mai mult decît o prietenă, era o ființă cu [...] trebuia să-l am. Știam că mai curînd sau mai tîrziu totul avea să eșueze, că Gina avea să mă părăsească. Dar în holul casei ei, în întunericul în care abia ne puteam desluși conturul fețelor, gesturile noastre de dragoste deveneau din ce în ce mai dezinhitate, mai îndrăznețe. Corpul mic și subțire al Ginei învăța să nu se mai crispeze la cîte o mîngiere mai îndrăzneță. Eu învățam să strîng o femeie în brațe, învățam să-mi placă să mîngii, să mă amețească gura moale, gustul fad al buzelor și dinților și

limbii ei, mirosul de șampon al părului ei, aroma genelor ei, învățam, pe sub bluză, forma sînilor ei. După ce ne despărțeam o luam pe jos cîteva stații de tramvai, prin fulguiala înghețată. Aerul iernii îmi făcea bine. Palmele mele păstrau mirosul pielii ei pînă noaptea, cînd adormeam.

Ni s-au întîmplat multe lucruri ciudate în timpul drumurilor spre casa ei. Într-o noapte senină ca un cristal, trecînd prin piața Galați, priveam amîndoi luna plină, care răsărise deasupra stației mașinii 40 și aurea șinele de tramvai. Vorbeam despre lună, ea îmi spunea că într-o excursie la munte, cu cîteva prieteni, se simțise atît de singură încît îi venea să mănînce literalmente luna. „Dar știi cum? Literalmente!” Bineînțeles că am simțit un fior de gelozie și-am încercat să parez cumva, dar am rămas cu gura căscată, pentru că, privind luna, am văzut clar că sfera ei nu mai era perfectă, că într-o parte se turtise și că o umbră, care nu putea fi decît umbra pămîntului, acoperea lent, dar vizibil, tot mai mult din suprafața ei. Ne-am oprit, am lăsat servietele jos și, îmbrățișați și uimiți, am privit acest spectacol de deasupra acoperișurilor. Curînd, globul de chihlimbar rămase luminat doar pe jumătate, iar apoi umbra se întinse, lăsînd să mai scînteieze doar un corn din ce în ce mai subțire; în acest timp, prin piața Galați treceau taxiuri și autobuze, circulau trecători, dar nimeni nu ni se alătura ca să privească luna, care începu curînd să crească din nou pînă ce, în vreun sfert de oră, redeveni globul perfect dinainte. Mai tîrziu, totul ni s-a părut un vis al amîndurora, inexplicabil.

Duminicile, Gina nu voia să ne întîlnim. Îi dădeam telefon și n-o găseam acasă, îmi răspundea de obicei bunica ei care-mi spunea că Gina ieșise în oraș. Ce făcea ea duminica seara? Ce făcea în serile cînd nu mă lăsa să o conduc? Îmi imaginam scenele cele mai neverosimile. Dar de la un timp începuse să aibă o anumită aroganță în ton, nuanța aceea de ironie cam vulgară pe care a folosit-o întotdeauna cînd s-a simțit superioară cuiva sau stăpînă pe situație. Atunci făcea o mutriță în același timp cinică, afectat vinovată și misterioasă, care mă scotea din sărite. Limbajul ei începu să se încarce de aluzii și termeni erotici, pe care îi strecura compulsiv, indiferent de subiectul discuției. Simțeam ca vrea să se laude cu ceva sau să-mi transmită ceva și că dorința ei era mai mare decît grija de-a nu mă răni. „Ce loc bun pentru făcut dragoste!” îmi spuse odată cînd treceam pe lîngă o casă cu turnuleț. Apoi, poate tot în seara aceea, mi-a mai dat de înțeles că ea știe cum arată un bărbat gol. Desigur că rîdeam de ea și că împingeam discuția spre absurd, dar simțeam în plin fiecare lovitură. Asta într-un fel mă ajuta să domin (chiar dacă iluzoriu) situațiile aceleaperate, pentru că, atunci cînd eram sub tensiune, deveneam de o elocință neobișnuită.

O potoleam și-o captivam pe moment cu o erupție teribilă de imaginație. Dar nu, ea vroia ca eu să-i simt bucuria și triumful și, pînă la urmă, după cîteva zile, mi-a spus că s-a reîntors la Silviu, că a fost acasă la el, că s-a lăsat dezbrăcată de el dar că, firește, „nu s-a întîmplat nimic”. Toate astea mi le spunea în umbra holului, pe treptele de marmură, colorînd totul pînă la un soi de feerie tipic femeiască: el o dusese mai întîi la „Berlin”, unde băuseră Cinzano, apoi îi luase un trandafir galben și merseseră acasă la el cu taxiul. El avea o motocicletă cu care duminică vor... I-am strigat atunci să înceteze și m-am repezit în stradă. Plîngeam în hohote, noroc că era întuneric. Treceam plîngînd pe lîngă vitrinele cu

costume de schi, pe lângă atelierelor de reparat televizoare, prin lumina vernil a magazinelor de pantofi. Știam că o pierdusem și totuși nu puteam să înțeleg asta. Era ca și când cineva mi-ar fi spus ca am murit sau că murise Gina. Nu îmi puteam imagina cum vor trece zilele în care o voi vedea la școală tot timpul și totuși nu va mai fi ea. Cum ar fi să nu mai mergem amîndoi spre casă, să nu-i mai suport mofturile și alintările și cinismele... Lăsam dire lungi prin zăpada șoselei, eram terminat.

În seara aceea m-am hotărît să nu mai am niciodată de-a face cu ea. Am scris în jurnal: „Gina nu vrea, NU VREA să ne înțelegem. Nu, pot să pricep cum este posibilă atîta monstruoziitate, atîta prostie în copilul ăsta pervers. Asist la dizolvarea coloană cu coloană, treaptă cu treaptă, zid cu zid, ca o bucată de zahăr în apă, a edificiului nostru. Oricum, nu mai e nimic de făcut, nu poți lupta împotriva iraționalității ei animalice. Trebuie să-mi aduc aminte cine sînt, să reiau vechea viață, orice-ar fi. Eu sînt un om care scrie, nu mă pot pierde pentru o ființă subumană, obnubilată, pentru o nefericită.” Și continuam așa pe vreo trei pagini, într-un delir în care o vedeam pe Gina ca o întruchipare a mizeriei și ticăloșiei umane. Poate mai mult decît permanenta obsesie a feței ei, a vocii ei, mă chinuiau laturile pur fiziologice ale pasiunii mele: bătăile inimii accelerate pînă la palpitații, durerea grea și caldă din coșul pieptului și din oase, insomnia în care trebuia să combin la nesfîrșit monologuri amare.

A doua zi, la școală, silueta ei mi-a sărit de la început în ochi: ca de obicei, trîncănea în mijlocul colegelor, fără să-i pese dacă o ascultă cineva sau nu, fără să asculte vreodată replicile lor. Ce afectate păreau înfloriturile ei retorice, expresiile franțuzești și nemțești pe care le risipea nepăsătoare în jur! Era un limbaj de bătrînă cochetă, de prețioasă ridicolă, particular și, pentru mine, atrăgător, în ciuda disprețului meu pentru histrionism și afectare. Uneori mă gîndeam amuzat cît de potrivit e cuvîntul „perla” pentru fiecare vorbă a Ginei, cît de bine exprimă el amestecul de magie și superficialitate care o caracteriza; în ziua aceea m-am strădui să nu-i arunc nici o privire. Mi-am făcut de lucru cu băieții, în toate pauzele am spus bancuri, am discutat despre fotbal, despre diferențele de interpretare dintre Mick Jagger și Robert Plant. Dar era ca și când aș fi avut un radar interior care-o localiza pe Gina oriunde s-ar fi aflat. O „vedeam” chiar și cînd stăteam cu spatele spre ea, chiar și cînd ieșeam în curte, în zăpadă. O auzeam vorbind de la orice distanță, știam ce spune, știam că nu se poate stăpîni să nu-și trîmbeze peste tot dragostea. Colegele știau deja că studentul ei de la facultatea de matematică o va lua duminică la plimbare cu motocicleta. Cel mai rău mă durea faptul că ea nu se ferea de mine, că a venit de cîteva ori la banca mea, cînd citeam cîte ceva într-o pauză, și mi-a desenat repede pe un caiet o floare cu patru petale lîngă care a scris GINA. Vioiciunea ei în mișcări era neobișnuită: ritmul pașilor, mișcările mîinilor, rapiditatea scrisului ei mă uimeau întotdeauna. Faptul că mă considera doar un simplu prieten, că nu vedeam mai nimic schimbat în purtarea ei față de mine mă umilea, mă făcea să simt valuri de ură. De mai multe ori a încercat să intre în vorbă cu mine, dar am respins-o brutal.

Atunci zîmbea, cu nota aceea de persiflare, cu un aer de indiferență care mă înfurie și-acum. Făcusem o adevărată erotopatie, amestec de dragoste, ură,

dispreț, admirație, idolatrie și silă. În fiecare seară mă întorceam singur spre casă prin fulguiala blîndă din lumina farurilor de mașini, prin forfota aceea ciudată, însingurată, a amurgurilor tîrzii de iarnă, cînd pare, de fiecare dată, că se face noapte pentru totdeauna.

Iar ea creștea pe măsură ce eu scădeam. Dintr-o fetiță bizară și afectată, un copil trăit printre bătrîni, devenea cu încetul o ființă imensă, hieratică, Gina devenea Totul. Duminică n-am putut să stau în casă. Mi-am pus fularul și cojocul și-am mers pe străzi pînă în centru. Dimineața era orbitoare. Zăpada de pe trotuarele bulevardelor, de pe balustrada de cauciuc a scărilor rulante din pasaj, de pe turnulețele Universității și Institutului de Arhitectură îmi dădea o stare de exaltare. Aerul înghețat și scînteietor îmi amorțea, limpede ca sticla, senzorii interiori, îmi ștergea imaginea care încerca tenace să mi se lipească pe pereții craniului: el și ea pe motocicletă, cu căști portocalii, dintr-a Ginei prelingîndu-se pe umăr o viță castanie de pâr. Am intrat în cofetăria de la Dunărea și am mîncat încet, cu pauze mari, o prăjitură. Priveam afară prin vitrina gălbuie. Erau femei frumoase în cojoace albe sau în paltoane fanteziste, erau străini, negri sau arabi, zgribuliți în canadienele lor cu guler mare de blană, încercam degeaba să mă obiectivez, să ies din mine, să lupt cu boala psihică a dragostei mele. Imaginile dinăuntru le copleșeau pe cele din afară.

Luni, Gina nu a venit la școală. A doua zi a apărut la prima oră după ce intrase profesoara. A rămas tăcută și izolată pînă la sfîrșitul orelor. Nu-mi puteam da seama dacă e oboseală sau tristețe pe figura ei, pe care-o observam tot timpul cu coada ochiului. După ultima pauză, cînd m-am întors în banca mea, am văzut pe colțul unui caiet care stătuse pe bancă floarea cu patru petale, pe care o știam atît de bine, și lîngă ea, cu litere de tipar, GINA. Am privit spre ea, dar ea nu îmi dădea atenție: copia de pe tablă o listă de verbe englezești neregulate. E ciudat cum îmi putea schimba dispoziția cel mai mic gest al ei. Brusc, așa cum dispăre o durere de dinți la o doză puternică de analgezic, florica aceea desenată rapid cu pastă roșie îmi instala în tot corpul un calm pe care nu mai speram să-l ating vreodată. Destinderea a fost atît de puternică, încît o clipă m-am simțit imaterial. Seara mi-a dat telefon. Mi-a spus că nu-i nimeni acasă la ea și că sta pe întuneric. Mi-o închipuiam, mică și sidefie, în casa aceea cu mobilier greoi, care trebuie să fi arătat înfricoșător pe întuneric. Mă ruga s-o iert, îmi spunea că totul se terminase între ea și el (dar însuși faptul că evita să-i rostească numele și că folosea în loc acest *el* atît de semnificativ dovedea contrariul; la fel, pentru mine exista o singură *ea*). Apoi își relua unul dintre obișnuitele, exasperantele discursuri emoționale, în care-și exprima suferința și nostalgia la un mod impersonal, încît le puteai crede foarte bine niște declarații de dragoste ușor voalate, deși nu erau decît răbufnirea cenzurată a nefericirii ei. Îmi spunea că se simte mai singură ca oricînd, că mă regretă, proiecta asupra mea, ca într-o beție, fantezmele ei pasionale, care altfel ar fi înăbușit-o. Precipitat, printre lacrimi, îmi spunea că ține la mine și că nu mai vrea să ne despărțim. După ce am închis telefonul, am rămas o clipa gînditor. Faptul că exista o minimă șansă ca totul să fie adevărat mă orbea, mă făcea să vreau să cred că Gina poate fi a mea, să uit brusc toate diferențele dintre noi, pe care le rumegasem de-o sută de ori pînă atunci și de fiecare dată mi se păruseră

insurmontabile. Nu aveam de ales. Trebuia să cred, cu toată ființa mea, fiecare cuvânt al ei. Dar undeva, în apele freactice ale minții, rămânea certitudinea dezastrului, convingerea că Gina nu mă va iubi niciodată. Sentimentul acesta alterna cu o speranță irațională, într-un mod care-mi dădea peste cap tot echilibrul interior.

Psihicul meu mergea spre ruină prin oscilația asta permanentă între dragoste și ură, speranță și disperare, admirație și dispreț. Deocamdată eram însă fericit, eram dispus să cred în sfârșitul poveștii dintre Gina și Silviu și mă simțeam eliberat de parcă asta ar fi fost singura piedică dintre mine și ea.

A doua zi am condus-o iar spre casă, pe viscol. Se apropia vacanța de iarnă și mă gîndeam cu groază la revelion, îl voi face oare împreună cu ea? Mi se părea neverosimil. Mergeam aplecați prin ninsoarea care ne repezea ace de gheață peste obraji și pînă după gît. Străzile încîlcite, luminate stins, portocaliu, din loc în loc, erau măturate de vifor pînă se dezgoleau pe alocuri pietrele negre din pavaj, iar în alte părți, prin locurile mai ferite, zăpada făcea valuri cu umbre albastre. Ea își scosese rînușa și își ținea mîna în buzunarul meu căptușit cu blană, îi strîngeam degetele mici și inerte, care doar din cînd în cînd răspundeau prin tresăriri abia perceptibile. Ne-am oprit de multe ori ca să ne sărutăm, gata să fim dați jos de vînt. Ne turteam căciulile de blană una de alta, încercam să ne cuprindem peste cojoacele greoaie, ne priveam în ochi în frigul acela întunecat care ne prindea steluțe de gheață în gene. Gina era ninsă, sclipitoare în lumina vitrinelor de autoservire, decorate cu beteală, copii pe săniuțe de carton, becuri și globuri colorate. Părul și fața ei, sub spicul delicat al căciuliței de vulpe, se înroșeau brusc de la staniolul purpuriu al veșmîntului vreunui Moș Crăciun tronînd, cu barba de vată, între băuturi și conserve; în holul casei, cînd am prins-o în brațe, m-a întrebat dacă n-aș vrea să stăm puțin în camera ei. Am intrat amîndoi în casă, unde, la televizorul din sufragerie, un TEMP 6 dintre primele apărute la noi, stăteau bunicii și mătușa Ginei, trei bătrînei înfășurați în pături și în lumina magică a ecranului pîlpîitor. Am spus bună seara și, condus de ea, am intrat în odaia ei. Mi-o aminteam atît de bine! De cîteva ori o și visasem, camera aceea foarte înaltă, cu pianină, scrin pictat vag renașcentist, icoane pe sticlă pe toți pereții, sobă de teracotă cu frumoase desene albastre, draperii satinat, de un stacojiu șters de trecerea timpului.

Ne-am așezat, descotorosiți de paltoane, pe dormeza îngustă, acoperită cu un macat și cu pernuțe fantezi. Ea dispăru cîteva minute și se întoarse îmbrăcată în blugi și cu un tricou galben subțire, care îi scotea în evidență sîinii frumoși, deși nu prea mari, rotunzi și cu vîrfuri vizibile sub pînza de bumbac, îmi aducea puțină dulceață de nuci verzi și, într-un pahar de cristal de o formă ciudată, niște vin de smochine. Lumina, abătută de țurțurii lămpii din plafon, cădea peste noi stinsă, ușor roșcată. Am vorbit despre tot soiul de nimicuri pînă ne-am terminat și vinul, apoi am rămas tăcuți, înghițind în sec și privindu-ne. Creștea între noi o tensiune care curînd ajunse de nesuportat.

Ea cedă prima, lăsîndu-se pe spate între pernele de pluș. Am îmbrățișat-o amețit, i-am ridicat tricoul pînă la subțiori și mi-am lipit obraji de sîinii goi, cu bănuți arămii. Ne-am mîngîiat multă vreme, pînă cînd i-am descheiat nasturele metalic de la blugi și i-am tras fermoarul. Zgomotul acela ne-a trezit.

Merseserăm cam departe: bunicii se aflau la câțiva metri, iar ușa era de sticlă mată. Gina își trase la loc fermoarul și brusc fața i se întunecă, în ochi îi țîșniseră lacrimi și curînd începu să plîngă în hohote. O țineam în brațe, o strîngeam ca să-i înăbuș suspinele și știam de ce plînge. Gina se șterse la ochi și îmi luă obrazul în palme. Mă privi în ochi cu o expresie chinuită și-mi spuse aproape răstîndu-se: „Nu-l mai iubesc pe Silviu, înțelegi? Nu-l mai iubesc deloc, mi-e silă de el. Hai să ne batem joc de el, vrei?” Și brusc, își smulse tricoul de pe ea și își descheie din nou pantalonii pînă cînd, deasupra marginii chiloțelor mini, răsăriră câțiva cîrlionți strălucitori.

Ne-am îmbrățișat din nou, dar de data asta ea se agita cu o voință de profanare care-o făcea să uite de orice. M-am ridicat în ciuda strînsorii ei și mi-am pus haina. Mi-am aranjat ținuta răvășită în oglindă. Părul îmi era ud și despărțit în șuvițe. L-am pieptănat din cîteva mișcări. Gina se ridicase și ea, își trase tricoul și, cu părul buclat, desfăcut, se sprijinise de umărul meu. Ne priveam în oglinda scînteietoare. Ochii mei băteau în violet deasupra pomeților ascuțiți, pe cînd ai ei, chihlimbarii, păreau și mai deschiși la culoare în aerul cafeniu-roșcat. Țin încă minte fețele noastre contractate, inexpresive, de măști extatice, așa cum răsăreau una lîngă alta din cristalul oglinzii. O vreme ne-am privit tăcuți și immobili, apoi ea a zîmbit cu acel zîmbet amar, fantast, specific ei, și și-a ațintit degetul arătător spre oglinda. Dar imaginea din cadrul oglinzii nu repetă acest gest. Mîna Ginei din oglindă era sprijinită de umărul meu, pe cînd a celei reale își purta degetul cu unghia dată cu lac transparent, sclipitor, atingînd direct pe sticla rece fruntea mea, coborînd de-a lungul nasului, stăruind pe buze, urmînd apoi, cu încetineală, linia gîtului, pînă se opri în piept. O linie de abur ușor îmi secționa acum figura, stropii mărunți tremurînd o culoare roșiatică. Mîna aceea fantomă și totuși reală se îndreptă apoi spre fruntea Ginei din oglindă, se opri cu degetul ațintit între sprîncene, apoi coborî spre buzele care continuau să zîmbească straniu, atoateștiutor. Degetul se opri între sîinii Ginei, apoi se depărta de sticla pe care rămăsese încă o linie aburită. Mîna se ridică apoi și se apăsă, cu toată palma deschisă, între capetele noastre din oglindă. Rămase și în acel loc pecetea dizolvată a unei mîini de aburi roșietici. Apoi, mîna Ginei coborî pe umărul meu, identificîndu-se cu imaginea ei reflectată. Nu mai era nici o diferență între noi, cei din realitate, și din oglindă. Cu pași șovăitori, ea se reîntoarse pe sofa, își așeză sub cap o pernuță cu franjuri de mătase și peste cîteva minute dormea. E singura ființă din cîte cunosc care doarme cu ochii deschiși. Fixitatea privirii, contrastînd cu mișcările pieptului din timpul respirației, îi dau atunci aspectul unei ființe în comă, al unui suflet care își vede, își aude, își simte moartea. M-am aplecat deasupra Ginei și m-am privit în ochii ei, care aveau pupilele enorm dilatate, încadrate doar de un foarte subțire inel de culoarea mierii. Dar, în loc să văd chipul *meu* în pupilele întunecate, l-am văzut pe al *ei*.

N-am reușit să-mi iau stiloul cu mine și, în consecință, a trebuit să cer aici un pix cu pastă. Și încă mi-au dat o pastă roșie idioată, care mai mult murdărește decît scrie. Mîinile mele sînt într-un hal fără de hal. Oricum, e un privilegiu că am totuși voie să scriu mai departe, ei speră probabil că vor putea trage vreo concluzie citîndu-mi foile astea pe care am ținut atîta să le iau cu

mine. Desigur, au scris pe undeva „grafomanie” și se grăbesc să profite de asta. De altfel, nu am nimic împotriva să le dau manuscrisul, tot trebuie pînă la urmă să-l citească cineva, și ei îl vor înțelege poate mai bine decît alții, atît cît poate fi înțeles. Mă întreb cît timp a trecut de cînd am întrerupt scrisul. Nu mai știu dacă e marți sau miercuri, august sau septembrie. Pare totuși un început timid de toamnă, după ceea ce văd pe ferestrele salonului. Mă plimb zilnic prin curte și nu o dată am ridicat de jos o frunză moartă. Printre clădirile albe plutesc valuri de funigei pe care bolnavele și-i scutură furioase din păr. Eu îi las însă în buclele mele și abia spre seară, în lumina stacojie care se lățește pe pereții lucioși ai salonului, îi scot din păr cu pieptenele. Cred deci că poate fi pe la jumătatea lui septembrie. Cerul e de un albastru adînc și, în ciuda luminii galbene prelînse peste tot, e răcoare.

Scriu pe noptiera albă, de tablă, în patul vecin stă Elisabeta, blondă și cam murdară. Și acum își întinde pe cearceaf cărțile de joc, care au s-o înnebunească. Mi-a dat și mie în cărți, nu-i scapă nimeni. Are niște cărți vechi, austriece, zicea ea, la care ochii tuturor figurilor sînt împunși cu acul, pentru ca prezicerile să fie infailibile. Le întinsese mai întii în cîteva evantaie, apoi în șiruri și tablouri și, tocmai cînd să arate cu degetul o carte zicînd „Asta ești tu”, rămăsese încremenită. Eu nu privisem cu mare atenție scamatoriile ei. Am privit cartea, pe care Elisabeta continua să mi-o arate cu ochii holbați. Era un valet, dar partea de jos a cărții nu era imaginea răsturnată a valetului, ci o superbă damă de ghindă, cu o floare de iasomie între degete. Am răvășit repede cărțile de joc, dar Elisabeta începuse să se zvîrcolească. După ce i-a trecut criza, am luat împreună fiecare carte din pachet, dar nu am mai găsit imaginea aceea ambiguă. Elisabeta e foarte tandră cu mine, lipicioasă aș spune, gata să-mi satisfacă orice capriciu, dacă aș avea capricii. Dar e atît de jengoasă și ochii ei injectați, de epileptică, mă sperie. Mi-a propus acum cîteva seri să ne unim paturile. I-am spus să se potolească. Nu vreau să ajungem ca Mira și Altamira, care dorm împreună și se dezmiardă toată noaptea. Lucru deosebit de romantic, dacă stai să te gîndești că Mira are degetele de la mîini și picioare deformatе, strîmbate în toate direcțiile, încît aproape că nu poate apuca un pahar, iar Altamira (de fapt Paula i-a zis așa, căci pe ea o cheamă Ștefania) e, ce-i drept, o fată bine făcută și perfect normală, în afară de faptul că într-o seară s-a culcat și a dormit șaisprezece zile în șir, după care s-a trezit de la sine ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic. Medicul ne vizitează în fiecare dimineață, trece pe la fiecare din cele zece paturi și stă de vorbă cu noi. Se așază pe marginea patului meu și mă privește în ochi. Uneori uit să-mi acopăr pieptul, iar lui nu-i scapă asta. Privește apoi teancul de pagini de pe noptieră. A promis să nu mi le ia pînă nu termin, în rest, evident, nu am ce discuta cu el și nici cu altcineva. De altfel, nu sînt singura persoană din salon care scrie. La geam e patul Laviniei (Lavița, cum își spune singură), care mîzgălește cu febrilitate, opt ore pe zi, scrisori de dragoste către un oarecare Doru. Textul lor e foarte spațiat pe paginile roze, portocalii, albăstriei sau violete, așa încît rămîne loc destul pentru desene. Lavița, cu limba scoasă de-un cot, ca un copil mic, desenează cu creioane colorate flori, prințese cu ochi mari și nasul format doar din două puncte negre, porumbei și inimioare. Pînă și plicurile în care își pune scrisorile seamănă cu niște automobile pictate de artiști pop. Lavița

transformă și cearceafurile, imediat cum se schimbă paturile, în mari scrisori adresate lui Doru. Pe pânzele de in scrie cu creion maro, desenînd niște litere caligrafice de zece centimetri înălțime fiecare și umplînd spațiile albe cu desenele ei colorate pueril. Patul îi e fistichiu și pitoresc, curn doarme înfășurată în paginile unei scrisori uriașe.

Chiar lîngă ea stă Paula, o fată cuminte și cu bun-simț ziua, dar pe care o urîm cu toatele pentru că ne strică somnul în fiecare noapte. Paula vorbește noapte de noapte, în somn, cu mama ei. Țipă, se agită, îi aduce aminte cum se purta cu ea cînd era mică. Trăiseră doar ele două într-un demisol, o femeie fără bărbat și o fetiță care trebuia să suporte toate isteriile mamei sale, pe care o oprise de cîteva ori, în ultimul moment, să nu-și taie venele cu lama. Și azi-noapte Paula a tot delirat, patul Mirei și Altamirei a tot scîrțîit, surorile de serviciu au tot deschis ușa lăsînd să-mi bată în ochi lumina de pe culoar. Noaptea de nesomn îmi dă acum o anume frenezie, care mă face să am chef de scris, îmi reiau deci manuscrisul, profitînd de siesta colegelor, care citesc sau își pilesc unghiile.

Acum cîteva zile, pe cînd povesteam cum Gina adormise cu ochii deschiși, în care văzusem reflectat propriul ei chip în loc de al meu, am retrăit acel moment de spaimă înghețată. Am simțit nevoia să revăd, să *știu* din nou și din nou să nu înțeleg. M-am ridicat de la birou și am smuls cu disperare husa de pînză de pe oglindă. Am privit. Apoi am început să țip. Am luat de pe birou mandarinul de celoid și-am dat cu el de pămînt. Cînd au intrat bătrînii în cameră (Maricu și Tanicu și apoi Penelopa, livizi, cu saliva curgîndu-le pe bărbii de spaimă), m-au găsit tăvălindu-mă pe jos, tîrînd după mine toate covoarele, înfășurîndu-mă în draperiile de purpură pe care le smulsesem de la geamuri. Pe jos erau împrăștiate cărțile aruncate din bibliotecă și bibelourile de pe pianină. Nu mă puteam calma. Cu cît încercam mai mult să mă mîngîie și să mă liniștească, cu-atît mă agitam mai tare, lacrimile udîndu-mi toată fața și picurînd pe parchet. Conștiința mi se întunecase și am simțit doar ca prin vis cum doi bărbați în alb mă ridică și mă transportă pînă la mașina salvării din stradă. Drumul de zece minute pînă la spital mi s-a părut, nu știu de ce, extrem de lung. Aici, bătrînii ei m-au vizitat în fiecare zi, cu zîmbete de-o falsă veselie, aducîndu-mi borcanele de orez cu lapte și scorțișoară, portocale și suc de lămîie. Au trecut pe aici și mama ei cu bărbat-su. Maică-sa îi seamănă pînă în cele mai mici amănunte, dar cu o doză mai mare de frivolitate sporovăitoare: o minte de vrăbiuță, gata oricînd să povestească lucruri nostime. Faptul că m-au adus într-un salon de femei m-a tulburat la început, dar m-am obișnuit destul de repede. Mi-e cam frică de pasivitatea cu care am început să accept situația, dar pînă și frica asta e, de fapt, mai mult ceea ce *ar trebui* să simt decît ce simt cu adevărat (cu adevărat simt o dorință de a rîde cu lacrimi, totul mi se pare un carnaval, o farsă comică). M-au așezat aici, între Elisabeta și o bătrînă sălbăticită rău, cu pareză facială. Tanti Laura are un colț al gurii lăsat pînă la bărbie și clipește doar dintr-un singur ochi. Pe celălalt și-l închide cu degetul cînd vrea să doarmă. Din colțul lăsat al gurii i se prelinge continuu un fir de salivă, în rest, e o cochetă bătrînă, fardată strident, care nu vorbește cu nimeni, stă mereu în capul oaselor, cu ochii într-o oglinjoară de buzunar, și zîmbește cu jumătate de gură. Părul violet i se răsfiră,

ca un păienjeniș diafan, pe pernă. Mi-au trebuit câteva zile ca să mă obișnuiesc cu mediul, care m-a inhibat total la început. Curînd mi-am dat seama că m-au adus la neurologie. Fetele au tot soiul de nevroze, pareze și isterii. Aici ne aflam, mi-am zis, într-un fel de limb luminat pînă la transparență de auriul autumnal de afară...

Am ieșit din camera Ginei amețit, incapabil de vreun gînd. În holul apartamentului era întuneric, bătrînii ei plecaseră de mult la culcare, iar televizorul din colț era înghițit de penumbră. Singura lucire metalică, unuroasă, rembrandtiană, venea de la marginea unei mari tăvi de aramă de pe măsută. Am ieșit în stradă și, cu toate ca era aproape douăsprezece noaptea, am mers pe jos pînă acasă, prin zăpada apocaliptică, cu greu împinsă în troiene de insectele metalice ale mașinilor de dezăpezire; în farurile lor orbitoare, albastre, zăpada cădea și cădea, părăind că vrea să acopere odată lumea. Mănușile mi se udaseră și cruste moi, înghețate, îmi pătrunseseră și în ghete. Pe cînd treceam prin fața vitrinelor luminate, cu manechine încremenite pe schiuri, purtînd pulovere și canadiene la modă, în lumina roșie și verde, fluorescentă, am văzut de departe înaintînd înspre mine o pereche îmbrățișată. Erau elevi de liceu, căci purtau în mîini serviete. Cînd s-au mai apropiat, am fost mirat de asemănarea fetei cu Gina: același mers țopăit, pe tocuri interminabile, aceeași haină de blană. Căciulița de vulpe cu luciu roșcat pe care-o purta fata era și ea asemănătoare cu a Ginei. Am simțit că-mi pierd cumpătul cînd am înțeles că spre mine se îndrepta Gina cu un băiat, ținîndu-și mîna în buzunarul lui și rizînd în hohote. L-am privit și pe el, cînd ajunseserăm practic față-n față. Avea o față prelungă și palidă, cu ochi adînci în orbite, cu o mustață abia răsărită, ca o umbră cafenie sub nările prelungi. Ne-am privit o clipă în ochi înainte ca ei să treacă mai departe, îndreptîndu-se spre strada Ginei: acel tînăr eram eu.

De atunci am fost de multe ori la Gina, care a părut pentru o vreme să fi uitat definitiv de Silviu. Iarna a trecut pentru noi în nebunia camerei ei, unde era de fiecare dată altfel, unde o nuanță emoțională diferită de orice trăisem pînă atunci mi se revela de fiecare dată cînd o mîngîiam, mergînd din ce în ce mai departe.

Într-o seară, ea își adusesese din altă cameră vreo douăzeci de rochii vechi, rămase de la bunica și străbunica ei, galbene ca șofranul, cu șaluri împodobite cu franjuri de mătase, cu centuri brodate cu fir de aur. Își pusese cercei cu diamante și probase apoi, în timp ce beam un soi de cocktail de portocale și Havana Club, toate acele rochii în fața mea, învîrtindu-se ca o șfirlează. Cu rochiile acelea grele pe ea, cu o broboadă rusească pe cap, arăta ca o păpușă din cele care intră una într-alta - sau, cum mi-a trecut atunci prin cap, ca Grușenka din *Karamazovi*. În altă rochie, cu talie foarte ̀naltă, pornind chiar de sub sîni, cu decolteu frumos desenat, și cu o pălărie largă, legată sub bărbie cu o panglică lată de un albastru decolorat, Gina aducea cu Adela. Dar în rusoaică îi stătea cel mai bine, din cauza rîsului ei viclean și-a ochilor dulci fără dulceață, dulci la un mod aproape cerebral. Ne amețiserăm bine cînd ea a trecut după ușa șifonierului ca să-și pună un furou adus „de la Paris” de mama ei. Cînd mi-a dat voie să mă uit, nu mi-a venit să cred. Furoul era negru și lucios, cu dantelă neagră. Îi ajungea pînă mai sus de pulpe, așa încît i se vedeau chiloțeei *cache-sexe*, tot de mătase neagră. Ținuta asta senzuală contrasta cu fața inocentă, bună,

copilărească a Ginei. Am luat-o în brațe și am întins-o pe covor. Ne mîngîiam cuprinși de-un soi de furie deznădăjduită. Gîfîind, strîngîndu-mă după umeri cu toată forța ei, ea îmi suspina la ureche: „Andrei, acum nu se poate, dar îți jur, Andrei, îți jur că am să fiu a ta...” Eu îmi pierdusem capul cu totul, numai că mie îmi era poate mai teamă decît ei. Actul erotic mi se părea un rit îndepărtat, la care nu-mi venea să cred că voi ajunge vreodată. Mi-era teamă că instinctele nu sînt de ajuns, că nu voi ști ce să fac, cum să fac... Resimțeam amplificat complexul lipsei mele de experiență, știam că *eu* ar fi trebuit să fiu acela care să știe. Lucrul acesta mi se părea încă un obstacol care avea să mă despartă de Gina. Mai tîrziu m-am gîndit că, dacă aș fi avut atunci o cît de mică experiență amoroasă, Gina ar fi fost chiar de atunci a mea și, poate (poate!) ar fi rămas a mea pentru totdeauna. Așa, ne iroseam întîlnirile din camera cu icoane pe sticlă în exasperări temătoare.

Și la școală eram prieteni buni, eram mereu împreună. Ne mutaserăm în aceeași bancă și legătura noastră era cunoscută de toți. Probabil că se bîrfea pe socoteala noastră, pentru că, din instinct, toate colegele Ginei o urau, iar pe mine, deși mă respectau, mă mai credeau un biet monstrișor nimerit pe mîini rele și care aveau să mă strice și mai mult. Da, pe mine mă priveau cu milă și oroare, ca și cînd mi-ar fi spus „Trezește-te odată, nefericitele!” Pe culoarul liceului, Gina, ținîndu-mă de braț, înduioșător de mică în sarafanul ei, îmi povestea visele ei labirintice, cu fluturi multicolori lopătînd prin temple de marmură, sau se alinta rugîndu-mă să merg să-i cumpăr un covrig. De multe ori îi vedeam în ochii translucizi, în penumbră, atîta tristețe, încît mă posomoram și eu, simțînd că întreaga mea viață cu ea este clădită pe nisip, că tot ce ne leagă e iluzoriu. Atunci nu mai scoteam o vorbă toată ziua, iar ea, chițcăind și trăgînd de mine („Hai mă Andrei... hai, nu fi...”) încerca să mă facă să rîd. Sau îmi desena repede o floricea pe caiet, sub care scria într-o fracțiune de secundă: GINA.

Și povestea noastră continua, în ciuda sentimentului meu, care apăruse încă din acea vreme, că nu o voi putea păstra și că ar fi trebuit să ne despărțim de atunci, pentru că mai tîrziu avea să fie mult mai rău. De cîte ori o vedeam mai plictisită, mai fără chef, de cîte ori mă expedia cînd ajungeam, seara, la poarta casei ei, aveam sentimentul că totul s-a terminat, că ea și-a găsit alt prieten, că vrea să scape de mine. Dar ea revenea mereu, în ciuda purtării mele de multe ori violente (nu vorbeam cu ea cîte o zi întreagă, fără nici un motiv, pînă venea lîngă mine și ochii i se umpleau de lacrimi, ba, uneori, din impulsul sinucigaș de-a termina mai repede, îi spuneam direct să mă lase în pace), și cred și acum că, în acea perioadă de la sfîrșitul trimestrului, ea a ținut cu adevărat la mine.

Dar în primele zile din vacanță nu ne-am văzut. Iarna se potolise și ținuturile de gheață se topeau sub un cer luminos, albastru scînteietor. Zăpada se duse și ea în cîteva zile și pavajul șoselei Ștefan cel Mare începu să apară de sub stratul de murdărie tulbure. Stăteam după-amieze întregi la fereastră, lîngă calorifer, priveam Bucureștiul și mă gîndeam la ea. La telefon îmi spusese că e bolnavă, că are gripă, apoi, zilele următoare, răspunsese numai bunică-sa, care nu mi-o dădea la telefon, spunîndu-mi că nu se poate ridica din pat sau că face baie și că o să-mi telefoneze ea peste o oră. Dar seara trecea și Gina nu-mi dădea telefon. E ciudat că totuși nu mă îndoiam de ea. Mă obișnuisem prea mult ca ea să fie

sinceră față de mine. Ceea ce mă făcea să simt o durere tot mai mare era faptul că vedeam cum se micșorează șansele să petrec revelionul cu ea, la niște prieteni care ne invitaseră. O văzusem de atâtea ori, în imaginație, ciocnind cu mine paharul de șampanie, la lumina tremurată a lumînărilor, și apoi sărutându-ne la miezul nopții... îmi și făcusem, în secret, primul costum de comandă, cu vestă, și eram mîndru de felul în care arătam. Nu știam să dansez, dar soră-mea mă învățase cîtiva pași și, în momentele mele de entuziasm, mă gîndeam că aș putea face față cît de cît. Mă pregăteam să fiu alt om, să-i arăt că mă schimbasem, că puteam fi și un băiat „de viață”, nu numai un șobolan de bibliotecă.

Pentru că în acea perioadă, prin influența Ginei, începusem să deschid ochii, să privesc mai cu atenție lumea din jur, și-mi dădeam seama din ce în ce mai bine ce viață ștearsă, anacronică duceam. Priveam ore întregi, la ea acasă, reviste masive de modă, *Neckermanuri* și *Burde*, cu pagini grele, lucioase, pline de imaginile unor femei elegante. Mă întrebam dacă există bărbați care se bucură de acele buze, de corpurile lor, dacă există undeva interioarele de nuc și catifea în care o astfel de pereche își bea J&B-ul și se iubește. Aș fi vrut să am motocicletă, ca acel Silviu, să am combină AKAI cu boxe rotunde, metalice, cum văzusem la un coleg, aș fi vrut să duc o viață frumoasă și ușoară, cum intuiam că arăta viața pentru care se pregătea Gina. Începusem să sufăr pentru înfățișarea mea, care mi se părea jalnică, pentru faptul că nu am bani, că n-o pot invita pe Gina la un bar din centru, că nu pot pleca pe munte cu ea. Dar, în primul rînd, îmi uram mentalitatea de visător neglijent care, știam, mă va împiedica întotdeauna să duc o viață așa cum aș fi dorit. Mi se strîngea inima de cîte ori Gina îmi pomenea de iernile ei la schi sau de veșnicile ei canaste (mai nou, învăța bridge și începuse să piardă serile la cluburi de bridge, cel puțin așa îmi spunea bunica ei la telefon), pentru că știam că mirajul ăsta al distracțiilor snoabe o depărtează de mine iremediabil. Pe atunci nu mai puteam să citesc o carte fără să identific personajele cu mine și cu ea. Așa am citit, de pildă, *Ultima noapte de dragoste...* și *Jocurile Daniei*. Amîndouă îmi spuneau, mai mult, îmi demonstrau aproape matematic, că nu voi rămîne cu ea, că ea se va lăsa, încetul cu încetul, atrasă de viața pentru care era făcută și-n care eu aveam loc, cel mult, ca o amintire amuzantă din junețe (parcă o auzeam, imaginîndu-mi o întîlnire de-a noastră de peste ani: „Ce penibil erai...”). Voiam totuși să încerc, dacă nu să trăiesc, măcar să mimez acest *way of life*, pentru că teama de-a nu o pierde era mai puternică decît propriile mele obișnuințe, decît însăși nevoia de a-mi păstra personalitatea. Aș fi vrut din toată inima să mă adaptez ei, să mă las modelat de ea, s-o las să „pună mîna pe mine” și să mă facă „un băiat de viață”. Din cauza asta ajunseseam să socotesc revelionul ca un fel de punct de plecare pentru un fel de-a fi în care trebuia să-mi și să-i dovedesc că pot fi așa cum își dorește ea.

Pe 29 decembrie, cînd i-am telefonat iar Ginei, cum făceam în fiecare seară, bunicul ei mi-a spus că plecase din București la niște rude care o invitaseră să petreacă împreună Anul Nou. Bătrînul părea ușor stînjenit și era clar că nu mințea cu plăcere. Știam că nu are rude în provincie, așa că ori rămăsese în oraș, ori plecase la munte, în orice caz *cu cineva*. Gina avea să ciocnească paharul de

șampanie și să se sărute cu altcineva la lumina tremurată a lumînărilor. Nici măcar după acel telefon nu am putut să cred, nu am putut să-mi imaginez că este posibil. De revelion am rămas acasă.

Părinții mei nu pregătiseră nimic deosebit: un litru de vin și atît. De la ora nouă au deschis televizorul și au încremenit în fața lui. Soră-mea era invitată la niște prietene, așa încît casa, meschină ca întotdeauna, era parcă mai rece ca oricînd. La miezul nopții am stins luminile și, cu figurile albăstrite de ecranul TV, ne-am pupat și-am băut din vinul prost, de la Alimentara. Apoi m-am îmbrăcat și am ieșit să iau puțin aer. Nu mă putusem stăpîni să nu mă gîndesc la ea imediat după ultima secundă a anului trecut și mă gîndeam mai departe la ea în timp ce mergeam de-a lungul șoselei Ștefan cel Mare, întunecată, înghețată, luminată stins de lămpile portocalii, ca un adevărat culoar de infern. De la colțul blocului, am cotit pe Aleea Circului. Fulguia, foarte rar, dar pe jos zăpada ajunsese pînă la genunchi, înotai, pur și simplu, în ea. Boschetele de tuia și brazii de la colțurile aleii abia mai rezistau, cu crengile curbate de zăpadă. Putea fi Siberia, dacă pe margini n-ar fi licărit sute și sute de dreptunghiuri colorate, pîlpîind în ceață: ferestrele blocurilor cu patru etaje care se înșirau pînă la construcția, încă ascunsă în ceață, a Circului. Priveam prin ferestre, ca un copil sărac dintr-o povestire sămănătoristă, brazii falnici încărcăți cu stelute colorate, pîlpîitoare, cu jucării și bomboane de salon, cu globuri sofisticate și beteală. Vedeam zvîcnirile verzi și roșii ale vreunei orgi de lumini cuplate la o stație din care vibra muzica. Vedeam cîte un muc de țigară, roșu fosforescent, căzînd dintr-un balcon întunecat. Cu ochii în lacrimi, îi vorbeam tot timpul, sperînd să mă audă, așa cum îi vorbisem altădată lui Lili. Vorbeam chiar cu voce tare, scoțînd aburi în aerul care mirosea a gheață. Am luat-o printre brazii înzăpeziți și, după o încîlcire de alei, am ajuns la panta care cobora spre lac. Aici, în vale, ceața devenise și mai groasă. Din loc în loc, cîte un bec cu neon îi mai spărgea masivitatea. Era umezeală și frig, dar nu-mi păsa. Curînd am distins sălciile care împrejmuiau ovalul lacului înghețat. Acolo era capătul. Am pășit pe gheața acoperită de zăpadă moale. Abia îmi vedeam mîna întinsă prin pîcla de aici. Arn mers mult, cu pași mici, pe gheața lacului, apoi, năpădit brusc de-o undă de durere, m-am ghemuit și am îndepărtat cu mîinile înmănușate stratul de zăpadă. Dedesubt, gheața era netedă și neagră. Plutea o tăcere de planetă moartă. Nu se vedea nimic nici la doi metri. Eram singur în mijlocul lumii înghețate. Fermecat de acea lume nouă și stranie, uitasem de Gina și de orice. Privind adînc sub gheață, am putut vedea, incurcat în mătasea-broaștei, un copil înecat. Era blond și avea fața verde ca smaraldul. Nu am putut să-l privesc prea mult timp, căci deodată am auzit un mic zgomot sacadat. Am simțit că asud brusc și că inima mi se dizolvă, pur și simplu, în torace. Am încremenit și mi-am încordat privirea spre locul de unde venea zgomotul. Era un zgomot de pași, un tocănit de tocuri de damă pe gheața cristalină. Știam că înspre Circ zăpada fusese curățată de pe gheață pentru patinaj, așa că omul care se apropia trebuia să vină pe acolo. După un timp, tocăniturile încetară, înlocuite de un zgomot înfundat, aproape imperceptibil; într-un loc, ceața începu să se coloreze cu un strop de cafeniu, la început palid, apoi mai accentuat. De fapt, era discernabilă mai curînd mișcarea, la cîtiva metri, a unui corp nedefinit. Cînd a putut să mă

zărească, ființa s-a oprit și ea, a ezitat, dar s-a îndreptat spre mine, ieșind tot mai mult din ceață. Când a fost la un pas de mine, fumuri și picle aburii i se roteau încă în jurul trupului. Era o femeie brunetă, la vreo treizeci de ani, cu ochii puternic machiați, prelunghiți cu o coadă de dermatograf negru unsuros. Purta o haină de blană cu glugă și cizme cenușii. Ne-am uitat unul la altul ca două ființe aparținând unor regnuri diferite. Niciodată nu mi s-a părut mai stranie împărțirea oamenilor în bărbați și femei. Era o femeie și mi se părea monstruoasă, aducătoare de moarte. Nu era făcută la fel ca mine. Între noi nu era posibilă nici o comunicare, de parcă am fi fost făcuți din altfel de materie și am fi respirat fiecare alt amestec de gaze. Mă privea cu o expresie cu totul impenetrabilă, ca și când ar fi exprimat un sentiment nou, necunoscut mie. Știu că ar fi vrut să-mi spună ceva, dar cuvintele în acea liniște ar fi fost mai mult decât impudice.

Deodată, femeia a început să plîngă urît, ca un copil, urlînd, sughițînd și suspinînd. Se aruncă pe umărul meu, cutremurată de plîns. I-am întors, jenat, fața spre mine: era schimonosită toată, iar rimelul i se întinsese, cum se frecase la ochi, pe obraji și pînă și pe buze. Am șters-o cu batista mea, pe cînd ea se ținea din toate puterile de brațul meu, suspinînd și cernind. O tîram spre marginea lacului, cînd s-a oprit brusc și m-a silit să mă-ntorc cu fața spre ea. M-a privit în ochi. *Vedeam* că se concentrează, ca și cînd ar fi vrut să pătrundă în creierul meu și să-și lase acolo mesajul teribil. Nimic însă nu răzbătea pînă la mine. Nu înțelegeam decît că e, poate, o femeie părăsită, care ieșise ca și mine în iarnă. Am lăsat-o pe Aleea Circului și, înghețat bocnă, m-am întors acasă.

În toată acea vacanță de trei săptămîni, Gina n-a mai dat nici un semn de viață. Eu nu i-am mai dat telefon. Orgoliul nu-mi mai permitea să fac primul pas. Serile sufeream ciînește, dar dimineața nu era atît de rău: mai ieșeam prin oraș, mai mergeam cu cîte un prieten la „Studentesc”, la un ping-pong, sau în centru, la vreo expoziție. Citeam foarte mult, șapte-opt ore pe zi, și-mi umpleam jurnalul cu fragmente delirante de versuri și cu note de lectură, între care mai intercalam fragmente de vise și fraze scurte despre Gina. O visam aproape în fiecare noapte. Era ceva nebunesc în (totuși) liniștea mea în privința ei. Nu puteam să cred că nu se va întoarce la mine. Scriam, mi se pare, pe zece ianuarie: „Viață orientată spre exterior. Nu mai regăsesc decît cu drumul care duce spre centru, spre mine. O proză volatilă dublată de senzația de incapacitate, de indolență, crize emotive declanșate pe un fond indiferent, atenție difuză. Citesc *Thanatos* de Biberi și *Visul* de Popoviciu. Am terminat *Orlando* de Virginia Woolf.

Din cînd în cînd îmi amintesc și de Gina. S-a dus, și nu se știe dacă va mai fi ceva între noi. Poate chiar mîine, poate niciodată. Sentimentele mele față de ea, încetînd să mai fie de dragoste, au devenit de simpatie aproape duioasă, cu striații de resentiment. Am ajuns la vechea și sănătoasa concluzie: nu i-aș putea face față și, dacă prin absurd am relua povestea asta, s-ar termina la fel. Prefer să fiu lîngă ea în poeme, în vise, în amintiri, acolo unde imaginea ei este estetică și inofensivă. Dacă aș ști că mai există vreo șansă ca ea să mă iubească, aș risca, dar e absurd. E adevărat totuși că fără ea nu sînt nimic.

Am visat-o azi-noapte. Eram acasă la ea, în holul mare spre care dau toate camerele. Nu cred că mai era cineva, și în cameră plutea un aer roșu-închis, o

înserare de o tristețe dizolvantă. Pe perete, o ușă uriașă, de cel puțin cinci metri înălțime, stacojie și umflată de bătrînețe. Eu stăteam pe pervazul unei ferestre și mă uitam în susul străzii după Gina, care întârzia. Afară era la fel de trist: același aer roșu prin care treceau tramvaiele ca printr-o ceață. Ușa scorojită mă obseda. Când mi-am dat seama că Gina nu mai vine, am plecat acasă. Am ajuns, am descuiat și am rămas surprins: mă găseam tot în holul acela, iar pe peretele din fața mea se desena aceeași ușă imensă, stacojie, de lemn coșcovit."

Îmi urmăream sentimentele cu atenție: mă bucuram și în același timp sufeream dacă observam o scădere a pasiunii mele pentru Gina. Dimineața aș fi vrut s-o iubesc în continuare, uitam gestul ei, nu aveam în minte decât figura ei din momentele noastre bune. Dar seara, sub presiunea suferinței fiziologice, înnebunit de bătăile inimii, de durerea intensă, care-mi îngusta conștiința, mă gândeam că aș fi vrut să n-o fi cunoscut niciodată, îi doream moartea, dispariția definitivă din creierul meu. Totuși, pînă și această idee mă făcea să sufăr, că nu-mi închipuiam cum aș putea să supraviețuiesc fără să mă gândesc, măcar, la ea. Așteptam începutul școlii, reîntîlnirea inevitabilă, mă întrebam cine a devenit.

Pentru că noaptea nu puteam să dorm, mergeam la fereastră, după draperie, și privind luna de pe cerul limpezit îmi imaginam la nesfîrșit reîntîlnirea noastră.

Prima zi din trimestrul al doilea a fost dramatică pentru mine. Gina nu a venit la prima oră și am crezut că poate nu va veni deloc. Deși eram emoționat, am intrat și eu în cercul băieților, care spuneau bancuri și continuau păsăreasca lor despre discuri. Cu o foaie jumate puteai să cumperi orice disc indian. Mera, urît și sclivisit, cu dințișori de crocodil, avea de vînzare doi „Rollingi” și un *Santana*; Bumbac adusese cu el, într-o pungă pe care scria *King Size*, o cutie cu trei discuri de Harrison. Pe cutie era fotografiat probabil Harrison însuși, cu o barbă pînă în piept și înconjurat de pitici monstruoși. Dădea acest „triplu”, cum îl numea, cu patru foi. Nu uita să spună niciodată, cînd făcea oferta asta cuiva, că pe primul disc este și *My sweet lord*, cuvinte magice, la care se aprindeau ochii tuturor. Dar cea mai mare senzație a făcut-o Radu G., un coleg cu figură de armean, cu sprîncene groase ca pictate de Baba, și care se ocupa intens de „muzici”: el venise cu un album roșu, lăcuit sclipitor, pe care era o fotografie reprezentînd sute de personaje așezate într-un grup ca un polip gregar, în fața cărora se aflau patru tineri într-un fel de uniforme vechi, cu ceaprazuri. „Maaamă, bătrîne, ziceau toți, *Sgt Pepper's V* !Și apoi, ca niște nebuni, începeau să mimeze o formație muzicală. Unii se crăcăneau cît puteau, își îndoiau genunchii, se lăsau pe spate și, mișcîndu-și mîna stîngă pe un grif imaginar, lovind cu degetele mîinii drepte niște corzi imaginare, scoteau din gură sunete stranii, care voiau să imite zz-urile de chitară. Alții băteau pe bancă un ritm asurzitor. Toți aveau în acele momente o mimică exaltată, toți știau ce cîntă, pentru că ei cunoșteau discuri întregi pe de rost, notă cu notă, așa că dacă unul începea cîteva măsuri dintr-un cîntec, ceilalți le continuau imediat, cu o plăcere extraordinară. Cînd am văzut, peste cîtăva vreme, *Blow-up*, meciul de tenis imaginar din ultima secvență mi s-a părut mai puțin reușit decât acea mimare colectivă, trăită extraordinar, a unei formații rock. De altfel Radu G. și Mera aveau chitare electrice și se pregăteau să-și facă o formație. Și acum, în pauză,

vorbeau despre o pedală „oa-oa” pe care voiau s-o adapteze la chitara solo a lui Radu. Profesoara de chimie ne-a întrerupt discuția, la care eu asistasem cu destulă invidie și cu sentimentul, reînnoit, că nu sînt bun de nimic, că nu pricep nimic din viață. Aproape în același timp cu profesoara s-a strecurat pe ușă, ca un șoricel, și Gina, zîmbind cu gura pînă la urechi. Era atît de amuzată, încît unul dintre dințișorii ei inegali îi ieșea dintre buze, dîndu-i un aer malițios, de vrăjitoare drăguță, în sarafanul bleumarin, cu un lăntișor fin de aur care se vedea prin gulerul bluzei albastre, părea și mai mică, aproape cît o vrabie. S-a trîntit în banca mea, mi-a aruncat un „bonjur” și s-a apucat să-și scoată cărțile din servietă. Eu nu i-am răspuns nimic, dar nici n-am fost în stare, toată ora, să urmăresc ce se întîmpla la tablă. O priveam cu coada ochiului. Stătea dreaptă, afectată, cu toată feminitatea ei scoasă în evidență, și rînjea permanent, ca un copil răsfațat cînd știe că a făcut o boacănă. Mă scotea din sărite că se purta „normal”, ca și cînd am fi fost doar doi colegi și atît, ca și cînd n-ar fi fost niciodată nimic între noi.

În pauze mă mai întrebă ce avem ora următoare, apoi se amesteca printre fetele care se strînseseră lîngă calorifer și sporovăiau vesele. Curînd se auzi numai vocea ei spartă fabulînd despre volane și mode, puternică de parcă s-ar fi adresat unor bătrîni surzi.

După ore, Mera ne-a chemat pe la el, pe mine și pe alți cîțiva prieteni, căci părinții lui nu erau acasă; în afară de mine mai veneau Manea, un ins cam grobian, fiu de chelner, poreclit de profesorul de engleză *little tiger* din cauza părului roșu-portocaliu și alurii feline, Radu G., apoi o colegă prietenă cu Mera, pe care o chema Mălina și la vederea căreia toți începeau să cînte din *Creedence: Molina, where you're going to?*, Mortul și prietena lui Sanda, zisă și Calceola Sandalina, după numele unui foraminifer. Dar Sanda (Sanda era numele ei de familie) era bună prietenă cu Gina, așa că, neinvitată de fapt, Gina s-a luat și ea după noi. Oricum, gașca era încîntată, căci simțise că lucrurile nu sînt în regulă între mine și Gina și sperau că vor asista la vreo scenă tare. Eu mă țineam cît mai departe de ea și-mi dădeam silința să discut însuflețit cu băieții, mai ales că venise vorba despre filme și aici eram tare. Văzusem la Cinematecă *Eclipsa* lui Antonioni și mă entuziasmase scena în care Monica Vitti se săruta cu Alain Delon printr-un geam de sticlă. Tot grupul nostru, care ieșise de-acum în bulevard, a intrat mai întîi într-o autoservire, de unde am luat două sticle de votcă. Fetele au reușit să-i stîrnească acolo indignarea casieritei, rîzînd și țipînd tare, cine știe de ce. Toate erau nostime, fișnețe și le plăcea să-și arate dinții și gingiile, să se prostescă, să scoată limba. Am luat-o pe o străduță laterală, cu mașini parcate pe ambele borduri, și am ajuns în fine acasă la Mera.

Stătea într-un apartament modern, cu mobilă de lemn și aluminiu, cu lustre de sticlă mată, gălbuie. Biblioteca ocupa un perete întreg și, într-un spațiu special, avea un superb pick-up japonez, cu plăcuțe de metal pe marginea tamburului și cu o mulțime de potențiometre nichelate și de luminițe. Ne-am așezat pe unde am nimerit, încercînd să nu dăm jos de pe măsuțe și servante vasele delicat lucrate și alte obiecte ciudate: un dagherotip, un lornion care se plia lentilă peste lentilă, niște păpuși rusești... Băieții s-au repezit la secțiunea pentru discuri a bibliotecii, unde se aflau cel puțin două sute de bucăți, atît

muzică clasică, în mari cutii elegante, cât și discuri rock jerpelitate și lipite peste tot cu scotch gălbui. Mera a mai adus niște saleuri, apoi a pus la maximum o muzică insuportabil de violentă și ne-am apucat de votcă. Aproape că trebuia să strigăm ca să ne auzim. Cu toate astea, prindeam din când în când câte ceva din ceea ce povestea Gina în celălalt colț al camerei.

Se trăseseră deoparte, ea și Sandalina, și rîzînd, emoționată totuși, dar afectînd mereu aerul de vampă. Gina îi vorbea despre „reveillonul” ei: fuseseră în două case în noaptea aceea; se pupaseră tot timpul pe drum; dansaseră la nebunie, pînă căzuseră pe jos... încercam să aud mai mult, deși tot ce auzeam îmi făcea rău, simțeam că nu mai pot sta pe loc, că nu mai pot suporta, îmi turnam permanent votcă în pahar. De la un moment dat nu m-am mai putut controla și, în timp ce unii se ridicaseră să danseze, eu am început s-o fixeze tot mai insistent pe Gina, care se prefăcea că mă ignoră. Cred că o priveam ca un dement, căci, înainte să-mi pierd luciditatea cu totul, am observat uitătura speriată a Sandei. Din acest moment, mi-au rămas mai mult senzații decît amintiri. Mi-au povestit mai tîrziu că m-am apucat să mă plîng băieților de felul în care se poartă Gina cu mine, să o numesc în toate felurile, iar apoi, clătîndu-mă și vărsînd votcă din pahar, m-am apropiat de ea, i-am luat mîinile și am delirat vreun sfert de oră despre cît de mult o iubesc. „Repetai întruna ca un țicnit: «Ești totul pentru mine... ești totul pentru mine!» Erai mai palid decît Mortul. Nu mai puteam să ne înțelegem cu tine. O asaltaseși pe săraca Gina, adică pe dracu' săraca, scorpia dracului, care-a încercat să-ți spună ceva cu delicatețe, dar tu nu ascultai nimic, părea că tot ce conta pentru tine era să te umilești cît mai mult în fața ei, la un moment dat îți frecai obrajii de genunchiul ei...” „Dragă, erai îngrozitor, n-aveam ce să-ți fac, dacă ai fi fost treaz aș fi încercat să-ți explic, dar așa n-avea nici un sens.” „După ce a plecat Gina (tu nici n-ai observat cînd a plecat, te uitai nedumerit după ea, erai al dracului de simpatic) și după ce au plecat și ceilalți, m-am pomenit eu tine în bucătărie, aducîndu-mi cu ochii aproape închiși, pe o tavă, ceșcuța de cafea. Mă mir că nu ți-a căzut. Te-am ajutat să te îmbraci. Mi s-a părut că te-ai mai trezit nițel, altfel nu te-aș fi lăsat să pleci.”

Țin minte cum am ieșit în aerul înghețat, de ianuarie, cum am așteptat troleibuzul în stație și cum, cînd a venit, am căzut grămadă în zăpadă, încercînd să mă prind de bara mașinii. Acasă nu era, din fericire, nimeni. M-am trîntit pe pat în uniforma de elev și am adormit. M-am trezit pe întuneric și la început m-am speriat. Apoi mi-am adus aminte de Gina. Într-o reverie de vreo oră, ascultînd distrat zgomotul tramvaielor de pe Ștefan cel Mare, mi-am imaginat amănunt cu amănunt tot revelionul Ginei, pînă am simțit că mă sufoc. M-am spălat pe față și apoi, privind pe fereastră, mi-am promis că sub nici un motiv nu se va mai întîmpla așa ceva. Nu puteam să mă autodistrug astfel pentru... cine? Mi-am luat jurnalul și am scris cu litere strîmbe și cu multe ștersături: „Dezamăgit de Gina, de imposibilitatea noastră de-a exista împreună. Ea nu vrea asta, îngheață tot ce poate fi afectivitate, înlocuindu-o cu o simplă afectare. E o ființă inferioară, nu îi poți cere să-și depășească condiția de demimondenă iresponsabilă, egoistă și nesărată. Bănuiesc că disprețul și ura sînt reciproce. E o junglă.”

Mă așteptam să-mi dea un telefon, doar mă părăsise într-o stare jalnică, dar nu mi-a telefonat nimeni în seara aceea. A doua zi dimineață mă întrebam cum o să mai pot merge la școală, cum voi înfrunta mutrele lui Mera, ironiile lui *little tiger*, privirile aluzive ale Sandei. La ea nici nu voiam să mă mai gândesc. Dar de data asta colegii s-au purtat față de mine absolut OK, în afară de faptul că au difuzat peste tot întâmplările penibile de la Mera. Nu și-au bătut însă joc de mine, dimpotrivă, au început să mă privească parcă mai atent, cu un plus de considerație. Mai ales compasiunea fetelor pentru mine a devenit mai mare ca oricând, toate aveau ce aveau cu Gina.

O amică de-a mea, poate fata cea mai inteligentă din clasă, Loreta Bedighian, a stat peste câteva zile de vorbă cu mine pe culoarul liceului, când ne nimeriserăm amîndoi de serviciu la intrare, îmi spunea că tot ce face Gina e numai un spectacol, că îi place să fie privită, să fie în centrul atenției, oriunde s-ar afla. Ciudat că toți o vedeau numai sub aspectul ăsta frivol. Chiar și acum, când eram atît de pornit împotriva ei, simțeam că nu pot fi de acord cu aceste, în definitiv, defăimări ale Ginei. Eu știam cît de fermecătoare, de bună și chiar de inteligentă putea fi ea uneori, știam că, printre zeci de prostii, putea să aibă cîte o replică uimitoare, știam cît de obsedată e de moarte, de îmbătrînire. Firește, sufeream și-o uram pentru că aparținea altcuiva (mă întrebam dacă e tot cu Silviu sau cu altul), dar tocmai prin asta ea mi se părea o ființă și mai complexă. Mi se părea și mai dezirabilă, pe măsură ce se îndepărta. Deși mă mutasem din bancă, deși eram hotărît să nu mai am de-a face cu ea, legătura noastră nu s-a rupt nici atunci. După câteva zile, Gina mi-a dat din nou telefon. Nici nu mi-a venit să cred cînd i-am auzit vocea în care bănuiai un rîs vinovat. Am închis telefonul, dar a doua zi s-a apropiat de mine în fiecare pauză. Zîmbea, afurisita, cu năsucul ei bont și botul de liliac, afurisit de frumoasă, cu părul ușor ondulat, culoarea lemnului de stejar. Stătea lîngă mine fără să zică nimic, privindu-mă doar, apoi mă lua de un deget sau de-o șuviță de păr, cu prefăcută teamă și timiditate. Eu plecam imediat în altă parte, dar nu puteam să nu zîmbesc cînd o vedeam apropiindu-se. „Ce scorpie sînt!” - îmi șoptea cîteodată. După vreo săptămînă vorbeam din nou, dar amîndoi evitam intimitățile. O conduceam iar spre casă, stăteam iar cu orele în camera ei, ne mai sărutam uneori, dar oarecum distrat, fără participare. Ea îmi arăta albume cu poze de-ale ei din copilărie - o fetiță neobișnuit de dulce, cumva retro, poate și din cauza îngălbenirii fotografiilor - sau îmi proiecta diapozitive pe perete, care erau tot fotografii de-ale ei, în culori. De ce ieșea atît de tristă în toate pozele? Chiar cînd rîdea din toată inima, chiar cînd era cu adevărat fericită și amuzată, iradia tristețe. Nu, Gina nu era doar o „demimondenă”, cum scrisesem în jurnal. Nici n-aș fi putut să iubesc o demimondenă. Fusese crescută rău, avusese tot ce-și dorea, dar rămăsese o ființă neliniștită, predispusă, dincolo de aparențe, la suferință și neîmplinire. Unul dintre diapozitivele pe care, în camera întunecată, le proiecta pe perete (eu în semiobscuritate, cu obrazul lipit de al ei) o reprezenta în curtea Muzeului Satului, unde se ducea des, bunicul ei ocupîndu-se de folclor. Surprinsă în plan american, îmbrăcată într-un taior verde deschis, cu clipsuri verzi smarald la urechi, Gina privea cu franchețe direct spre noi. Poate mărimea naturală în care imaginea ei se proiecta pe perete, sub primul șir violet de icoane pe sticlă, mi-a

inspirat gestul neașteptat: m-am ridicat de pe sofa și m-am așezat, lângă perete. Imaginea Ginei se proiecta acum pe fața mea, chipurile noastre se amestecau. Cu ochii licărindu-i în întunericul de lângă becul strălucitor al diascopului, Gina îmi spuse amuzată că așa ar putea arăta copilul nostru. Apoi scoase diapozitivul și mă lăsă orbit în mijlocul dreptunghiului gol de lumină.

Îi spuneam de multe ori că o iubesc, dar ea părea atunci nemulțumită, așa că pînă la urmă n-am mai avut acest curaj. Pierdusem orice inițiativă, dacă o avusesem vreodată. Trebuia să fac orice voia Gina, necondiționat. Ea lua bilete la teatru, ea propunea să mergem la film, iar dacă intram într-o cofetărie sau, o dată cu venirea primăverii, la o braserie, nu mă lăsa niciodată să plătesc pentru amîndoi. Întotdeauna refuza orice aș fi vrut eu să facem, chiar lucrurile cele mai normale. Ne vedeam acum uneori și duminica, dar numai cînd avea ea chef. Dacă eu propuneam ceva pentru duminica următoare, era inițial de acord, dar puteam fi sigur că sîmbătă seara o să primesc un telefon de contramandare. Bineînțeles că uneori nu mai suportam dependența asta pe care mi-o impunea și deveneam violent, plecam de lângă ea chiar în mijlocul străzii, îi spuneam cuvintele cele mai jignitoare, ca să se termine odată toată mizeria pe care-o simțeam acumulîndu-se între noi. În acele momente însă, ea, pînă atunci rece și disprețuitoare, începea să plîngă, să-mi spună că nu vrea să ne despărțim, că ține la mine mai mult decît la oricine altcineva. Nu eram în stare să rezist acestei presiuni emoționale și cedam întotdeauna, cu un sentiment de vinovăție. Dar odată ajunși aici, ciclul se relua, disprețul ei, nepăsarea și plictiseala pe care le arăta față de mine devenind iarăși ingredientul de bază al legăturii noastre. Totul era cu-atît mai dezolant cu cît așteptasem primăvara ca pe o renaștere după infernul iernii.

Lăsasem baltă paltoanele grele și, sub soarele umed și strălucitor, învîrtejii în mirosul acela de cruditate, pînă și lepra atelierelor de pe Venerei, și galbenul de closet al școlii Silvestru ni se părea că au farmecul unei lumi noi și curate. Din curți auzeai tropot de copite, iar granitul lucios al caldarîmului începea să reflecte strîmb albastrul cerului; în locul beznei prin care-o condusesem toată iarna pe Gina spre casă, acum înaintam amîndoi printr-un crepuscul de vis, cu miros de iarbă și calcar vechi, cu ferestre purpurii și cornișe albastre. Și tocmai acum, cînd, purtîndu-și duminica bluzițele ei pastelate și fustele ecosez prinse cu un mare ac se siguranță cu piatră striată, Gina era atît de feminină; acum cînd ne plimbam pe traseele noastre de pe Pitar Moș, Bulevard, Piața Cosmonauților și cînd eu mă simțeam mai capabil să uit și să iau totul de la capăt, ea devenea mai rece, de nerecunoscut. Părea că tot ce face este numai rutină, și o rutină tot mai relaxată. Numai după ce bea ceva începea să devină mai afectuoasă, ceea ce mă jignează și mai mult.

Scriam prin aprilie: „Găsesc tot mai puține lucruri care merită să fie scrise. Aseară, pe ploaie, cu o Gina agasată după mine, purtîndu-și masca aceea de vampă dezinvoltă pe care i-o cunosc atît de bine, am colindat barurile pline (de unde le cunoaște ea pe toate: hai la Union, hai la Capșa, hai să încercăm la Salonul spaniol...?), am așteptat jumătate de oră la Continental ca să ni se spună că nu se servește nimic fără mîncare (Gina răsturnînd solnița, eu reproșîndu-i destule), apoi, la Muntenia, bere neagră, dulce, muzică, eu

trăcănind despre orice, din ce în ce mai surescitat, ea făcînd mutre, umblîndu-i ochii spre indivizii aceia cocoşați peste măsuțe umplute cu pahare, sticle, brichete, mîini cu țigări, și apoi iarăși prin ploaie, ea îmblînzită sub umbrelă, ținîndu-se cu amîndouă mîinile de brațul meu, alintîndu-se, apoi în hol (*Never change your love*) și apoi, stînd alături, în fund, pe treptele scării, discutînd *exquisite* de serios despre dragoste, apoi lovitura în plex, pe neașteptate: «Știi, sînt amorezată...» și eu crezînd mai întîi, crezînd neîncrezător și sperînd fără să pot spera, că se referă la mine, dar după un moment: «Azi am băut pentru divorțul nostru, OK? Știi cine va fi viitorul...» La care, deși știam că vorbea serios, am încercat să iau totul în glumă. I-am luat fața în palme. Avea aerul acela de viclenie somnoroasă: *je m'en fiche*. Am privit-o în ochi, concentrîndu-mă cum n-am făcut-o niciodată. Am silit-o să rămînă așa cîteva minute bune."

Pînă la catastrofă nu-mi mai amintesc decît o singură scenă, cînd, în vacanța de primăvară, ne-am mai văzut o dată. Ne dăduserăm întîlnire în Grădina Icoanei, dimineața. Aerul era rece și cerul foarte albastru printre copacii încă dezgoliți. A venit îmbrăcată într-un poncho de lînă colorată, peste blugii ei care-i acopereau vîrfurile pantofilor. Ne-am așezat pe o bancă de lîngă bordura de piatră care desparte parcul de strada Pictor Verona. În parc nu era nimeni, doar mai departe o femeie în vîrstă, cu un cățel cafeniu, cu vestuță, după ea. O țineam pe Gina după umăr, iar ea, blîndă și delicată, știa că sînt ultimele clipe ale unei legături în definitiv frumoase și savura acea melancolie a sfîrșitului. I-am vorbit liniștit, i-am spus încă o dată că nu pot renunța la ea, că o iubesc foarte mult. Ea mi-a răspuns că putem rămîne prieteni și că prietenia e un sentiment mai frumos decît dragostea și așa mai departe. Că ea însăși nu este fericită, că simte că e într-un mare pericol. „Cred că el vrea de fapt doar să se distreze cu mine. Îi cam plac femeile." Și o simțeam că trăiește cu adevărat panica pe care-o arăta cînd spunea asta. Am stat cîteva vreme privind absenți spre afișele teatrului Bulandra, spre cîinele care alerga de colo pînă colo printre copacii negri, pînă cînd ea mi-a spus să o sărut. Buzele ei aveau gust de parfum din cauza rujului. I-am spus, mîngîind-o, să nu-mi mai pomenească niciodată de Silviu, la care ea s-a blocat, apoi a început să rîdă cu lacrimi: „Silviu? Ești cam în urmă cu politica. Pe prietenul meu îl cheamă Șerban... Uite-l aici." Și, desprinzîndu-se de mine, atît de amuzată încît uitase că trebuia să se poarte delicat, își trase de sub bluză un lăntișor de aur cu medalion, îl deschise cu unghia și-mi arăta o mică poză alb-negru, fața unui tînăr slăbuț, cu părul blond, tuns scurt.

Era prima dată cînd aveam o dovadă sigură că ea are un prieten. Pînă atunci, deși în mod rațional știusem asta tot timpul, sperasem totuși ca ea să fi exagerat, să fi vrut să mă facă gelos. Abia acum mă vedeam marginalizat în lumea ei, insignifiant, și nu am putut să nu-mi arăt revolta, umilînța și durerea. M-am străduit s-o jignesc cît mai tare, s-o fac în toate felurile, pînă ne-am ridicat amîndoi fără nici un cuvînt și am plecat în direcții diferite. Am izbucnit în plîns în stația de troleibuz de la biserică, fără să-mi pese de cei care se uitau la mine. Am plîns pe tăcute în troleibuz, cu lacrimile curgîndu-mi din ochi direct pe canadiană, iar acasă, în fața mamei, am făcut o adevărată criză isterică. M-am aruncat pe jos în hol și-am plîns ca un copil, cu gesturi de furie disperată, cu mocheta adunată în jurul meu. Mama a încercat să mă potolească, blestemînd-o

pe „ticăloasa de Gina, care i-a adus băiatul în halul ăsta...” Abia după vreo jumătate de oră am fost în stare să stau liniștit pe scaun, dar nu puteam mânca nimic. Mi se părea că va trebui să mă distrug, că nu mai trebuia să exist. Abia mai puteam să respir. După vreo oră, ea mi-a dat telefon. Și-a cerut iertare, ceea ce m-a făcut să mă simt brusc mai bine. Dar de data asta fără să mai sper nimic, dimpotrivă, știind că era absolut necesar s-o uit, că ori o uitam, ori nu supraviețuiam. Cred că în acea noapte am visat din nou parcul infinit, cu alei aburoase, crepusculare, intersectându-se pînă la orizont, cu monumentul uriaș, mai mare decît orice pe lumea asta, de cărămidă ancestrală. Am urcat din nou în cupolă pe scara spiralată, cu trepte ciobite, și-am pășit iar pe dalele de marmură, înfîm sub cupola plină de ecouri și umbre. Mă simțeam nesfîrșit de singur, în creșterea aceea monstruoasă, de aluat, a corpului, și vedeam tot mai aproape fereastra circulară, ca un soare purpuriu, din vîrfurile cupolei. Am crescut, chircit, pînă am simțit cu coatele, cu șoldurile, cu creștetul, pereții moi și elastici ai bolții. Și brusc, într-o încordare și-un țipăt ca de sfîșiere, am străpuns cu capul fereastra bolții și m-am trezit deodată afară; înaintam pe o crustă de gheață în care se reflectau stelele, pe suprafața unei oglinzi infinite, pe muchea de sticlă a lumii. Gerul vîjiia pe lîngă mine și se învîrtea apoi înspre stele, pînă prinseră și ele pojghițe și ace de gheață. Dar singurătatea era mai pătrunzătoare ca frigul. Din cețurile ei se desprinsese o siluetă care veni către mine, călcînd pe luciul oglinzii cu tălpile goale. Era o femeie, dar imaginea ei în oglinda de dedesubt era a unui bărbat. Se apropie de mine și-mi luă fața în palme. Mă privi adînc în ochi, de parcă viața ei ar fi depins de ceea ce trebuia să-mi spună, încercam și eu s-o ajut, s-o înțeleg, îmi goleam creierul pentru ca ea să poată intra acolo. Știam că nu e nimic de sperat, că ea este o femeie și că de aceea n-am s-o pot înțelege niciodată.

S-a făcut vreme urîță. Azi-noapte n-am putut dormi de fulgere și trăsnete. Și nici măcar nu avem draperii la geamuri. Cînd se umplea toată camera de albastrul acela electric, pîlpîitor, și cînd urma trosnetul ăla care parcă îți dezghioaca oasele, toate fetele începeau să zbiere atît de rău, că pînă la urmă a venit sora de gardă și a stat cu noi, spunîndu-ne povești și cîntîndu-ne ca în *Sunetul muzicii*. Mira și Altamira se strîngeau în brațe și se uitau speriate împrejur, obraz lîngă obraz, ca niște pui de maimuță, iar Lavița, în patul ei multicolor, cu cerceaful în cap, urla ca o hienă. Pe cearceaf desenase pînă și un timbru de vreo jumătate de metru lungime, cu zimțișori în regulă, și care înfățișa biserica de lemn din Muzeul Satului. Normal că Elisabeta, a cărei stare cred că se înrăutățește din ce în ce mai mult, a găsit cu cale să cadă iar și să facă spume la gură tresăltînd ca o apucată, așa încît sora a aprins lumina, i-a pus o pernă sub cap și i-a apăsat mîna peste gură și nas, țînînd-o strîns vreo treizeci de secunde, pînă convulsiile s-au mai rărit. Iar azi, dimineața, cînd a intrat sora cu căruciorul cu medicamente, Elisabeta, cu ochii goi, a înghițit tranchilizantele și s-a proptit din nou între perne. Nu i-au dat micul dejun, ceea ce ne-a trezit suspiciunea, și cînd a intrat medicul împreună cu alte două surori, una dintre ele ducînd o cutie de metal nichelată, am înțeles că se pregăteau să-i facă Elisabetei acel lucru îngrozitor, pe care-l știam numai din povestite, care se numește puncție lombară. Nimic nu le speria pe fete mai tare decît cuvintele astea. Paula și Maia,

o femeie la cincizeci de ani, cu enurezis și automatism ambulatoriu nocturn, povesteau, fiind cele mai vechi în salon, despre o bolnavă căreia îi înțepaseră sub ochii lor măduva spinării și îi paralizase partea de jos a corpului. Dacă îți mai suflau și aer în creier, pentru encefalogramă, rămîneau cu niște dureri de cap, ziceau ele, de-ți părea rău că-l ai pe umeri, pînă se resorbea tot aerul. Ne uitam de aceea cu groază și fascinație la martiriul Elisabetei, care, dopată, nu părea să înțeleagă ce se întîmplă. O soră i-a scos pijamaua, lăsînd-o cu sîinii goi, în capul oaselor, pe patul de țeava albă, iar apoi, presîndu-i bărbia în piept, i-a arcuit spinarea, țînînd-o bine de umeri și de ceafă. Vertebrele, ca niște noduri de piele lucioasă, și coastele alungite ieșiră în evidență pe sub pielea gălbuie, ceea ce te făcea să te gîndești la un spate masculin, cumva dizgrațios. Mai jos de jumătatea spinării era locul vizat, pe care medicul îl pipăi cu o mișcare rapidă, iar sora îl umezi cu o bucată de vată muiată, cred, în iod. Apoi, din cutia sterilizată, de sub un petic de tifon, scoase o seringă lungă și îngustă, cu pistonul împins la maximum în interior, la care atașă un ac lung și gros ca o croșetă, cu vîrfurile retezate oblic. Mi s-a părut straniu să nu văd nici o urmă de sadism pe fețele lor, ei, care se pregăteau să chinuie, care-o făceau cu o răceală inumană, în toate picturile cu martiri și mucenici, cu trupurile împănate cu săgeți trase din apropiere, cu sîini rețezați și așezați pe tipsii de aur, cu capete duse la subțioară de trupul decapitat, cu mațe trase afară din burtă și înfășurate pe mosorul uriaș, cu fecioare tăiate în două, din creștet pînă la brîu, cu ferăstrăul, călăii sînt hidoși, emaciați, rînjind și juisînd la vederea suferinței. Au bube, lepră, astigmatism, unghii căzute: se știe foarte bine cine de ce parte este. Dar acum - iat-o pe Elisabeta, urită, epileptică, nespălată, în mîinile ființelor gingașe și docte, în halate albe, mînuind totuși instrumentele diavolului, în măsura în care provoacă panică și durere. N-am crezut niciodată că dentiștii, chirurgii și alții de soiul ăsta te torturează pentru binele tău: e rău tot ce e durere, fizică sau morală, rău și umilitor. Sora mai planturoasă, cu niște umbre verzui pe sub halat, după care puteai bănuși furoul, apucă seringă, îi îndreptă acul spre acel spațiu dintre vertebre, care lucea de iod de parcă ar fi fost scuipat, și înfipse opintindu-se acul în piele. Se opri o clipă, apoi îl împinse din nou, pînă se auzi un mic trosnet. Elisabeta gemu într-un fel ciudat, aproape senzual, și apoi începu să suspine.

Sora detașă repede acul de seringă, tocmai cînd din capătul umflat al acestuia începu să țîșnească, în stropi aurii, lichidul cefalorahidian, pe care îl colectară într-o eprubetă scînteietor de curată. Fata gîfîia și gemea din ce în ce mai tare, pînă cînd, la scoaterea, tot cu efort, a acului, țipă răgușit. O mai ținură arcuită cîteva minute, cu un tampon de vată udă apăsată pe locul înțepăturii, apoi o întinseră încet pe spate, trîgînd pijamaua pe ea. Nu trebuia să miște capul cel puțin douăzeci și patru de ore. Cele mai multe dintre bolnave nici nu se uitaseră, Lavița plînsese să se omoare cu fața în cearceafuri, Paula stătuse calmă cu fața la perete. Doar eu și cucoana aceea cu pareză facială priviserăm totul, eu răsucindu-mi pe deget, cu destulă nervozitate, buclele, ea cu o expresie de arlechin, zîmbind cu o jumătate de față și plîngînd cu cealaltă, clipind dintr-un singur ochi. Cu asta m-am distrat toată noaptea și dimineța...

Doctorul a trecut adineauri pe la patul meu și m-a întrebat dacă am terminat de scris. Of, Doamne, încă nu. Ce cuprind paginile astea pe care le-am înșirat pe

noptieră și pe cearceaf? Sînt ele opera mea, sau Opera ei? Mai pot discerne ce e al ei de ce e al meu? Iarăși mi-e frică. Pierdut în peisajul creierului ei, călcînd pe terenuri nesigure, prin zone roze și sidefii, afundîndu-mă în văile circumvoluțiunilor ei, în rîpele vestibulare. Afundat pe cărări înguste în pădurea obscură a paleoencefalului ei, oglindindu-mă în apele epifizei (dar văzînd pe cine?), trecînd pe deasupra bolgiilor cu amintiri care urlă în smoală topită, sucindu-mă sub ploi cu fulgi de foc, suind purificat în mezencefalul plin de reptile și de păsări cu dinți, pierdut acolo, printre ferigile arborescente. Și sus, explorînd cele șase straturi extaziate ale ncocortexului, pictate cu chipul Ginei deformat ca un fetus peste emisfere: frunte turtită, gură cu buze groase și limbă enormă, trup minuscul, dar mîini cu degete cît tot corpul, rășchirate grotesc. Și pretutindeni conclavul viermilor, insectelor, reptilelor, mamiferelor, adunările de gală ale ramapitecilor, australopitecilor, pitecantropilor, apoi oamenii de Cro-Magnon, romanii, celții, dacii, slavii, tătarii, străbunicii, bunicii (Maricu și Tanicu), părinții, rudele, prietenii, eu însumi întîlnindu-mă cu mine însumi acolo, în creierul ei, și nici un Virgiliu și nici o Beatrice și nici o mîntuire și nici o urcare spre stele. Rătăcesc prin labirintul minții ei, trag de pîrghiile prin care se rotesc ochii ei, apăs pedalele prin care se mișcă genunchii ei.

Îmi privesc degetele micuțe și noi, cu unghiile deja cojite. Cu ele am ținut pixul. Deci - cine a scris?

Nu mai am mult. În cîteva zile termin. Și apoi voi lăsa teancul ăsta de pagini pe masă, căci n-am mai multă pudoare decît Lavița. Poate să citească oricine, poate să-și închipuie oricine orice. Poate să se găsească orice motivație, orice interpretare acestei acoperitoare de oglindă, acestui text, acestei texturi, acestei textile. Acestei cîrpe reușite numai dacă prin ea nu se vede nimic. Nu vreau s-o Țes la infinit, nici să destram noaptea ce lucrez ziua, dimpotrivă, mă apuc chiar acum să duc lucrurile mai departe, să intru în vizuina dragonului, sau gînganiei lui Kafka, sau îngerului cumplit al lui Rilke (sigur că el, într-un fel sau altul, mă va avea). Dar să scriu, în fine, că după despărțirea de Gina, după scena aceea urîță din Grădina Icoanei, n-am mai vorbit cel puțin trei săptămîni, sau poate chiar o lună întreagă. A fost pentru mine o perioadă neagră, din care nici acum nu știu cum am ieșit. Nu mai puteam să citesc, să învăț, tocmai atunci, cînd examenul de bacalaureat și mai ales cel de facultate se apropiau, îmi pierdusem firea, nu mai știam ce să fac ca să supraviețuiesc. Nu mai suportam nici să mă plimb singur pe străzile orașului, cum făceam altădată ca remediu pentru singurătate, nici să joc ping-pong sau să vîd filme.

Cîțiva colegi mai apropiați (căci de prietenie nu putea fi vorba) au simțit nevoia mea de ajutor și s-au străduit să mă scoată din erotopatia astă. Ea se opaciza față de mine văzînd cu ochii, ca și cînd ar fi prins o crustă sidefie, indescifrabilă. Nu-mi mai dădea nici o atenție la școală. După primele săptămîni din trimestrul al treilea m-am mutat iarăși din banca ei, fără ca ea să reacționeze în vreun fel. Era foarte schimbată, ca și cînd s-ar fi maturizat cu cîțiva ani. Căpătase în ținută un soi de mîndrie și sfidare. Arăta acum că nu mai șovăie, că, în fine, știe ce vrea, e matură și puternică. Nu se mai alinta în timp ce vorbea cu colegile, ci, în tot ce spunea, avea o anume suficiență enunțiativă, semn al

experienței, după părerea ei. Era femeie, nu mai avea timp să-și pună întrebări, să mediteze, ea știa. Din cauza acestui „stil înalt” pe care-l adoptase, probabil că pe mine nici nu mă mai observa, ea făcuse saltul și se afla printre cei puternici, pe cînd eu mai căscam niște fălci spasmodice în apa stătută a adolescenței. Dacă aș fi avut o putere mai mare de-a suporta, probabil că, după terminarea liceului, nemaivăzînd-o, aș fi reușit s-o uit, deși nu-mi imaginam - și nu-mi imaginez nici acum - cum ar arăta lumea mea fără Gina. Din păcate, n-am fost în stare să stau liniștit și m-am apucat într-o seară să-i scriu. I-am scris șaisprezece pagini și m-am dus să-i pun eu însumi scrisoarea în cutia din holul casei. Nu mai intrasem în holul acela cu trepte de piatră albă de o grămadă de vreme. Traseul nostru, strada Venerei, unde atelierelor leproase începuseră să fie demolate, Moșilor, unde de asemenea se lucra ceva, apoi Eminescu, Toamnei, Viitor, pe unde o conduceam spre casă în iarnă și pe unde mă întorceam apoi cu mîmile în buzunare, mi se părea o zonă vie, psihică, diferită de străzile anonime ale plasei de păianjen bucureștene. Căci acolo pîndise însuși păianjenul, și firele mai păstrau vibrația membrelor păroase și căldura burții palide, sferice. Știu că am făcut o prostie scriindu-i, dar a fost un gest pornit dintr-o logică subliminală, afectivă, cu atît mai puternică. Am făcut ceea ce se impunea să fac în acea situație. Nu era o scrisoare lacrimogenă, tonul era trist dar uscat, reținut, uneori ușor cinic. Nu mai țin minte nici un rînd din ea, dar știu că în linii mari îi arătăm cît de rău îmi părea că nu s-a putut să rămînem împreună și cît aș fi vrut să pot pătrunde în creierul ei, în nervii ei, în venele ei, în toate celulele corpului ei, ca să pricep odată cine este ea, ca să pot odată comunica total cu ea. Mi-a dat telefon seara tîrziu, peste două zile, foarte emoționată. Mi-a spus că-mi citise „scrisorica de amor”. „Dacă ai fi știut cum să mă iei, dacă ai fi știut să mă joci puțin... Eu am ținut foarte mult la tine, dar nu aveam ce face, tu nu pricepeai nimic... Dar acum aș face orice pentru tine, cere-mi ORICE...”

I-am spus că nu mai vreau să-i cer nimic și că acea scrisoare nu avea nici o legătură cu ea, ci mă privea numai pe mine, nici nu mă interesa s-o citească. Tremuram în timp ce vorbeam la telefon, dar am reușit să fiu rece, căci acum o cunoșteam. Iar a doua zi (pe ce dată a fost nici nu vreau să-mi amintesc, nici nu are sens, căci de-atunci a devenit absurd să mai vorbești despre timp) s-a întîmplat totul. Gîndindu-mă acum, intens, îmi dau seama că de dimineață, de cînd m-a trezit un soare de-a dreptul insuportabil, ceva nu era în regulă. Mama spălase perdelele și draperiile de la geamul triplu, panoramic, al camerei mele, care era străbătută acum în toate direcțiile de razele apoase, luminoase ca o apoteoză, ale răsăritului. Nici n-am putut deschide ochii în primul moment de atîta lumină, am mai întîrziat cîteva minute în văile cu turbă, gaze de mlaștină și roua-cerului ale viselor întortocheate dinspre zori. Am alunecat o vreme pe un tobogan umed, de o mucozitate roșcată, cu mari excrescențe albastru-transparente, am înotat cu mișcări de delfin printr-un lichid gros ca gelatina, care se densifica din loc în loc în desene aurii de degete, omoplați, vertebre, buze, cutii craniene, venele și arterele antebrațului, sistemul limfatic, o structură a rinichiului, totul scînteind orbitor și dizolvîndu-se imediat după închegare. Un pavilion al urechii, un mușchi orbicular, o măsca cu patru rădăcini ascuțite, o față schimonosită urlînd ca în ziua de apoi. Pluteam în acel

lichid fantomatic, prin culoarul alunecos, pînă am ieșit la larg și, în sala plină de gelatină, în centru, am zărit marele soare crepuscular, sucindu-se lent, ca un gălbenuș sîngeriu de ou. M-am azvîrlit cu capul înainte și i-am străbătut membrana, afundîndu-mă într-o imensă, indicibilă strălucire...

La școală, după-amiază, ea a venit din nou la mine. De atîta vreme nu ne mai „conversasem”, cum zicea, încît aproape că nici nu mai făceam legătura între ea, așa cum era în realitate, o fată de optsprezece ani, și felul în care apărea în mitologia mea, femeia imensă, fără contururi precise, neobiectuală, mai curînd un cîmp de forțe care-mi ordona lumea interioară, într-un fel o uitasem, zicînd mereu, fără gînd și fără sunet, *ea*, pe Gina nostimă și rînjită, o fetiță printre alte fetițe dintr-a douăsprezecea. Am discutat fleacuri, în fiecare pauză, iar după ora a doua ne-am mutat din nou în aceeași bancă.

În timpul orei de istorie ne-am apucat să scriem versuri, „un vers tu, unul eu”, cum făceam în vremurile bune, și ne-am amuzat atît de tare, încît era să fim dați afară amîndoi. Era un armistițiu, nu-mi făceam nici o iluzie, încercam doar să verific, precum Kierkegaard, dacă repetiția e posibilă. Iar Regine Olsen a mea părea să mă lase să cred asta, desigur tot de dragul jocului. Pe seară (dar acum era lumină ca în miezul zilei și pe cerul albastru, încremenit, nici un strop de roz nu se răsfrîngea încă în sideful norilor) am condus-o din nou înspre casă, cu inima din ce în ce mai grea, pe străzile liniștite, sonore, ale traseului nostru. Din loc în loc se deschidea cîte-o piațetă pustie, cu un rond de flori sau o bisericuță în mijloc. Cîte o fetiță în rochie albastră izbea de perete o minge vărgată, multicoloră, apoi se oprea și ne privea cum treceam pe lîngă gardurile cu țepușe de fier forjat. Nu sperasem să mai intru vreodată în camera ei, cu cele două rînduri de icoane pe sticlă de jur împrejur, cu pianina aburită, scrinul pictat și draperiile stacojii, lucioase, ale geamului îngust și înalt pînă la tavan. Chiar și-n preajma verii, lîngă soba de teracotă rece, mi se părea că acolo este mereu înăbușitor de cald, că spațiul este elastic și că se strînge în jurul meu și-al ei. Uneori ne simțeam ca doi gemeni strînși unul în altul într-un uter colorat halucinant, lipsit de deschidere, gemeni cărora orice naștere le este de la început refuzată. De altfel, atît Gina cît și eu sîntem născuți în Gemeni, în iunie, la cîteva zile unul după celălalt. Mă uitasem prin nenumărate horoscoape, vulgare de tot sau cu pretenții științifice, și toate erau de acord într-o privință: nici o legătură de dragoste nu poate dura între doi gemeni, care își sînt suficienți sieși și au nevoie de o zodie foarte puternică, Taur sau Scorpion, care să-i poată smulge acestui narcisism.

În acea zi însă nu mă gîndeam nici pe departe la implicațiile astrologice ale legăturii mele cu Gina. Ea stătea din nou lîngă mine pe sofa, mîncîndu-și cu lingurița minusculă de argint dulceața de nuci verzi de pe farfurioară și îndemnîndu-mă, ca altădată, să beau din paharul de cristal vinul ușor, în care se simțea aroma de scorțișoară. Repetiția era posibilă: Gina era din nou fetița alintată pe care o știam, cu ochi galbeni și ten lucios, cu buze pe care nu citeai decît o veselie castă. Am stat de vorbă pînă s-a întunecat, eu înfășurîndu-mi părul ei pe deget, ea povestind și rîzînd, jucîndu-se cu degetele de la rîna mea stîngă. Era ca și cum toate prezențele mele în camera aceea, încă din toamnă și pînă acum, s-ar fi depus una peste alta ca niște straturi succesive de lac dens și

policrom, așa încît lumea noastră devenea, cel puțin pentru mine, din ce în ce mai reală, pînă la realitatea de dincolo de real a halucinației. Fiecare moment cu ea era *toate* momentele cu ea, fiecare lucru pe care îl priveam se suprapunea peste *toate* amintirile mele despre acel lucru, pînă cînd nu mai puteam identifica obiectele reale printre zecile de suprapuneri. Vocea ei se suprapunea peste vocea ei de data trecută, și aceasta peste cea de data trecută, și aceasta peste cea de data trecută. Ajungeam să nu mai știu dacă e toamnă sau primăvară, dacă am venit a doua sau a douăzecea oară în camera ei. Nu mai știam a cîta oară am lăsat-o pe spate pe sofa cu pernuțe fantezi, a cîta oară i-am mîngîiat sîinii și mi-am trecut mîna peste spatelul ei cu omoplații abia discernabili sub pielea caldă, uscată și alunecoasă, sub care simțeam un strat elastic de grăsime, a cîta oară am tras de tricoul ei și i-am împins înspre mijloc, boțindu-i-o în cute suprapuse, fusta ecosez. Cînd mi-am împins degetele mîinii drepte sub dunga de sus a chiloțelilor ei, afundîndu-mi-le în părul aspru și cîrlionțat... Dar ea se ridică în capul oaselor, îmi luă obrazii în palme și-mi spuse, cu acea expresie contractată, imperioasă, că vrea să facă totul pentru mine. „De data asta vreau, înțelegi? Dar nu aici. Hai cu mine să-ți arăt ceva.” Ne-am ridicat, îmbrățișați, și Gina mi-a arătat o ușă stacojie, cu clanță de fier forjat, aflată între dulapul de haine și pianină, ușă pe care nu-mi amintesc s-o fi remarcat pînă atunci. Gina a deschis-o și-am pătruns amîndoi într-un coridor îngust, cu pereții de piatră umedă, neregulați, ca ai unei grote. După ce a închis ușa nu s-a făcut întuneric total, deși nu exista nici o sursă de lumină. Distingeam bine contururile și culorile, iar silueta Ginei, cel puțin, cum mergea la doi pași înaintea mea, o vedeam ca la lumina de zi. Fiecare fir de păr al ei răsplinea un luciuri auriu. Ea își întinsese o mîna spre spate, ca eu s-o pot apuca de degetul arătător, și înaintam astfel în spațiul strîmt. Nu m-am întrebat nici un moment unde duce culoarul, mă lăsam purtat de o ciudată fascinație. Din cînd în cînd coboram cîteva trepte tăiate grosolan în aceeași stîncă umedă. Frigul de pivniță începea să se simtă ca un curent care ne înfoia părul și ne făcea pielea de găină pe brațe. Pe jos, terenul începea să devină cleios și, prin băltoace, se vedeau tot felul de resturi aruncate: păhărele de plastic în care fusese înghețată, cutii sparte de chibrituri, hîrtii cerate cu coji de parizer, bucăți de vată murdară. La o cotitură a culoarului am zărit două biluțe roșii, legate cu elastic, din cele cu care își prind fetițele părul. Cu cît culoarul devenea mai întortocheat, cu pereții de pe care acum se scurgea apa în șuvoaie groase, irigînd florile palide de licheni și mușchiul pîrlit din care, la trecerea noastră, fugeau un fel de căpușe, cu atît aceste reziduuri se înmulțeau: fire de lînă colorată, fotografii rupte în bucăți, bilete de tramvai, brațe de păpuși de cîrpă, metri întregi, jilavi, de hîrtie igienică. Un cub, pe o față a căruia se vedea o coadă de curcan, iar pe alta un uger de vacă. Corzi de chitară, ruginite și destrămate. Gina se întorcea din cînd în cînd spre mine, cu un zîmbet senzual și fățarnic. Aerul se densifica, iar prin bălțile care ne ajungeau acum pînă deasupra gleznelor înotau prorei orbi cu pielea transparentă și minuțe de om. Deasupra noastră auzeam clar zgomotul circulației, tramvaielor huruind și apoi îndepărtîndu-se, mașini ambalînd motoarele. Fundațiile Bucureștiului își prelungeau din loc în loc pînă în culoarul nostru cîte un cofraj de beton din care ieșeau fire îndoite. Uneori culoarul se bifurca, și pînă și Gina se oprea încurcată,

întorcînd înspre mine ochii nedumeriți. Apoi zîmbea triumfător, arătîndu-mi, la cîțiva metri mai încolo, pe unul dintre coridoarele îngemănate, vreun cocoloș de gumă roză de mestecat sau o jumătate de pateu cu brînză, acoperit de puful mucegaiului. O luam pe acolo, afundîndu-ne tot mai departe pe sub orașul ce plutea ca un nor peste capetele noastre. După ce merseserăm o vreme prin apa pînă la genunchi, plină de larve care ni se agățau de picioare, urcarăm cîteva trepte și drumul deveni mai drept și mai uscat. Ținînd-o pe Gina de deget, așa cum, în copilărie, o ținusem pe Marcela de fustiță, cînd ne jucam de-a trenul, am străbătut ultima porțiune a culoarului care urca în pantă lină, la capătul căreia se vedea o ușa stacojie, mai mare decît aceea din camera Ginei.

Înainte să o deschidă, Gina se opri și se propti cu spatele de lemnul umed. Am îmbrățișat-o și am intrat astfel, aproape prăbușindu-ne, în sala plină de întuneric spre care dădea ușa. În beznă luceau stins, verzui, mari suprafețe de sticlă, în spatele căroră întunericul parcă se coagula în forme indistincte. Gina închise ușa și pipăi peretele din dreapta, unde se afla un panou electric. Ridică o mică manetă în formă de furcă și începu să se facă din ce în ce mai multă lumină, deși nu se zărea nici aici vreo sursă. Pur și simplu, încetul cu încetul, tot ce puteam vedea căpăta de la sine formă și culoare, din ce în ce mai vii și mai precise, de parcă fiecare punct al spațiului ar fi fost propria sa sursă de lumină. Curînd, tot șirul acela de săli, de-a lungul căroră se înșirau vitrinele pline, deveni vizibil ca sub niște neoane puternice. Cunoșteam locul atît de bine! Cînd eram copil și chiar mai tîrziu venisem aici de zeci de ori, acesta mi se părea locul cel mai fascinant, centrul enigmatic al lumii. Ce-i drept, în sălile de la subsol nu zăboveam prea mult timp, grăbit să le străbat ca să ajung sus, la animale și păsări, la scheletele uriașe și la peștera plină de lilieci. Cadavrele palide din borcanele de spirt, ființele împăiate, cu ochi de sticlă, cu unele cusături vizibile, toată această necropolă, a muzeului Antipa mi se părea un ghemotoc de vis în miezul banal al cosmosului. Părea, în acele momente, foarte normal ca odaia Ginei să comunice cu muzeul Antipa.

De fapt, încîntarea produsă de surpriză a fost atît de mare, încît, deși am continuat s-o țin pe Gina de deget și să-i zîmbesc, aproape că uitasem de ea. Eram singuri în tot muzeul, puteam să-l vedem cum nu-l văzuse nimeni niciodată! Ea mă trăgea după ea cam nerăbdătoare, dar, tot timpul cît am rătăcit prin muzeu, nu m-am putut opri să nu privesc cu aviditate exponatele. Căci în prima sală, licărind în toate culorile posibile, pe rafturile vitrinelor negre sau pe măsuțele acoperite cu sticlă, se aflau bucăți de materie solidă, bulgări și plăci minerale. Am văzut silvanitul, cinabrul roșcat, blenda cu galena și blenda cu mică, în bolovani concavi, bismutul, sulful galben, ca niște bucăți de zahăr cubic peste care ar fi urinat cineva, gneisul striat, gresia. Zone speciale erau rezervate pietrelor semiprețioase, cu luciu mat sau limpezi ca apa: aventurinul verde translucid, cum erau înfățișate pe harta lui Piri Reis mările Chinei, agatul cu o mie de culori, de la cafeniu sticlos la roșu sticlos și de la albastru sticlos la portocaliu sticlos, calcedonia azurie, cuarțul ochi-de-tigru, pe care cine îl vede moare în același an, piatra de Mokka, de o culoare necunoscută, fără nume, sardonixul, heliotropul zis și matostat, malachitul de culoarea otravei, serpentinul și prasopalul stînd sumbri unul lîngă altul, emanînd singurătate. De

o mie de ori mai mari, formate (pentru cine?) în mari bule subpământene, zăceau pe sticla groasă geodele de cuarț și aricii violeți ai geodelor de ametist. Pietrele prețioase, lustruite, cumiți, falsificate, păreau niște indivizi anodini, civilizați, alături de aceste divinități ale unui *mundus subterraneus* dezvăluit de știința lui Athanasus Kircher. Opalul, safirul, turcoaza, berilul și turmalina încercau să rivalizeze cu marile diamante imitate din sticlă ieftină: Marele Mogul, Koh-i-noor-ul mare și cel mic, fascinanta „piatră a lunii” numită și diamantul Stewart, imensul Cullinan, mai mare ca o minge de tenis, Piatra Sudului. Vedeam fața Ginei reflectată în toate vitrinele. Se prinsese și ea în joc și ne străduiam să găsim lucruri cât mai ciudate. O luasem de mijloc și îi prindeam uneori ușurel cu buzele lobul urechii, dar ea mă trăgea mai departe printr-un paradis taxinomic. Am străbătut repede culoare întunecate în care se deschideau ferestrele dioramelor mici, înfățișând, prin mulaje vopsite grosolan, viața în cambrian, silurian, devonian (doar niște forme subacvatice, greu de identificat, un soi de moluște cu cochilia conică, nerăsucită, și cu tentacule la bot, apoi un soi de știuleți de porumb de un galben nenatural, prinși de fundul oceanului cu pedunculi subțiri), carbonifer, permian, triasic, jurasic, cretacicul cu reptilele lui caraghioase (Gina se strimba de rîs privind „marele” *Tiranosaurus rex*, de vreo cincisprezece centimetri înălțime), miocen, pliocen, cuaternar (mamuți înzăpeziți în peisaje apocaliptice, față de care Antarctica e un joc de copii); în culoarul cu fosile Gina n-a fost cuminte: a deșurubat o piuliță cu care era prins genunchiul cerbului uriaș, al cărui schelet era dominat de niște coarne galbene, mucede, ca de ipsos, s-a cățărat pe cupola pietrificată a mamiferului cu carapace și-a încercat să deschidă geamul în spatele căruia, ca un fel de struț scheletic, se afla diornisul. Lîngă ghearele lui, în nisip, se rotunjeau două ouă fosilizate. Geamul vitrinei glisa într-o parte și Gina ridică în brațe, abia putînd să-l țină, un ou cât o minge de rugby. M-am repezit să i-l iau și să-l pun la loc, dar cum ea se întorsese cu spatele și chițcăia ca un șoarece, i-am tras rîna și oul a căzut pe dalele de ciment cu un sunet înăbușit, de pietroi. Oul se crăpă și, pe cînd îl rostogoleam la loc pe nisip, am văzut cum din crăpătură se scurgea un fir subțire de sînge întunecat. Am tras geamul și am fugit de acolo. Ne-am mai venit în fire holbîndu-ne și chicotind la dioramele cu oamenii primitivi, negri, chirciți și goi în jurul vreunui foc de vreascuri. Deși erau goi, atributele virile ale oamenilor de Neanderthal sau de Cro-Mangon lipseau aproape cu desăvîrșire, în schimb femeile se puteau lăuda cu niște săculeți mamari de toată frumusețea pe pieptul costeliv. Nu era greu de înțeles matriarhatul. Subsolul se termina cu peștera artificială, migălită în ceară, cu lilieci mumificați atîrnînd de pereți. La cotitură ne-am oprit și ne-am sărutat; în lacul limpede, plin de reverberații, apa picura dintr-o stalactită cu țeava de metal în interior. Am urcat scările spre parter. Tot holul era plin de lumină. Prin geamurile înguste ale intrării se vedea, în noapte, scînteia albastră a vreunui troleibuz, îmi trecu prin cap că lumina din muzeu trebuie să se vadă afară prin toate ferestrele, dar Gina mă trase mai departe, ca și cînd ar fi avut un traseu și un orar de la care nu trebuia să se abată.

Intram în marea nebunie a nevertebratelor. Saloane întregi de vitrine cu monștri. Diavoli și îngeri de carne palidă, conservați în borcane cu spirit. „Greața sau moartea e cea care vine?” Gina se înfiora. De fapt, primele vitrine conservau

exemplare mai curînd grațioase: spongieri ca niște horbote albe, tubulare, sau ca frunzele agitate ale unei alge, sau ca un pahar, mai curînd un potir, un Graal de buret cu piciorul de jumătate de metru. Celenteratele etalau meduze în borcane turtite, ființe halucinante, văluri verzi peste văluri roz peste văluri albastre, și corali: mărgeanul în pomișori strîmbi, de piatră lucioasă ca plasticul, gorgonia ca o creangă lăliie plină de sînge și de încă ceva azuriu, madrepori albi și sferici ca niște bulgări de sare. Cînd am trecut pe lîngă viermi, Gina s-a prefăcut că varsă, deși unii erau deosebit de frumoși: purpurii și de culoarea ambrei, cu nenumărate falduri și ondulații.

Moluștele aveau ca vedetă uriașa caracatiță, palidă și grețoasă în borcanul ei gros cît o conductă de canalizare; alături se afla nautilul cu cochilia sa portocalie striată cu negru, cu mănunchiul său de tentacule pornind chiar din ochi. Și apoi nenumăratele insectare, prin fața căroră am trecut scoțînd tot felul de exclamații, de parcă am fi inspectat fauna stranie de pe altă planetă. Cum erau posibile atîtea forme hidoase ale materiei? Mai întîi termitelile, mișunînd în cuibul lor sferic, de vreun metru grosime, apoi viespile, unele negre și lungi cît un deget, *Vesta craho* cea aurie, cicadele ca niște muscoi urîți și călugărițele care-și mănîncă bărbații. Gina se opri încîntată în fața fluturilor exotici, care îi apăreau atît de des în vise (și eu am visat de mai multe ori, de atunci, fluturi uriași, multicolori), și-mi arată niște exemplare cu aripile mai mari decît o palmă de om, de un azuriu electric sau un galben palid, mătăsos, terminate în coadă de rîndunică sau în capete de cobră: viermi cu aripi somnoroase. Unii erau pufoși ca plușul, alții translucizi ca sticla. Gina deschise un insectar și, scoase, înfipt în acul său, cel mai mare fluture, țîn minte că se numea *Polyphemus*, și și-l prinse în piept. Se întoarse apoi cu fața spre mine ca s-o admir. Pe sînul ei stîng, pe care îl acoperea în întregime, fluturele începuse să bată ușor din aripi și să se împingă cu picioarele în tricoul ei, ca să se desprindă din ac. Gîndacii uriași, de forma semințelor, dar grei de un sfert de kilogram, cu tot felul de coarne și mandibule, nu prea ne-au interesat, în schimb ne-am desprins cu greu de marea vitrină unde, în toată monstruoșitatea lor, zăceau, cu labelle întinse, păianjenii. Ciudat că aceste fețe ale groazei n-au apărut niciodată în tablourile medievale despre ispitierea Sfîntului Anton, despre gurile infernului, sau ca întruchipare a diavolului în centrul iadului. Pe lîngă el, dracul cu coarne și copite e ridicol. Și ce nume aveau, cum se înșirau în borcanele lor: toate sugerau, în înțeleaptă latină, cutremurarea, oroarea. Unii erau groși, cu corpul vînjos și picioare scurte, cu gheare vizibile, alții întindeau cîngi roșii ca muiate în sînge. Unii erau subțiri și uscați, ca tarantulele, cu burți negre sau palide, cu cruci sinistre sau pete purpurii, ca de seringă; alții sferici, cu firele picioarelor de zece ori cît corpul. Printre ei, păianjenul păsărar, cît o broască mare, negru și păros ca un sex grotesc, era însăși groaza. Gina abia dacă-și rnaî putea muta privirile de pe corpul acela cu cheliceri la fel de păroși, împinși în față. Își rășchiră degetele mîinii stîngi și le lipi de sticla rece a vitrinei, suprapunîndu-le peste labelle păianjenului. Pe sticlă rămase conturul de abur al mîinii ei.

Scorpionii erau mai ușor de suportat. Erau identici, de la cei imperiali pînă la cei care ar fi încăput într-o cutie de chibrituri: chihlimbarii, semitransparenți, doar cu o dungă neagră-verzuie străvîzîndu-se prin crusta de opal: drumul

otravei, care străbătea segmentele cozii și ajungea la ghimpele din capăt. Cleștii mari nu provocau oroare, erau cleștii inofensivului rac. Am trecut repede, ca și când oprirea la păianjeni ar fi fost excesivă și ne-am fi aflat în întârziere, pe lângă crustacei (un homar cât un iepure de câmp, crilul roșu într-un borcan), miriapode și scolopendre, am zăbovit puțin să admirăm stelele de mare, ofiuride cu brațe lungi și încolăcite și stele în cinci colțuri, ca de coral, acum cuprinse de paloarea morții.

Mai mult priveam la Gina, răsfrîntă în vitrinele verzui. Era din ce în ce mai stranie, mai transfigurată. Zimbetele ei deveneau mai stereotipe, ca un fel de promisiuni, de insinuări pe care nu le înțelegeam pînă la capăt. Mă remorca mai departe de un deget și, uneori, când zăboveam mai mult, se aduna lângă umărul meu, mă trăgea și mă împingea pînă mă urnea din loc. Cu cîtă plăcere hălăduiam printre peștii cu pielea plesnită, vopsiți artificial, din sala peștilor! Rechinii, narvalul cu dintele de doi metri care crease legenda inorogului, diavolul de mare, rombic, de patru metri pe diagonală, ca un zmeu de piele neagră, neîncăpînd în vitrine, erau așezați deasupra lor. Iar înăuntru, în zeci de cilindri de sticlă, putrezeau în zeamă albăstruie pești palizi, cu ochi bulbucați: peștele-balon, peștele-arici, peștele-lună, rîndunicile de mare cu aripi ca ale păsărilor, roșcate, cu striații portocalii. Salomîzdrele și broaștele, de la brotăcel pînă la rîioasele cu ochi omenești și la marea broască neagră de Titicaca, cîntărind un kilogram, nenumăratele reptile: hatterii, varani, cameleoni (dar cu culorile duse) păreau ieșite din tratatele de demonologie, din *Maleus Maleficarum*. Veninul mustea în aceste ființe de coșmar. Gina fugi repede spre cutiile de sticlă în care, încolăciți pe trunchiuri de copac, așteptau pitonul și anaconda. Intră în cutie și, cu un gest care m-a surprins, își lipi obrazul de trupul gros și solzos al șerpilor uriași. Luă capul triunghiular al anacondei în palme și îl privi concentrată. Chiar și de sticlă fiind, ochii roșii, limpezi, ai reptilei erau fascinanți. De data asta a trebuit s-o trag eu pe Gina mai departe, printre șerpii veninoși și crocodilii turțiți, cu burțile moi, tolăniți pe mari postamente de scîndură. Gavialul avea un bot lung și subțire, ca de rață, cu dinți de ferăstrău. Roșu ca mărgeanul, cu inele late, negre, șarpele surucucu se încolăcea în vitrină alături de cobra cam famelică și viperele cu și fără cornițe. Broaștele țestoase de la ieșirea din sala reptilelor erau, desigur, cele mai „prezentabile” ființe din acel iad. Țestoasa de supă, țestoasa-elefant și careții de mare, în posomoreala lor gerontofilă, ne amuzară un pic, dar Gina se cam bosumflă fiindcă, așezate pe-o dungă, nu puteau fi călărite.

La parter se aflau doar puține mamifere, în sălițele care prelungeau culoarul reptilelor, și mai cu seamă mamiferele primitive: cîinii zburători din Java, cu aripi de piele neagră și lucioasă ca dată cu cremă de ghetete, susținute de oscioare pneumatice și cu gheare la umeri, bineînțeles marsupialele: cangurii tronconici, mai mici decît ai fi crezut, lupul cu pungă și alți australi excentrici. Castorul rînjit, gata să-ți facă triunghiul masonic în palmă dacă i-ai fi strîns laba, furnicarul fără Dali și porcul spinos, mai mult spinos decît porc, se strîmbau în vitrina din stînga, arătîndu-și cusăturile și suturile retușate artificial; în dreapta era neamul cilindric al cîrțițelor, sobolilor, orbeților și aricilor, mîncători de rîme și pupe lăptoase.

Și astfel, prin aceste furci caudine ale strămoșilor cam dubioși, puteai intra în marea sală a mamiferelor adevărate, în cuști de sticlă, grupate în perechi ca în Arca lui Noe și gravitând în jurul enormelor schelete, unul galben-rozaliu, cu colți întorși, ca de morsa, al Dinotheriului, celălalt mai mic, vînăt, al Mastodontului. Lăsînd în urmă o trenă de lupi, vidre, vulpi, leopardzi, irbiși, antilope, porci mistreți, girafe, hipopotami, viezuri, urși albi, foci, lei, bizoni, facoceri, pisici sălbatică, toate cu blănuri vălurite, de culoarea pămîntului sau a zăpezii, sau chele, cu pieile groase de trei degete, toate alergînd încremenite pe labe boante sau gracile, toate cu mutrițe familiare sau fâlcii mizantropice sau expresii de frică și perplexitate, mici cît un ghemotoc sau înalte pînă la tavan, cu pete de camuflaj, cu dungi sau monocrome, toate cu ochi de sticlă, cumva inocenți, o cascadă de nasturi de sticlă, Gina alergă să se așeze dedesubtul Dinotheriului. Tocmai la doi metri deasupra capetelor noastre începeau să se rotunjească coastele gălbui, oasele boante ale coloanei, să atîrne țeasta mare cît amîndouă corpurile noastre la un loc. Între picioarele monstrului, groase ca stîlpii, priveam șurubăria și tijele discrete care-l țineau în picioare. Uriașul cu picioare de lut. Ea nu mi-a zis nimic, a fost un fel de telepatie faptul că ne-am apucat, îndirjiți, de treabă. Mă întreb și acum, printre multe alte lucruri, ce ne cășunase pe biata fantoșă de cinci metri înălțime. Cred că am muncit vreo jumătate de oră, slăbind piulițe, scoțînd șuruburi și rîngi, pînă ce bătrînul schelet s-a prăbușit în genunchi. Nu vroiam nimic mai mult. Triumfători, ca niște cornaci indieni, ne-am cățărat de-a lungul coloanei vertebrale pînă pe țeasta lui și ne-am așezat acolo, pe osul tare și neted, privind cu dispreț mortăciunile împăiate din jur. Dinspre ele mi s-a părut o clipă că venea un vuiet de revoltă, ca și cînd toate blănurile sutelor de specii s-ar fi zbîrlit deodată. Aici nu mai era nimic de făcut. Trecînd pe lîngă diorama din perete, cu elefantul de mare și o focă, în peisaj arctic, am suit la etaj pe scara străjuită de tot felul de coarne și țeste. Aici, în galeria pătrată din jurul sălii Dinotheriului, aerul era plin de păsări. Toate întorceau ochii rotunzi după marele fluture catifelat din pieptul Ginei, care încă mai filfia din aripile moi. Dar altfel rămîneau nemișcate, fiecare pe bucățica sa de lemn. *Sînt mani tucani ji lari ilari* îmi venea în minte, privind toate acele ciori vopsite, cu patele ieșind prin cîte-o crăpătură, cu ciocurile șui, butucănoase ca ale tucanilor și ale păsărilor-rinocer, în formă de ac, ca ale păsărilor colibri, unele cît bondarii. Penajele erau și ele răsuflete, decolorate: ce fusese odată albastru de Prusia și verde ca smaraldul în cozile păunilor, ruginiu-vulpe în ale fazanilor, ce fusese curcubeu în penajul papagalilor și al păsării-paradisului devenise acum același maroniu pe cenușiu sau fusese atît de strident retușat încît ți se părea că privești acele poze de nuntă colorate cu creionul sau obrajii înșelător îmbujorați ai ofticoșilor. Hotărît, nu ne plăceau, așa că am intrat pe filiera glorioasă a antropogenezei, reprezentată de cîteva săli înguste cu vitrine și diorame reprezentînd maimuțe, de la prichindeii macaci și cercopiteci, umblînd cu cozile îmbîrligate după portocale, fețe omenești pe corpuri de pisică, pînă la babuinii, mandrilii, urlătoarele, maimuțele cu fundul roșu (vizibil chituit și vopsit ulterior), pavianii, semînții pigmee, cu nasuri prelungi ca niște tîrțițe. Gina, firește, se amuza la culme, la un moment dat desprinsă din brațele mămicii sale un pui de cimpanzeu cu figură comic-amenințătoare și-l legăna ea însăși la piept,

mîngîndu-l pe freză. Trecu mai încolo, unde bătu pe umăr, camaraderește, o mare gorilă, mascul urît ca dracul, cu o față abrutizată, de recidivist. Apoi se așeză în fața lui și-l lovi cu pumnul în piept: „Tarzan.” Apoi se lovi pe ea: „Jane.” Apoi iar: „Tarzan.” „Jane.” „Tarzan.” „Jane.” Eu rîdeam așa cum fac de obicei, fără zgomot, înecîndu-mă. Urangutanul roșu, cu labele lungi ca ale lui Popeye Marinarul, avea însă o față melancolică de clovn alb, amoretat *sans espoir* de-o Colombină sortită altcuiva. Apoi însă ne trecu cheful de rîs.

Intraserăm într-o sală rotundă, care încerca să prezinte procesul ontogenezei, mai întii paralel, la pești, reptile, păsări și mamifere, apoi la om. Pe lamele scufundate în alcool se prezenta evoluția unui embrion de la fazele abia vizibile cu ochiul liber: morulă, blastulă, gastrulă, pînă la diferențierea organelor, în evoluția lor, embrionii treceau prin faze arhaice, le apăreau branhii, caractere reptiliene, formațiuni atavice care mai tîrziu se resorbeau, o adevărată metempsihoză, o Karma, o roată nesfîrșită a existențelor. Pe un perete era un mulaj secționat prezentînd poziția copilului în uterul unei femei gravide. Mi-am amintit de atrocitățile războaielor cu tătarii: pruncii smulși de vii din pîntecul mamelor. Mai încolo, pe tot peretele, erau înșirate pe o poliță zeci de borcane în care pluteau fetuși cu malformații: macrocefali sau acefali, prunci cu un singur ochi central, cu o singură nară deasupra buzelor, cu trei picioare dintre care unul fără labă, cu palmele minuscule ieșind direct din umeri, fără brațe, ca niște aripioare. Ce ciudați erau, zbîrciți și galbeni-pal, galbeni-moluscă, pieile prea lungi atîrnînd pe ei! Ce priviri lenevoase aveau în ochii cu pleoapele jupuite! Păreau înțelepți și oarecum satisfăcuți de faptul că nu apucaseră să trăiască. Ceva între broaște și genii, cu neputință de privit în carnalitatea lor cinică. Și ei ne fixau parcă, ne petreceau cu privirea, fluturîndu-și în lichidul grețos cordoanele ombilicale. Gina îi privea nu cu oroare, ca mine, ci cu un fel de liniște și resemnare, cum ai privi mobilierul urît din casa în care ai locuit toată viața și pe care nu ți-a trecut prin cap să-l schimbi. Am străbătut acea sală, privind atent fiecare avorton în parte. Așa cum făcuse cu șarpele, Gina își lipi palmele de pereții curbi ai unui borcan și privi adînc în ochi, cu o concentrare dureroasă, unul dintre acei gnomi palizi.

Am intrat apoi, printr-o ușă strîmtă, pe care n-o remarcasem, într-o cămăruță ca de mansardă, un „dulap” ca acela în care locuia Raskolnikov, cu afișe jupuite pe pereți, cu o sofa veche care ocupa mai mult de jumătate din spațiu, cu un mic raft de cărți pe care se aflau hîrtoage vechi dintre, care îmi amintesc *Cartea tibetană a morților*, *Fücele focului* de Nerval, *Netocika Nezvanova* de Dostoievski și un album de William Blake, cu planșele la *Cartea lui Urizen*. Una dintre aceste planșe fusese smulsă din album și prinsă cu pioane pe ușa de lemn: înfățișa o femeie ingenuncheată, văzută din spate, privind într-o fintină. Deasupra ei, uriaș, strălucea un soare negru. Ne-am așezat pe sofa, iar Gina scoase de sub pat o cutie de pantofi plină cu tot felul de lucrșoare: globuri de pom de iarnă, păpuși cu capetele turtite, poze foarte vechi, bilețele și ilustrate, o seringă ruginită, un stetoscop. „Cînd eram foarte, foarte mică, am descoperit drumul care duce aici. Aici aduceam tot ce mă bucura, tot ce-mi plăcea: păpușile mele, cadourile de la rude, aici veneam cu prăjiturile ca să le mănînc în liniște. Cred că n-am scăpat o noapte în care să nu mă plimb prin muzeu, singură

printre animalele mele. Așa-mi închipuiam că se plimba fata moșului din poveștile Penelopei printre acei balauri ridicoli. Le cunosc pe toate, e un farmec care le cuprinde pe toate și pe mine. Dar cel mai mult îmi place în această cămăruță, aici, adînc, adînc, adînc de tot. Aici mă simt eu însămi." În timp ce vorbea, Gina, de mult transfigurată, devenise pur și simplu alta, o vrăjitoare ciudată, o călugăriță cu miinile împreunate extatic. Am luat-o în brațe și am culcat-o pe sofa. Am făcut amîndoi dragoste prima dată în viața noastră. Nu dintr-o pudoare, care nu-și are locul în paginile astea, voi spune prea puțin despre acele gesturi, acele senzații, ci pentru că, de fapt, n-am avut nici un moment conștiința a ceea ce mi se întîmpla. Ea, deși complet goală, deși mai vie ca oricînd, părea a avea un contur infinit, ireal. Era, pe rînd, o gură cu pielea buzelor fadă, un sîn mic, valuri de păr răspîndit pe pernă, o respirație agitată. Cînd am intrat în ea, toate aceste impresii mozaicate s-au topit parcă și-au început să curgă, moi ca plastilina și la fel de colorate și cu același miros aproape, de sămînță de in.

Am avut brusc sentimentul totului. Era o lumină palidă, o tensiune fără limite, o intuiție fără comunicare. Am stat o clipă suspendați și apoi, ca șopîrlele dimineața, ne-am dezmoțit încetul cu încetul, revenind la viața noastră limitată.

M-am trezit transformat, transferat în Gina. Mi-e imposibil să mai amîn descrierea, trăirea momentului ăstuia, indescriptibil și de netrăit. Zăceam pe spate și mă priveam în pupilele ființei difuze aplecate asupra mea: vedeam acolo fața Ginei, ușor deformată de sfericitatea ochiului. Cînd conul conștiinței mele s-a mai extins, mi-am dat seama că acea ființă avea trăsăturile mele și mă privea cu nesfîrșită teroare. Mi-am privit corpul, care era corpul femeii pe care-o iubeam: aveam brațele ei, sîinii ei, părul ei, șoldurile, picioarele ei. Aveam pielea ei și oasele ei, iar pe buze gustul de eter al rujului ei. La o ureche mai aveam un cercel verde-smarald, de-al ei, iar celălalt sclipea în pat, între noi, printre hainele mototolite. Iar ea eram eu, corp lung și uscățiv de bărbat, piept costeliv, șolduri înguste, sexul ca un vierme între pulpele păroase, și mai ales ea avea fața mea, ochii mei, fălcile mele prelungi, mustața mea deasupra buzelor senzuale și suferinde. Eram eu aplecat asupra mea cum nu mă văzusem niciodată, nici măcar în vis, de parcă aș fi ieșit din corpul meu după moarte și m-aș fi contemplat din toate unghiurile. Schimbarea ei în rinocer sau în insectă nu ar fi fost mai cutremurătoare. Ne-am privit mult, cu oroare, fără să ne vorbim sau să ne atragem. Eram prea obosiți și năuciiți ca să mai gîndim. Ne-am îmbrăcat mașinal, încurcînd hainele, schimbîndu-ni-le de cîteva ori. Gesturile ne șovăiau, mișcările se bîlbăiau, mîna rata apucarea. Ne priveam ca niște ființe din lumi diferite, bazate pe cu totul alte chimii, biologii, psihologii.

Deodată, cel din fața mea se aruncă pe pat, cu fața în pernă, și începu să plîngă violent, icnind și sughițînd. Dădea cu pumnii în pernă și se sucea ca posedat în toate părțile. Dar printre accesele sale de plîns, începu să se distingă un alt sunet. Venea de dincolo de ușa de lemn și semăna cu un freamăt, o întretăiere de zgomote slabe: fișuituri, cîriituri, un sîsiit ca de măturici sau de maracase. La auzul său, cel de lîngă mine (îi zic așa pentru că nu puteam crede că „acela" e Gina) tăcu, apoi, cu o expresie de perplexitate, mă înșfacă de mînă și mă tîrî cu o forță nebănuită afară din cămăruță. Călcînd pe podea, am strivit cu

tocul pantofiorului uriașul fluture, care mai bătea încă din aripi zdrențuite.

Zgomotul acela de junglă, înăbușit, se amplifică de la o clipă la alta. Ieșiți în sala fetușilor, i-am văzut cum deschiseseră larg ochii și făceau gesturi bizare în borcanele lor verzui. Unul dintre ei reușise să se cațere pe marginea cilindrului și de acolo se pregătea să sară pe podea, tîrînd după el un cordon ombilical de jumătate de metru. Aș fi paralizat de groază dacă Andrei nu m-ar fi tîrît repede afară. A urmat o goană istovitoare. Sălile se deșteptau. În vitrine începea mișcarea, se căscau boturi și se roteau ochi. Păsările începuseră să cîrîie și să țipe, bătînd din aripi ca să se desprindă de bățul de care erau lipite, ceea ce stîrnea un praf înecăcios, cu miros de vopsele și zegras. Am coborît scările în fugă, urmăriți de țipătul sfîșietor al păunilor, și-am străbătut alergînd sala de la parter. Scheletul Dinotheriului, cu oasele lui cît trunchiurile, făcea eforturi uriașe să se ridice în picioare din nou, ceea ce umplea sala de trepidații; în jur, în toate cuștile de sticlă, animalele, erbivore și carnivore, începuseră să se întindă, ca după un somn lung. Leopardzii își unduiau coada și mîriiau, antilopa gnu bătea din copită, girafa își întinsese înainte gîtul pătat, în diorama cu „Viața în Antarctica”, uriașul elefant de mare, cu colți de trei ori mai mari decît ai morsei, răgea deja, cu grăsimea tremurîndu-i sub pielea lucioasă. Fugeam desperați și auzeam în urma noastră cum plesneau vitrinele. Ne-am repezit la subsol, unde era o viermuială înspăimîntătoare. Aerul era înșesat de fluturi multicolori, lăcuste, cicade, cărăbuși, lilieci, cîini zburători. Un pește zburător evadase din borcanul său și săgeta sala izbindu-se de un perete. Gîndacii uriași, coropișnițele, păianjenii și scorpionii mișunau pe podea, alcătuiind un covor viu de oroare. La fiecare pas striveam cu zecile. Viermii se tîrau la un loc cu cobrele, pitonul începuse să-și desfacă inelele de pe trunchiul lui de copac, iar crotalul clinchetea amenințător din coadă. Toate aceste ființe păreau încă amețite, dar își reveneau văzînd cu ochii. Ca niște inimi leneșe, meduzele pulsau în spirt, iar peștii grei, de poate zece kilograme, se zbătuseră pînă răsturnaseră cilindrii și acum izbeau cu cozile ude dalele podelei, căscînd din fălcile dințate. Gifiind, am ajuns în fine în sala mineralelor, care aruncau umbre colorate pe pereți.

Am găsit maneta de unde aprinseserăm lumina, dar nici urmă de ușă! Și fusese acolo, ușa stacojie care dădea spre coridorul subteran. Am pipăit toți pereții, aproape plîngînd de disperare, dar fără rezultat. Trebuia să ieșim pe poarta muzeului. Dacă era încuiată, eram pierduți. Ne-am întors din drum înfruntînd valurile de insecte, care acum erau vioaie și agresive. Era limpede că nu mai roiau la întîmplare, ci se îndreptau toate împotriva noastră: scorpionii își înfigeau ghimpii cozii în pielea pantofilor noștri, fluturii ne izbeau peste față ca să ne amețească, furnici roșii începuseră să ni se cațere pe picioare. La parter, toate animalele, acum răgînd, mugînd și fornăind și chițcăind și lătrînd, se îndreptau asupra noastră, ca un zid de colți și coarne ascuțite. Eram izgoșiți.

Abia am nimerit poarta muzeului. Ni s-a părut o veșnicie pînă am deschis-o și ne-am strecurat în aerul răcoros al nopții de-afară. Cînd am trîntit-o apoi în urma noastră, am auzit ca un cutremur valul de animale, păsări, reptile, insecte izbindu-se de ușa grea, ferecată. Am coborît treptele de la intrare. Piața Victoriei, luminată slab de cîteva becuri portocalii, era pustie. Doar foarte departe se zărea un milițian mergînd încet, plictisit. Era o noapte frumoasă, cum numai vara pot

fi nopțile. Ne-am luat de mîină și ne-am privit în ochi ultima dată. Nu trebuia să vorbim. Știam că totul este pierdut, că de-acum încolo va trebui să ne descurcăm fiecare cum va putea. Am plecat spre casele unde ne purtau noile picioare, noile trupuri. Nu aveam să știm niciodată ce era de făcut decît făcînd.

Asta-i tot. Nu mai știu nimic despre Gina. Cine mai este, cum mai poate supraviețui. Nu știu și nu vreau să știu. Nu o mai recunosc în acel corp străin pe fata care a fost obsesia și nebunia mea timp de un an de zile, poate ultimul al vieții mele. A încerca să trăiesc mai depane în aceste condiții pare o absurditate. Mi-am apărat conștiința de vederea trupului ei acoperind oglinzile cu textura înșelătoare a pînzei. Dar nu mă pot apăra de sinele ei, care mă agresează pe mult mai perfidele cărări psihice. Monstrul mă are, s-a cățarat pe mine cu labelle lui și mă ține strîns. Mă contopesc cu el clipă de clipă, ca damnații din bolgia hoților. Chiar și gîndurile astea, mă întreb, sînt ale mele sau ale ei? De unde provine edulcorarea multor pagini din confesiunea mea? Stilul cam patetic, care nu-mi stătea în fire? Nu cumva sînt otrăvurile fiarei, sucul prelinș din gingiile ei? Am greșit apucîndu-mă să scriu, să trag această prelată, să joc această psihodramă cu stalul și lojele goale. Pentru cine am scris comedia asta? Ești tu, acum lîngă mine? Poți tu, acum, să mă ajuți? Poți ?

Din păcate, lîngă mine, acum, uitîndu-se languroasă peste umărul meu, e doar Lavița, care așteaptă să i se schimbe cearceafurile. Pînă atunci își scrie mai departe scrisorile de dragoste, cu carioca divers colorată, chiar pe corpul ei, pe care l-a umplut, peste tot unde a ajuns, cu litere și desene naive. Acum își scrie pe piept, cu cerneală verde: *Te rog să-mi seriz tu*, iar alături mîzgălește un cap de fată cu păr maro și ochi albaștri și gură roșie. Iată cum stăm. În orice caz, va trebui să ies de-aici, unde nu fac decît să amîn la nesfîrșit lupta cu fiara. Obsesia mea nu se lasă exorcizată, nu redevin eu scriind și nu vreau, Doamne, nu vreau să rămîn așa. Amîn de aceea orice hotărîre pînă mă voi întoarce, oarecum, în „lume”. Acolo am să văd ce-o să fac și mai ales *cum* să fac. Foile astea, adunate în vraf pe noptieră, sînt un eșec mai mare decît ceea ce povestesc. Chiar în seara asta le voi arde, am decis să nu e mai las medicului și nimănui altcuiva, pentru că dacă ei ar citi n-aș mai scăpa niciodată de-aici, sau poate aș ajunge în limburi mai rele. Voi simula, cu scîrbă, normalitatea, voi fi o Ginuță cuminte, gata să-și fericească bunicuții, revenită la gînduri mai bune după o ieșire isteroidă.

De ce mai scriu și rîndurile astea, dacă tot știu acum că voi distruge totul? De ce mai formez, iată, o literă și încă o literă? Nu cumva ca să-mi mai plătesc o gură de aer și încă una? Nu, trebuie să se termine odată. Gata. Am terminat.

Scoase din țîțini ușa cu oglindă a șifonierului și-o aruncă pe jos. Un trosnet înfundat îi dădu de știre că oglinda se crăpase căzînd cu fața în jos pe podeaua de unde strînsese covorul. Acesta zăcea, făcut sul, de-a latul sofalei, peste pernuțele fantezi de catifea și mătase portocalie. Trase pianina, care avea rotile, pînă în mijlocul camerei și sprijini de ea covorul persan. Muncindu-se groaznic, ridică sofaua în picioare și o propti și pe ea de pianina lucioasă. Se potrivea perfect între suporturile din bronz, pentru lumînări, sudate de capacul pianinei. Se opri să respire și își trase mîinile pline de praf peste tricoul galben care-i acoperea sîinii. Merse la fereastră. Strada Venerei lucea stins, cu pietrele din caldarîm aruncînd scînteii purpurii, sub un amurg greu de toamnă. Salcia, cu o

creangă foarte lungă, ajungând pînă la marchiză, vibra în adierile ușoare de vînt. La întretăierea a două crengi picotea o pisică portocalie vîrstată cu un ruginiu întunecat. Lăsă geamul deschis, dar trase draperiile de damasc stacojiu. În cameră se lăsă o semiumbră roșiatică. O rază de lumină, trecînd printre draperii, lovea colțul lustruit al bibliotecii, acolo unde se afla micul crucifix metalic, care luci brusc cu flacără albă. Începu să scoată cărțile din bibliotecă și să le așeze, după oarecare gîndire, pe podea, împrejurul pianinei și sofalei. Scoase marele Baltrusaitis din cutia sa de carton și citi dedicația: „*Ginei, cu dragoste, ca să-i amintească faptul că, sub rococoul obscen al lumii noastre și cărnii noastre, oasele noastre sînt gotice și spiritul nostru e gotic. Andrei, feb. 197...*” Răsfoi puțin paginile pline de himere. Puse cartea jos, alături de celelalte. Mimă brusc un chitarist dezlănțuit, aplecat pe spate, strîngînd spasmodic cu stînga griful chitarei. *Into the fireeee* țipă stins și începu să rîdă. Așa-zisa bibliotecă nu era decît un singur corp lăcuit, negru, așa că, fără cărți, era ușor de urnit, și el, spre mijlocul încăperii. Dar obosea foarte repede și trebuia să facă pauze lungi după fiecare mobilă deplasată. Noroc că nu mai erau prea multe în odaia aceea, care începuse să pară și mai înaltă, cu candelabrul din plafon înălțîndu-și parcă tot mai sus țurțurii clinchetitori. După ce trase și împinse bibliotecă, apucă fotoliul larg, minunat învelit în satin cu floricele verzi-pal pe fond roz-pal, îl întoarse cu picioarele-n sus și-l propti de sofa, sprijinindu-l cu capătul ușor strîmbat al covorului. Deschise apoi larg ușile *secrtaire-ului*, cele pe care era pictată scena renescentistă deasupra căreia scria cu frumoase caractere latine AMOR OMNIA VINCIT. Le scoase din balamale și le aruncă neglijent pe podea, înăuntru, pe policioarele mirosind a santal, se aflau neumărate sticlute policrome, transparente sau mate, strunjite din cristal scînteietor sau modelate din sticlă moale. Lichide gălbui sau verzui ca veninul își fluturau ușor pînzele în interior. Apucă una dintre ele. Citi caligrafia sofisticată, aurie, de pe medalion: *Soir de Paris*. Se ridică în picioare și, ținînd-o în pumn ca pe o grenadă, o izbi brusc de podea. Parfumul gingaș explodează în sute de cioburi, lăsînd o pată udă, cu stropi prelungiți în toate direcțiile. Mirosul senzual umplu camera. Rînd pe rînd, fiecare sticlută avu aceeași soartă. Le citea denumirile: *Sensation, Fidji, Magie noire*, iar apoi le trîntea cu toată forța pe podea, acoperindu-și ochii cu brațul stîng, ca să nu-i sară cioburi. Ultimele două-trei sticlute de colonie și jumătatea de litru de spirt albastru, medicinal, pe care o găsisese într-o despărțitură, își luă seama și nu le mai sparse, în schimb le desenă conținutul peste mobilele îngrămădite în mijlocul casei, murmurînd: „Toarnă pe covor parfumuri tari, / Adu roze, pe tine să le pun” și rîzînd iarăși cu poftă. Merse la fereastră și închise geamurile, lăsînd draperiile trase, în cameră mirosul devenise mai real decît obiectele, ridica în aer fumuri dense, aproape vizibile. Călca prin băltoace de parfum franțuzesc, zdrobea cu talpa tare a sabotilor cutiuțe de creme și tuburi de fond de ten. O amețală voluptoasă îi impregna corpul deja obosit, îi venea să se culce și să adoarmă ca un Des Esseintes în paradisul său artificial. Dar știa că va avea vreme destulă de somn. Suindu-se pe taburet, începu să desprindă de pe pereți, una cîte una, minunatele icoane pe sticlă, cu lumile lor roșii ca sîngele și aurii și albastre-azur. Sfîntul Gheorghe, pe calul său înaripat, cu față de om, străpungea

cu sulița ridicola reptilă verde, redutabilă doar prin faptul că scotea din bot două-trei limbi firave de foc. Un Isus scheletic își arăta rana din coastă, de unde urca spre înalt o tulpină răsucită de viță-de-vie, plină de ciorchini vineți și cîrcei ca tirbușoanele. Maica Domnului adormea sub un macat purpuriu, vegheată de îngeri cu aripi și nimb de aur. Lazăr, înfășurat în bandaje ca o mumie, se ridica în capul oaselor în cutia verzuie a mormîntului, pe cînd Isus îi arăta un pergament răsucit pe care scria, probabil, „Scoală-te și umblă”. Arhanghelul Gavril, împlătoșat, cu lancea sprijinită de umăr, purta și el un astfel de pergament. Fiecare icoană, desprinsă din perete, lăsa în urmă un dreptunghi palid, pe care se umflau pînze subțiri de păianjen. Lemnul ramelor, putred, era străpuns de mii de găuri de cari. Coborî mai întii primul rînd de icoane, apoi și pe cel de-al doilea, în total cel puțin cincisprezece, șaisprezece. Coborî aproape prăbușindu-se de pe scăunel. Aerul devenea cu neputință de respirat. Rîdea în prostie, cu lacrimi mari țîșnind din ochii iritați de eter. După ce stătu o vreme cu spatele proptit de perete, începu să aranjeze icoanele printre cărți, în jurul mobilelor. Totul începea să arate cum trebuie.

Mai rămînea șifonierul. Clătîndu-se, își îmfundă mîinile pînă la umeri în rafturile lui și începu să scoată brațe întregi de lenjerie de corp, de bluzițe, tricouri, pantaloni ecosez, fuste din cele mai diferite materiale, furouri lucioase și foșnitoare, vestuțe de discotecă, cutii întregi cu dresuri și șosete galbene, vîrgate, stacojii, cîteva perechi de blugi originali, unii nou-nouți, alții deja tociți, rochițe vaporoză de pînză topită, basmale negre cu bănuți aurii. Le așeză, bătîndu-le cu palmele, pe capacul pianinei, pînă cînd acesta, între celelalte mobile mai înalte, începuse să semene cu un culcuș îmbietor, policrom, de o moliciune delicioasă. Apoi, din despărțitura cealaltă a șifonierului, scoase umerașe întregi de rochii de seară, unele vechi, brodate migălos, groase ca brocartul, altele de mătase ușoară, apoi cîteva haine și căciulițe de blană. Era cojocul alb, cu înflorituri negre și roșii, pardesiurile, cel galben-citron și altul crem, o altă blană de vulpe, pe care Gina nu o purta la școală, și trei canadiene lungi și pufoase, cu glugă. Dedesubt își ținea cîteva dintre nenumăratele ei perechi de pantofi, desigur cei mai prețioși: minusculi, de piele lucioasă, unii cu mici aplicații metalice.

Scoase tot și înșiră pînzăria peste edificiul insolit din mijlocul camerei, peste tot unde putea fi agățată. Renunță să mai tîrască și șifonierul, căci nu ar fi fost în stare, mai ales cu această infinită somnolență în oase. Totul era gata. Odaia arăta ca și cum ar fi fost pregătită pentru zugrăvit. Rîdea isteric, în hohote, tîrîndu-se de-a lungul pereților goi și minunîndu-se de ecoul rîsului în camera devastată. Abia se mai ținea pe picioare. Apucă rochia galbenă, cea mai grea și mai încrețită, și și-o trase peste cap. Îi încheie neglijent șnururile de la gît și de la încheieturile mîinilor. Fusta îi venea pînă la glezne, își trecu palmele peste sîni, peste șolduri, își mîngîie privind în gol părul lung, care-i cădea în bucle pe umeri. Se îndreptă spre marea sobă de teracotă și scoase de după ea bidonașul pregătit din vreme. Stropi bine toată acea îngrămădeală de mobile și țoale și apoi, întorcînd capul ca să nu inhaleze vaporii lichidului galben-brun, își turnă și pe rochie. „Asta-i tot”, strigă. „Tot, tot!” Îi venea să verse și chiar vomă într-un colț de odaie. Dar reuși să-și păstreze pentru încă un timp luciditatea. Mototoli un

ziar de pe jos și se urcă, strecurându-se pe sub covorul făcut sul, pe capacul pianinei, culcușindu-se în stratul gros de haine parfumate. Aprinse cu bricheta ghemotocul de ziar și-l aruncă dedesubt, pe podea, între pianină și sofa. Când auzi trosnetul flăcărilor, se întoarse cu fața în jos, cufundându-și obrazii în valurile de pînzeturi amețitoare. Adormi instantaneu.

REM

Cortázar, un Márquez ferfenițit (*Erendira*, ediția cea mare), *Manuscrisul de la Saragosa* în legătură țeapănă de carton stacojiu, vreun metru de „Romanul secolului XX” și mult mai lungi șiruri pastelate de „BPT”-uri și „Univers”-uri, cărți lucioase, alb-negre, din „Biblioteca de artă” (ochesc îndată *înțelepciunea formelor* de Sendrail, *Arta fantastică* de Brion și tot soiul de alte pălăvrăgeli despre gotic, manierism, baroc, rococo și artă modernă - care ar fi toată de sorginte gotică, manieristă, barocă sau rococo). Grele, de consistența și aproape de dimensiunile unor planșete de desen, albumele de artă curbează un raft întreg, unde zac oblic, lăcuite din belșug, mirosind a chimicale. Doar unul este întors puțin încoace. Poți vedea pe coperta lui un fel de rulotă de lemn, cu ușile date în lături, într-un peisaj de clădiri roșietice, cu bolți și creneluri care se pierd în perspective nesfârșite. Cred că e în amurg, dar nu prea târziu. Umbra unei fetițe care se joacă cu cercul se lungește pe macadam. Din celelalte albume vezi doar cotoarele, cu numele albe, clar tăiate, ale pictorilor: Tintoretto, Guardi, Da Vinci, Degas, Harunobu, Pontormo, Mantegna. Pe alte rafturi poezie cît vezi cu ochii: colecția vărgată și pestriță „Cele mai frumoase poezii” (cît i se potrivește cafeniul lui Eliot, verdele țipător poeziei americane, cărămiziul lui Iannis Ritsos! Nici nu ți-i poți inchipui altfel), colecția „Orfeu” în coperti de sugativă, albastre-cenușii (aici să-l amintim pe bunul Dylan Thomas „Și cum eram tînăr pe sub crengile de măr...”), în fine colecția pătrătoasă dar estetică „Poesis”, cu negrul sumbru al lui Wallace Stevens și verdele adînc al lui Rimbaud. Un perete de cărți, pînă în

tavan, pe niște rafturi aproape invizibile. O învălmășeală armonioasă, un kosmos. Ești filozof? Treci în toga ta crem, cu un dreptunghi azuriu pe cotor, unde îți este trecut numele și ce ai scris. Ești eseist? Locul tău e acolo, între Petros Haris și Camus, și trebuie să îmbraci straie cernite. Ești politolog, atomist, biolog cu ceva idei originale, sociolog, antropolog? La „Idei contemporane”. Ai dreptul să-ți alegi culoarea, de la galben ca lămîia pînă la violet ca panseaua. Ești ceva nedefinit, romancier necunoscut sau prea cunoscut, pedagog? Volum separat, cu toate avantajele și dezavantajele. Ești inginer constructor, profesor de rezistența materialelor, cazangiu, matematician? Regretăm. Doamna care locuiește în garsoniera aceasta nu te va cumpăra niciodată.

O garsonieră minusculă, spre marginea Capitalei. Ajungi aici schimbînd mai multe autobuze și încîlcindu-te pe străduțe cenușii. Scara blocului are pereții

vopsiți în verde pal și miroase a gunoi. Cîte un asparagus complet ofilit într-un ghiveci, pe un suport de fier forjat, cîte o poză scorojită, înfățișînd mînăstirea Voroneț, cîte un leandru într-o cutie de lemn de sub care ies gîndaci mititei de bucătărie, cam asta vezi pe coridoare, la capătul șirurilor lungi de uși numerotate, pe care ți le închipui neobișnuit de subțiri. Bloc de garsoniere confort trei. Camera ei este însă îngrijită și frumoasă. Sub rafturile nesfîrșite (acum văd niște tratate mari, greoaie, de oncologie, o carte despre adenopatii, alta cu titlu purpuriu, agresiv: *Leucemia*) se întinde o sofa dubla, acoperită cu o cergă lăptoasă, roșie, care pare extrem de călduroasă. Ar fi și cazul. Căldura trebuie să ajungă greu aici, la periferie. Pe jos, surpriză: gresie! Iar peste ea, două blănițe cenușii de iepure. Pe lîngă sofa abia ai loc să treci. Totuși, în acel spațiu îngust se mai înghesuie și o măsuță, pe care se află un coș cu mere și o scrumieră. Sub măsuță sînt ziare și reviste, mai ales *Luceafărul*, *Orizontul* și, dedesubt, un număr îngălbenit din *România literară*. Lîngă fereastră, în stînga, o nișă cu o chiuvetă și un rudiment de masă de bucătărie. Imediat lîngă ușa de la intrare, baia cu WC și dușul. Pe pereții odăii, frumos zugrăviți, cîteva gobelinuri în culori degrade: un apus de soare, o fetiță cu gîscă și o femeie citind o scrisoare la fereastră (copie, probabil, după Vermeer). Firește, le-a cusut ea însăși cînd era mică.

Camera e deocamdată goală, dar o simt venind. Firul mă leagă de mașinile ei cu numere imposibil de ținut minte (trei sute șazeci și cît? o sută douăzeci și cît?), de străzile ei mărginite de școli și ateliere, vibrează, îmi întind etichete transparente prin cameră. Tremur de poftă, de așteptare. Pîndesc la geam, apoi, cu agilitate, sar la ușă. Mă strecur printre cărți, lăsîndu-mi afară doar cîngile de pe care picură veninul. Fojgăi prin baie și cotrobăiesc prin oalele din chicinetă. E vechea foame, vechea pîndă, care nu se mai termină. Pe un fotoliu, la capătul dinspre ușă al patului, un dosar legat cu șiret. Alături, un minitelevizor, cu ecranul cît o carte poștală și antena lungă, nichelată zace pe-o rînă. Deschid dosarul, să treacă timpul cît mai repede. Este un zodiac xeroxat pe foi groase de hîrtie. Zodiile sînt reprezentate prin viniete șterse, sofisticate; încep să citesc la întîmplare despre domnii născuți în zodia Gemenilor, dar mă plictisesc repede și leg la loc șireturile dosarului. Mă mai uit în jur și privirile îmi cad pe un vraf de discuri, așezat pe o policioară. Scot unul care are pe copertă fotografia mare, color, a unui tînăr ținînd de coarnele răsucite un berbec imens și mișos. Chiar atunci aud pași pe culoar, o cheie se răsucește în broasca yale și intră ea.

Aduce în blana de vulpe mirosul de zăpadă de-afară. Are încă ace de gheață în sprîncene, iar căciulița de lînă tivită și ea cu blană de vulpe e albă de zăpadă. Tropăie la intrare cu cizmele scurte în care și-a vîrît pantalonii tricotați, strînși pe picior, își scoate mănușile, apoi haina de blană, scurtă pînă la șolduri, și rămîne într-un pulovăr de aceeași culoare cu pantalonii: un cafeniu închis, își smulge și basmaua colorată de la gît, cu desene turcești, foarte fine, și-și scoate cizmele cu fermoar. Mă uit mai bine, ca să v-o pot descrie. Pare să aibă vreo treizeci și cinci de ani. Nu are o față frumoasă, ci mai curînd ciudată. Acum e rumenă din cauza frigului de afară, dar altă dată e palidă ca moartea. Iar uneori e roză în obraji ca fetele de ipsos din vitrine, căci folosește un fond de ten neobișnuit, roz-bonbon, care contrastează cu trăsăturile mai curînd severe ale feței ei. Și acum are ochii

încondeiați cu prea mult negru și prelungiți cu o codiță unsuroasă. Gura ar fi frumoasă fără umbra de mustață, destul de vizibilă. Cu pomeții ieșiți în afară, cu părul *scurt* și curbat în dreptul urechilor, cu gîtul cam țeapăn, deloc lipsit de un fel de maiestate inutilă, seamănă cumva cu o figură bizantină dintr-un mozaic dogmatic și migălos. Nu stă nici o clipă locului, altfel descrierea mi-ar fi ieșit mai bine. Cred că esențialul l-am spus. Acum își trage pulovărul peste cap, așa că-i pot desluși mai bine corpul, neobișnuit de frumos, aproape adolescentin. Doar gușa aproape dublă și un mic val de grăsime deasupra șoldurilor atentează la grația acestui corp. Pentru cine nu caută nod în papură, este numai bun de ținut în brațe. La gît poartă un lăntișor cu cruciuliță, care acum i-a ajuns la spate, între omoplați, iar pe degetele într-adevăr cam uscate și pieloose - o mulțime de inele cu peruzea, culoarea ei zodiacală. Acum s-a așezat pe cerga lăptoasă și își scoate pantalonii, rămînînd în ciorapi de culoarea cafelei cu lapte, își trage peste cap și helanca neagră, de sub care apare o bluză de bumbac. Se ridică și scotocește printr-un dulap minuscul pe care acum îl observ și eu. E un prilej să-i admir încă o dată silueta gracilă, cu nimic mai prejos decît a oricărei puștoaice. Scoate prosopul și intră în baie, care are pe ușă o aplică de plastic alb-gălbui înfățișînd un copil pe oliță. Se aude, după un timp, zgomotul dușului, care nu va dura prea mult, fiindcă bănuiesc că nu e apă caldă, după cum birîie și chicotește Svetlana. Căci o cheamă Svetlana, nume care în primul rînd nu i se potrivește deloc și apoi mai și sună cam bizar, nu prea comod pentru ce-mi trebuie mie. I se zice însă Nana, și cum cei care îi spun astfel fie că nu l-au citit pe Zola, fie că nu le pasă, totul reintră în normal.

Mă învîrt prin odaie, din ce în ce mai surescitat. Labele, ghearele, pîntecul meu transparent umplu camera, care sticlește tot mai stins în amurgul de iarnă, în baie a încetat de mult dușul, dar ea nu iese. Se aude din cînd în cînd un zgomot de sticlură pusă pe etajeră, apoi alte vibrații mai înăbușite, greu de descifrat, apa de la robinet și sunetele spălatului pe dinți. Nu mai am răbdare. Mă strecur pe sub ușă și iată-mă la cîțiva centimetri de ea. E goală pînă la brîu și, cu părul zbîrlit în toate părțile, vopsit în acel negru artificial, ca al vameșului Rousseau, își arată, în sfîrșit, vîrsta. Fața demachiată, pe care acum începe să și-o macheze din nou, are ceva de mascul spîn, asiatic. Sîinii, minunați, sînt partea cea mai tînără a corpului ei. Cruciuța s-a agățat de vîrfurile unuia dintre ei și sclipește acolo, pe perna caldă a mușchiului. Atîta s-a fițuit, atîta și-a uscat părul cu foenul, atîta și l-a pieptănat în oglinda murdară la un colț și cu un șurub căzut, că, iată, s-a și făcut șase fără cinci și el trebuie să pice dintr-un moment în altul. Deslușesc pe fața ei, chiar sub praful piersiciu al fardului, o paloare care nu ține de nuanța feței, o paloare a trăsăturilor, așa zice, o paloare psihică, îi e puțin rău, se vede, e șocată. Ar trebui să fie emoționată și chiar bucuroasă, dar e ceva în viscerele sau în țeasta ei care a întors-o pe dos. Buzele îi sînt țepene și triste. „Avînd zîmbetul fățarnic / Pe-a ei buze de coral.” Buzes de orientală tristă, de creolă tristă, de idol trist.

Iese din baie și începe să se îmbrace. Mi se pare neinteresant, de altfel sînt și în criză de timp, așa că părăsesc garsoniera, ies pe ușa blocului și mă tîrîsc, hidos, translucid, cu labele mele păroase ocupînd tot trotuarul, pe ulițele gloduroase, întunecate, ninse din preajma blocului ei. Cîțiva trecători se plimbă

încoace și-ncolo prin înserare, dar el nu e. Merg mai departe, dau de șosea și cobor de-a lungul ei, pîndind fiecare autobuz care, roșu și greoi ca un cărăbuș, înaintează printre nămeți, murdar pînă la geamuri de stropi de zăpadă cafenie, îl simt, în sfîrșit, într-o mașină și mă arunc și eu, din mers, în mijlocul babelor, liceenilor, muncitorilor înghesuiți între care, stînd aproape într-un picior și ținîndu-se cu mîna înmănușată de bara învelită în plastic cenușiu de la geamul șoferului, se află el. Să-i tot dai acestui tînăr vreo douăzeci și patru de ani. Este destul de înalt, blond, cu șuvițe neobișnuit de lungi ieșindu-i de sub căciula de blană. Firișoare aurii de barbă și mustață abia dacă reușesc să-i înăsprească fața copilăroasă. Cruzimea pe care linia gurii și a bărbiei o arată nu este însă una răutăcioasă, ci întunecată, melancolică. Ceva te face să crezi că, dacă ar putea să scoată dintr-o casă incendiată fie un copil în scutece, fie o pictură de Giorgione, ar scoate fără să șovăie pictura. S-ar putea ca în realitate să nu fie însă decît un puști cam spălăcit și deabusolat, care de cîteva zile trăiește cu o femeie cu unsprezece ani mai mare decît el. Mă grăbesc, oricum, să-mi fac loc pe sub pielea lui, să alunec prin capilarele lui, să înot în sîngele lui, prin artere din ce în ce mai largi, printre ostroavele hematiilor și aricii albi, cu mii de degete, ai leucocitelor, pînă ajung, o dată cu toate mările și aluviunile lumii, în delta imensă a creierului său, unde mă culcușesc confortabil, strîngîndu-mi ghearele pe lîngă corp.

Cu fiecare metru pe care-l face mașina în direcția camerei în care Nana așteaptă, foamea mea crește, pofta mea insașiabilă se apropie de apogeu. Fir-ar să fie, neroada asta nu putea să urce decît cu papornița în mașină și să mi-o proptească sub picioare. Noroc că la a doua cobor. E prea departe, trebuie să merg, pe gerul ăsta, în condițiile astea mizerabile, pînă la capătul pămîntului. Și n-am chef să mă îmbolnăvesc doar ca să par în fața ei irezistibil. Nu-mi convine, iarăși, că Nana s-a cam prins, sau așa pare, or mie nu-mi trebuie complicații. Totuși, are ceva interesant, cred că în primul rînd vîrsta, care mă face ca în relațiile cu ea să mă simt ușor stînjenit, vinovat, să roșesc puțin, ceea ce-mi place. Să aibă parte de o femeie matură trebuie să fie visul oricărui puști. Dar cu mine e altceva. Ea mă interesează mai puțin ca inițiatore în erotism, cît pur și simplu ca suflet și gîndire și memorie de femeie coaptă, de femeie adevărată. Elevele sau studentele nu sînt, de cele mai multe ori, decît niște mîțe închiphuite, învăluite, e drept, în lumina de ambră a ochilor și într-un fel de nonconformism năuc. Fără trecut, sau fără să și-l conștientizeze încă, anexe de discotecă al căror erotism, cînd există, e unul pur social și estetic, ele strepezesc imaginația ca niște fructe încă necoapte. Cele mai multe nu se coc niciodată: le dispare șarmul și se adaugă mulțimii de neveste cumsecade, cu o sinceră vocație a normalității. Inginerași, vaporeni, contabili - ei se alege cu mîndrețele de tigrese care unduiesc sub flacăra stroboscoapelor, sub peticele ameteitoare de lumină emise de globul cu oglinjoare.

Junele tînăr care cugeta astfel, închizînd cînd un ochi, cînd altul, se dă jos din autobuz în bezna cartierului Dămăroaia și o ia agale spre pătrățelele (slab) luminate ale blocurilor.

Vei crede că, gîndind despre fete, vorbesc despre niște struguri prea acri pentru mine, și ai dreptate. De fapt, ca să fiu cinstit, nu prea am avut de-a face

cu fete din alea sculpturale și înțolite ca lumea despre care vorbeam. Prima mea femeie am avut-o la douăzeci și doi de ani și era tot o „babă”, de vreo douăzeci și nouă. Apoi a mai picat câte una din timp în timp. Dar am necaz mare pe adolescentele astea zălude, care te lasă, te lasă pînă nu te mai lasă. Am pierdut vremea degeaba, luni de zile, pe lîngă una dintre ele, așa că sînt sătul. N-am încercat niciodată să trăiesc timp mai lung, pe bune, lîngă o femeie. Nana e pentru mine o șansă neașteptată: pot dormi la ea, ceea ce n-am făcut niciodată, cu nimeni. Cred că vin aici pentru a patra sau a cincea oară de cînd am cunoscut-o la ceaiul ăla insipid de la Șerban. Nana e vară-sa, și se învîrtea și ea prin bucătărie. A mers ușor. *Odată am avut o fată ori, mai bine zis, ea m-a avut pe mine. Mi-a arătat camera ei: nu-i așa că-i plăcută! Lemn norvegian...* Dar, cum spuneam, e mai rău că stă departe, că n-o poți scoate în lume. La film sau la teatru mai poate crede lumea că ești cu maică-ta, dar între prieteni? Toți își vor bate joc. Sigur, sînt rău, dar asta-i situația. Profit, asta-i situația. Sper că nu vom face decît să profităm amîndoi un timp unul de celălalt, fără probleme, fără încurcături. Uneori mi-o și imaginez în chip de Ingrid Bergman, aplecîndu-se peste uriașa balustradă a scării în spirală și strigîndu-mi mie, Anthony Perkins, de mult plecat: „Dar sînt bătrînă! Sînt bătrînă! Sînt bătrînă!” E perspectiva care mă îngrijorează cel mai mult, uite, abia îmi închipui figura ei de animal mic, bătut fără vină, și mă și simt întors pe dos de milă. Cred că n-aș putea părăsi niciodată pe cineva dacă aș ști că suferă pentru mine, oricine ar fi, oricum ar arăta. Sper totuși că o să fie OK.

Aha, în hol e deja mai cald și măcar nu-ți mai intră fulgii ăia în ochi. Urc scara mizerabilă. De ce dracu pute mereu a crematoriu? Iată și ușa ei albastră-vînată, cu vizor. Bat, și tu îmi deschizi și, ca întotdeauna, mă lași cu gura căscată, pentru că aștept, cu oarecare neplăcere, să-ți văd figura, și cînd colo tu arăți minunat, ai un zîmbet care-ți ridică și mai mult pomeții, iar linia sprîncenelor tale e mult mai puțin circumflexă și autoritară decît mă așteptam. Capul tău e drept și mîndru, iar ținuta lui, ușor virilă, îți dă acea ambiguitate care mă fascinează. Mă ajuți să-mi scot hainele groase, cu dîre de zăpadă pe la încheieturi, și rămîn în pulovărul meu roșu, pe gît. Mă așez pe pat, pe cerga roșie, așa încît camuflajul e perfect. Sînt ușor emoționat, căci nici o tipă nu s-a gătit vreodată pentru mine ca tine, Nana. E în tine un amestec de tandrețe, duioșie și timiditate care îmi dă curaj. Mai e și altceva, dacă te privesc atent. Îți mîngîi părul și te întreb de ce ești tristă. Nu e chiar tristețe ceea ce observ, e altceva, dar așa se întrebă. Eziți puțin, apoi îmi povestești. Ai o voce neplăcută, de profesoară pedantă, cu un respect nemărginit pentru corectitudinea exprimării. Vorbești ca din carte. Dar de-acum te știu. Peste o oră-două, o să lași baltă distincția asta artificială și chiar o să te pisicești de tot. Abia așa ești simpatică. Dar pînă la pat mai avem. Vom sta țepeni și vom conversa pe teme literare. Deci îmi spui că te întorceai de la serviciu (nici acum nu știu prea bine ce învîrți, o chestie cu cifre, cifre și iar cifre, un institut cu multe inițiale) și tocmai așteptai mașina într-o stație înzăpezită. Asta acum o oră jumate, două. Aproape că nici nu puteai privi în direcția din care trebuia să vină mașina, căci din partea aia veneau și rafalele de zăpadă care te orbeau. Pe stradă, în amurgul care începea să se lase, prin fața celor care așteptau ca și tine, se plimba, cu coada

între picioare, o potaie. Blana gălbuie era presărată cu zăpadă, iar firele de pe picioarele din spate se prinseseră în țurțuri unele de altele. Avea botul negru și se uita țintă în ochii cîte unui trecător. Se învîrtea de colo-colo, dar numai către mijlocul străzii. Părea înțepenit de frig. Și brusc, o mașină a apărut din aerul întunecat și l-a izbit din plin, făcînd un zgomot ca de tobă lovită cu ceva greu: zdup! Incredibil cît de tare a putut să țipe cîinele ăla. Nu era nici chelălăit, nici lătrat, nici urlet, era durere pură, țîșnită dintr-o bucată de carne. Un chiuit, ai zice, necîinesc, așa cum zici uneori „urlet neomenesc”. Mașina a dispărut, iar cîinele a rămas în mijlocul străzii, învîrtindu-se repede în jurul cozii, țipînd la fel de tare și tîrîndu-se doar pe labele din față. Cele dinapoi paralizaseră, inerte. Țipa continuu, pînă cînd s-a apropiat o altă mașină, din aceeași direcție. L-a lovit din nou, de data asta luîndu-l pe dedesubt și aruncîndu-l înapoi cu burta-n sus. Urletul animalului, tot timpul (o secundă sau două) cît s-a aflat sub mașină, a depășit orice limită a suportabilului. Cîteva femei își ascunseseră fața în palme, una își proptise capul de un copac, iar bărbații strigau după mașină.

Cățelul s-a tîrît pînă pe trotuar și s-a lungit pe burtă lîngă gard. Nu mai scotea nici un sunet, doar cîșca din cînd în cînd botul negru. Ți-a venit imediat după asta autobuzul și, în înghesuială, era să ți se facă rău. Cred și eu, tu doar mi-ai povestit - și pe mine m-a apucat tremuraturul, îți iau mîna și-ți privesc inelul cu peruzea, îmi place să mă port frumos cu tine, cu altele sînt imposibil. Te ridic și scoți din poșetă un pachet auriu de cafea în care zuruie boabele. Cafea austriacă, unii spun că e cea mai bună, alții că e cea mai proastă. O pui în aparatul de rîșnit, potrivești deasupra capacul de plastic transparent și în timp ce motorușul începe să vibreze ții mîna deasupra lui. Îmi pun și eu mîna peste mîna ta. Te iau după mijloc și nu mai vreau să fiu cuminte deloc. Știu că avem toată noaptea înainte și că trebuie cumva gradate lucrurile, pentru că altfel poate fi urît, jignitor, dezgustător, dar mă tem că n-am destul de multă experiență ca să pot aștepta. Cînd sînt cu tine, care mă atragi așa de mult, îmi vine să las baltă conversația (și așa nu mai am nimic în minte) și să te iau în brațe, în cerc, ești și tu destul de dusă pe altă lume, dar ar trebui să dai drumul la capac și toată cafeaua s-ar risipi prin cameră. Mă potolesc și, în timp ce pui apa la fiert, stăm de vorbă, calm, despre ultimele noastre lecturi. Tu citești o carte obscură, ai luat-o mai mult pentru titlu și ai plimbat-o în poșetă pe la serviciu. Cartea se numește *Adîncuri* și ți-ai imaginat că nu poate fi decît profundă. Sigur că e vorba despre adîncurile insondabile ale unei femei, îți spun sarcastic că, de obicei, autorii care scriu despre aceste adîncuri nu prea au cu ce să le sondeze. Eu am terminat, de fapt am înghițit două cărți pe care mi le-ai împrumutat săptămîna trecută. *Nouă povestiri* de Salinger (toate sînt excelente, dar mi-a plăcut cel mai mult *Omul care rîde*, pentru că am avut și eu un prieten care, cînd eram mic, îmi povestea tot felul de minuni, îl chema Mugurel și se apuca să-mi spună că au fost mai mulți Hitleri. În fiecare episod, un soldat de-al nostru mai omora cîte unul) și *Nunele* de John Wain, nu nemaipomenită, dar pe alocuri, vorba ta, „adîncă”. C-o fi, c-o păți... *Coffee*. O sorbim din ceșcuțele tale cu dungă bleu. Am început să tremur, nu mai am răbdare. Dar, vai! trebuie să mai aștept. Fiindcă iar mă chinuiești cu zodiacul tău, numai cînd îl vād mi se face părul măciucă. Ții

neapărat să vezi dacă așa și pe dincolo. Cum sînt eu în afaceri, în dragoste, ce fel de inteligență am, de ce boli să mă feresc. Doamne, o femeie e în stare să te scoată din minți o noapte întreagă. Sigur, în timpul ăsta nu stau degeaba, te mîngîi cu amîndouă mîinile. Dar rezultatul e doar că uneori citești mai răgușit, alteori te oprești și închizi ochii. Pierzi șirul, dar nu te lași deloc. Pînă la urmă nu ajungi la nici o concluzie. Mă recunoști în unele pasaje din zodiac, dar altele nu mi s-ar potrivi în nici un fel. Renunți și ne apucăm să facem patul. Apoi ne dezbrăcăm (tu, ca întotdeauna, te schimbi în baie și apari, pudică, în capotul cu flori stacojii pe sub care, spre mereu reînnoita mea dezamăgire, nu mai porți nimic). Eu sînt de mult sub imensa pilotă cînd intri și tu în pat și te lipești imediat de mine.

Aici, drag cititor, mă tem că, fără să vreau, îți voi da o grea lovitură. Și anume, n-o să-ți povestesc și n-o să-ți descriu nimic din ceea ce văd că se întîmplă în patul dreptunghiular pe care acum, ieșit din creierul cam încins al lui Vali- am uitat să-ți spun că așa se numea tînărul blond cu barbă aurie - îl văd în întreaga sa desfășurare, cu formele sale de relief, craterile și seismele sale. Stau cocoțat pe raftul cel mai de sus al bibliotecii, frecîndu-mi burta de: *Muzeul negru* al lui Mandiargues. Îmi agit stîngaci lăbuțele, care-mi ajung pînă la lustră, îmi văd victima înțepată, paralizată, deja incapabilă de orice rezistență. Totuși vie, cu memoria întreagă, gelatinoasă, numai bună să fie ingerată. La sfîrșitul nopții, din această femeie care acum are fața contractată de plăcere (sau paralizată de suferință?) va mai rămîne doar o carapace uscată, legănîndu-se în plasa mea scînteietoare. Dar nu-mi place să mă ocup de aspectul tehnic al capturării și înjunghierii. Aceste aspecte presupun că le cunoști foarte bine din propria ta experiență, îți pot sugera ca acum, cînd ai ajuns la aceste rînduri, să închizi pentru cinci minute ochii și să-ți rechemi în minte toate detaliile celei mai frumoase (sau ale ultimei) nopți de dragoste pe care ai trăit-o...

Deschide acum ochii. Acum totul e în ordine. Dacă nu mă apuc să înfățișez cele două frumoase nudități, și n-o s-o fac, pentru că a venit ceasul poveștilor, nimic nu-ți va jigni, cititor ipocrit, comandamentele morale. Ea stă acum în poziția convențională, inevitabilă: cu capul pe pieptul lui, iar el o ține după umăr. Mă grăbesc să mă instalez din nou în lobul său parietal stîng, acolo unde cea mai mică leziune provoacă afazie, agrafie, alexie.

Cînd îți treci palma peste ecranul de sticlă al televizorului, imediat ce emisiunea s-a terminat și imaginea s-a stins simți în degete mii de pîlpîiri și auzi trosnituri electrice neașteptat de violente. Dar dacă îți mai treci și-a doua oară mîna pe suprafața netedă, nu mai percepi nici o tensiune: ecranul a devenit inert. Tot astfel te mîngîi eu acum, Nana. Sîinii tăi, mușchii umerilor tăi - nu-mi mai spun nimic, ca niște obiecte asemenea scaunului sau suprafeței aspre a cearceafului, în același timp mintea ta, firea ta, ființa ta mai adîncă se ridică la suprafață ca și cînd din apa intens albastră a oceanului o insulă s-ar înălța, gata împădurită, cu animale, păsări, flori și libelule, încetînd să fii femeie, devii femeie. Ne apucăm de sporovăială. Asta o să facem pînă la opt dimineața. Niciodată de cînd sînt cu tine n-am putut închide un ochi toată noaptea. Ți-am povestit filme, ți-am spus bancuri și apoi am trecut la confesiuni amoroase, îmi place la nebunie faptul că tu știi să ascuți, că ești mereu atentă, deși nu te-am

simțit mereu binevoitoare, îți începusem noaptea trecută (acum cinci nopți) tîmpenia mea de poveste cu Măria, „Bloody Mary”, cum te încăpăținezi tu să-i spui cînd te sîcii prea tare cu ea. Acum vrei neapărat să știi dacă am fost pînă la urmă la ziua ei. Afacerea asta mă umilește. Dacă n-aș fi dat de tine, nu știu ce mă făceam. Pe Bloody Mary o cunoscusem acum un an și ceva și imediat se amoretzase de mine. Mă știa din facultate, îmi citise niște povestioare prin reviste și mă considera, cum ținea mereu să-mi spună, un mare nu știu ce.

N-am luat-o nici o clipă în serios. Era o fată-buldozer, umflată, cu ochii încercănați, cu un minunat păr negru. Țicnita pînă la Dumnezeu. Cînd se simțea fericită, era un spectacol: cînta și striga pe drum, mă strîngea în brațe gata să-mi rupă oasele, mă mușca de obraz pînă la sînge. După întîlnirile cu ea, veneam acasă plin de vînătăi. Strînsese tot felul de nimicuri care ar fi putut aminti de primele noastre zile împreună: etichete de la sticlele de bere pe care le băuserăm, lăcrămioare uscate primite de la mine, o mică scobitoare de plastic cu figurină la capăt, de la masa pe care mi-o servise ea, ca la cane, o lumînare fantezi arsă pe jumătate, care amintea o seară petrecută la lumina ei, o mostră triumphiulară din materialul ecosez din care-și făcuse un taior purtat prima dată cînd mersesem cu ea la Athenee Palace și multe altele. Le lipise pe toate cu scotch pe un mare panou de carton în formă de M, pe care mi-l făcuse cadou de ziua mea. Era emoționantă și grotescă, în rozurile și vernilurile ei, te impresiona aspirația ei pătimașă spre altă lume decît cea din care provenea. Mă speriasse cu nebunia ei pentru mine. Ne plimbam nopți întregi prin oraș. Dar lipsa ei totală de gust, kitschul exuberant al preferințelor ei (care mergeau spre muzică populară de proastă calitate și melodrame de doi bani), lipsa de tact care o făcea să intre strigînd *hello everybody* într-un salon de spital, crezînd că astfel îi înveselește pe bolnavi, mă scoteau din sărite pe atunci, așa că după trei-patru luni i-am spus cu cinism că nu țin la ea și că trebuie să ne despărțim.

Am lăsat-o în acea seară să plece singură acasă (la mama naibii, în Berceni) și, la trei noaptea, mi-a dat maică-sa telefon că nu ajunsese încă. M-am speriat, mi-am închipuit tot felul de prostii. Eram atît de agitat, încît spre dimineață m-am rugat ca un idiot: „Doamne, fă să nu ajung niciodată scriitor, dar să fie bine cu ea. Să nu i se întîmple ceva rău...” Mai mult nu aveam de oferit. A venit acasă pe la cinci dimineața. Bătuse străzile. (Aici tu faci o mutră atît de rea și de plină de o ipocrită milă față de mine, încît înțeleg cît te rîciie povestea asta. Ești geloasă pe Măria, îmi spui: „Ești incredibil de naiv, Vali. Chiar crezi că s-a plimbat pe străzi toată noaptea?” Îți explic încă o dată că așa era firea ei, dar tu insinuezi mai departe că de fapt Măria fusese la cineva. De ce m-ar fi mințit însă că e fecioară? Nu, Măria nu era numai fecioară, era de-a -dreptul feciorelnică, naturală și pură, în felul ei fără măsură, ca un copil, în privința asta n-am îndoieli.

De atunci m-a mințit de multe ori, dar în privința asta nu mă pot îndoii de ea. Așa că păstrează-ți pentru tine sarcasmul, n-o cunoști.) Apoi nu ne-am mai văzut multă vreme. Ne-am întîlnit pe stradă, întîmplător, toamna, în octombrie. Am trîncănit nițel și ne-am dus fiecare spre casa lui. Am ajuns tulburat, spre mirarea mea. Am simțit pentru prima dată că țin la ea, că-mi lipsește. A doua zi m-am dus de dimineață la facultate. Am așteptat-o să iasă pe culoar și m-am

trezit cerînd-o de nevastă. Eram foarte fericit, consideram afacerea ca și încheiată, căci știam că mă iubise și eram convins că nu s-a schimbat nimic și că întotdeauna totul depinsese de mine. Dar ea s-a ținut tare, deși nici nu mai vedea pe unde calcă, îmi și închipuiam o viață de familie fericită lângă Bloody Mary. Peste vreo două zile ne-am văzut în parcul de lângă blocul ei. Îi adusesem o pară uriașă, zemoasă. Mușca din ea și făcea nazuri, țipa. Păi să mai vedem, păi să mai discutăm... Poate peste vreo doi ani... Desigur, în tot acest interval buldogița trebuia să rămână neatinsă ca însăși Imaculata Concepțiune, căci ea vroia să-și merite cununița și celelalte angarale. Și eu, care crezusem că o fac grozav de fericită cu propunerea mea... Am lăsat totul baltă și ne-am despărțit furioși, îi mai spuseseam că trebuie să-și găsească un întîrziat mintal care s-o ia în condițiile astea.

Luni de zile i-am mai dat cîte un telefon, din timp în timp, căci aveam remușcări, îmi închipuiam că biata fată ar fi vrut totuși să fim iar împreună, dar că-i era frică, se speria de purtarea mea. De vreo două ori m-a invitat pe la ea și s-a purtat nespuse de scîrbos. M-a primit cu geamurile deschise în toiul iernii, trebăluind cu tulpanul pe cap. Mi-a vorbit ironic și m-a expediat după nici o jumătate de oră, deși o oră făceam numai pe drum pînă la ea. Mi-a dat să mănînc cozonac acru, cred că turnase dinadins zeamă de lămîie în aluat. Era clar că mi-o plătea, că-și bătea joc, plecam de fiecare dată teribil de furios, hotărît să termin cu ea pentru totdeauna. Dar, ajuns acasă, iar mă înduioșam, nu eram în stare să accept evidența: ea își găsisse pe altul și nu mai vroia să aibă de-a face cu mine. Știam din tot felul de aluzii și ce e cu insul respectiv, un vaporean stupid care îi adusesse blugi măsura cincizeci și opt, pentru dosul ei imperial, care-i băgase pe gît un casetofon nichelat, ca să asculte Frank Sinatra și Cleopatra Melidoneanu, care pica din cînd în cînd pe la ea și rîdeau amîndoi de scriitorășul pîrlit care-o ceruse de nevastă.

În vară, Mary lăsase nasul mai jos, trecuse și pe la mine, o dezbrăcasem. Să stai pe ea era o performanță de rodeo: se smucea în dreapta și-n stînga ca un mustang. După doar o zi însă, iar nu mă mai cunoștea: i se întorsese matrozul din America de Sud și era tare mîndră. După o lună iar pleca vîslașul, iar trecea pe la mine sau mă aducea pe la ea, iar îmi plîngea pe umăr de rupea pămîntul: că n-o să știu niciodată cît de mult m-a iubit ea etc. Cînd plîngea, se roșea ca sfecla, arăta a nevastă de ardelean, mirosind a ceapă, îi curgeau șiroaiele din ochi, era ridicolă. Dar eu tot speram că povestea cu individul-ăla de pe mineralier e doar așa, o invenție a ei ca să mă atragă, speram că încă mă iubește și deveneam și eu languros și prostesc sentimental. Cum pica însă nava Mărășești sau Mărăști de prin Antile, cum sosea Popeye cu șiragul de mărgelă de doi bani la ea, iarăși începeau sarcasmele. Am persistat în prostia asta un an și cîteva luni, de necrezut. Amorul propriu, motorul paranoiei, este în stare să nege complet realitatea, să inventeze un teatru de păpuși în care el însuși e mereu prințul care vine cu condurul de argint și-n care Cenușăreasa îl așteaptă mereu, pregetînd să trăiască cu argatul de la grajd, mai murdar, ce-i drept, dar mai sigur. Aici ajunsesem cu *the continuing story*. Vrei să știi acum (și cu cîtă atenție fața ta bizară, mongolă, cu părul umed, se lipește de clavicula mea) dacă am fost la ziua ei, unde mă invitase în mod neașteptat după încă vreo lună de răceală. Fost.

Fost, fir-aș al naibii...Am șters-o, ce-i drept, după vreo oră, într-o stare de perplexitate absolută. Nu mai știam dacă să rîd său să plîng. Marine Boy era prin Filipine, în schimb se adunaseră în casa buldogiței tot soiul de șmecherași, prieteni de-ai lui, cu porecle delicioase: Mielu, Șobo, Hahamu... Hahamului, din simpatie, m-am prezentat și eu: Bardamu. Era însă un tip dur, la care n-a ținut figura. Nici nu s-a uitat la mine cînd am dat mîna. De ce mă chemase, nu știu. Știu însă că m-a uimit cu desăvîrșire aspectul schimbat al casei. Pe toți pereții, Mary agățase citate în grecește, copiate Dumnezeu știe de pe unde, toate în legătură cu marea, cu apa: *Thalassa! Thalassa!*, *Panta rhei* și alte minuni. Ca veioză avea o corăbioară cu pînze albicioase și cu bec în spate. Pe ușă, un afiș imens cu „Cumințenia pămîntului”, care probabil că voia s-o reprezinte chiar pe ea. Pe lada studioului, într-un oval de țiplă - un țăran și-o țărăncă din Cipru, el cu fustanelă și fes, ea cu ilic și nu știu ce în păr, kitsch mizerabil, din cele care zac și prin artizанatele noastre. Se asculta într-o tăcere religioasă Nat King Cole.

Iat-o pe Cenușăreasa mea, pe femeia visurilor mele, cu care vroiam să mă căpătuiesc, uite-o trîncănind despre kentane, uite-o vorbind despre cargouri, uite-o obsedată dacă Mărăști se întoarce pe zece sau pe cincisprezece. Uite-o extaziindu-se de un jeg de ilustrată în relief, primită din Valparaiso, înfățișînd, ca pe cutiile de bomboane, o copilă cu bucle dulci și cu fustiță bleu, scurtă și creață, așteptînd un tinerel chipeș care se apropie cu barca, trîgînd strașnic la vîsle. Dacă mișcai poza, tînarul dădea din vîsle, iar dulcea sa iubită îi făcea cu mîna. Mi-era rușine, crede-mă, Nana, și-mi e și acum. De asemenea mi-e necaz, sînt trist că am ajuns aici, aș fi preferat să cred naibii că am ținut la o fată care să mă merite, cît de cît. Așa, e umilitor.

Doamne, mă gîndesc acum ce-ar fi însemnat cununia cu ea. Ce tîmbălău, ce mizerie! Bloody Mary cu voal și lămîiță și buchetul de mireasă în brațe, țipînd și gesticulînd de fericire. Tarafurile reunite zdrîngănînd la țambal, călușarii apărînd de după un colț: hop-șa, hop-șasa! Chiote și voie bună și ea în capul mesei, năclăită de lacrimi, și mă-sa cu cocuri triple punînd în fața fiecăruia plicul pentru bani. Și-apoi, spre dimineață, ducînd buldogița în pat și chinuindu-te s-o dezvirginezi. Ai coborît puțin, stai acum cu obrazul lipit de mijlocul meu și mă ții de talie. După povestea asta, tăcem amîndoi destulă vreme. Sînt înveninat, deși mult mai calm decît acum cîteva zile. Tu... tu taci. Nu știu ce gîndești. Becul din tavan luminează violent odaia asta halucinantă: vrafurile de cărți, măsuța cu coșulețul cu mere, gobelinurile. Pe fotoliu, țoalele noastre, claie peste grămadă. „Ce subțire ești, ca o fetiță” - spui pînă la urmă. Și apoi, fără legătură: „Ai observat ce am pe gît?” Te ridici iar, pînă ce fața îți ajunge în dreptul feței mele. Îți privesc gîtul ușor ridat. Gîtul femeii îi arată cel mai bine vîrsta, parc-am auzit pe undeva. Gîtul tău este un gît de femeie de treizeci și cinci de ani. Sub pernița de carne de sub fâlci, pe o parte, ai într-adevăr o mică cicatrice, nu o tăietură, mai curînd un pliu, o lipitură plastică. „Aici am avut o aluniță”, îmi spui. Doamne, ce cafeniu frumos în privirile tale. Dar acum acesta e singurul lucru frumos de pe fața ta. Bărbat cu ochi de femeie. Poate și cu gură de femeie. Pofta de tine mi-a revenit, îți prind cu gura buza de jos. Tu însă te-ai zăvorit după asprimea feței tale. Alunița aceea a trebuit să fie cauterizată, îmi explici. Și apoi dai drumul unor cuvinte încordate, întretăiate, de parcă ai suspina. Ți-a fost frică, foarte

frică.

Cu doi ani în urmă, toamna, te treziseși dintr-un vis îngrozitor, țișind. Ai aprins lumina și-ai zărit imediat pe pernă câteva picături de sînge. Ți-ai atins gîtul cu două degete. Te-ai uitat: sînge. Alunița îți sîngera. Cum s-a făcut dimineața, ai și fugit la oncologie, îl cunoșteai pe doctor, căci cu mult timp înainte mai fuseseși pe acolo. Crezuseși că-l ai la sîn. Citiseși de atunci tot ce-ți picase în mîină pe tema asta și ajunseseși la o fobie persistentă, chinuitoare. Știai ca dacă alunițele sîngerează sau își schimbă brusc culoarea, devenind violete, roze sau palide, poate fi un semn, mai ales cînd ai anumite vise înainte. Există studii despre visele prevestitoare ale tuberculoșilor, cardiacilor, bolnavilor de cancer. „Dar ce-ai visat atunci?” - te întreb. Rămii cu ochii în gol. „Îți spun mai încolo.” Doctorul era cam excentric, îi murise nevasta și, bineînțeles, se zvonise că tocmai de cancer. Înainte să-ți vină rezultatul de la biopsie, tipul te-a cerut de nevastă, încep să rîd. De altfel, nu-mi place să te ascult sporovăind pe un subiect ca ăsta. Nu de alta, dar după aceea e cam greu, cam jenant să faci din nou dragoste. Rămii insula de safir răsărită din mare. Povestește-mi altceva. Mi-ai spus data trecută că tu nu trăiești, ci viețuiești, știu că, mergînd cu spatele pe culoarul memoriei tale, te împiedici, te zgîrii, te învinețești, dar nu se poate să nu dai de niște locuri transparente, cele în care ești cu adevărat tu, și nu o biată femeie matură, o funcționară singuratică fără nici un viitor. Trăind sub pămînt, la milioane de kilometri sub fundațiile orașului, în cubul acesta de lumină al garsonierei tale. Povestește-mi despre soțul tău.

Bravo, tinere! începi să-mi plăci. Ai înfășurat-o în fire mai tari ca lița. Ai momit-o cu stropul dulce de Bloody Mary, care îi tremură și-acuma în stomac. Ai înțepat-o exact în ganglionul nervos. Deja o pot suge, deja o țin strîns cu cele opt picioare ale mele. Mi-am înfipt colții în carotida ei și simt în gură gustul de strugure al visului. Ce dulci sînteți unul lîngă altul! Înainte să apuce să-ți mai spună ceva, începi iar s-o mîngîi. Fața ei, care nu are nimic comun cu numele de Svetlana, se întoarce în sus, se extaziază fără poză, buza de sus i se zgîrcește, lăsînd să se vadă dinții rînjiți, te strînge cît poate, își iubește exterminatorul. Asta durează atît de mult, încît, drag cititor, mă simt dator să-ți umplu cu ceva așteptarea. Nu cred că ar strica să-ți mai spun câteva cuvinte despre Vali. Biografia lui este standard: grădiniță, școală generală, liceu, facultate. E în anul patru la Filologie și nici nu-i trece prin cap să se gîndească la ce va fi mai departe. Dacă i-ar spune cineva că va ajunge profesor la o școală minusculă de la marginea marginii Capitalei, l-ar privi cu milă. La fel ar face și dacă i s-ar prooroci un mare viitor în lumea literelor românești. Deocamdată stă cu părinții, cetește, cetește și iar cetește. Meseria lui este să se entuziasmeze. Scrie puțin. El va scrie, de exemplu, peste doi ani (deconspir acest lucru doar ca să vă faceți o idee despre posibilitățile lui ca nuvelist începător) prima povestire din acest volum, *Ruletistul*. Dacă, după un bun obicei de cititor, ați început cartea de-a-ndoaselea, puneți mîna și citiți chiar acum *Ruletistul*. E cel mai bun lucru pe care l-ați putea face în intervalul acesta în care cei doi se iubesc. Și, ca timp obiectiv, durează cam tot atît. De publicat, n-a publicat decît două-trei schițe în *Amfiteatru* și câteva poezii, destul de proaste, în *Echinox*. Nu-mi plac substanțele din care se filetează poezia: prea miros a eter, a oją de unghii. Prea trebuie să

mănînci din tine, ca Nastratin Hogeia. Prozatorul adevărat mănîncă din alții.

Doamne, nu mă mai satur de tine. Ne-am desprins din nou. Te ridici și te duci la baie. Pe tine ai doar o cămașă bărbătească pînă la pulpe. Zgomotul apei de la baie îmi bruiază orice fragment de gînd. Tu ești docilă, ești blîndă în momentele noastre de amor, nu vrei să-ți împui personalitatea, nu ai inițiativa nici unui gest, dar răspunzi tandru și ferm tuturor gesturilor mele. Iau un măr din coșuleț și mă apuc să-l rod. Te întorci din nou lîngă mine, cu cămașa ta ca o pînză de corabie. Stingi lumina și intri în pat. Ai mîinile umede și înghețate. Eu rod mai departe mărul pe întuneric și, brusc, te aud vorbind. Vocea ta înlocuiește obiectele camerei, atît de prezente pînă acum lîngă noi, și din care nu a mai rămas decît cenușa.

Nu insiști, nici nu țin prea mult, asupra soțului tău. Spui că era alcoolic și că l-ai părăsit după șapte ani de căsnicie. Șapte ani de ghinion; îți arunca romanele și cărțile de versuri pe geam. Pînă la urmă ai divorțat de el, acum cinci ani. Ții minte că divorțul s-a pronunțat cam tot pe vremea asta, prin decembrie. Ai suportat ciudat de greu șocul; în noaptea de Anul Nou te-ai simțit atît de singură, de fără sens în garsoniera ta de pe Ștefan cel Mare, prima în care te mutaseși, încît ai ieșit, chiar la miezul nopții, să te plimbi pe Aleea Circului.

Ai coborît pînă la lac și acolo, într-o lume stranie, învelită în ceață, ai întîlnit un adolescent care stătea în genunchi și privea prin gheața groasă adîncul lacului. Ai început să plîngi. Și-acum te înfiori cînd îți amintești scena aceea. El, grav, conducîndu-te pînă la șosea și lăsîndu-te acolo. Dispărînd, încetul cu încetul, în ceață. Nu l-ai mai văzut niciodată, ca și pe soțul tău.

Te întreb cînd ai făcut prima dată dragoste și te simt zîmbind în întunericul dens. Îți ating fața cu degetele și într-adevăr zîmbești. Pufnim în rîs amîndoi. Îmi spui că n-are absolut nici o importanță cînd și cu cine ai făcut asta prima oară. Dar, dacă am răbdare, mi-ai putea povesti ceva cu mult mai interesant, și anume cînd te-ai sărutat prima oară cu cineva. „Păi poți să te săruți și altfel decît cu cineva?” te întreb în timp ce mîna mea continuă să-ți atingă, nu cu viteza, dar cu voluptatea unui orb, contururile feței. „Sigur”, îmi spui, și-ți simt buzele mișcîndu-se. Mă înhați cu dinții încetișor, de un deget ,apoi: „Cînd eram mică mă sărutam în oglindă.” Pe urmă îmi pui o întrebare ciudată, cu o voce albă, reținută: „Ai auzit vreodată de *REM*?” „Nu, nu cred, mormăi eu fără să fiu prea atent sau curios. Dar hai, spune-mi cum te-ai sărutat prima dată. «Zi-mi de lapona Enigel și Cripto, regele ciupearcă.»” Iar tu, dragă Șah-Razada, începi povestea ta minunată. Insula de smarald se înalță acum la cîteva mii de metri deasupra apelor, în care-și oglindește falezele. Doar o cărare duce pînă sus. Acolo se întinde o pajiște acoperită cu păpădii galbene, părăluțe și gura-leului sălbatic. Fluturi și libelule, cu ochi limpezi, imenși, se rotesc deasupra florilor. Mai încolo e un crîng de tineri copaci înfloriți, încă de aici miroase a coajă de copac.

Am să-ți povestesc niște lucruri petrecute prin anii 1960 sau '61, cînd eram încă o fetiță, nu aveam mai mult de doisprezece ani. Locuiam cu ai mei pe Moșilor, într-o casă din acelea ciudate, cu al doilea cat ieșit în afară, cu două coloane subțiri străjuind intrarea, cu tot soiul de măști grotești, de ipsos, atîrnate peste tot. Sus, chiar deasupra intrării, atîrna balconul, la baza căruia se

afla o țeava de scurgere care ieșea, ca la sifoanele vechi, din ciocul căscat al unui vultur de metal. Balconul era minuscul, și totuși vara el devenea locul meu de joacă, reședința mea aproape permanentă. Băteam acolo de pământ o minge mare și vârgată cu portocaliu, azuriu și roșu ca purpura sau mă uitam, minute în șir, printre zăbrelele acoperite de iederă, la capul vulturului, al cărui ochi, cioc cu nările umflate, precum și fiecare fulguleț care-i acoperea creștetul erau cizelate migălos în metalul ruginiu. Când, după ore de legănat păpuși și de cântat de una singură, în plin soare, intram în casă, păstrînd încă în ochi reflexele scînteietoare ale iederei, camerele mi se păreau sumbre ca niște cavouri. După masa de seară ieșeam din nou să privesc stelele. Nu știu de ce, mi se pare că pe atunci erau mai multe stele pe cer decît poți vedea acum. De asemenea, erau mai multe eclipse, în fiecare săptămînă aproape era cîte o eclipsă de soare, pe care-o priveam prin cioburile afumate pregătite din timp. Îți amintești? Dar tu erai foarte mititel pe-atunci... Atunci erau și *zăpezi* mai mari, iar în acel an, în vară, se arătase deodată pe cer o cometă cu șase cozi răsfirate care păleau în eter. O priveam din balcon cu nesaț cum stătea încremenită, o pată alburie printre stelele galben-strălucitoare, cu mii și mii de colțuri ascuțite. Din stradă, pe atunci pietruită și mărginită de case ca și a noastră, zugrăvite în tot felul de rozuri și cărămiziuri, decorate în calcio vecchio, cu tencuiala dusă, cu geamurile acoperite cu storuri prăfoase, se auzeau ecourile dulcele ale cîntecelor de pe atunci, care și azi îmi stîrnesc o nostalgie idioată: „Intră luna pe fereastră / Intră-n odăița noastră...” Dacă urcam în podul casei și priveam prin luminator (de fapt, un fel de lunetă străjuită de încă două reprezentante ale poporului aceluia de gorgone de pe Moșilor, dintre care uneia îi lipsea un braț: întindea spre stele doar un ciot de fier care susținuse stucatura) vedeam, peste acoperișurile din jur, reclamele pîlpiitoare ale Bucureștiului, roșii și verzi, intense, aprinzîndu-se și stingîndu-se la intervale regulate. Era mai ales una de culoarea safirului, așezată pe un bloc din centru care astăzi nu mai există. Cum se stîngea, strîngeam și eu ochii și număram pînă la unsprezece. Când îi deschideam, trebuia să văd, chiar în acea clipă, reclama aprinzîndu-se din nou. Ea punea pe fața lucioasă a păpușii mele cu capul de carton o lumină azurie, care se stîngea ca să facă loc unei umbre roșii, unor dungi și pete verzi. Stăteam în pod privind contururile negre ale orașului pînă îl auzeam pe tata bocănind pe scară. Urca, monstruos, o statuie enormă de carne roșie, care umplea ușa podului, îmi era foarte frică de el cu toate că nu mă bătea, ci, dimpotrivă, mă lua în brațe și se apropia și el cu mine de fereștrua rotundă. Un cap mare de tot, un cap mai mic și unul și mai mic (capul de carton, cu cozi de ață cafenie, al lui Zizi, păpușa mea - căci îmi plăcea s-o ascult la difuzor pe Zizi Șerban), trei capete, șase ochi rotunzi se înghesuiau să privească stelele. Apoi coboram în hrubele noastre.

Foarte, foarte rar ieșeam din casă. Nu aveam prietene, și părinții mei erau foarte retrași. Mama, săraca, ieșea doar după cumpărături, iar tata doar pînă la slujba lui misterioasă, de unde ne veneau banii. Când se hotărau să mă scoată la plimbare eram fericită. N-o să uit niciodată cînd am fost cu tata la Orașelul Copiilor, în Piața Națiunii, aveam vreo patru sau cinci ani pe-atunci. Orașelul mi s-a părut imens, în mijloc se afla un brad pînă în ceruri, plin de becuri colorate,

ghirlande de toate culorile, pachete mari de carton învelite în poleială aurie, purpurie, albastră, globuri cît un cap de om, beteală groasă ca mîna. În vîrf, bradul avea o stea roșie în cinci colțuri care reușea să înroșească zăpada din tot Bucureștiul cu lumina ei. Pe alei se aflau oglinzi strîmbe și oameni înalți de vreo trei metri, făcuți din zăpadă artificială, în pieptul cărora se deschideau vitrine cu mașinării complicate. Se vindeau peste tot acadele răsucite, citronadă în sticlute mate, frumos rotunjite. Erau cutii mari, avînd sub țiplă forme bizare din zahăr colorat, erau Moș-Crăciurri de turtă dulce și alții adevărați, adunînd din loc în loc copiii și spunîndu-le basme. Trecînd prin labirint nu te puteai rătăci, pentru că pe fiecare panou găseai o săgeată care-ți indica drumul. O hardughie lungă și vopsită țipător adăpostea balena Goliat, pe care am văzut-o și noi, înghesuindu-ne în mulțime: un cilindru nesfîrșit, vînat, ca de ipsos vopsit, cu imense înotătoare de pește și, în gură, cu fanoane stufoase. Balene se mai numeau și lamelele flexibile de plastic pe care le purta tata în gulerul cămășilor. Le vindeau țiganii pe la colțuri. Dar cel mai frumos lucru din Orășelul Copiilor, în afară de brad, mi s-a părut racheta Vostok, în mărime naturală, în vîrfurile căreia te puteai sui, ca într-un turn. Sus, într-o cabină, le vedeai pe cățelușele Strelka și Belka, făcute din pînză și lînă creață. Apoi trebuia să cobori imediat pe partea cealaltă, căci veneau la rînd și alți copii care vroiau să vadă cățelușele, prinse în hamurile lor complicate, cu zeci de cataramă. Tata îmi spunea că înaintea lor fusese în cosmos altă cățelușă, Laika, și că ea rămăsese pe lună. Mă uitam uneori la petele de pe cristalul fumuriu al lunii, cînd era senin, dar nu vedeam nimic acolo, oricît m-aș fi străduit. Mai încolo era și o lunetă pe trei picioare, mînjită în toate culorile. Tata a dat și acolo niște bani și m-am putut uita prin ea. Credeam că voi vedea stelele cu pădurile și florile și fetițele care se află pe ele, dar n-am văzut prin sticla rotundă decît mii de bucățele simetrice de sticlă colorată, care se aranjau în felurite imagini dacă roteai ușor țeava. Păreau niște fulgi de zăpadă mari, scînteietori.

Plecam plîngînd din risipa aceea de lumină și culoare, cum nu mai văzusem niciodată. Treceam pe lîngă o clădire care avea deasupra un panou cu mii și mii de becuri, pe care defilau știrile, litere care fugeau către stînga, formate prin aprinderea și stingerea becurilor galbene. Oamenii, încărcăți de cadouri, urmăreau minute în șir perindarea aceea de cuvinte. Ne-am întors acasă prin orașul dominat de luna plină, uriașă. Nu aveam telefon, nici nu știam pe atunci că există așa ceva. Vizitele noastre pe la rude erau, de aceea, cît se poate de rare, fiindcă trebuia să picăm pe neașteptate, lucru de care mama se jena. De altfel, nu aveam decît cîteva rude: fratele și sora mamei, la care se adăuga și nașa mea. Pe unchiul Lazăr îl vedeam foarte rar, o dată pe an poate, căci, divorțat, cam schimba femeile cu care stătea, ceea ce-o umplea de furie pe mama, care fusese prietenă cu nevasta lui. Pînă în ziua de azi, cînd a trecut de șaptezeci de ani, unchiul Lazăr și-a păstrat obiceiurile, ceea ce pare să-l țină în putere... La tanti nașa iarăși nu prea mergeam, căci era o femeie îngălată, în casa ei, copleșită de copii mici, anul și cîrlanul, mirosea mereu a murdar, a stătut. Eu tot trăgeam să mergem totuși pe-acolo (stătea în Ferentari, undeva pe o uliță de țigani, întortocheată și gălăgioasă, cu o biserică galbenă, oribilă, și un closet public care puțea de la o poștă) pentru că, din întîmplare, nașa avea televizor, un TEMP 6 cu

ecran minuscul, dar la care puteam vedea primele episoade din *Robin Hood* și filme pentru copii ca *Amnarul fermecat* și *Soldatul de plumb*, care mi-au plăcut foarte mult. Pentru asta îi suportam pe mucoșii în scutece croite din imprimeuri, cu botoșei mînjiți, care țineau să mă tragă de codițe și să mă necăjească în toate felurile. Cel mai des mergeam însă la tanti Aura. Drumurile pînă acolo și tot ce se întîmpla cînd mergeam la mătușa mea erau pentru mine niște aventuri ciudate, explorarea unei alte lumi. Lucrurile cele mai importante din viața mea s-au întîmplat acolo, la marginea aceea de București. Acolo, de altfel, s-a petrecut și lucrul pentru care cred că am venit pe lume, pentru care am fost aleasă: intrarea în *REM*. Și tot acolo, fiindcă tot vorbeam de asta, m-am sărutat prima dată cu cineva... Mai tîrziu, după mai mult de zece ani, m-am și iubit prima dată cu cine mai știe ce ins, la sfîrșitul cine știe cărei petreceri, dar nu atunci am devenit femeie, căci eram deja de mult, psihic vorbind.

Se întîmpla ca în vreo dimineață mama să intre în camera mea și să-mi spună că mergem la tanti Aura. Săream în sus de bucurie, mă îmbrăcam repede cu rochița de oraș, îmi trăgeam șosete albe, trei sferturi, și-o îmbrăcam și pe Zizi cu o rochie de catifea verde deschis, cu ape, care-o prindea foarte bine. Pe dedesubt puneam chiloți de voal roz și furou de chembrică albă, era ireproșabilă. Ieșeam repede în balcon, în răcoarea galbenă a dimineții, și mă uitam la tramvaiele și mașinile care huruiau pe dedesubt. Uneori, printre ele, trecea și cîte un camion tras de cai, cu tăbliile vopsite frumos în albastru sau verde, cu flori pictate, sirene sau cerbi; în urma lor, caii lăsau din cînd în cînd globuri gălbui de balegă aburindă. Mirosea a fum și a cal, deloc respingător. Pînă era și mama gata, pînă mîncam, se făcea ora unsprezece. Ieșeam în vacarmul străzii și o luam încet în jos, pînă la Obor. Îmi suceam gîtul după fiecare chioșc de răcoritoare, cu instalație de sirop și sifon, cu spirale umplute cu cremă și covrigi „Ia cu sare și cu mac / face bine la stomac”. Cînd eram mică de tot, mă trînteam pe jos dacă mama nu-mi cumpăra ce vroiam și țipam ca din gură de șarpe. Cîte o bătrînă se apropia, se străduia să facă o mutră fîroasă și-mi spunea: „Cine e fetița asta obraznică? Ia s-o bage baba în sac!”, la care urlam și mai rău. La radio, în fiecare zi, se transmiteau reclame, cîntate pe mai multe voci, cu „Dropsuri bune și jeleuri / Caramele și drageuri” sau „Limo-limo-limonada”. De la șapte-opt ani în sus abia, de cînd începusem să merg la școală, mă mai stăpîneam. Dar întotdeauna am fost o pofticioasă. Mă mir că nu m-am făcut ca o balenă.

Oborul era un loc fermecător. Mi-l amintesc și azi cu precizie, îl văd pur și simplu în fața ochilor. O intersecție simplă, nu foarte largă, dar cu un aer balcanic, negustoresc, cum nu mai găsești azi nicăieri. Dacă veneai de pe Ștefan cel Mare, te năpădea mulțimea firmelor de toate formele, dimensiunile, culorile, scrise pe sticlă sau pe lemn, cu litere de mînă, caligrafiate frumos, sau cu cele mai variate caractere de tipar. Sobari, plăpumari, croitori, „Geamuri și oglinzi”, ceasornicari, „Pompe funebre” (aici era mereu cîte un coșciug proptit de ușă, căptușit pe dinăuntru cu valuri de satin), cîte o cheie uriașă de lemn atîrnată perpendicular pe perete, și pe care scria YALE, cîte un ceas de sticlă, mare ca acelea din gară, dar cu limbile pictate și cu numele proprietarului scris pe el. Pe stînga era un birt de unde ieșea veșnic un fum albastru cu miros de mititei.

Mișunau în jurul lui bețivi, țigani îmbrăcați ungurește, cu femeile cu fuste crețe după ei, țărani purtând funii de usturoi și saci pe jumătate plini, cu iz de cînepă. Peste drum era magazinul de jucării „Scufița roșie”, pe care îl visam și noaptea. Era pentru mine un loc feeric. Cum ajungeam la Obor, o și mînam pe mama înăuntru. Intram într-o încăpere lungă și scundă, mirosind *îngrozitor* a petrosin. Podelele erau cafenii-stacojii și lumina care se strecura prin vitrine era cu totul insuficientă. Abia cînd înaintai adînc în spațiul acela gol, dădeai de tejghea și de rafturile cu jucării. Mă uitam pierdută la păpușile de toate mărimile, îmbrăcate în bucăți grosolane de pînză. Cele mai multe erau de cîrpă, doar cu capetele dintr-un fel de ipsos care se ciobea foarte repede și cu părul de ață neagră, galbenă sau cafenie. Erau totuși și păpuși de cauciuc, înfățișînd niște negrese cîrlionțate. Erau căluți albi, cu șa de pînză lăcuită, roșie ca flacăra, urși galbeni și cafenii, păsări mecanice de tablă. Mereu se aflau pe tejghea cinci-șase jucării care țopăiau, săreau, băteau toba, mașinuțe care înaintau prin frecare, rachete care scoteau scînteii din coadă. Mama îmi cumpăra de obicei jocuri ieftine, ca acela în care trebuia să reconstitui scene din *Albă-ca-zăpada*, *Cenușăreasa*, *Crăiasa zăpezilor*, imbinînd bucățele de carton de forme ciudate. Mă plictiseam repede de ele pentru ,că învățasem să refac dreptunghiurile acelea și pe dos, fără să mai țin seama de desene, doar după formele cartonașelor, îmi mai lua și cartonașe pentru cusut, desenate în culori și găurite. Nu aveai decît să treci acul cu ață prin găurelele alea, ață maro, albastră, verde, galbenă sau roșie. Conturam astfel ciobănașul cu oița sa, tractorul, băiatul și fata ținîndu-se de mîină, stilizați frumos, fluturele. Mereu ieșeam plîngînd de la Scufița roșie. Puțin mai sus, pe Mihai Bravu, se afla un mare Ferometal de unde se puteau cumpăra tablă, cuie, lanțuri, dar și vase și pahare pe care erau lipite abțibilduri cu păsări multicolore. Mai încolo, după o odăiță minusculă în care, în vitrină, luminată puternic, o femeie grasă în verde remaia ciorapi de nylon, era o hrubă sinistră unde se vindeau pînzeturi de in și cînepă și covoare de iută. Acolo zăceau pe tejghele și în rafturi baloturi mari de *pînză* care miroseau puternic a naftalină, a fibră vegetală, a iută. Miroseau iute a iută. Pe un pilon era atîrnată o oglindă, în care mă priveam: din penumbra deasă se uita la mine o fetiță speriată, cu fața deformată de apele cristalului. Vizavi, adînc înspre piață, se afla (e neschimbată și azi) hala. Dar pe atunci mi se părea monstruos de mare. Înăuntru era mereu frig. În timp ce mama cumpăra cîte ceva de la țărani înșirați pe la tejghelele de faianță, eu îmi suceam gîtul în sus privind mozaicul stins de pe un perete și forfota de la etaj, unde știam că se vinde miere. Despărțite de incinta halei, se aflau mai într-o parte culoarele nesfîrșite ale măcelăriei. Mă fascinau jumătățile de porc, ciosvîrtele de vită care atîrnau de aproape în fiecare cîrlig, măcelarii în halate pline de sînge care nu mai pridideau retezînd cu satîrele țeste de miel, din care scoteau creierii lăptoși, sau tăind bucăți groase de mușchi. Jupuite, cu ochii holbați, ai căror globi erau plini de vinișoare, oile zăceau spintecate direct pe tejghea. Ca să ieșim, trebuia să trecem pe lîngă butoaiele imense, puțind a zer, din care oameni nerași, cu mutre posomorite, scoteau bucăți mari de telemea. Erau uzi pînă la coate de zeama aceea lăptoasă. Prin intersecția de la Obor fiecare trecea cum vroia. Nu exista semafor, iar milițienii care se mai rătăceau pe-acolo erau ocupați mai curînd să stea de vorbă cu infirmul care ținea cîntarul

de precizie sau cu vînzătorul de lozuri în plic. Era o viermuială ce mirosea a piele, a tutun, a cîrpă, a balegă proaspătă, a mititei. Eu cu mama, îmbrăcate de oraș, luam tramvaiul, care abia putea înainta, sunînd în disperare din clopoțelul său, printre căruțe și Pobede. Tramvaiile erau de lemn, cu multe rame exterioare, cu geamuri mici și un singur far în față, deasupra grătarului de metal. O dată cu ușile care se pliau scîrțîind, unse din gros cu o materie neagră, de care mă mînjeam mereu, cobora o treaptă pe care puneai piciorul ca să urci. Dar era atît de înaltă, că mama trebuia să mă ridice în brațe ca să mă pot apuca de bara de alamă lustruită. Ne urcam de obicei prin față, căci era mai puțin aglomerat, așa că de multe ori nimeream chiar în spatele vatmanului, care în acele tramvaie n-avea cutiuța lui de tablă și geam ca acum, ci stătea pur și simplu pe un scaun din care ieșea buretele, în partea din față a tramvaiului, la grămadă cu călătorii; îmi plăcea să mă uit cum sucește și învîrtește de manivela nichelată, terminată cu o mare bilă metalică, pe care o clănțănea de-a lungul plăcii aurii. Pe placă scria ceva în nemțește, în vagoane, scaunele erau din șipci de lemn galben, lustruit, iar din plafon atîrnau mîneri ovale, de care se țineau cei care ajungeau pînă acolo. Cînd tramvaiul lua viteză și alerga clătînîndu-se pe șine, mînerile se izbeau ritmic de plafon: trosc-trosc, trosc-trosc, ceea ce-ți dădea, în amurg, o senzație de toropeală; în spatele remorcii, dacă te suiai acolo, puteai vedea o frînă de mînă, un fel de manivelă cu șurub, nichelată.

Mama se ținea de un mîner, eu mă legănam lîngă ea și astfel defila prin fața noastră un oraș atît de frumos, de misterios, că abia ne încăpea în pupile. Dimineața orașul era învelit de-o auroră ca apa rece. Erau la modă zorelele care-și deschideau cupele albastre, cu vine violete, pe după aproape fiecare grilaj. La amiază tramvaiul era foarte aglomerat. Un țărănet vesel, cu băști, șepci și treninguri, iar femeile în fuste cu imprimeuri înflorate și broboade, umplea vagonul, rîzînd, făcînd gălăgie, certîndu-se cu taxatoarea. Cîte unul mai șmecher spunea cu voce joasă: „Biletele la control!” și înghețai chiar dacă aveai bilet. Pe înserate, tramvaiul era aproape gol, taxatoarea dormea între stații cu capul pe mica ei tejghea, mama moțăia și ea pe scaun, cu mine în brațe, iar eu priveam norii purpurii, arzînd deasupra caselor cu acoperișuri negre, în zig-zag, neregulate. Așa, clătînîndu-ne, ferindu-ne de bețivi, retrăgîndu-ne din preajma unei duhori de cort sau de usturoi, ajungeam pînă la Bariera Vergului, cu cinematograful Munca și mai ales cu statuia coclită din mijlocul havuzului, înfățișă o femeie pe jumătate dezbrăcată din ulciorul căreia curgea un fir de apă. Statuie neagră, tristă, cu dîre verzi ca iarba. *Mai cocliți ca șerpui frați / Din fîntîni municipale.* Mai mergeam cîteva stații, trecînd pe lîngă fabrici cu coșuri uriașe de cărămidă, cu mari mașinării unsuroase în curți, pe lîngă triaje de cale ferată cu vagoane melancolice, stacojii, ruginind în zăpadă, pe lîngă gogoșerii unde se mai vindea încă braga. De-a lungul străzilor se înșirau, suciți, scorburoși, duzi bătrîni, la sfîrșitul verii plini de duche albe, viermănoase, sau negre-indigo, tecari în tecile cărora, cafenii, mirosind a crud, a dulce și-a galben, zuruiau boabele, tei și salcîmi. În fine, după alte cîteva stații coboram la Rond. Nu mai există astăzi în București un loc ca Rondul. Era o piață rotundă, nu prea mare, parcă mereu cețoasă din cauza molozului de culori pale, amestecate, care se desprindea din tencuielile caselor din jur. Rozaliu-verzuliu, vinețiu, praful acesta se învîrtețea în

piață și ți se depunea în dire fine pe umeri, pe obraji. Casele aveau fațadele concave și erau atît de scălimbe, de ridicole, încît îți stîrneau o bună-dispoziție macabră. Lei de ipsos, cu laba pe o bilă, străjuiau intrarea în vreo tutungerie. Vulturi cu aripile întinse și grifoni cu șira spinării noduroasă copleșeau luminatoarele. Acoperișurile aveau bulbi ovali de tablă, ca bisericile rusești. Coloane antice, unele prăbușite, ciubucării complicate, monograme încîrligate încadrau prăvăliile cu vitrine mizere. Pe toate gardurile erau scrise porcării cu cretă colorată; în centrul pieței, strivind-o pur și simplu, se înălța statuia unui dorobanț, pe un soclu care, doar el, era mai mare decît tot ce văzusem vreodată. Trebuia să-mi las capul pe spate ca să cuprind în întregime imaginea soldatului colosal, cu arma la picior. Cele mai înalte case erau mai scunde decît pedestalul statuu. Nori cărămizii îi înconjurau umerii. Era cu totul și cu totul de piatră. Cît timp eu căscam gura la el, de pe trotuar, mama intra în diverse dughene ca să cumpere cîte ceva pentru sora ei și pentru vărul meu, Marcel. Lua de obicei lavandă foarte ieftină, care se vindea în sticle în formă de mașinuțe, cîteva cutii de carton cu ciocolată Piticot sau bănuți aurii de ciocolată. Uneori cumpăra bomboane praline, în formă de păpuși, roze și cu umplutură de cafea. Alte bomboane, portocalii, erau pline cu miere. Cînd găsea (dar s-a găsit tot mai rar), mama cumpăra zahăr candel în bucăți zgrunțuroase. Îmi dădea și mie, pe loc, un sirop: apă foarte rece, cu miros de zmeură. De la Rond luam alt tramvai și coboram la a treia. Ajunseserăm în cartierul Dudești-Cioplea. Țin minte cum încercam să țin pasul cu mama, care mergea foarte repede. Din rochia ei se desprindea un iz de scrobeală, iar rujul cam țipător pe care-l folosea la ocazii din astea (altfel nu se farda niciodată), un ruj dintre cele mai ieftine, mirosea a lavandă proastă. Mie însă îmi plăcea, pentru că-mi amintea de mirosul parfumat al anumitor bomboane discoidale, roze, făinoase, numite „cereluși”. Pe Zizi o ținea în poșeta ei care imita pielea de crocodil. După multe ocoluri pe străduțe necunoscute, trecînd pe lîngă școli galbene și turtite, cu cercevele verzi la ferestre și cu acoperișuri maro, pe lîngă centre de butelii unde era mereu coadă și centre de sifoane dominate de-o uriașă roată albastră în mișcare, intram, în fine, pe strada unde stătea tanti Aura.

Era o stradă lungă și dreaptă, cu garduri de lemn și fațade scunde de-o parte și de alta. Dacă treceam vara de-a lungul ei, o recunoșteam întotdeauna după mulțimea zmeilor de hîrtie încîlcite în firele de telegraf dintre stîlpii de lemn unsuros. Multe zmee erau făcute din hîrtie albastră de împachetat. Altele însă erau pictate cu acuarele sau colorate cu creioane, așa că apăreau ca niște pete fistichii, arlechinești, pe cerul alburii. *Privește la arlechini!* Trebuia să străbatem toată strada ca să ajungem la casa de cărămidă netencuită, pe care o știam atît de bine, penultima de pe stradă și, în acea direcție, penultima și din oraș. Dincolo de încă o casă chircită în fundul unei grădini se întindea cîmpul plin de bălării dinspre comuna Dudești. Cîmp, cît vezi cu ochii. Cît de ciudat mi se părea că o stradă se termină în gol în loc să dea în alte străzi!

Cum atingeam poarta, prin ale cărei șipci rare se vedea interiorul curții, cu camionul părăsit între straturile de arpagic, cu cireșul amar și cu mușcatele bătute, tufănelele și trandafirii de pe margini și, mai în spate, cu casa roșie, pătrătoasă, acoperită cu tablă, Chombe venea șchiopătînd cît putea de repede în

întîmpinarea noastră. Mie-mi era cam frică de el căci, pe cînd aveam vreo trei ani, mă mușcase de obraz. Era totuși un cîine inofensiv, bătrîn, cu urdori la ochi, cu picioare prea scurte pentru corpul lui gras, acoperit cu păr aspru, cîrlionțat. Putea mai pătrunzător decît orice alt cîine pe care l-am văzut vreodată. Chombe lătra atît de tare, încît, în timp ce noi înaintam pe cărarea pavată cu cărămizi printre care se iveau flori-de-piatră pastelate, înainte să ajungem la intrare, ușa se deschidea și tanti Aura, cu mînele suflecate, în halat de casă, cu un zîmbet larg, de bucurie exagerată, ne poftea înăuntru.

Un culoar lung și întotdeauna cenușiu și frigos ne conducea în sufragerie. În timp ce mama și mătușa stăteau de vorbă, eu mă uitam la peștele de sticlă din vitrină, la tablourile făcute din voaluri și mătase galbenă de pe pereți, înfățișînd lebede plutind pe un lac albastru, dar mai ales îmi făceam de lucru la mașina de cusut. Scoteam din sertarele ei petice de pînză de toate culorile, cîrpe cu înflorituri, bucăți de pluș vișiniu, cu care mă apucam să-mi înfășor păpușa. Venea imediat lîngă mine Marcel, vărul meu, care se apuca s-o lege pe Zizi la ochi sau să-i înnoade mîinile de cîrpă la spate. Se ferea rîzînd de palmele mele și, cînd nu mă așteptam, mă apuca de codițe. Era un mucos sîciitor, dar foarte drăguț, dolofan, cu ochi cafenii. Uneori, cînd îl apuca dragostea pentru mine, fugea repede în camera lui și venea cu o cutiuță de Cavit 9. Mă servea cu o tabletă galbenă și parfumată, de consistența cerii. Puteam zăbovi așa, jucîndu-ne în colțul nostru de sub mașina de cusut, și-o zi întreagă. El își aducea mașinuțele paradite și-o plimbam pe Zizi peste tot, în remorcă. Se prefăcea că o răstoarnă pînă mă făcea să plîng de-a binelea și se uita pe sub fustă; în acest timp, peste capetele noastre treceau conversația celor două femei, lătratul lui Chombe, melodiile dulcele ale Angelei Moldovan: „Lunca-i lungă, iarba-i verde / Ce-am iubit nu se mai vede.”

Cea mai veche amintire a mea se leagă nu de casa în care m-am născut, ci de casa asta, a mătușii. Aveam doi ani cînd am făcut revelionul la ei. Îmi aduc extraordinar de bine aminte, în sufragerie erau mese lungi și becurile erau învelite în celofan roșu. Totul, totul era purpuriu în cameră. Fețele oamenilor erau purpurii-scînteietoare. Pe masă farfuriile și paharele erau purpurii. Marcel avea să se nască doar peste patru ani, dar lîngă mine stătea altă verișoară, de trei ani, Nineta, care mai tîrziu a făcut poliomielită și-a rămas cu un picior mai subțire. Pe atunci însă mi-o amintesc rînjind veselă și întinzînd mîinile către cadourile care ni se puseseră înainte, pe masă: cîteva bomboane și o căprioară de cauciuc, legate în țiplă. Și, cred, o ciocolată dreptunghiulară. Femeile gătite cu tot soiul de mărgelile imitînd perlele și bărbații în cămăși mi se păreau niște giganți. Priveam în sus spre fețele lor pierdute în lumina becurilor roșii. Erau neîndurători, terifici. Dar vara nu stăteam în casă, ci imediat fugeam, cu Marcel după mine, în curte. Chombe, șchiopătînd țeapăn, mirosînd a cîine plouat, se învîrtea pe lîngă noi, cu limba roșie scoasă printre colți. Călcam cu grijă printre straturile de legume și ajungeam la camion. De cînd știu eu casa și curtea lui tanti Aura, camionul acela vopsit în albastru, fără roți, zăcea acolo, în mijlocul micii grădini de zarzavaturi, scorojit ca vai de el, cu tabla îndoită. Pe capota cabinei dormea de obicei, încolăcită, Gigi, ultima reprezentantă a unei dinastii de pisici numite cu numele asta. Nu știu cum de suporta fierbințeala tablei, căci noi

nici nu puteam pune mîna pe ea. Deschideam portiera și ne suiam în cabină, unde căldura zăpușitoare avea un damf de cauciuc încins sau de mușama fierbinte. Marcel se așeza la volan, iar eu lîngă el. Cînd închideam ușa, lumea devenea mică, intimă, ai fi vrut să rămii acolo pentru totdeauna. Bancheta cu pielea tăiată din care ieșea buretele, geamurile murdare pe care înțepeniseră ștergătoarele cu cauciucul fărîmițat, volanul de care trăgea Marcel și care, dacă-i dădeai drumul, revenea la loc, rotindu-se-n sens invers, dar mai ales mirosul acela, pe care-l simt și-acum, ne purtau într-o lume fără legături cu cea reală. Desigur, Marcel se imagina într-un camion de război, vîinînd la nemți cu grămada. Din cînd în cînd apăsa pe pedalele din podea, care declanșau, spunea el, mitraliera. Dar eu, mișcînd înainte și înapoi tija cu bilă de ebonită la capăt, eram departe de fanteziile astea; îmi închipuiam că aș putea trăi toată viața în cabina aceasta, avînd grijă de Zizi și spunîndu-i tot felul de povești și de poezii. Bordul camionului era spart, desprins. Cîte un cadran atîrna de două fire izolate în fișii de plastic galben, altul avea geamul spart și îi puteam mișca acul indicator cu degetul. Doar cadranul kilometrajului rămăsese la locul lui, deși vibra și el în toate direcțiile, ieșit din șuruburi. De altfel, era singura piesă a camionului care mai funcționa.

După ce stăteam în cabină vreo oră, adică pînă ne plictiseam, kilometrajul se modifica, arătînd dintr-o dată altă cifră, din ce în ce mai mare, ca și cînd efectiv am fi parcurs sute și sute de kilometri. Pe Marcel nu-l impresiona amănuntul ăsta, dar eu îmi aduceam un caiet de matematică pe care notam cifra de la început și cea care apărea la coborîre. Deși niciodată nu-mi dădeam seama cînd anume se schimbă cifrele, ele nu erau aceleași. Degeaba pîndeam cadranul minuscul pînă-mi dădeau lacrimile. Găsea el o clipă să se schimbe. Cînd ieșeam din cabină, cerul acela albastru, involburat, de țară, mi se părea uriaș. Soarele muia totul într-o apă galbenă. Umbrele erau negre și precise. Ne suiam în remorcă și-o luam pe Gigi de mijloc. Pisica era moale ca o cîrpă, dar dacă o puneam în picioare se întindea brusc, cu ochii încă lipiți de somn, îndoindu-și spinarea ca un arc și căscînd o gură roză, atît de mare, încît ne tăvăleam de rîs. Începea să se spele, apoi se trîntea la loc pe capota încinsă. Doar seara se ducea după porumbei. După ce-l mai chinuiam puțin pe Chombe, după ce deschideam capacul motorului ca să vedem cuibul de viespi lipit acolo, printre țevile și elicea unsuroasă dinăuntru, ne suiam în cireșul amar care se înălța drept și neted în mijlocul straturilor de trandafiri. Din vîrf puteam vedea toată partea aceea a orașului, în urmă, ulițele încîlcite, cu case ca de țară, cu cîte-o antenă pe acoperișuri, și turla de tablă pricăjită, lipsită de demnitate, a unei biserițe. La orizont, ieșind dintre case ca un înotător dintre valuri, zăream statuia dorobanțului de la Rond, înspăimîntătoare. Văzusem la cinema filmul *Godzila*, despre un monstru imens care distrugea un oraș. Așa arăta și statuia soldatului, acum albăstruie din cauza depărtării. Privind în direcția opusă, vedeam cîmpul, arătura întinsă pînă la o lizieră de copaci, dincolo de care se ițea altă turlă de biserică, lucind în soare.

Cu toate astea, pînă în comuna Dudești, cîmpul nu era cu totul lipsit de interes. Dimpotrivă, exista acolo, în mijlocul lui, un lucru care mă fascinasese dintotdeauna, de cînd îl văzusem prima oară din vîrfurile cireșului amar. La vreo

sută cincizeci de metri de unde se sfîrșea strada și începea cîmpul, se înălța, chiar în mijlocul arăturilor, la prima vedere cu totul izolat și inaccesibil, un fel de foișor melancolic și bizar, o casă excentrică, stacojie, construită înainte de război pentru cine știe ce proprietar insomniac. Ai fi zis că e o culă oltenească, la fel de solidă, cu contraforți puternici și muchii ferme, îngustîndu-se la catul al doilea, dar terminîndu-se cu un turnuleț cilindric, crenelat. Lumina galben-verde a verii cădea atît de tăios peste edificiul acesta neașteptat, încît, dacă deschidea pînă la trandafiriu culoarea unuia dintre ziduri, îl înnegrea pe celălalt pînă la nuanța vișinii putrede. Abia pe la mijlocul turnului scînteia o ferestruică. Altele nu se mai vedeau, dar era posibil să existe pe partea cealaltă. Nici un pom, nici o altă umbră nu se mai zărea în preajma aceluia foișor, în afară de o magazie de scîndură, cenușie, aflată la cîțiva metri depărtare. Cine ar fi zis că șandramaua aceea va deveni pentru mine centrul vieții, singurul loc pentru care merită să exiști? Cînd se întorc dintr-o „excursie”, heroinomanii au sentimentul că din lume au dispărut culorile, ca trăiesc într-un film alb-negru în care nu se întîmplă niciodată nimic, că timpul nu mai curge și că viața reală e doar un limb al morții. Sentimentul ăsta îl am și eu de cînd am fost în *REM*.

Mergînd la tanti Aura o dată la două-trei luni, cunoscusem cîteva fetițe de-o vîrstă cu mine de pe strada aceea. Cînd auzeau că am venit (avea grijă Marcelino să dea o raită prin curțile lor și să le spună), apăreau la poartă, cîte două-trei, iar eu fugeam repede să le-o deschid, își aduceau și păpușile cu leagăne cu tot, cu plăpumioarele de satin, trusele medicale de jucărie, stetoscop și seringă de plastic, suzetele și zornăitoarele de bebeluși. Ne suiam în remorca mașinii și improvizam acolo o grădiniță. Dădăceam păpușile, le învățam să se poarte cuviincios, le dezbrăcăm și le îmbrăcam. Cînd ne plictiseam, le lăsam acolo și mergeam în spatele casei, unde dădea ușa de la bucătărie. Acolo se afla o platformă de ciment, lustruită bine, cu latura de vreo trei metri, poate mai mult, unde vara, pentru că acoperișul ținea umbră, tanti Aura scotea o masă cu picioare în formă de X pe care se juca remy sau se mîncea. Dar noi ne apucam să desenăm acolo, cu cretă colorată, șotroane complicate, labirintice, unele în forma clasică de om cu mîinile întinse în lături, altele ca niște spirale de melc. Fiecare căsuță o desenam cu cretă de altă culoare, culori pure, strîmbe, filiforme: roz pembe, azuriu și oranj, galben citron... Cifrele și numele din căsuțe le făceam cu alb sau cu purpuriu, după cum erau binefăcătoare sau nefaste. Țin așa de bine minte cum se reflectau în luciul platformei norii alburii care treceau pe deasupra...

Stăteam ghemuite cîte o după-amiază întregă, în timp ce una dintre noi juca, aruncînd cu ciobul în căsuța numerotată, celelalte se apucau să deseneze prin colțuri case cu perdelețe la fereastră, cu garduri galbene care aproape că nici nu se vedeau, cu pomi ca niște dreptunghiuri maro din care porneau ramuri cu mere roșii. Mai desenam prințese cu ochi albaștri, cu cozi împletite și fuste lungi, colorate fantezist. Foloseam culoarea fisticului pentru frunzele trandafirului pe care-l țineau între degetele lor portocalii. Gemenele, Ada și Carmina, desenau monstruos, le făceau picioarele scurte și butucănoase, iar mîinile pînă mai jos de genunchi. Amuzant era însă să stai să le privești cum desenau: începeau amîndouă același desen în același timp și terminau

amîndouă odată, făcînd riguros aceleași gesturi, alegînd aceleași culori. Doar că desenele lor erau în oglindă. Dacă prima desena un copac în stînga unei căsuțe, cealaltă îl desena în dreapta. Nu puteai găsi nici o altă deosebire între mîzgălele lor. Erau micuțe, cu trei ani mai mici ca mine, și purtau mereu aceeași îmbrăcăminte: șorțulețe cu arici în piept, atît de scurte încît chiloțerii tetra li se vedeau la orice mișcare. Mie îmi era mai simpatică Ada, pentru că era curată și liniștită, celeilalte îi curgea mereu nasul și, dacă-i spuneai să-și scoată batista, se supăra, își lua păpușa și pleca acasă. Ada se uita lung după ea. Avea cîrlionți cafenii, strălucitori, și ochi triști, cu pleoape umflate. Mai stătea puțin cu noi, dar pleca apoi și ea după soră-sa, căci nu suportau să stea despărțite. Țigăncușa, Garoafa, le drăcuia printre dinți, fiindcă uneori gemenele veneau de dimineață la poarta ei și începeau să strige „Garoafa-scroafa” pînă ieșea afară toată șatra, cu spume la gură de furie, în rest însă, cînd treceau pe la tanti Aura sau cînd ne jucam pe cîmp, privind la băieții care scoteau din găuri gărgăuni cu cîte-o bilă de pîine la capătul unui fir, fetițele se înțelegeau bine. Toate însă o invidiau pe Puia, fata unui ospătar, pe care n-am văzut-o niciodată purtînd două zile la rînd aceeași rochie. Privind-o, te-ai fi crezut în altă lume, nu în mahalaua prăpădită Dudești-Cioplea. Mama ei, nu prea întreagă la minte, care obișnuia să umble goală prin casă (ba chiar și pe noi, cînd îndrăzneau să mergem s-o chemăm la joacă pe Puia, ne primea în ținuta asta edenică, uimindu-ne și înspăimîntîndu-ne cu pielea ei parfumată, cu formele ei ca trase cu florarul) îi croise toată garderoba și-o înțolea și deștolea exact ca pe o păpușă, fantezist, cu pliscuri și volănașe, în rochițe de voal roz, de cașmiruri înflorate, de satin de plapumă cu ape albăstrui. Mînuțele ei neobișnuit de albe aveau unghiile făcute cu lac sîngeriu, iar părul blond deschis era mereu împletit altfel, în codițe răsucite ca niște coarne de berbec peste urechi, în zeci de cozi ca ale negreselor sau legat în coadă de cal creață, fluturătoare. Cercei sofisticăți, disproporționat de mari, inele cu piatră roșie ca vinul, coliere de perle false îi împodobeau silueta funambulescă. În schimb, jucării nu avea și simțea chiar o vagă repulsie față de urșii noștri soioși sau de păpușile din care curgeau cîlții. Oricît o rugam, nu vroia niciodată să ne lase să ne împodobim și noi cu juvaerurile ei. În mișcări era glacială și fantastă, gesturile și posturile ei erau codificate ca în baletul clasic. Singura cu care se juca mai mult, din tot grupul nostru, era o fată grasă cu mult peste normal și proastă ca noaptea, cu mișcări lente și pielea rece, ca de șopîrlă. Avea un nume frumos, singurul ei lucru frumos, se numea Crina. Dar noi o despuiam răutăcioase și de urma asta de grație, zicîndu-i, bineînțeles, Balena.

Balena și Puia erau mai tot timpul împreună. Nu e greu de ghicit care erau relațiile dintre ele. Participau la un delir în doi, fascinant și odios, în care Puia era inductorul care stăpînea în mod absolut voința celeilalte. Balena era publicul Puiei. Asculta cu gura căscată scenariile feerice ale fetei cochete, poveștile despre prințese în conduri de argint, care se odihnesc pe marginea unor bazine de cleștar, pline de pești roșii și aurii. Prințese care se plimbă prin grădini cu mii de flori mirositoare, cu pomi ciudați, smochini și portocali pe coaja cărora se suie un gușter. Prințese în crinoline subțiri ca pînzele de păianjen, zdrențuite și prețioase, căutînd prin iarbă gemă care ferește de dragoste. Prințese în fir de aur, cu părul de calcedonie și pirită, rătăcind printr-o pădure amară, luminată de

nori trandafirii. Prințese oglingindu-și buzele triste în heleșteul verde ca smaraldul, în care picură o lacrimă de inorog. Prințese care-și omoară ursitul cu dulci prăjituri otrăvite și-și fac inel dintr-o șuviță castanie din părul lui, tăiată cu foarfece negru. Prințese cu maghiran ofilit între degete pale, cu ochi azurii, depărtați, cu sînii sferici și tremurători, cu palmele fără linii, cu norocul pierdut, cu viața sfîrșită. Balena vedea și simțea totul, poveștile erau drogul ei zilnic. O privea pe prietena ei cum se rujează, cum își face pleoapele, cum își dă, într-un colț de oglindă, cu o pulbere roză peste obraji. Puia era tot ce-ar fi vrut ea să fie vreodată. O iubea cu încetineală și devotament, ca pe o mamă, ba mult mai mult. Dar noi rezolvam mai ușor problema Puiei, numind-o pur și simplu o fandosită. Ne luam însă după ea fără să vrem și de multe ori șterpeleam și noi de-acasă cîte o bucățică de ruj vechi sau cîte un ciot de dermatograf și ne mîzgăleam cum ne trecea prin cap. Asta mai ales cînd ieșeam pe cîmp ca să jucăm jocurile noastre preferate, pe care le cîntam și le dansam cu toatele, uitînd orice rîcă dintre noi.

Țopăiam pe arătură pînă seara, cîntînd „Ești o floare, ești un crin / Ești parfumul cel mai fin". După ce cîntam frumos cîtva timp, începeam să ne prostim și mîțiam versuri caraghioase: „Și-ți trimit din depărtare / Un coșciug și-o lumînare..." La fel făceam cu „Zăresc trei prinți călare". Cînd se întreba „Și ce-aveți să-i dăruiți?" fetei pețite, noi, prinții, - răspundeam: „Un bărbat cu capul spart / Peste mare aruncat / I-ha-eu..."

Dar cea mai buna prietenă a mea, pe care n-o s-o uit niciodată, a fost Ester. M-am mai întîlnit cu ea acum vreo doi ani. Treceam pe Magheru, prin dreptul restaurantului Grădinița, cînd mă oprește o femeie cît un cal, cu vulpile pe ea grămadă, cu o pălărie cu voaletă vernil și cu un buchețel liliachiu în mîna cu mînușă de ață. N-am recunoscut-o la început, dar privind-o mai bine i-am văzut trăsăturile acelea greu de confundat, buzele subțiri și reliefate, nasul acvilin, privirile triumfătoare, leonine, radiind tandre din ochii depărtați, fruntea bombată. Păcat că-și vopsise în negru părul, care altădată i se răsucea în inele ca de liță, roșii ca flacăra, peste spatele pistruiat. Semăna acum puțin cu Barbra Streissand.

Am mers la o cafea vis-a-vis de biserica italiană. Ciudat, părea să nu-și mai aducă aminte absolut nimic din acea săptămînă despre care vreau să-ți povestesc: îl uitase pe Egor, uitase fetele (doar de Puia își mai aducea vag aminte), uitase de marele schelet. Cînd i-am pomenit de *REM* și de Regine a schimbat vorba și-a început să-mi povestească despre apropiata ei plecare în țara neamului ei, limba aceea de pămînt de lîngă Mediterana. *Vă voi împrăștia printre toate neamurile pămîntului.* Ne-am pupat la despărțire, i-am dat adresa mea și-am rămas cu o senzație de leșin toată seara. Nu mi-a scris niciodată. Dar în noaptea aceea, după ce rătăcisem ore întregi pe străzile roșii și încețoșate, am avut visul despre care ți-am povestit și apoi mi-a sîngerat alunița. Se făcea că o vegheam pe Ester, care murise și zăcea acum pe o masă neagră, într-un sicriu fără capac. Vițe roșii de păr îi atîrnau peste marginea sicriului de lemn grosolan. Fața ei era albă și liniștită. Pînă și pistrii îi păliseră. Ochii ei verzi priveau țintă în tavan. Eu plîngeam în hohote, mă copleșise o tristețe sfîșietoare, de parcă tot ce fusese bun pentru mine se dusese și rămăsesem singură în cenușă. O priveam cu ochii plini de lacrimi, cînd am observat că prietena mea e însărcinată.

Sub rochia ei de dantelă albă, pîntecul bombat părea străbătut de contractii lente. Copilul este încă viu acolo, mi-am zis, poate chiar se va naște. Și în acel moment burta Esterei se goli brusc și-o formă nedefinită începu să înoate pe sub faldurile rochiei, gata să iasă la lumină. Un colț al rochiei se smuci într-o parte dezvelind pînă la pulpe picioarele albe și pure, ca de gheață, ale fetei și dînd la iveală ghearele lungi, multiarticulate, cu care ființa aceea însîngerată bijbîia împrejur. Am rămas împietrită de groază, pînă cînd o mînă mare și palidă s-a încleștat deodată pe marginea jachetei de la *deux-pièces-ul* șofranu pe care-l purtam. Atunci m-am smuls urlînd de lîngă sicriu și-am lăsat în mîna ființei teribile taiorul sfișiat. M-am trezit în cearceafurile ude și am aprins lumina.

Dar Ester, în vremea cînd mergeam la tanti Aura, era o fată vioaie și foarte deșteaptă, care citea tot timpul cărți groase, prăjindu-se la soare în remorca vechiului camion. Cu cît se bronză mai mult, cu-atît se umplea mai tare de pistrui. Avea pistrui pe tot corpul, pe toată pielea ei roșcată, dar mai ales pe umeri, pe spate și sub ochi, în jurul nasului. Uneori vorbea puțin behăit și avea tendința să-și infunde capul între umeri, dar cusururile astea erau compensate de frumusețea părului auriu-purpuriu care-i venea pînă la brîu, de privirea verde a ochilor ei înțelept-jucăuși. Ea desena complicatele șotroane în formă de melc, cu pătrățele faste și căsuțe periculoase, pe care, dînd cu ciobul și bolborosind repede cuvinte ciudate:

„ânkara-nânkara-astarot-țefirah-sabaot-sabaot-sabaot", trebuia să le parcurgem sărînd într-un picior. Vai de cea dintre noi care nimerea într-un pătrățel nefast: simțea atunci că o mistuie o flacără întetită sau că e prinsă într-o crustă de gheață. Săraca Garoafa a zberlat o după-masă întreagă prinsă într-o asemenea căsuță și bătînd cu pumnii în niște pereți invizibili. Dar cele care se opreau în căsuța bună găseau acolo o floare necunoscută sau o fotografie în culori reprezentînd apele unui golf plin de iole, sau o păpușă mică și delicată de plastic cu păr adevărat.

Îți dai seama că, față de monotonia de-acasă, unde n-aveam nici o prietenă, unde rătăceam singură prin casa aia ca un cavou, drumurile pînă la tanti Aura și zilele petrecute acolo mi se păreau niște evenimente miraculoase. Grădina, camionul, Gigi și Chombe, Marcel și fetele, cîmpul nesfîrșit și cerul arcuit deasupra, albastru și plin de o turmă de norișori, făceau ca acele zile să se detașeze pe fundalul vieții-mele ca niște perle răzlețe. O dată la o lună, o dată la două luni, timp de cîtiva ani, mama îmi spunea dimineața că mergem la tanti Aura. Înainte să încep povestea propriu-zisă, înainte să-ți vorbesc despre alungiți și despre jocul nostru și despre vise, vreau să-ți mai spun cîte ceva despre încă un loc din grădină.

Cîteodată, cînd mergeam la tanti Aura, se-întîmpla ca fetele să vină mai tîrziu, Marcel să fie la fotbal, pe stradă, grădina să fie plină de soare și tăcută. Stăteam o vreme singură în cabina camionului, cu Zizi și Gigi (o puturoasă ce nu s-a văzut, căscînd doar uneori o gură cît o șură), și cînd mă plictiseam ceva mă atrăgea spre centrul de oroare al curții. Mergeam la bucătărie și luam un cuțit mare, cu tăișul zimțat, din cele pentru tăiat pîine. Astfel înarmată, mergeam la closet. N-aș fi intrat acolo pentru nimic în lume altfel. Nici nu mergeam pentru vreo nevoie, preferam să mă stăpînesc pînă acasă. Dar cabina aceea minusculă,

de scînduri văruiate și acoperită cu carton gudronat, ca o gheretă de paznic, mă fascina în aceeași măsură în care mă înspăimînta. Se afla tocmai în fundul curții, la vreo cincizeci de metri de casă, în capătul unei alei de cărămizi. Profilată în amurg, neagră pe cerul ca purpura, era sinistră. Doar la amiază mă încumetam să intru acolo. Deschideam ușa dînd la o parte un ivăr primitiv din lemn și mă cutremuram de oroare: pe toți pereții vegheau păianjeni. Nemișcați, grași, cu corpul sferic și labele filiforme, lungi cît degetele mele, păianjeni de toate felurile, de toate culorile putrefacției, de la verzui la maroniu și roșcat... Știam că mă fixează cu ochii lor nevăzuți și că sînt gata să se arunce toți deodată asupra mea. În plase învălătucite, dese pînă la alb lăptos, pîndeau alții, mult mai mari decît cei alergători și cu labe scurte, musculoase. Într-un cui strîmb și ruginit erau înfipte pagini rupte dintr-o carte cu figuri geometrice. Gaura neagră care se căsca în scaunul lustruit mișuna și ea de o viața larvară. Ca un gest de suprem curaj, închideam ușa și puneam cîrligul de sîrmă. Stăteam în picioare, pîndind. Raze galbene de lumină pătrundeau printre scîndurile ușii, ivind din penumbră sutele de muște care zbîrniiau rapid în spațiul acela de iad. Dacă intra înăuntru și o viespe, bîzîitul devenea cu adevărat insuportabil, senzația de pericol era supremă. La cea rmai mică mișcare pe care-o observam la inamicii mei, mă pierdeam cu firea și începeam să-i hăcuiesc. Izbeam pereții cu cuțitul, rerezînd picioarele acelea filiforme, care continuau să zvîcnească și căzute pe jos. Păianjenii fugeau șchiopătînd, cu mișcări vâiuritoare, cei din plase se retrăgeau cu o viteză nebănuită în cuiburile lor de prin colțuri, iar eu, tremurînd, îi măcelăream în cruciș și-n curmeziș pînă nu mai zăream nici unul pe pereți. Abia după aceea dădeam cîrligul la o parte și mă năpusteam afară, cu sentimentul obsedant că am făcut un lucru rău și că ei se vor răzbuna. Aceeași imagine îmi revenea tot timpul în minte, mai ales seara, la culcare: cînd voi stinge lumina, ei se vor năpusti cu toții spre mine, mi se vor încurca în păr, îmi vor alerga peste brațe, vor încerca să-mi intre în nări și în gură, cu picioarele lor păroase, cu cîngile lor curbe, cu burțile moi. Mă vor înfășură toată în firele lor alburii și, pe dedesubt, cu zecile de mii, vor începe marele ospăț. Ca să gonesc imaginea asta, strîngeam din ochi cît puteam și făceam cu mîinle gesturi de alungare. Dar tot mi se părea că simt pe burtă, pe piept, peste față, goana lor oribilă. Stînd cu ochii deschiși în întuneric și pîndind încordată orice zgomot, aveam senzația că un păianjen mare și greu stă pe tavan, chiar deasupra feței mele, și că brusc își va da drumul pe un fir scînteietor, cu labele răschirate. Mă ridicam atunci în capul oaselor și țipam după mama, care venea în fugă din camera cealaltă și aprindea lumina.

De obicei stăteam la mătușa pînă pe la șapte sau opt seara, cînd se întuneca. Uneori, dacă mergeam și cu tata și îl găseam acasă și pe unchiul Ștefan (care însă era mai tot timpul „pe teren”, căci era șofer de cursă lungă), plecam și mai tîrziu, pe la unsprezece noaptea. Ne conduceau cu toții, arătînd o bucurie exagerată, însuflețită și de vinul băut, și brusc ne găseam singuri sub stelele galbene, scînteietoare, revărsate peste strada neagră. La ora aceea stelele erau singurele reale, concrete, în întreaga lume. Înșiși părinții mei, între care pășeam obosită, cu capul dat pe spate, erau doar niște umbre, în întunericul absolut, cald, catifelat. Ochii le căpătau mici reflexe lucioase de la stele. Nu se auzea decît

lătratul câinilor, de foarte departe. Stăteam mult în stația de tramvai, pînă își aducea aminte să treacă și rabla noastră, după multe vagoane de serviciu sau tramvaie cu alte numere decît cel așteptat. Tata, care se suia primul, mă trăgea în sus, urca apoi mama și ne așezam pe scaunele incomode. Ne legănam așa un timp nesfîrșit pînă acasă, în zgomotul ritmic al mînerelor de lemn lustruit, izbite în dreapta și-n stînga de plafon, sub lumina chioară a unui bec galben-portocaliu. De obicei adormeam pe scaunul meu și mă trezeam numai cînd coboram în stația de la Obor. O luam pe jos pe Moșilor și iată-ne acasă, în holul mic și familiar. Trebuia să ne scuturăm acolo de pulberea stelară din păr și de pe umeri. Trebuia apoi să ducem la culcare.

...Și tu, *Yvonne de Galais*... Ai tăcut și te-ai răsucit spre măsuță ca să iei un măr. Cît timp ai vorbit, te-ai uitat în gol.

Ochii mi s-au obișnuit cu întunericul și-ți pot vedea fața, umărul și brațul stîng ca pe niște pîlpîiri alburiu-albastre. Mănînci mărul, te țin după umeri, iar tu te strîngi mai mult în mine. Îți simt coastele și șoldul lîngă coastele și șoldul meu. Nu spun nici un cuvînt, ca atunci cînd ieși de la cinematecă și ți se pare de prost gust să începi să comentezi filmul cu prietenul care te-a însoțit. Pur și simplu îl lași să se sedimenteze, imagine cu imagine, albăstriul ftizie al *Pădurii de mesteceni*, griul perlat al *Dueliștilor*, roșul murdar al *Iluminării*, vernilul și sepia și brunul celor *Cinci seri*. Ei, da. Îmi place să te ascult, poeteso. Țin minte cum la ceaiul ăla de la care ne cunoaștem ți-am zis, ca să fac pe nebunul: „Nu cred că există în lume un lucru mai ridicol decît să fii poet.” Iar tu mi-ai răspuns imediat, ca și cum te gîndiseși de multă vreme la asta: „Ba există: să fii poetesă.” Și prima dată cînd am fost la tine mi-ai arătat tăieturile tale din reviste, mai ales din *Luceafărul*. Păcat că mi le-ai arătat doar și că nu m-ai lăsat să le citesc. Mi-ai arătat și placheta ta de versuri, publicată la Albatros acum vreo șapte ani. Habar n-am ce fel de poezii scrii, dar pe cuvîntul meu că m-ar interesa să le citesc, în privința asta ești însă inflexibilă. Dacă nu voi face de unul singur investigații, nu voi cunoaște niciodată nimic din versurile tale. Mă întrebă dacă m-am plictisit. Nu știu dacă în vocea ta e cochetărie sau chiar îngrijorare. O iau drept cochetărie și-ți răspund brutal: „M-ai plictisit de moarte.”

Apoi încep să rîd, în timp ce tu cred că doar zîmbești, cu o bucată de măr umflîndu-ți obrazul dinspre mine. Zi mai departe, fir-ai să fii. Încetul cu încetul amorțeala aceea contrariată, jignită (și... iată: încă iubitoare, de ce naiba să nu recunosc?) pe care mi-o lăsase propria mea poveste cu buldogița - cred că o să mă hotărască la numele ăsta, îmi place mai mult decît *Bloody Mary* și i se și potrivește mai bine, parcă o și vezi: o buldogița - începe să-mi treacă și încep să sper că mîine mă voi gîndi mai mult la *REM*, orice o fi asta, decît la acel *Popeye* de doi bani. Ei pronunță *Papai*, ținîndu-se, cred, de nas. O cam luasem razna, în orice caz, în ultima vreme, în privința asta. Cînd se spunea ceva la televizor despre flota românească, acei băieți minunați care duc pavilionul țării pe cele mai îndepărtate meridiane, după imaginea legănătoare a unui bompres care taie valurile și-a unei ancore care se lasă, mă așteptam ca secvența să se întrerupă brusc și să apară în prim plan, intervievat despre tone de minereu și cu gîndul la cei dragi de acasă, tocmai matrozul cu pricina; în locul lui apăreau însă bătrîni

căpitani de navă cu figuri de contabili, ceea ce-mi mai rărea bătăile inimii. Ce păcat, ce păcat că nu pot, oricine ai fi, oricâte *REM-un* ai fi văzut, oricît de inteligentă și sensibilă ești, nu pot, Nana, să rămîn cu tine. Cîțiva centimetri, cîțiva ani, cîteva mii de lei în plus, cîteva cărți citite în plus, mă rog, lucruri de felul ăsta despart oamenii. Încerc să te trag și mai aproape de mine, atît cît se poate. Dar pielea noastră, care lucește ușor zgrunțuroasă în întuneric (da, *mon amour, Hiroshima*) respinge apropierea. Tu nu mai ai nimic de femeie în tine. Tu ești o hartă. Harta unei insule de smarald, ieșită din ocean. Am urmat cu degetul de-a lungul ei urcușul abrupt al falezei, cărarea care despică iarba plină de flori și-am ajuns la pădurea înmugurită. Pe jos, oriunde te uiți, prin crîng, nu vezi decît flori ofilite de portocal. Fiecare creangă din boschetele încîlcite are sute de țepi otrăviți. Printre ei, fructe de pădure, boabe roșii și mov cu coajă extrem de fină, se ghemuiesc pe ramuri, ciugulite de păsări mărunte și fistichii. Noroc că eu sînt numai duh, numai psihic, fiindcă pe-aici carnea nu poate trece. Chiar și psihicul iese de aici, dacă mai are puterea să iasă, plin de o rouă neagră, a nostalgiei. Ieșind din încîlceala înmiresmată, vezi gresii tăioase, drum sterp care te-ndreaptă

spre o stîncă. La poalele ei - o gură de peșteră. Ai ros mărul pînă la cotor. Te ridici și pui rămășițele, delicat, în scrumieră. Aerul din cameră e rece ca gheața, așa că imediat, dîrdîind, îți tragi brațele goale sub plapumă...

În acea vară, cum îți spuneam, se ivise pe cer cometa. Nu mă mai dezlipeam de geamul luminatorului, o priveam pînă nu mai eram în stare s-o văd, îi urmăream cele șase cozi răsfirate spre răsărit. Pe la sfîrșitul lui iunie, mama s-a îmbolnăvit foarte grav, ulcer duodenal perforat, și-au luat-o noaptea cu salvarea. Țin minte cum țipa și cum se sucea și se răsucea pe targă. Mi se părea ciudat și indecent ca o femeie în toată firea să plîngă așa de durere, ca un copil. Și tot patul acela murdar de sînge... Două-trei zile am mai rătăcit prin casă într-o stare de năuceală și reverie flămîndă, căci tata, mereu pe la spital, nu era în stare să se ocupe de mine, dar într-o dimineață foarte rece am plecat amîndoi (și cu Zizi trei) la tanti Aura. De data asta mătușa ne aștepta, fusese la spital unde mama, încă între viață și moarte după operație, apucase totuși s-o roage să mă țină o vreme la dumneaei. Așa că tata ducea într-o sacoșă tot felul de schimburi de-ale mele, împăturite în grabă, ca vai de lume. La Rond am schimbat tramvaiul luînd între timp o cutie plată de mentine și încă una de bomboane Vinga, pentru văru-meu, și pe la zece am ajuns la tanti Aura. Nu știu ce se întîmplase de nu prea ne mai duseserăm pe-acolo în ultimul timp. De fapt, ultima oară fusesem toamna trecută, înainte să începă școala. Aveam acum aproape doisprezece ani și cînd am ieșit în curte, de mînă cu Marcelino, care mă chinuia îngrozitor povestindu-mi a zecea oară filmul *Mongolii*, lucrurile mi s-au părut schimbate. Altă lumină, altă substanță părea că le învelește.

Cu Gigi după gît, ca o vulpe vie, am apăsat din nou clanța ca de ușă obișnuită a camionului. În cabină persista același miros intim, plin de voluptate, dar volanul era spart, lipsea din el o bucată de vreo zece centimetri, iar de sub pielea banchetei, sfîșiată în mai multe locuri, buretele fusese smuls. Un gemuleț lateral se spărsese și lumea aceea minusculă nu se mai închidea cum trebuie asupra ei. Am intrat din nou în casă și m-am afundat în coaserea unul de altul a unor

petice de pînză colorată. Goală, diformă, Zizi zăcea lîngă mine cu fața în jos.

Venirea fetelor, după care fugise între timp Marcel, mi-a dat altă senzație: ciudată, dureroasă, imposibil de înțeles. Parcă hibernasem o vreme și-acum mă trezisesem într-o lume diferită de cea în care adormisem. Și ce mă încurca cel mai tare era că diferențele nu erau radicale, ci de nuanță, și tocmai nuanțele astea nu le puteam descurca, se confundau și se învîrtejeau în mintea mea. Nu mi-ar fi fost deloc ușor să spun prin ce diferea, să zicem, toanta de Garoafa de cea dinainte, în afară de faptul că începuse să fumeze. Greșosul damf de tabac prost să mi-o fi înstrăinat atît? Gemenele se înălțaseră binișor și te făceau să rîzi de plăcere văzîndu-le zîmbetul simultan, pe jumătate timpit, pe jumătate ironic, luminat însă pînă la frumusețe de dinții albi și de ochii mari, cafenii. Puia, tot cu umbra ei hipotiroidiană după ea, mă lăsa acum rece, în ciuda focurilor curcubeene care se aprindeau din tot ce era pe ea, agrafe cu bucățele de sticlă mov, cercei de aur cu smaralde, cruciuliță cu strasuri la gît. În schimb cînd, tîrziu, a apărut și Ester, pe-o bicicletă mică, roșu-strălucitoare, de damă, cum abia apăruseră pe atunci, am simțit o durere în piept și, în loc să fug și s-o îmbrățișez, cum făceam înainte și cum simțeam nevoia, m-am purtat cu ea distant, cumva neglijent. Nu eram în stare să fac altfel, ceva în mine mă împiedica să fiu naturală, și asta mă întrista. Și ea părea să mă evite, era poate la fel de stînjenită ca și mine, totuși ochii noștri se căutau și, întilnindu-se, se întorceau repede în altă parte. Eu și gemenele eram singurele care mai veniseră cu păpuși. Păpușile lor se numeau tot Ada și Carmina, dar Ada cea de cîrpă era a Carminei și Carmina cea împopoțonată era a Adei. Erau păpuși mari, aproape cît stăpînele lor. Garoafa făcuse niște ochi languroși, ceva între o maimuță și Marilyn Monroe, și scuipa pe jos cu blazare. Anul trecut o mai cărase pînă aici pe hidoasa de Florina, păpușa ei cu ochii scoși, dar acum ne privea cu dispreț. Puia nu se jucase niciodată cu așa ceva, iar Balena, care avusese o negresă, o uitase pesemne pe undeva. Așa, că Zizi se cam plictisea între noi. Strînse în remorca mașinii, vorbeam despre filme și despre rochii, fiecare lăudîndu-se cît putea. Ne amuza că Grasei îi crescuseră niște sîni ca de femeie mare. Știam că și nouă aveau să ne crească mai tîrziu, dar așa, să vedem asta la cineva de seama noastră, mai ales la Balena, era uimitor și cam ridicol. Pentru că fetele se apucaseră să vorbească prostii, scăzînd vocea și chicotind, i-am astupat urechile lui Zizi. Începuse să ne preocupe și pe noi veșnica problemă a nașterii copiilor, în linii mari știam cum se întîmplă asta, unele dintre noi ne văzuserăm mamele gravide, dar detaliile ne scăpau cu totul. Știam că, fete fiind, trebuia odată să aducem și noi pe lume bebelușii noștri și nu ne puteam imagina cum o s-o scoatem la capăt. Conveneam pînă la urmă că o să trebuiască să ne taie burta și începuserăm de pe acum să ne plîngem soarta. Ne luam seama însă și treceam la discuții mai copilărești, chiar cam voit copilărești, pentru că nimic nu ne plăcea mai mult decît să ne alintăm ca niște mîțe.

Pe seară, după ce fetele s-au dus, străbătînd aerul vinețiu, plin de zmee, pe la casele lor, am privit înspre cîmpul care începea să se înroșească de amurg și i-am văzut venind. Erau două siluete incredibil de lungi și de subțiri. Păreau, de departe, niște oameni pe catalige sau niște stafii fragile și lugubre. Parcă se născuseră din ceața de pe cîmp, care se îndesea neconținut în contururile lor,

dîndu-le, cînd s-au mai

apropiat, o brumă de realitate. Ajunși în capătul străzii, i-am văzut bine: era o femeie destul de în vîrstă, ținută de braț de un tînăr sprijinit în baston, înălțimea lor era indiscutabil monstruoasă. Nu puteau avea mai puțin de doi metri și douăzeci fiecare. Dar erau nemaipomenit de friabili, păreau la orice mișcare gata să se dărîme ca niște castele din cărți de joc. Oasele lor probabil că erau subțiri ca bețele de chibrit, iar peste oase aveau doar piele, pe care fluturau lent haine prea scurte. Fiecare pală de vînt le ștergea contururile. Fețele lor, pierdute parcă în nori, erau identice, bolnave, albăstrii. Femeia avea părul vopsit într-un mov bătrînesc, iar tînărul, fiul ei probabil, era blond-alburiu. Era și mai subțire decît maică-sa și șchiopăta de un picior. Gambele și coapsele lui trebuie să fi fost lungi, tari și subțiri ca picioarele langustelor și la fel de lente. Era din ce în ce mai evident că se îndreptau spre poarta casei noastre, lîngă stîlpul căreia mă ghemuisem, uimită. Erau mai înalți decît toate gardurile. Cînd au ajuns lîngă mine, mi-am dat seama că le veneam exact pînă la brîu.

Am fugit înăuntru, cu groază, căci cei doi se opriseră în fața porții și priveau pe deasupra ei. Chombe lătra încîndu-se și chelălăind. Am intrat în casă și m-am aruncat în brațele lui tanti Aura, care s-a dus să deschidă. Eu am fugit în camera mea, unde aveam să dorm întreaga săptămînă, și care era despărțită de sufragerie printr-o ușă cu glasvand. În penumbra din cameră, mi-am lipit urechea de geamul rece și îngust al ușii, cu flori și arabescuri în relief, de parcă ar fi fost înghețat. Tanti Aura îi poftise în cameră pe alungiți (cum aveam să aflu că îi numeau vecinii și cum aveam să le spun și eu) și conversa cu ei țipînd și întrerupîndu-i veselă, cum îi era obiceiul. Politețea pentru ea consta probabil într-o exteriorizare extremă a sentimentelor pe care celălalt își poate închipui că le ai pentru el. Mătușa era genul celor care te îndoapă la masă pînă la refuz, insinuînd că „nu-ți place mîncarea ei” dacă nu mai vrei încă o porție și amenințîndu-te că „se supără”. Genul care nu te lasă să pleci din casa ei decît în urma unor tîrguieli penibile, după reîntoarceri repetate din hol. În acest timp, cu ochi vioi și curioși ca de veveriță, te răsucea de pe-o față pe alta și nu se lăsa pînă nu afla de la tine și ce n-ai fi visat să-i spui vreodată. Femeia cea nesfirșită croncănea și ea cite ceva din cînd în cînd, pe un ton stins. Am înțeles că veniseră la tanti Aura ca să facă ultima probă unei rochii pe care mătușa, croitoreasă la domiciliu, i-o terminase femeii cu părul mov. Cînd îmi simțeam o ureche prea rece, mă întorceam și-o lipeam pe cealaltă de geam. Știam că în partea cealaltă, spre sufragerie, gemulețul are perdele de pînză mată, creață, așa că nu puteam fi văzută. După un timp, conversația a încetat și-a început să se audă, intermitent, zgomotul mașinii de cusut. M-am trîntit atunci pe pat și m-am apucat să citesc din *Comandantul Cetății-de-zăpadă*. Aerul se înroșise bine în cameră cînd, ridicîndu-mi ochii de pe cartea cu file roze, am izbucnit într-un urlet: tînărul alungit deschisese încetișor ușa și-acum înainta ca un somnambul înspre mine. Creștetul îi atingea tavanul, iar pe fața ușor asimetrică, spălăcită, cutată, să lățea un fel de rîs, ca o tăietură de operație. Ochii îi avea largi și incolori, mărginiți cu negru de parcă ar fi fost rimelați. Cînd m-a văzut țipînd, ghemuită în colțul patului, s-a oprit și a vrut să se întoarcă. Dar s-a lovit de tanti Aura, care venise în fugă și care pe lîngă el părea o fetiță de șapte ani. Dînsa, după ce m-a

liniștit, ne-a făcut cunoștință. Ciudat, după vreo zece minute de conversație tînărul nu mi s-a mai părut atît de monstruos sau, mai bine zis, monstruoșitatea lui a început să mi se pară benignă și demnă de atenție ca aceea a unei cămile de la Grădina Zoologică. Trebuie să vină în camera mea pentru că dincolo maică-sa proba rochia. Nu era chiar atît de tînăr, avea douăzeci de ani, și-l chema Egor. Văzută de foarte aproape, în aerul purpuriu al camerei, fața lui sclipea de mulțimea firelor de păr blond din barba nerasă de cîteva zile. Avea fălcile tragic ieșite în afară, nasul mare și drept, cu cartilaje vizibile, verzui, sub pielea uscată, ochi palizi. S-a arătat de la început prietenos față de mine, cum rămăsesem singuri în odaie. Se vede că era obișnuit să sperie în primul moment, dar că știa apoi să se facă măcar suportabil. Stătea pe un scaun în fața mea, ca o insectă mare și ușoară, legănîndu-se încet înainte și înapoi; îmi povestea cu voce scăzută că locuiește cu mama lui în foisorul din mijlocul cîmpului, cel pe care-l văzusem din cireșul amar.

Cînd, deschizînd prima dată gura, i-am spus că știu clădirea, s-a însuflețit de parcă i-aș fi făcut un dar frumos. Și fără nici o introducere, s-a apucat să-mi spună o poveste ciudată: „Ai mei sînt gruzini de origine, îmi spuse. Străbunicul meu a venit în Valahia pe vremea lui Hangerliu, un domnitor cam într-o ureche. Făcea negoț de atlazuri la Giurgiu. Cînd îngheța Dunărea, de se făcea ca o coajă de fistic prin care se vedeau la fund somnii și crăpcenii, trecea dincolo cu tot agarlicul și întindea tarabă într-un vechi caic aurit, eșuat de multă vreme la mal. Lua ochii turcilor, sîrbilor, arbănașilor, bulgarilor și cîte vreunui bugecean rătăcit cu apele pînzărilor grele și prețioase. Cumpărau de la el pînă și viniticii și solii frînci, care, slavă Domnului, aveau și ei mătășurile lor brodate cu destul meșteșug. Se zice în familia noastră că pe acest strămoș l-ar fi tăiat însuși pașa de Giurgiu cu jungherul său, după crunta mazilire a Hangerliului, care apucase să trimită prin negustorul de pînzeturi carte la unchiul său din Tesalonic, rugîndu-l pentru două sute cincizeci de pungi cu bani, ca să dea haraci turcului venit cu ferman, să-și scape capul. Străbunicul și-a trimis întîi familia la loc sigur, în Silistra, unde mai avea neamuri, iar apoi, doar cu un vâtaf care-i era mai credincios, au luat-o noaptea pe gheața Dunării, cu copitele cailor învelite în cîlți. Din negură au ieșit deodată acîngiii cu iataganele trase și i-au prins lîngă rădiile de la mal. Cincizeci de ani urmașii lui au rătăcit prin Bulgaria și Banatul sîrbesc, au trecut la nemți făcînd comerț, din cîte știu, cu obiecte de sticlă. Mama, sora mea și cu mine ne tragem dintr-un nepot al negustorului, care, ajuns la Adriatică, s-a îmbarcat pe o corabie venețiană care pleca spre Maroc, unde ducea cleștaruri și de unde se întorcea încărcată cu scortîșoară. Acolo, pe coasta berberilor, și mai jos, pînă în Gana, de unde venea fildeșul gălbui, bîntuia o muscă străvezie ca sticla, cu aripi albastre, și care mușca rău. De la înțepătura acestei muște, marinarilor începeau să le crească oasele, să li se mărească palmele și tălpile, să li se lungească nasul și urechile. De-atunci, tot neamul nostru a rămas așa, cu oase subțiri și care se frîng și la suflarea vîntului. Dar tot de la musca asta noi am căpătat un dar, un dar neprețuit, despre care poate o să-ți spun cîte ceva mai tîrziu. Marinarul, nepotul negustorului de atlazuri, atins de boala oaselor, s-a călugărit la vîrsta de cincizeci și opt de ani și-a murit prin 1850 într-o mînăstire din insula Samos,

insulă guvernată pe atunci de beiful Ion Ghica. Cei patru fii ai marinarului au fost palicari destul de vestiți. Cel mai mare a fost Macri Iani, care s-a predat de bunăvoie prințului Ghica, fiind printre cei mai cunoscuți dintre cei șase sute de pirați care jefuiau Arhipelagul, de la Leros la Smirna. Macri Iani a murit de oftică în închisoare. Cuprins de *rigor mortis*, măsura, se zice, doi metri și optzeci de centimetri lungime. Gemenii mijlocii, grecizați și ei sub numele de Spiru și Zotalis, au deschis o locantă în Cipru, îmbogățindu-se din cine știe ce daraveri dubioase, au început să se certe și, în 1880, Zotalis l-a înjunghiat pe Spiru, i-a luat nevasta și averile, a schimbat marfa pe aur și juvaeruri și-a fugit la America. Inși peste măsură de lungi și de fragili trebuie să se mai preumbe și azi prin Vestul mijlociu, de unde, la sfârșitul secolului, se primiseră ultimele vești. Cu aceste ramuri practic am rupt orice legătură. Noi ne tragem direct din fiul cel mai mic al marinarului, care s-a întors la Giurgiu, pe unde mîncase străbunicu-său pește, mai mult de nevoie decît de voie. 1877 îl prinsese în Bosnia, unde ținea o băcănie într-o comună de ciribiri. Băcănia i-a fost rechiziționată, iar Marcos s-a văzut bucătar de campanie în reduta Griviței, chiar sub focul rușilor și românilor. Un obuz i-a lovit cazanele și s-a văzut prizonier la români, cu un picior tăiat la lazaretul din Giurgiu. Refăcut după șase luni de agonie, cu patru schije în plămînul drept, Marcos nu s-a mai întors peste Dunăre, ci s-a pus pe treabă în Regatul României, urnind o cîrciumă la Chirnogi, lângă Oltenița. Locul era bun, așa că deverul i-a crescut și firma „La Șchiopu” a rămas așa de renumită, încît pînă prin 1937 mai era o berărie în Oltenița numită identic, fără să mai aibă vreo legătură cu Marcos, de mult oale și ulcele. Cînd s-a chivernisit bine, Marcos a lăsat crîșma în grija unui nepot dinspre nevastă (o româncă bălaie al cărei dagherotip ne-a rămas) și, în ciuda piciorului de lemn, a devenit un arendaș cît se poate de afurisit, dar și harnic. Cel mai mult a arendat unsprezece moșii deodată, pe care le dădea și altora în subarendă. A murit în 1906, iar fiii săi, intrați deja ca roșiori în armată, au ajuns ofițeri și-au luptat în primul război. Mai bine zis doar unul, Dumitru, a apucat să lupte, iar Mihai a murit de febră tifoidă înainte să ajungă în prima linie.

Dumitru este bunicul nostru. La vîrsta de nouăsprezece ani, de la care a încetat să mai crească, avea înălțimea de doi metri și patruzeci și opt de centimetri, fiind cel mai înalt bărbat de la noi. După terminarea războiului, stabilit la București, s-a apucat de jocul de cărți, de chefuri cu șampanie și cu franțuzoaice din cele care-și puneau tariful pe ușa hotelurilor de lux unde trăgeau, încît în cîteva luni a făcut praf tot ce rămăsese de la Marcos. A rătăcit încă o vreme prin cîrciumi, tot mai ponosit și mai abrutizat, pînă a dispărut din oraș și din amintirea tuturor. S-a întors în 1923, cu circul Vittorio, unul dintre cele trei mari circuri ambulante care străbăteau pe-atunci țara. Sidoli, cel mai mare, se distingea prin cortul său uriaș, din fișii de mătase albe și azurii, în vîrfuri cu stegulețe ca frunza de lămîie. Era apoi Le Magnifique, al fraților Borzoff, cu celebrii funambuli și cu contorsionista Tudorița, în stare să apuce cu dinții un trandafir așezat la călcîiele ei doar lăsîndu-se pe spate. Animale fioroase sau doar ciudate aveau amîndouă aceste mari circuri, dar singurul circ din emisfera boreală care se putea lăuda cu o pereche superbă de siruși rămînea circul Vittorio, a cărui cupolă de ambră scînteietoare se ridica din timp în timp și la

marginea Bucureștiului. Bunicul meu se produse deci chiar de la primul spectacol al circului, întors dintr-un turneu în Polonia și Lituania. Era prezentat drept cel mai înalt om din lume și apărea pe scenă, grav și tăcut, într-o mantie amplă de cașmir siniliu. Era înconjurat de pitici hidoși, cu picioarele strimbe și capete cît banița, care jonglau cu portocale și făceau tumbe în nisipul plin de bălegar. Senzație făcea Dumitru (botezat acum Signor Firelli) cînd, în răpăitul tobelor, azvîrlea cu un gest larg pelerina. Rămînea doar într-un fel de son minuscul, slab ca un fachir și incredibil de lung, însă tatuat de la gît pînă-n tălpi cu cele mai stranii imagini pe care le-ai putea vedea în vise. Cernelurile și prafurile colorate înfîpte în piele, înțepătură cu înțepătură, făcuseră din el o cronică vie a lumii cu tot ce-a fost, este și va fi. Tatuajele sale păreau să circule pe sub piele, să-și amestece contururile: la o reprezentăție, privindu-l cu binoclul, vedeai desenată cu cerneală sîngerie o ploaie de stele pe umărul drept; la spectacolul următor o regăseai pe pîntece, dar cu cerneală verde. Papagalul cu diamant în frunte, care cu aripile întinse îi împodobise astăzi omoplații, miine îl vedeai suind spre gît și bărbie, iar poimiine plutea, fantomatic, deasupra capului lui Signor Firelli, pentru ca apoi să se destrame ca un abur ușor. Bunica mea a fost o finlandeză tînără, angajată la circ ca bucătăreasă. Curînd însă, ea își descoperi, dormind noapte de noapte în paiele cailor de manej cu Dumitru, darul de-a ghici viitorul după schimbările din desenele încîlcite de pe pielea lui.

Într-o seară de august, cînd sub cortul circului Vittorio se îngrămădiseră spectatori mai mulți ca oricînd, pe pielea bunicului apărură, în mijlocul unei jungle de tatuaje frenetice, trei litere, bătute parcă în safire: *REM*. Pe tot pieptul, ca o prevestire. Soile, bunică-mea, care-o născuse deja pe mama în 1921 și o lăsase la Chirnogi, la văduva lui Marcos, urmărind cu degetul conturul fermecat al celor trei litere, începu să rîdă și să plîngă, să țipe și să se tăvălească prin praful arenei, pînă ce, proptindu-se în ceafă și în călcîie, își arcui spinarea atît de dramatic, încît ar fi invidiat-o și Tudorița de la Le Magnifique. Anul acela a fost și anul falimentului pentru Don Vittorio Carra, proprietarul circului. Soile a murit la mînăstirea Dudu cu diagnostic de demență isterică, iar Dumitru și-a încheiat și el cariera de saltimbanc după cîteva luni, cînd, producîndu-se într-o iarnă la Brăila, în mare spectacol mare, între mai mulți scuipători de foc, înghițitori de săbii și forțoși în piei de leopard, incinși cu lanțuri, a fost sfișiat în plin spectacol de perechea de siruși, care se aruncase brusc asupra lui. Animalele fabuloase, cu bot și coadă de balaur, labe de leu și aripioare de liliac, văzuseră, se pare, în tatuajele mereu schimbătoare de pe pielea gălbuie a bunicului meu ceva care le stîrnise ferocitatea. Am pe undeva, pe-acasă, o mapă plină cu tăieturi din ziare care-l prezentau pe „Signor Firelli, cel mai înalt om din lume”. O poză îl înfățișează dînd mîna cu Gogea Mim, care pe lîngă el pare aproape un pigmeu. Cred că au organizat și un meci de box împreună, care însă nu s-a mai ținut. De la acest om ciudat, mama a moștenit două lucruri neașteptate: o cronică de familie (pe care ți-am expus-o pe scurt pînă acum) și o colecție de timbre. Cronica lui Dumitru merge, de fapt, mult mai adînc în trecut decît povestea mea. Ea începe cu niște întîmplări cam nelămurite, care s-ar fi petrecut într-o mînăstire tibetană prin secolul al treisprezecelea. De acolo ar fi plecat un novice, ai cărui urmași au străbătut Cașmirul, au făcut negoț la Buhara și Tașkent, au coborît în

Iran pe drumul covoarelor, au ajuns în Gruzia, unde-au rămas aproape nouăzeci de ani și de unde a plecat negustorul din vremea lui Hangerliu... Vezi, e ca și cum tot neamul meu ar fi un fel de deget care merge încet, șovăind, de-a lungul unui drum pe hartă, căutînd ceva, un lucru despre care știe că există, fără ca această știință să fie transmisă altfel decît, poate, prin sînge. Pînă la mama, care a descoperit *REM-ul*, ei nici măcar n-au fost conștienți de căutarea lor. Și-au trăit pur și simplu viețile, care instinctiv îi mînau spre Apus. Mama s-a măritat foarte devreme, în 1936, cînd avea cincisprezece ani și numai un metru și nouăzeci. Tata era de pe atunci cu un cap mai mic decît mama și probabil că a luat-o mai mult pentru colecția ei de timbre, care cred că valorează enorm. Nici nu-l țîn bine minte, îl chema Augustin Bach, era sas de lîngă Brașov și colecționa și el, cu înfrigurare, timbre. Așa arată amintirile mele din copilărie: doi nebuni răsfoind, răsfoind și iar răsfoind pagini negre de album, în care se înșirau pătrățele colorate de hîrtie. Soră-mea s-a născut în '37, iar eu abia în '40.

Din cauza bombardamentelor am stat la țară pînă în '45, cînd a murit și tata de difterie, la spitalul unde fusese infirmier. Întorcîndu-ne de la țară, din comuna Dudești, unde stătuserăm la o cunoștință de-a mamei, mama în doliu, eu și soră-mea frînți de oboseală, înghesuți în fundul unei căruțe, am trecut pe lîngă magazia pe care poate ai văzut-o, cea de lîngă foisorul nostru, construit, firește, mai tîrziu. Era pur și simplu o magazie aflată, Dumnezeu știe de ce, în plin cîmp. Cînd a văzut-o, mamei i s-a făcut rău. Am oprit căruța și ea a coborît, a dat ocol de mai multe ori magaziei, a atins-o sfios cu vîrfurile degetelor, a încercat cu infinită delicatețe lacătul grosolan de la ușă și în cele din urmă s-a lăsat în genunchi pe brazdele noroioase, ca în fața unui templu. Abia a putut s-ornească de-acolo țăranul care mîna căruța. Noi, copiii, ne speriaserăm și plîngeam în hohote. Chiar a doua zi, mama s-a hotărît: a vîndut din colecția ei un singur timbru, cu prețul căruia a construit foisorul. Construcția s-a încheiat în '47, cînd ne-am și mutat aici. Sora mea a stat cu noi pînă acum patru ani, cînd s-a măritat cu un tîmplar. Are și un băiețel de vreo trei anișori, foarte precoce. De atunci, eu și mama locuim singuri, vînzînd din cînd în cînd cîte o marcă poștală cu care ne acoperim cheltuielile."

Abia cînd Egor a tăcut și-au urmat cîteva secunde de liniște țiuitoare, mi-am dat seama că-l ascultasem cu gura căscată și nu observasem că în cameră era atît de întuneric încît mai vedeam numai suprafețele lucioase: buza alburie a unui pahar de pe masă, ochii purpurii ai alungitului, colțurile rotunjite ale sobei. Fișia de geam mat a ușii se luminează brusc într-un galben murdar: tanti Aura aprinsese dincolo lumina. Acum ne striga cu vocea ei pătrunzătoare, graseiată: trebuia s-o admirăm pe „doamna Bach" gătită într-o fantastică rochie albastră cu model imprimat: crenguțe de cireș înflorit. Eram pitică pe lîngă sperietoarele cu gesturi lente care umpleau sufrageria. La plecare, i-am condus pe sub cerul înstelat, prin țîriitul de greieri, pînă la poartă, de unde doamna Bach a luat-o puțin înainte, iar Egor s-a aplecat adînc asupra mea și mi-a murmurat invitația de a-l vizita a doua zi după-amiază la foisor. „Tu știi să ascuți, îmi spuse. Dar depinde dacă știi să visezi." Și-mi așeză în palmă un mic obiect rece și bine șlefuit. „Pune-o sub pernă și spune-mi mîine ce ai visat azi-noapte." Se îndepărtă apoi spre capătul străzii, unde cerul se albăstrea și cometa, păianjen extatic, își

răsfira cozile printre stele. Am intrat în casă și-am privit obiectul dat de Egor. Era o scoică în formă de evantai japonez, cu sideful trandafiriu, în mai multe age suprapuse. Fața exterioară era striată și mai închisă la culoare, iar interiorul, neted și alunecos, era alb ca o burtă de pește. Acolo, în interiorul concav, cineva zgîriase cu un vîrf ascuțit un desen: un cerc deschis, avînd în interior sute de cărării încrucișate, ca niște intestine. Pînă la culcare mi-am mai pierdut timpul pe lîngă tanti Aura, care strîngea scamele răspîndite prin toată casa. Marcel se întorsese de la joacă murdar ca un purcel și n-o încasase numai pentru că eram și eu de față. După masă am luat cîte o mentină, disc de ciocolată cu miezul alb, pufos și cu gust de izmă, iar apoi mătușa mi-a făcut patul. Am pus scoica sub pernă și-am adormit. Abia dimineața mi-am adus aminte de biata Zizi, de care uitasem pentru prima oară de cînd o aveam și care dormise pe parchet, sub masă.

Am visat în acea noapte o pădure. O pădure verde-aurie, în care aerul de după ploaie scînteia ca soarele. O pădure de dimineață, încărcată de rouă, plină de musculițe aurii, fremătînd din miliarde de frunze transparente. Umblam prin acea pădure mirosind a lemn roșcat, a tanin, a putregai, printre trunchiurile tinere și lungi, suple, arcuite spre soare într-o unică mișcare, tije de smarald și aur, totuși atît de vii! Prin bolțile largi ale crengilor se deschideau ochiuri de cer albastru. Parcă de-acolo veneau fluierăturile păsărilor care aboleau liniștea... Pe sutele de cărări care străbăteau codrul fără limite se strecurau arici și fulgerau nevăstuici. În luminișuri, urzicile și clopoței violeti și rodul-pămîntului erau umbrare pentru forfota haotică a vacilor Domnului. Pădurea mi se părea mie, o fetiță rătăcită pe cărări, singura realitate posibilă. Nu-mi mai aminteam de nimic altceva. Și nici nu simțeam că rătăcesc, încîntată de culorile fluturilor, de gustul zmeurei cu care mă mînjisem toată pe la gură, mergeam voioasă, sărînd într-un picior, lăsîndu-mă pe burtă ca să sorb apa ușoară a vreunui izvor cristalin. Acea era lumea mea, din care n-aș fi vrut să ies niciodată. Sub o frunză murdară de noroi am găsit un melc cu cochilia spîină. Între doi copaci își întinsese plasa plină de boabe de apă un păianjen cu cruce. O cracă uscată mi-a zgîriat brațul gol. Nu căutam ieșirea, cărările nu erau drumuri spre ceva, spre altceva, ci bucuria pură de-a umbla prin Minune.

La opt dimineața, Garoafa mă striga de la poarta noastră cu vocea ei guturală. Mi-am băut laptele și-am ieșit în curte. Nu stăteam deloc bine cu conștiința din cauza sărmanei Zizi, pe care acum, în compensație, o îmbrăcasem cu cele mai frumoase schimburi ale ei. Dar, stînd de vorbă cu fetele, care pînă la nouă s-au înființat toate, iar am uitat de ea. Le-am spus de Egor și de poveștile lui, la care, în mod neașteptat, ele au părut ofensate și-au biiguit din vîrfurile buzelor: „Mai dă-l încolo de lungan timpit” - sau cam așa ceva. Dar, cum eram foarte însuflețită, mi-au spus pînă la urmă că fiecareia în parte îi povestise, tot așa, de prima dată cînd le văzuse, toată aiureala cu strămoșii lui și cu magazia aia veche în care s-ar afla cine știe ce trăsnaie. „Micul John”, cum îi ziceau ele, le dăduse pe rînd, la toate, scoica zgîriată, și fiecare dormise o noapte cu ea sub pernă. Dar nu visaseră ce ar fi trebuit, iar alungitul le privise a doua zi cu dispreț. „Niște nebuni, și el și maică-sa.” Ascultîndu-le, am început și eu să mă tem că el mă va disprețui: visasem oare visul adevărat? Nu-l voi dezamăgi pe

tînărul uriaș și fragil, care la despărțire, la poartă, mă privise cu atîta dureroasă speranță? Oricum, pînă atunci nu mai avusesem un vis atît de viu, atît de real. Ne-am apucat să facem desene cu cretă colorată. Fetele îl desenau pe Egor în forme cît mai caricaturale: ba lovindu-se cu capul de cornul lunii zîmbitoare, ba apucînd, cu o mînă nesfîrșită, verde ca fierea sau stacojie, o stea cu multe colțuri. Eu însă am desenat cu cretă roz scoica pe care mi-o dăduse Egor. Ne-am plictisit repede de desenat și deodată ne-am hotărît (nu mai știu cine a fost cu propunerea) să ne jucăm de-a Reginele. Jocul nu era greu: fiecare din noi trebuia să fie regină timp de o zi. Pentru că eram șapte, jocul avea să dureze șapte zile. În fiecare zi, regina respectivă avea să primească o culoare, un obiect, o floare și un loc de joacă. Cu ele, ea trebuia să improvizeze un spectacol, un joc frumos, la care celelalte aveau să participe ca supuse. Cea mai entuziastă era Ester, care se roșise atît de tare la față de plăcere, încît pistrii aproape că-i dispăruseră. Sigur, așa n-aveam să ne plictisim nici o clipă întreaga săptămînă. Ester a propus să tragem la sorți. Ne-am apucat pe loc să ștergem cu o cîrpă udă desenele de pe asfalt și să tragem cercurile celor șapte zile. Cel mai larg l-am tras cu cretă violetă, în interiorul lui am desenat altul cu cretă indigo, următorul era albastru, următorul verde, apoi galben și oranj, iar în centru rămînea un cerc de diametrul unei mingi, pe care l-am hașurat cu cretă roșie. După această ispravă, fetele s-au împrăștiat pe la casele lor ca să aducă flori și obiecte. Am rămas în fața cercurilor, ghemuită, cu mîinile pline de cretă, cu Chombe respirîndu-mi în nas. Mă simțeam foarte tristă, încă de cînd sosisem ieri aici, nu știu ce-aveam: casa de cărămidă, curtea bine îngrijită, cu straturi de arpagic, cu spaliere de roșii, camionul albastru care se prăjea la soare cu veșnica ,Gigi căscînd pe capotă, totul mi se părea luminat de un soare negru, visceral, dureros ca un lucru pe care simți că nu-l vei mai avea niciodată. Priveam cireșul amar, ridicîndu-se peste toți ceilalți pomi plini de clei din curte, și mă săgeta amintirea foișorului și-a serii trecute, cînd Egor se balansa înaintea mea ca o cobră hipnotică. Ieșeam la poartă și priveam în josul străzilor: cozile zmeelor agățate de sîrmele de telegraf fluturau singuratec în aerul galben și cîte o turturică oprită pe stîlp le privea cu un singur ochi. O așteptam pe Ester, mă întrebam ce rol o să-i dau cînd voi fi regină, dar mai ales mă gîndeam cît de bine o să-i stea ei pe tron, în mînă cu floarea care îi va cădea la sorți. Aș fi vrut ca această floare să fi fost un trandafir roșu, și chiar m-am hotărît să propun trandafirul: poate va nimeri tocmai la ea. Am intrat în casă și m-am apucat să meșteresc o coroniță din hîrtie aurie. Tanti Aura, aflînd de jocul nostru, mi-a mai adus în cameră fișii de plușuri multicolore, zdrențe de atlas și crepe-de-chine. În plus, cîteva coale de hîrtie lucioasă, colorată, din care vărul meu mai decupa mere, pere, morcovi și castraveți pentru lucru manual, la grădiniță. Au intrat și fetele și curînd camera s-a umplut de o lume truditore. Decupam toate lanțuri de hîrtie colorată, făceam coliere, dantele și brățări din ce ne cădea sub mînă, iar dintr-un scaun de bucătărie am improvizat, cu cîteva perne și un cearceaf, un adevărat tron cu baldachin, demn de-o regină. Sucind forfecuța cu o grație ca de pe altă lume, Puia decupa din foaia de aur un inorog și un leu, pe care i-am lipit, față în față, pe spătarul tronului. După ce-am strîns de pe jos cîrpele și hîrțile care ne rămăseseră, am adus o pălărie veche a unchiului Ștefan și-am început marile trageri la sorți. Am

scris pe bucățele de hîrtie culorile curcubeului (fiecare culoare am scris-o, ca o mică fantezie, cu culoarea inversă în spectru, de exemplu „Roșu” am scris cu violet, „Oranj” cu indigo și așa mai departe, astfel că numai „Verdele” a rămas scris tot cu culoare verde) și-am pus bilețelele în pălărie. Eram foarte emoționate, căci de culoarea trasă depindea ziua în care aveam să fim regine și fiecare ar fi vrut să ajungă mai repede la rangul suprem. Dar pînă la urmă sortii au ieșit așa: violetul i-a căzut băfătoare de Balena, care o vreme nici nu și-a dat seama de norocul ei, și anume că avea să fie regină chiar în acea zi. Dar, pe de altă parte, ne-am consolată cu gîndul că așa, din prima zi, parcă nici nu ai timp să te dumirești bine - și gata: vezi că deja nu mai ești regină. Mai bine să fii ceva mai încolo, să înveți din greșelile celorlalte, să te gîndești mai mult timp la ce-ai vrea să faci în ziua ta. Indigoul l-a tras Ada, iar albastrul Carmina. Nici nu s-ar fi putut să nu fie ele una după cealaltă, cu culori atît de asemănătoare. Verdele, culoarea din mijloc, i-a căzut Puiei, care chiar o merita prin limpezimea verde, puțin perversă, a ochilor ei. Cu galbenul s-a pricopsit, cu totul aiurea, Ester, care s-a strîmbat de cum a citit: sigur că ei i s-ar fi potrivit numai roșul, ar fi fost Regina Roșie din cap pînă-n picioare, dar așa a fost să fie. Galbenul era singura culoare pe care n-o putea suferi. Totul părea să fie împotriva bieteii mele prietene. Și asta a fost doar începutul. Garoafa a tras oranjul, culoare țigănească, fie vorba-ntre noi, ceea ce ne-a făcut să pufnim în rîs. Dar mica sălbatică era încîntată: i se părea culoarea cea mai vie și mai strălucitoare. Cu o voce de parcă și-ar fi clătît gîtul cu gaz (lucru verosimil, căci mereu o vedeai la coadă la gaz, trăgînd după ea într-un căruț de fier un butoi mare și strîmb de culoarea ruginii), ea ne spuse că știe și cu ce să se îmbrace, fiindcă un văr de-al ei lucra la salubritate și avea vestă portocalie cu șireturi, „foarte babană”, pe care se gîndea să i-o șutească cu ocazia asta. Eu nici nu am mai desfăcut biletul. Aveam să fiu ultima regină și culoarea care-mi revenea era roșul. Mă simțeam o uzurpatoare și, dacă s-ar fi putut, aș fi făcut schimb cu Ester. Roșul nu avea nici o legătură cu mine, pînă și numele meu, Svetlana, îmi sugerează un fel de albastru-verzui foarte palid.

După ce emoția alegerii culorilor a mai scăzut, după ce ne-am liniștit în privința ordinii în care aveam să fim vedete, am folosit iar pălăria ca să punem în ea, în secret, obiectul pe care-l adusesese fiecare de-acasă. Eu îl știam doar pe al meu: șterpelisem din sertarul mașinii de cusut un termometru stricat, care arăta mereu 36 de grade. Pălăria a trecut pe la fiecare și, cînd am scos unul cîte unul obiectele ca să le înșirăm pe masă, ele erau: un inel, un ceas de jucărie, o păpușă cît degetul, în fustiță de voal pembe, un iadeș de găină bătrînă, neobișnuit de mare, un creion cu bilă, transparent, dintre primele apărute la noi, o perlă găurită și termometrul meu. Am scris și numele lor pe bilețele și le-am tras din pălărie. Eu am luat inelul, Ester termometrul, Balena iadeșul, Puia creionul cu bilă, Ada ceasul, Carmina perla, Garoafa păpușa. Ne uitam la lucrășoarele astea ca la alte arătări. Nici nu ne trecea prin cap ce aveam să facem cu ele. Dar, cu excepția Balenei, regina din prima zi (căreia îi picase și acel inexplicabil iadeș, ca o furcă de os cu care n-ai fi știut ce să faci nici dacă te-ai fi gîndit o mie de ani, căci să îl rupi, cum se face de obicei, evident că nu aveai voie), nouă celorlalte ne rămînea destul timp de gîndire. Flori adevărate nu aduseserăm, căci s-ar fi

veștejit pînă la sfîrșitul jocului, dar fiecare dintre noi s-a gîndit la o floare și-am scris și numele celor șapte flori pe bilețele. Balena a tras zoreaua, Ada cîrciumăreasa, Carmina garoafa (aici, normal, s-a rîs mult), Puia floarea-de-piatră, Ester dalia, Garoafa gura-leului, iar mie, de departe norocoasa de pînă acum, mi-a picat în brațe regele florilor, trandafirul. Aveam să fiu o regină cum nu meritam.

Ca să ne punem pe treabă, nu ne mai rămînea decît să alegem locurile de joacă. Tot domeniul nostru l-am parcelat, după oarecare dispute, în șapte zone: camera mea, curtea, strada, cîmpul, foișorul lui Egor, camionul și o ruină aflată în spatele curții noastre, unde fusese o școală, de asta noi îi ziceam școala veche. Ca să nu se știe chiar totul dinainte, ne-am gîndit să nu tragem la sorți de pe-acum locurile de joacă, în fiecare dimineață regina din ziua respectivă avea să-și tragă bilețelul și apoi urma să ne ducem în locul de joacă trecut pe bilet. Deocamdată doar Balena, rînjind, cu bucele obrazilor ca un poponeț, își vîrî mîna cu pete roz în pălărie și scoase ogorul. Toate am mormăit plictisite: din prima zi trebuia să ne mutăm pe arătură. Nu prea ne convenea, căci pe acolo veneau uneori și băieți care se luau de noi, amenințîndu-ne că ne aruncă în cap gărgăunii pe care-i scoteau din găuri. Ne convenea însă, pe de altă parte, că nu mai eram noi regine la cîmp. Ne rămîneau zone mai nobile. Cea mai dorită era curtea, unde aveai și spațiu de desfășurare și era un loc închis, ocrotit, ca să nu se uite toți gură-cască la ce facem noi.

Cu asta pusesem la punct tot jocul, iar acum stăteam și ne priveam zîmbind. De unde să fi știut atunci că acesta de fapt nu era jocul nostru, așa cum șahul nu e jocul pionilor și-al cailor și al reginelor? Nu, pe atunci nu puteam vedea Șahiștii aplecați cu gravitate peste lumea noastră. Carmina fugi să rupă o zorea din gardul viu al casei gemenelor, iar noi ne apucarăm s-o împodobim pe prima regină. Am îmbrăcat-o într-un capot violet al mătușii Aura, în care abia încăpea. I-am atîrnat în păr lanțuri de hîrtie violetă, i-am pus cununița aurie pe cap, iar la gît i-am atîrnat un șirag de mărgele cu boabele cît pumnul. Am scos afară scaunul împodobit și l-am așezat în mijlocul cercurilor de cretă. Balena trona acolo ca o Venera din magdalenian, impunătoare prin proporții, dar căurînd-o mereu cu privirile speriate pe Puia, al cărei ajutor îl implora. După ce-am făcut cîte o reverență în fața ei, i-am înmînat zoreaua și iadeșul. Balena se feri la început de ele, cu un gest încurcat, dar pînă la urmă le primi. Toate ne simțeam datoare s-o privim disprețuitor, chiar și în ciudata ei ipostază de regină. Zoreaua și-o puse în piept, vîrîndu-i codița în corsajul bluzei, iar iadeșul îl învîrți de cîteva ori între degetele grăsuțe, pînă ce se nimeri să-l apuce de părțile lățite de la capătul furcii, cu cîte o mînă pe fiecare dintre cele două coarne. Parcă ar fi ținut o manșă de avion. Atunci, căpețelul liber cu care se prelungea bifurcația, de la locul îmbinării, începu să se miște ușor în sus și în jos. Ne-am adunat toate în jurul tronului, privind acea mișcare parcă inteligentă, imprevizibilă, a iadeșului. Balena se uita la mîinile ei cu gura căscată. Osul cu două ramuri, flexibil, se suceea gata să-i scape din pumn. Cînd se apropie Puia, iadeșul se smulse cu-adevărat și căzu la picioarele fetei, care-l privi cu ochi reci (Puia nu s-ar fi mirat niciodată de nimic), îl ridică și-l dădu din nou reginei. „Mă trage înainte”, spuse aceasta, și vedeam cum, într-adevăr, oasele lungi îi ieșeau, alunecînd

milimetru cu milimetru, din mâini. „Mergi după el”, îi spuse Ester. Balena se ridică de pe tron și ținând mâinile întinse înainte, de parcă ar fi vrut să țintească ceva, se lăsă în voia iadeșului. Acesta o țira ca un ciine pe care l-ai purta în lesă. Noi ne țineam după grasa în mov, înzorzonată ca o paparudă. Era aproape de ora unu și în lume era o tăcere scînteietoare, sub cerul calm care avea să fie toată săptămîna bun cu noi. Iadeșul trăgea spre poartă, așa că am ieșit în strada pustie. Am cotit-o la stînga, spre cîmp. Abia ne țineam după Balena, care făcea niște pași caraghios de mari, zdruncinîndu-și halcile la fiecare călcătură pe caldarîmul neregulat; în jurul pietrelor din pavaj creșteau fire de iarbă. Am depășit ultima casă și în față ni s-a deschis cîmpul, care se întindea pînă la orizont. Departe, în mijlocul lui, vedeam foișorul melancolic, cu un gemuleț lucind în turn, iar alături, ca o broască rioasă, baraca unde știam că se află *REM-ul*. Iadeșul ne sili s-o luăm direct peste arătură, sau mai bine zis peste pămîntul întelenit, pe care nu creșteau decît scaieți, buruieni și din loc în loc albăstrele timide. Peste tot erau găuri de gărgăuni. Păianjenii de pămînt care se aventuraseră mai departe de gaura lor, verzi și puternici, proptiți pe picioare musculoase de alergător, se aruncau la trecerea noastră înapoi în adăpost. Am fi vrut să ne uităm după ei, apropiindu-ne ochiul de acele văgăune misterioase, dar o fantasmă ne oprea, făcîndu-ne să ne cutremurăm: păianjenul ieșind fulgerător și sfîșiindu-ne pleoapa. Pe cer, deasupra, se rostogoleau norii alburii, ca desenați. Benefici. Mergeam acum umăr la umăr cu grășana, care se uita cruciș spre vîrfurile iadeșului. Făcuserăm vreo cincizeci de pași peste cîmp, Ada și Carmina își și împletiseră cununițe din albăstrele și ochiul-boului, arătînd protest de dulci în rochițele lor la fel, cu surîsurile lor la fel, cînd Balena se opri. Nimic n-o mai trăgea înainte. Iadeșul rămase un moment nemișcat, iar apoi, încet ca un minutar, se înclină spre pămînt. Balena țipă și-i dădu drumul de parcă ar fi ars-o, iar osul se lipi de pămînt ca magnetizat. Ne uitam unele la altele. Știam că acolo, sub pămînt, se află ceva. Două dintre noi se lăsară pe vine și începură să scurme țarina afinată cu degetele, dar nu avea nici un rost. Cum tot avea să fie curînd ora prînzului și trebuia să mergem acasă, ne-am hotărît să ne întoarcem pe la patru cu o lopată sau o cazma. Ne și vedeam în fața unei case de bani sau a unui coif străvechi sau a ceva asemănător cloștii cu puii de aur pe care o aveam desenată în cartea de istorie de-a patra. Sau un diamant mare cît un ou de curcă, acea „piatră minunată ce nu este-n lumea toată” din jocurile noastre. Ne-am mai ploconit în fața Reginei vreun sfert de oră, dar toanta nu ne dădea nici un ordin, nici o poruncă, stătea cu gura rînjită și cu gușa umflată, cu coroana pe-o ureche, *de* mai mare mila. Părea o bucătăreasă travestită în regină. Ne-am împrăștiat pînă la urmă pe la casele noastre, după ce-am însemnat locul cu o cracă în care am agățat o fișie de satin mov. Am intrat în curte și m-am așezat pe tronul gol; părăsit în mijlocul cercurilor colorate. Eram goală de orice gînd. De fapt, aș fi preferat ca Ester să-mi spună măcar un cuvînt decît să găsim acolo cine știe ce piatră scumpă. Ba chiar nici atît n-aș fi vrut. Adevărul era că nu mai știam ce vreau, vroiam poate doar să nu mai sufăr atît, să nu mai fie totul atît de nesfîrșit de dureros.

La tanti Aura era o clientă, dar după un timp a venit și Marcelino și-am mîncat cu el. De la început s-a apucat să mă iscodească, să mă-ntrebe de-a ce ne

jucăm, ce e cu tronul acela. A vrut să șteargă cercurile, zicea că vrea să deseneze o Ceaikă, noroc că știam cum să-l iau. Cum a terminat masa, a înșfăcat cartonul de fotbal cu nasturi și a plecat iar la prietenii lui. Săraca mătușă-mea nu prea avea timp să se ocupe de noi, croitoria îi mânca zilele. Iar tata avea să vină să mă vadă abia poimîine, cînd era zi de vizită la spital. Mă lua și pe mine la mama. Dar eu nu-i prea iubeam pe nici unul din ei. Pe la trei și jumătate s-au înființat și fetele, cu cîteva hîrlețe după ele. Era cald, caniculă, și cîrpa violetă atîrna lăliie în vîrfurile bățului, ca o sperietoare de ciori. Am smuls-o și ne-am apucat să săpăm, după ce ne-am convins că nu ne vede nimeni. Mulți dintre băieții vecinilor erau plecați la țară, alții ieșeau la fotbal, pe altă stradă, abia pe seară, așa că eram iar singure pe cîmp. Săpam neîndemînic, cu limbile scoase, și abia după ce făcuserăm o groapă îngustă, adîncă doar de vreo șaizeci de centimetri, am dat de o scîndură străpunsă de rădăcini. O pupă roșie, umflată, era lipită de ea. Garoafa o tăie cu ascuțișul orbitor al sapei și din ea curse un lapte grețos. Am mai lărgit groapa pînă am putut să scoatem scîndură și-am dat de un tunel cu trepte care coborau în adîncul pămîntului. Un abur răcoros, exhalat de borta aceea, ne suflă părul spre cer. Jos, foarte adînc, se vedea o diră de lumină albăstruie. Toate am fost de acord că regina trebuia să coboare prima. Asta pentru că muream de frică. Balena era însă așa de greoaie în reacții, încît bănuiesc că ei i s-a făcut teamă abia mai tîrziu, către seară. Acum se uita dezorientată în ochii Puiei, care îi făcu simplu semn cu capul spre văgăună. Atunci ea se lăsă pe fund, își puse picioarele pe prima treaptă și, murdărindu-se, rupîndu-și lanțurile de hîrtie lucioasă de la gît, intră cu totul în subterană. I se mai vedea doar creștetul șovăind în umbra tot mai deasă. Tunelul era ușor oblic, ca o scară de pivniță, iar la vreo zece metri mai jos părea că devine orizontal, căci creștetul cu șuvițe albăstrii al Balenei nu se mai văzu după vreun minut de coborîre. Am mai așteptat puțin și-am coborît și noi, una după alta. Dacă ne-ar fi văzut cineva, ar fi crezut că are de-a face cu un miraj al cîmpiei: niște tinere vrăjitoare, gătite extravagant, pierind în pămînt pentru cine știe ce întîlnire scatologică, în fumuri de sulf, cu Marele Țap. Scara avea trepte solide de piatră și dădea într-un culoar care înainta în pantă abia simțită, coborînd tot mai mult. Ciudat că, pe măsură ce înaintam prin coridorul strîmt, lumina, în loc să scadă, sporea, albăstruie, nefirească, venind de nicăieri. După mai multe cotituri am ajuns într-o sală gigantică.

În aura aceea ultramarină, revărsată de pretutindeni, cît era sala de lungă, odihnea în fața noastră, pe spate, cu tălpile spre noi și oasele mîinilor pe lîngă coaste și bazin, un uriaș schelet de om. Îl priveam cu gura căscată, fără să ne vină să credem. Am înaintat, unele prin dreapta lui, altele prin stînga, măsurîndu-l cu pasul și privindu-i rotulele bolovănoase ale genunchilor, femurul nesfirșit, șira spinării ca de reptilă ante-diluviană, coastele ca de corabie, unite prin osul triunghiular și dantelat al sternului. Dincolo de clavicule și omoplați, după cele șapte vertebre ale gîtului, craniul rînjea cu aerul celui care rîde la urmă. Fiecare măsura era mare cît pumnii noștri. Bolta craniană avea vreun metru și jumătate în diametru, poate mai mult, și se vedeau foarte bine pe suprafața ei fildeșie suturile zigzagate. Scheletul măsura din tălpi pînă-n creștet vreo patruzeci de pași de-ai mei, adică aproape douăzeci de metri. Mi-am amintit

senzația aceea de nefiresc, de artificial, de ipsos vopsit, pe care mi-o lăsase balena Goliat, când fusesem cu tata la Orașelul Copiilor. Față de acea jalnică panaramă, scheletul descoperit de noi în grota ovală era cu totul verosimil, văzuserăm și noi oase de vită sau de păsări și știam cum ar trebui să arate un schelet. Verosimil, cu excepția mărimii sale exorbitante, în jurul său grota era ovală, făcută parcă pe măsura lui. La început ne luase piuitul, dar pînă la urmă ne-am plictisit să-l mai privim cu respect, am început să-i escaladăm oasele, să-i mișcăm degetele mîinilor și, în fine, ne-am adunat în cușca lui toracică. Acolo am stat vreun sfert de oră să ne odihnim și-am început apoi să vorbim despre tot felul de lucruri. Scheletul ni se părea ceva asemănător cu un copil în buna mamei sale. Doar că ăla mic nu putea sta așa, drept, căci n-ar fi încăput. Trebuia să stea ghemuit. Apoi începeam să ne întrebăm cum oare și din ce se formau oasele copilului acolo, în burtă. Gemenelor nu le venea să creadă că au stat amîndouă odată, strînse una-ntr-alta, atîta timp în mămica lor. „Nouă luni!” „Nouă luni!” țipa Garoafa sfidător, deși n-o contrazicea nimeni. Dar dacă, aruncă Puia neglijent, ea, cu ochi de gheață verde, care nu păruse să fie atentă la discuție, dar dacă noi eram de fapt în gaura unui mare păianjen de pămînt, care-l mîncase și pe omul al cărui schelet îl vedeam, și care poate fusese un zeu? Atunci parcă l-am văzut, agil și păros, alergînd spre noi cu cele opt labe lungi de metri întregi, apucîndu-ne pe fiecare și injectîndu-ne serul otrăvitor. Ne-am călcat în picioare pînă la scară, de unde am privit îngrozite înapoi: Puia nu fugise, rămăsese lîngă Schelet, iar acum lega o lungă fișie de pluș violet de falangele degetului mic de la mîna stîngă a acestuia. Ne-am destins. Nu exista nici un păianjen, iar scheletul era al nostru, îl cuceriserăm, și steagul nostru, al reginei noastre de azi, era înălțat pe edificiul său.

Jocul începuse bine și, mulțumite, fetele s-au dus acasă. Aveam să ne revedem a doua zi dimineată, cînd ne va stăpîni Ada, Regina Indigo. Ne-am dat întîlnire la schelet pe la ora zece. Fiecare, înainte de-a coborî, trebuia să verifice dacă n-o vede cineva. Căci Rolando, cum botezaserăm scheletul, după numele unui băiat blond de pe stradă, care le cam plăcea prietenelor mele, trebuia să rămînă numai al nostru. Eu am trecut repede pe-acasă, m-am spălat și m-am schimbat cu o rochiță frumoasă (la difuzor cînta Sarita Montiel) și-l-am luat pe Marcel, care-mi promisese că mă însoțește pînă la foișorul alungiților. Mătușa ne-a dat voie cu condiția să ne întoarcem pe lumină, adică la ora opt cel tîrziu. Marcelino era fericit, bănuia că Egor îi va arăta niște jucării uimitoare sau îi va spune povești cu pirați, cum îi mai spusese cînd trecuse cu maică-sa pe la tanti Aura. Vărul meu nu mai fusese la foișor, dar știa cărarea pînă acolo, așa că am plecat de mîină, sporovăind și rîzînd, pe poteca abia vizibilă, pe marginea căreia creștea cîte-o păpădie singuratică. Am ocolit spre stîngă, pe după ultima casă, cu zidul din spate cenușiu, zgrunțuros și orb, și apoi am luat-o peste cîmp. Seara de vară aducea un vînt slab și cald dinspre liziera care abia se zărea la orizont. Era încă lumină ca la amiază, norii erau trandafirii și lăcustei cosași și musculițe de toate felurile zburau capricios. Țineam mult la verișorul meu, care o luase înainte, cu mîinile la spate, șaten-blondiu, grăsuț, în bluză bleu cu elefanți și pantaloni scurți.

Ne apropiam de clădirea cu turnuleț, cu totul ireală în peisajul din jur. Cînd

am văzut acum câțiva ani *Cenușă* de Wajda, m-a emoționat neașteptat de mult cadrul acela, cu scaunul Renaissance așezat în mijlocul cîmpiei prăfuite, oliv. Foișorul alungitului era o la fel de mare imposibilitate. Abia cînd am ajuns foarte aproape de construcție ne-arn dat seama cît de mare era. Privind în susul zidurilor vechi, mucegăite, aveai impresia unei linii care tinde spre infinit, în realitate, foișorul trebuie să fi avut doar vreo cincisprezece metri înălțime, deși nu avea, judecînd după ferestrele din partea opusă, decît două nivele. Deasupra lor se mai ridica însă și turnul, nu rotund, cum se vedea de departe, ci octogonal. Am ocolit clădirea fără gard, nici pomi împrejur, nici măcar cu o cușcă de ciine alături: doar pămînt întelenit, plin de flori sălbatice. La vreo zece metri se afla magazia acoperită cu carton gudronat, părăind cu totul putredă. La ușă se vedea un lacăt roșu de rugină. Am bătut în ușă și la o fereastră de deasupra a apărut, palidă, ca pictată în ulei, figura diformă a lui Egor. Dar ne-a deschis doamna Bach, care ne-a invitat înăuntru.

Încăperile erau înalte și înguste ca niște dulapuri. De sus atîrnau policandre de alamă cu cristale veștede. Am trecut prin trei odăi, toate la fel: abia era în ele loc pentru o măsuță rotundă și cîteva scaune, dar tavanul era așa de sus, încît pînă și doamna Bach părea, sub el, o fetiță. Cînd, coborînd șovăitor o scară, s-a ivit și Egor, ultima odaie a devenit literalmente neîncăpătoare. Pentru că mama sa tocmai călca, folosind un fier cu cărbuni, deși începuseră să apară și cele electrice, și pentru că, oricum, eram invitații lui Egor, care purta acum un halat vișiniu, prin deschizătura căruia i se vedea pieptul osos fără pic de păr, am urcat cu toții în turnuleț, pe scara de lemn care se răsucea o singură dată în jurul unui stîlp rece ca gheața. Acolo sus era minunat. Și astăzi mi-aș dori din toată inima să locuiesc într-o astfel de cămăruță, rotundă, cu patru ferestre ogivale. Pe jos era parchet, care mirosea a lemn lustruit cu palux. Un covor persan minuscul, tocit pînă devenise aproape străveziu, dar plin de minunate arabescuri, abia acoperea un petic de podea. „Buhara alb, veritabil, vechi de trei secole”, ne spuse Egor, care-și pusese palma imensă pe capul lui Marcel, ca și cînd ar fi luat un măr dintr-un paner. Un scrin, de asemenea vechi și cu intarsii de fildeș gălbui, și o sofa erau singurele mobile de aici. Ne-am așezat pe sofa și-am rămas cîteva momente doar noi, copiii, singuri. Egor s-a întors cu un scaun. În urma lui venea și doamna Bach cu o farfurie de prăjituri cu cacao. Egor s-a așezat pe scaun și-a început să scoată din buzunare o mulțime de soldați de plumb, frumos vopsiți cu smalț roșu și albastru, un tun de bronz ornamentat cu frunze de acanș și un mic pumnal cu mîner de piele, pe care le-a lăsat în grija lui Marcel. Tot timpul cît am discutat cu Egor, vărul meu a dat bătălii peste bătălii pe covorașul prețios.

La început, discuția nu prea se închea. Egor întreba concentrat, cu o privire greu de definit, eu răspundeam scurt și timid. Da, îmi plăcea aici, la tanti Aura. Trebuia să stau cel puțin o săptămînă, pentru că mămica... Iar cînd am tăcut amîndoi, am scos din buzunar mica scoică-avantai și i-am întins-o, i-am povestit ce visasem, temîndu-mă că este prea puțin, dar uriașul s-a ridicat deodată, ajungînd aproape pînă la țurțurii curcubeeni din tavan, și-a înălțat brațele scheletice și a exclartiat cu vocea lui neplăcută: „Slavă Domnului!” Am început și eu să rîd. Mă simțeam mîndră că reușisem la acest examen care, simțeam, avea să fie atît de important în viața mea. Mă așteptam ca el să-mi facă acum vreo

dezvăluire esențială, să mă introducă în enigma care-i mânca oasele, zgîrciurile, carnea și orele vieții. Dar el s-a mulțumit să-mi întindă scoica și să-mi spună să fac la fel și în noaptea următoare. „Visele se vor lega, dacă *tu ești*, și te vor duce singure la *REM*. Altă cale nu există.” „Dar ce este acolo?” l-am întrebat nerăbdătoare și cam iritată de insistențele lui de a-mi vîrî *REM-ul* pe gît. „Acolo, mi-a răspuns el privind pe ferestruica de lîngă el spre zarea care se și acoperise cu un vâl de aburi roșietici, acolo este *totul*.” Am rămas iar tăcuți. Aerul din odaie căpătase culoarea aurie a ceaiului. Marcelino ciocnea unii de alții soldații rigizi, se tîra în genunchi cu pumnalul în mînă pe sub scrinul cu picioare curbate, făcea ca tunul, ca soldații muribunzi și ca soldații victorioși.

„Cît mi-ar plăcea să fiu femeie! spuse deodată Egor. Tu ai noroc: vei fi o femeie. Noi, bărbații, nu sîntem buni de nimic. Mereu căutăm lucruri pe care, de altfel, nu avem să le știm niciodată. Ne distrugem viața departe de alții, doar pentru nebunia noastră fără limite. Ființa umană adevărată este femeia. Noi sîntem doar niște oameni modificați, estropiați. Fiindcă nu putem scoate lumea din burtă, ne chinuim s-o scoatem din cap. Femeia trăiește, bărbatul scrie.” După care, cu un zîmbet neașteptat, Egor reluă: „Scrie-mi-ar numele pe mormînt și nu aș mai fi ajuns să trăiesc.” Acum știu că era un citat, dar pe moment mă șocase distanța dintre conținut și tonul aproape glumeț pe care-l folosisese. Nu știam ce să răspund, deși simțeam în nervi o emoție curgătoare, subțire. Pentru că se întunecase bine, am mîncat o prăjitură și m-am ridicat să plec. Marcel nu vroia, s-ar fi jucat toată noaptea, dar pînă la urmă a trebuit să se dezlipească și el de soldații lui. Ne-am luat la revedere de la gazdele noastre și i-am promis lui Egor să trec iar în seara următoare pe la el, „doar cinci minute”, ca să-i povestesc ce mai visasem. Siluetele lor, lungi și pîlpîietoare ca niște fumuri viorii, cum priveau după noi din pragul foișorului, el sprijinit în baston și ținînd-o pe maică-sa cu un gest ciudat după mijloc, cu fețele nemișcate și pierdute în înălțimi, îmi aduceau atît de intens aminte de ceva, încît am întors capul. Simțeam în palmă mîna micuță a lui Marcel. Fără să știu de ce, am dus-o la buze și-am sărutat-o, pe cînd ne îndepărtam, minusculi sub cerul ca flacăra, pe cărarea îngustă. Noroc că băiețelul era prea preocupat de ceea ce făcuse la foișor ca să observe. Vîntul rece, bătînd în rafale roșii, mînjea cu purpură florile de cîmp.

În noaptea aceea m-am visat din nou în pădure. Era tot dimineată, o dimineată eternă, orbitoare. Dintre sutele de poteci întretăiate, alesesem una pe care mă hotărîsem să merg fără să mă mai abat din drum. Copacii uriași purtau pe trunchiuri semilune de iască. Pe jos erau bucăți de scoarță de sub care, palizi ca niște cozi de reptile, ieșeau lujeri purtînd în vîrf frunzulițe zbîrcite. Cîte un vierme albicios atîrna la capătul unui fir aproape invizibil. Se sucea și se zvîrcolea acolo, în aerul verde de sub frunziș. Topăiam și dansam pe cărarea mea, cînd deodată, de-a curmezișul ei, a apărut un trunchi de copac prăbușit. Cînd am ajuns lîngă el, mi-a dispărut toată veselia. O clipă am rămas descumpăniră: trunchiul avea diametrul cît înălțimea mea și părea pe de-a-ntregul putred. ! O viermuiala de furnici carnivore, roșii, cu clești foarte vizibili, se scurgea printr-o crăpătură din scoarța lui. Să-l ocolesc mi se părea rușinos, căci ar fi trebuit să mă abat din cărarea mea. Să mă întorc nu mă

îndemna inima. M-am așezat pe-o buturugă și-am început să plîng. Iar plînsul din vis este cu mult mai sfișietor decît din realitate. Un miriapod hidos, lung cît palma, se strecură pe lîngă tălpile mele, în timp ce eu îmi ștergeam lacrimile cu poala rochiței. M-am ridicat și, fără să știu prea bine ce fac, am apucat de marginea scoarței desprinse și-am tras. Era putredă și ușoară ca pluta. Sub coajă am găsit cadavrul unei mierle, devorat de furnici. O masă vie, roșie, agresivă, mișuna pe hoitul păsării. Am apucat-o de vîrful unei aripi și-am azvîrlit-o cu tot cu furnici la cîtiva metri distanță. Curînd, trunchiul s-a golit de insecte, cu excepția carilor care-și săpau în lemnul afinat, buretos, canalele paralele. Toate gîzele vorace au luat urma leșului mierlei. Am putut atunci să mă cațăr pe buștean. Sus, am stat o clipă călare, simțind sub mine scoarța aspră. Mi se uscaseră lacrimile și eram iarăși fericită. Am coborît cu atenție și am pornit din nou la drum, cu soarele bătîndu-mi în față.

M-am trezit devreme și după ce m-am spălat m-am dus la bucătărie, unde tanti Aura întinsese pe mușamaua curată, dată cu făină, un strat lipicios de cocă. Mi-am luat și eu un scaun și-am început să mă uit cum face mătușa gogoși. Le decupa cu gura unui pahar și le așternea în tigaia încinsă, unde sfîrîiau pînă deveneau aproape roșii, zgrunțuroase. Îmi plăcea să pun eu singură în tigaie bucățile ciudate, triunghiuri și gîtuituri, care rămîneau între cercurile perfecte. Ieșeau din ele forme pufoase semănînd a cîini, cerbi, balauri, pe care le tăvăleam prin zahăr vanilat. Le mîncam apoi capul sau cîte un picioruș, alintîndu-mă. Tanti Aura îmi povestea între timp cum mă aducea mama pe aici cînd eram foarte mică, „o gîgîlice” de un an și jumătate sau doi. Îmi puneau un așternut în albia de lemn și mă legăneau pînă adormeam. Cînd plîngeam, mă speriau: „Dacă nu ești cuminte, vine și te papă Gogorița. I-auzi-o cum umblă...” Dar eu, departe de-a mă înspăimînta, tăceam, făceam ochii mari și duceam un deget la buze: „Ssst! Auzi Gogoița!”, iar mama și sora ei mureau de rîs. M-am umflat de gogoși și n-am mai mîncat nimic. Am înșfăcat-o pe Zizi și am ieșit în curte. Se făcuse ora zece și trebuia să merg la Rolando, în cîmp. Chombe molfăia lîngă cotețul găinilor niște coji de ardei umpluți. Era un cîine omnivor. La vecin, pe un stîlp înalt, erau cocoțate cuiburile murdare ale porumbeilor de casă, după care se dădea în vînt Gigi. Cît era ea de leneșă, tot mai prindea din cînd în cînd cîte unul. Atunci, la reclamația vecinilor, tanti Aura prindea pisica și-o bătea peste cap. Gigi răbda cu stoicism, își ștrîngea ochii și-și lipea urechile de spinare, iar cînd scăpa fugea la cîtiva metri de locul martiriului și începea să se spele frecîndu-și bine capul cu laba și lingîndu-se pe bot cu ochii mișiți către noi. Mi-era dragă Gigi deși, în afară de obiceiul spălatului, nu era altul de virtute. Am ieșit pe stradă și-am luat-o peste cîmp. Am regăsit repede groapa, pe care o camuflaserăm ieri cum ne pricepuserăm, și-am coborît treptele spre marea sală albastră. Scheletul gigantic o ocupa în întregime. Oasele sale iliace erau largi, cam prea largi pentru un bărbat. Dar și umerii, lîngă claviculele groase cît piciorul meu și omoplații triunghiulari, erau largi și bine legați. Nu venise încă nimeni. Eram singură, ca un animal în cușcă, stînd pe vertebre între coastele fildeșii. De aceea mi-a sărit inima cînd am auzit dinspre craniu o voce groasă: „Ciiine ești tu, străiiiiino, și ceee cauți aici?” Dar m-am liniștit și am zîmbit uimită cînd am văzut capul tuciuriu al Garoafei ieșind, numai rînjet, dintr-una din

orbitele craniului. După obiceiul alor ei, scuipa semințe peste tot. Prin acea orbită, care avea fundul spart, te puteai strecura, cu destulă greutate, în țeasta lui Rolando. Interiorul era neted și curat ca al unei păpuși de celuloid, înghesuite, eu și Garoafa puteam sta foarte bine acolo, ba chiar, la nevoie, ar mai fi încăput încă o fetiță. Izbindu-se de pereții lucioși, brăzdați ai țestei, fiecare cuvânt suna mai aspru, mai concret, aproape material. Țin minte că, la un moment dat, țigăncușa se întrebă: „Dă ce dracu n-avem și noi acilea niște savarine, mamă ce le-am mai hali...”, iar cuvântul „savarine”, polarizat de ecourile pereților de os, s-a îngroșat într-atît, încît în fața noastră, a fiecăreia, s-a închegat forma cunoscută a prăjiturii cu gem roșu pe capac și cu frișca, însiropată și aromată. Dar, din păcate, consistența lor era gelatinoasă, cînd le-am apucat, ne-au curs printre degete, destrămîndu-se în aer.

Încă înghițeam în sec cînd au apărut gemenele, pe care le-am speriat la fel, încît erau gata să fugă pe scări afară; într-un sfert de oră eram din nou în formație completă și o priveam cu alți ochi decît de obicei pe Ada, care urma să ne fie regină. Ea se și îmbrăcase într-o fustiță indigo și o bluză de-un mov mai întunecat. Urma s-o împodobim cu toate atributele regalității. Mai întii însă, din pumnii Carminei, Ada și-a tras biletul cu locul unde avea să domnească. I-a căzut locul cel mai rîvnit, curtea casei noastre. Cînd a citit biletul a început să țopăie între coastele lui Rolando atît de tare, încît scheletul se clătina ca o corabie. Am ieșit din grotă și ne-am stabilit iarăși în curte. Am așezat-o pe Ada pe tron și am împodobit-o și pe ea cu toate zorzoanele pe care le-am putut găsi. Ținea o statueta de fier înfățișînd un războinic indian, ca pe un sceptru, în mîna stîngă. Cîrciumăreasa, floarea ei, îi atîrna în piept, galben-portocalie. I-am adus din casă și ceasul de mînă pe care trebuia să-l folosească în joc. Era un ceas de damă, micuț, cu curelușă roșie lăcuită și cadran auriu, cu limbi ca niște ace negre. Nu avea mecanism, era o jucărie pentru învățat orele. Limbile puteau fi potrivite cu un buton. I l-am pus la mînă, și ritualul investiturii fiind încheiat, ne-am aplecat adînc în fața reginei. Așteptam curioase poruncile, gîndindu-ne fiecare ce-am fi făcut noi în locul Adei. După ce se uită de-o sută de ori la ceasul ei, după ce, ca să mai cîștige timp, ne trimise pe fiecare după tot soiul de lucruri sau ne puse să ne strîmbăm în toate felurile, Ada, în fine, se hotărî. Cred că inventase jocul pe loc, pentru că nu-l mai jucaserăm pînă atunci. Ne-a pus mai întii să tragem, cam din doi în doi metri, cîte o linie de-a latul aleii de cărămidă care ducea spre fundul curții. Erau șapte linii albe. Ele trebuiau să reprezinte, ne explică regina, vîrstele oamenilor, din zece în zece ani. De aceea am și scris cifra 10 lîngă prima linie, 20 lîngă a doua și așa mai departe, pînă la 70. Fiecare dintre noi, în ordinea culorilor, trebuia să străbată aleea, trecînd peste linii, și să mimeze în fiecare interval vîrsta respectivă. Nu ni s-a părut o idee prea grozavă, dar mergea pentru început. Bătrînețea era ușor de mimat, ne gîndeam noi, dar cum să mimezi vîrsta de treizeci sau patruzeci de ani? Oricum, porunca era poruncă, așa că grasa, care tot mai purta zoreaua de ieri, acum ofilită, la piept, calcă peste linia de zece ani, căci avea deja unsprezece, și-o porni cu pași mici și rari de-a lungul aleii. Ca s-o „cronometreze”, cum auzisem că se face la concursuri, Ada, de pe tronul ei, privi cadranul ceasului. Scoase un mic țipăt de surpriză, căci limbile dispăruseră. Să fi căzut oare? Nu era cu puțință. Abia cînd

a deschis gemulețul cadranului, Ada a înțeles ce se petrecea: a vîrît degetul înăuntru, dar l-a tras imediat înapoi, privindu-și încruntată vîrful însîngerat. Limbile erau acolo, dar se roteau atît de repede încît nu mai puteau fi văzute. Stropul de sînge pică, purpuriu și lucios, pe rochia ei, unde se întinse în țesătură, formînd o pată stacojie pe poale. Ne-am fi mirat încă multă vreme de ceasul însuflețit, dacă nu ne-ar fi atras și mai tare atenția ceea ce se petrecea cu biata Balenă în timp ce înainta ca o somnambulă de-a lungul cărării pavate cu cărămizi. Ajunsese aproape de linia a treia și, la început, am crezut că-și joacă vîrsta matură, și încă tulburător de veridic. Dar nu putea fi doar o mimare: Balena se lungise, șoldurile și sîinii i se îngreunaseră, părul i se închisese la culoare. Era acum cu adevărat demnă de porecla ei: o femeie totemică, rotundă ca planeta Jupiter, la fel de masivă. Hainele i se modificau în timpul mersului, tivul fustei se ridica sau cobora, pantofii aveau cînd tocuri subțiri, cînd butucănoase. De pe la jumătatea spațiului al treilea, pe deget începu să-i lucească o verighetă groasă de aur și, depășind a patra linie, părul începu să-i încărunțească. Era mai mult lată decît înaltă. Făcuse gușă triplă și sîinii îi ajunseseră pînă aproape de buric. Mergeam alături de ea, pe marginea aleii, dar ea privea țintă înaintea, cu o expresie absentă, îi crescuseră mustăți rare și fire groase înfipte în bărbie. Puțin înaintea de-a depăși a cincea linie, Balena se surpă în sine. Ne-am tras în lături, înnebunite de spaimă, în cîteva secunde, din femeia enormă rămăseseră numai cîteva fragmente de oase înfășurate în cîrpe putrede: un maxilar pămîntiu, un femur, cîteva coaste... Și acestea se pulverizară pînă la a deveni o materie impalpabilă, din care nu rămase în cele din urmă nimic.

Am fi început să urlăm dacă Balena nu s-ar fi întrupat deodată lîngă noi, afară din cărarea blestemată. Și văzînd-o cum ne privește nedumerită, am înțeles că nu știa nimic și că nici nu trebuia să știe vreodată. Era acum rîndul Adei, care și-a desprins ceasul de la mîină și l-a lăsat pe tron. În loc să ne fie teamă să continuăm jocul, începuserăm, dimpotrivă, să fim curioase: voiam să știm cum vor arăta celelalte fete mai tîrziu și cînd vor muri. Pentru că ideea propriu-zisă a morții nu ne impresiona, priveam totul ca la cinematograful, luam totul drept o halucinație ciudată, în adevărul căreia nici nu ne trecea prin cap să credem.

Cînd Ada s-a îndreptat spre prima linie de pe alee, Carmina a fugit după ea și-a luat-o de mîină. Nu își puteau imagina să pornească la drum altfel decît împreună. Era împotriva regulii pe care o stabiliserăm, dar, fiindcă în primul rînd era implicată regina, iar apoi pentru că nici nu vroiam să despărțim gemenele, le-am lăsat să pornească de mîină, umăr la umăr, în rochițele lor albe cu buline roșii foarte mărunte, cu același păr cafeniu sticlos fluturîndu-le în urmă, cu același rîs idiot-fermecător pe fețele identice. Pentru că, imediat cum făcuseră primul pas, hainele li se schimbaseră, și ele însele, destul de diferite în mod obișnuit pentru cine le cunoștea bine, erau acum imposibil de identificat. Erau un organism dublu, cu același metabolism, erau două siameze unite prin palmele împreunate, Carminada sau Adacarmina pășind cu aceeași mișcare, cu părul umflat de briza galbenă fluturînd la fel și în același timp. Apropiindu-se de linia a doua, deveniră două tinere în alb și verde, cu mici brățări în formă de șarpe de smarald la încheietură, zîmbind cu buze pline și crude. Sub

îmbrăcăminte, ți le puteai închipui înfășate pînă la gît în nylonul ciorapilor cu dungă la spate, tot corpul lor o singură pulpă caldă și senzuală. La patruzeci de ani erau femei planturoase, cu sîni minunați, cu șolduri foarte înalte, adevărate iepe în pantofiori delicați de piele neagră și rochii roșii cu fir de lame și guler „gușă de pelican”. Pe piept le scînteiau broșe identice: păianjeni cu corp de opal și picioare de platină. Nici ele nu depășiră linia a cincea. Brusc, una dintre ele se risipi în vînt atît de repede, încît cîteva clipe îi mai rămase în picioare scheletul, în pantofi cu toc și atîrnînd de el zdrențe de mătase. Pe țeastă părul îi mai pîlpîi o vreme, pînă se făcu scrum. Unghiile de la mînă îi *căzură*, răsucindu-se în aer ca niște petale roșii de trandafir. Cealaltă geamănă o privea uluită, încă nu avusese timp să reacționeze în vreun fel, cînd scheletul surorii ei se prăbuși, se prefăcu în țărînă și dispăru. Geamăna se lăsă în genunchi și-apoi se întinse la pămînt, pe o parte, cu un șold mult ieșit în afară. Încremeni, se albi, se pietrifică. Părea o statuie, un mulaj din Pompei. Nasul i se ciobi, brațele, i se sparseră, trunchiul se frînse în mai multe bucăți, din statuie rămaseră numai așchii și cioburi, care se pulverizară pînă la praf de cretă, pe care vîntul îl împinse spre fundul curții. Dar Ada și Carmina erau acum iar lîngă noi, în obișnuitele lor rochițe. Ada își puse iar coroana aurie pe cap și ceasul la mînă.

Porni atunci Puia, rece ca o sticlă cu apă de la gheață, fascinantă ca ochiul transparent al viperei, dar mai presus de orice - neatentă, abstrasă. Zăngănindu-și ușor pandantivele și cerceii, ea străbătu cele șapte intervale cu pas egal, neschimbată, mereu identică sieși. Depășind linia de șaptezeci de ani era aceeași copilă frumoasă și, la propriu, fără pereche. Imaginea ei a trecut prin gardul din spatele curții și s-a pierdut la orizont, sub norii înșelători. Ester și Garoafa, îmbătrînind, și-au accentuat trăsăturile neamului lor. Ester s-a făcut mare și roșie, cu blănurile grămadă pe ea, cu pălării sofisticate, iar după cincizeci de ani s-a îngrășat monstruos. Dinții i s-au dezgolit ca la cai între buzele asiatice, o aluniță i-a apărut lîngă nară. A devenit un hoit dezgustător după linia a șaptea. Garoafa, dimpotrivă, s-a pipernicit, s-a înnegrit în basmaua ei verde cu desene roșii, în haina bărbătească și cu fusta creață, roșie cu flori albastre și portocalii, cu picioarele goale, ca de catran. Pe la cincizeci de ani era o cotoroanță într-un fel de fulgarin jerpelit, cu buzunarele rupte. Avea o mînă în ghips legată după gît cu o fașă de tifon împuțit și înainta crăcănată, frîntă din șold, o cioară. A crăpat înainte să atingă șaiszeci de ani. Toate s-au regăsit însă alături de noi, înfiorate și tremurînd încă de parcă ar fi deținut ceva incomunicabil și care totuși se revela prin limbajul sudorii și frisoanelor. Nici una, totuși, nu era conștientă de ceea ce se întîmplase cu ea pe aleea de cărămizi.

M-am pregătit și eu pentru marea plecare. Mă întrebam dacă-mi voi pierde cunoștința, dacă va fi ca într-un vis sau ca într-un somn greu sau ca în moarte. De multe ori, singură în camera mea de culcare de pe Moșilor, în după-amieze roșcate în care trebuia să dorm, mă chinuiam din răspuțeri să-mi amintesc ceva, fie și cel mai neînsemnat lucru, care mi s-ar fi întîmplat înainte de-a veni pe lume. Lumea exista de milioane de ani. Ce făcusem eu în tot acest timp? Să cred că nu simțisem și nu trăisem nimic îmi era imposibil. Cînd am pășit peste prima linie de cretă, m-am simțit deodată ieșind din mine. Fusesem înainte răsîndită

într-un corp îngust de fetiță, înghesuită printre intestine, artere și plămîni, răsucită în jurul măduvei spinării, coborîta în degete și-n pulpe. Acum, printr-un tunel aspru, elastic și gelatinos, curgeam afară. Pereții tunelului fugeau înapoi cu o viteză infinită. Mă simțeam extinsă și pură. Ieșind din tunel, cu capul înainte, ectoplasmatică și scînteind de fericire, înaintam prin noapte, pe un drum larg cît distanțele dintre stele. Ajunsă la o barieră, care era mai degrabă în mine decît în afara mea, din locurile de negîndit de dincolo de ea am văzut apropiindu-se de mine o fantastică auroră, în care fiecare scînteiere era o lume, în care fiecare punct de lumină era un Dumnezeu. Părea o explozie extatică a cosmosului, un apocalips și-o geneză amestecate. Totul mă atrăgea spre lumina de dincolo de lumină. Nu am putut însă depăși bariera („Nu încă”, am auzit ceva în mine) și m-am întors. Eram iar printre prietenele mele, în curtea mătușii, sub cerurile opulente de vară. Nu mi-am revenit pînă pe înserat. Față de simplitatea și puterea acelei lumi, unde aproape că fusesem, formele lumii de-aici (frunzele întunecat-transparente ale cireșului amar, fructele lui grena, cu carnea moale și udă, camionul cu vopsea albastră de pe capota jupuită, zmeele levitînd peste cîmp, ocolite în zbor de turturele, fiecare cărămidă împăienjenită din fațada casei, fiecare fir de păr cărunt din blana cu scaieți a lui Chombe, botul și nasul lui ca de cauciuc umed, fața Esterei, căreia încă nu-i vorbisem) mi se păreau superflue, îndepărtate, asemenea lumii coralilor de la tropice, din apele calde, cu pești-papagal, stele de mare, bureți și madrepori. Chiar înainte de *REM* deci, lumea îmi devenise oarecum străină. Sigur, mă încerca și ispita de-a afla ce mi se întîmplase în realitate, ce-au văzut fetele, cum am arătat la fiecare vîrstă (între linia a treia și-a patra sînt sigură că arătam ca acum) și mai ales aș fi vrut să știu cînd va fi sfîrșitul. Știam însă că nimeni n-o să-mi spună. Asta intra în regula jocului .

Ne-am despărțit pe la două, după-amiază am dormit, m-am mai jucat cu Marcel, iar pe seară l-am luat și ne-am dus din nou la foișor. Nu am stat decît atît cît să-i povestesc lui Egor, ieșit în ușa, visul din noaptea trecută. El părea obosit, rni-a spus că „lucruse” toată ziua. Se sprijinea în bastonul lui și mă asculta totuși atent. Cît de fragil era! Îl clătina orice adiere de vînt. Cînd am terminat mi-a spus că se pare că, într-adevăr, eu sînt. Pînă aici a fost bine. „Vezi, ca să ajungi acolo, trebuie ori să fi plecat din Tibet, acum șapte sute de ani, ori să vizezi cele șapte vise ale scoicii mele. E ca un fel de cifru al unei case de bani. Tu ai nimerit primele două cifre. Poate că ești făcută să le găsești și pe celelalte. Dormi cu atenție, nu te grăbi. Ai încredere-n tine.” Ne-am întors repede peste cîmpul pustiu. Pe la mijlocul lui ne-am întîlnit pe cărare cu un acordeonist. Cu pălăria lui cafenie trasă peste ochi, avea o mutră de bandit din *Burattino*. Ducea acordeonul la spate, în niște chingi stacojii, iar în brațe avea un buchet uriaș de flori sălbatice, mușețel și grozamă și gura-leului, culese poate chiar de pe cîmp, cu cîteva minute mai devreme. După ce a trecut de noi m-am întors, dar mi-am văzut repede de drum, căci în același timp se întorsese și el să privească după noi, cu o uitătură la fel de intrigată ca a mea. Cărarea nu ducea decît la foișor. Ce naiba căuta omul ăsta acolo? Nu-i vedeam pe cei doi alungiți amatori de muzică lăutărească. Aveau oricum un radio vechi, dar bun.

În noaptea a treia am visat că merg mai departe prin pădure. Lăsasem

bușteanul mult în urmă și înaintea mea cărarea șerpuia prietenoasă. Razele soarelui cădeau printre crengi pe corpurile unsuroase ale scolopendrelor. Veverițele săreau de pe-o ramură pe alta. Curînd, cum alergam umplîndu-mi plămîinii de aerul verde, am ajuns la un pîrîu care-și susura apa meandrică, de sticlă cenușiu-albăstrie, între maluri de iarbă. Drumul meu se întrerupea pe un mal și continua pe celălalt. M-am oprit în iarba udă de stropii pîrîului. Adînc în apă alunecau înainte și înapoi păstrăvi alburii. Privind la dreapta, am văzut la vreo cincizeci de metri o punte de lemn, acoperită cu mușchi. Dar un gînd mă atrăgea mai mult. Mi-am scos rochița și am intrat cu voluptate în apa ca gheața. M-am scufundat pînă la gît, pipăind cu tălpile pietrișul rotund, atingînd cu degetele picioarelor mîlul fin ca o apă mai groasă, prin care se amestecau fire subțiri de iarbă acvatică. Cuprînsă de-o plăcere chinuitoare, cu ochii larg deschiși, am intrat cu totul sub suprafața tulpure. Apa îmi mîngîia mușchii brațelor, îmi apăsa burta, îmi contura cu bucăți de gheață șira spinării. Stăteam ghemuită acolo sub cortina de mîl și poate acolo aș fi rămas pentru totdeauna, ca insecta prinsă în boaba de rășină, dacă nu mi-aș fi amintit de drumul meu. Am ieșit, cu părul șiroind, cu pielea numai riulețe, pe malul celălalt, unde îmi aruncasem îmbrăcămîntea. M-am uscat, cu brațele depărtate în soarele verde-albastru-galben-transparent-sonor al dimineții. Trilurile păsărilor conturau cu linii subțiri bolți uriașe, ogivale, în tăcerea pădurii. Am plecat mai departe, mică și pură dar și puțin rușinată, pe cărarea dintre copaci.

În ziua aceea a venit tata. I-am auzit vocea înainte de a mă fi trezit cu-adevărat. Am ridicat-o pe Zizi de pe podea și am strîns-o la piept. Nu știi de ce mi-a fost întotdeauna frică de el. E drept că uneori se înroșea la față și începea să urle cu acea voce de la mînie a bărbaților, care îți chircește viscerele ca urletul lupilor sau mîriitul profund al unui tigru. Deși nu m-a bătut niciodată, pentru mine tata era Fiara, în stare să mă sfișie într-o zi în bucăți. Cel mai tare mi-era teamă de el cînd mă săruta. Mă pupa pătimaș, pe toată fața, zgîriindu-mă rău cu barba lui mai tot timpul nerasă. Nici prin cap nu i-a trecut vreodată că nu-l iubesc. În afară de Zizi, nu iubisem niciodată pe nimeni și pînă și pe Zizi eram în stare s-o pedepsesc cu cruzime dacă nu-și făcea cum trebuie lecțiile, cînd o ascultam acasă, pe balconul cu iederă, în fața tablei improvizate dintr-o ușă de servanță veche. Deci, în acea dimineață, m-am îmbrăcat deosebit de curat și frumos, cu rochița mea de oraș bine călcată de tanti Aura și cu ciorapi albi trei sferturi, și-am plecat, cu tata de mîină, la spital. Cred că aș fi murit de nefericire dacă n-aș fi știut că mă voi reîntoarce. Chiar și așa m-am trezit scîncind ușor în tramvaiul care zdrăngănea pe Mihai Bravu. Am coborît la spitalul Colentina, unde totul era atît de concret și de indiferent în același timp încît parcă visam.

În curte, printre pavilioanele cu verande înSORITE, SEMĂNîND cu niște galioane fără catarge, se înălțau castani și plopi bătrîni. Pe băncile de sub ei foiau, în acea zi de vizită, bolnavi în halate grenă și bleumarin. Unii erau dărîmați bine, verzui la față, dar alții, mai ales cîteva fete cu părul lucios și buclat, arătau atît de bine, încît te întrebai de ce boală ar putea suferi. Stînd de vorbă cu bolnavii, se plimbau de colo-colo oameni îmbrăcați de stradă, poate dichisiți ceva mai cu grijă decît de obicei, așa cum eram și eu cu tata. Mama nu era în curte, nu se putea ridica din pat. Surorile și cîte un doctor brunet, în bluză albă cu mîneci

scurte, treceau grăbiți de la un pavilion la altul. Am urcat niște scări de ciment, în spirală, posomorite și reci, pe lângă niște pereți vopsiți cu ulei vernil. Am deschis o ușă mare, cu glasvand, și am intrat într-un culoar nesfârșit, la fel de vernil. Am mai deschis apoi nenumărate alte uși, care dădeau în alte culoare tăcute. Mereu mă așteptam să intrăm în salonul mamei și mereu coteam, urcam, coboram pe culoarele întortocheate. Din loc în loc, câte o ușă numerotată era deschisă și vedeam înăuntru o chiuvetă și un closet de faianță sau o boxă cu măhuri murdare, teuri cu cîrpe împutite și cutii de sodă. Mai vedeam cămări cu vrafuri de pijamale ștampilate, în sfârșit, cînd amețiserăm atît de tare încît nu am mai fi știut să găsim ieșirea și credeam că ne vom lăsa oasele pe vreun coridor, am deschis o ultimă ușă. Sala în care am intrat era foarte mare, cam cît cea a lui Rolando, de sub pămînt. În paturile de țeava, înșirate de-a lungul ferestrelor, stăteau vreo treizeci de bolnave, tinere și bătrîne, unele zăcînd pur și simplu, altele dormind, altele stînd de vorbă peste noptierele cu flori în pahare. Pe marginea unor paturi se așezaseră cîțiva vizitatori. La o femeie galbenă ca lămiia venise bărbatu-său în uniformă de ceferist cu un băiețel de vîrsta mea, care avea un umăr mai sus decît celălalt. Ne-am îndreptat spre patul mamei. Eram înduioșată puțin. Mama a început să plîngă de bucurie cînd ne-a văzut. Era ridicată pe jumătate și sprijinită de pernă. Am pupat-o și pielea ei era, udă. Părul ei era extrem de subțire și destul de rar, așa că i se lipise de pielea capului. Arăta foarte rău, foarte slabă. Am stat vreun sfert de oră cu mama, i-am spus că mă simțeam bine la tanti Aura. „Dar nu ți-e dor de casă?” „Ba da”, am spus, uitîndu-mă la vecina de pat a mamei, o bătrînă care adapa, cu o carafă de sticlă, un ghiveci cu cerceluș. Luîndu-mi ochii de la floarea gingașă, cu petale stacojii și miezul ciclamen, fața mamei mi s-a părut și mai albicioasă, ca de plastic, ca de ceară. Pierduse sînge, dar în primul rînd o duruse atît de rău, încît nu și-a mai revenit niciodată. Ani în șir, toți anii adolescenței mele, ne-a chinuit pe toți cu obiceiul pe care-l căpătase după ulcerul ăsta nefericit: simțea nevoia să-și vadă sîngele. În fiecare zi trebuia să se înțepe, să se taie, iar cînd am încercat să-i luăm obiectele ascuțite, chiar să se muște de mîină ca să facă să iasă mica perlă de sînge pe care o privea apoi minute întregi ușurată, fericită. I se întîmpla s-o apuce această nevoie imperioasă pe stradă, în magazine, în vizite. Apuca atunci un ac pe care-l avea mereu la îndemînă și se înțepea cu dibăcie. Mai tîrziu avea să simtă nevoia de a vedea un pîrîiaș din sîngele propriu, și atunci se tăia adînc, periculos, cu cuțitul. Pînă la urmă au trebuit s-o interneze, deși altfel era perfect normală, în zilele cînd nu reușea, prin infinite subterfugii, să-și procure această unică satisfacție, se întuneca și între sprîncene îi apărea marele Omega al melancolicilor. Dar atunci, cu tata, stînd pe marginea patului ei, nici nu bănuiam ce ne aștepta. Am plecat tăcuți, după ce-am sărutat-o iar, și ne-am văzut afară, în soarele moale și fierbinte al amiezii.

La tanti Aura pe stradă erau adunate toate prietenele mele, cam obosite de zbînțuială. Fără mine nu putuseră să se joace cu adevărat de-a Reginele. Hotărîseră să amîne încoronarea Carminei pentru după-amiază, iar pînă atunci, cu o minge vîrgată de cauciuc, jucaseră Țările. Mai apoi trecuseră la leapșa și la cei trei prinți călare. Jucaseră și Un-doi-trei-la-perete și făcuseră pași de furnică, de leu, de elefant și de zîină. După ce le-am povestit cum a fost la mama, ne-am

împrăștiat și eu am mâncat de prînz cu tanti Aura, tata și Marcel. Resturile le împărțeau, sub masă (căci am mâncat afară) Gigi și Chombe. Cînta la radio o melodie care îmi rămînea în cap zile întregi: „Ada-Kaleh, Ada-Kaleh...” M-am mai jucat în casă puțin cu văru-meu și pe la patru am ieșit în curte.

Carmina se îmbrăcase în întregime în azuriu: purta o bluză cu mîneci scurte de „garofiță”, o fustiță plisată pe care-o împrumutase de la Ester și de aceea îi era cam mare și un ciorap-pantalón, tot albastru, dar bătînd în cenușiu. Pe deget își pusese un inel cu peruzea, desigur o imitație, iar în păr își împletise albăstrele. Părea cu-adevărat o femeie, cum stătea pe tronul împodobit. Garoafa bătută, de la noi din grădină, o purta la ureche, căci își trăsese tot părul pe-o parte, așa încît urechiușa dreaptă și tot gîtul, pînă la zulufii cefei, îi apăreau goale și pure, ca într-o pictură. I-am înmînat obiectul ei, perla găurită, pe care-o apucă delicat între degetul mare și arătător. Trase apoi din pălăria unchiului meu bilețelul cu locul peste care avea să stăpînească. I-a ieșit strada, poate cel mai anost dintre toate, într-adevăr, părea că acolo nu se poate face nimic. Căci strada era lungă, tăcută și tristă. Privind-o, simțeau cît de neînsemnat e colțul de lume din care face parte. Așa putea arăta o stradă dintr-un oraș de provincie, uitat de Dumnezeu, sau o uliță dosnică dintr-un oraș sud-american, sau un drum prăfuit, singuratic, din Kansas. Zmeele, fluturînd policolore, cu cozile lor de hîrtie creponată, încilcite în sîrmele de telegraf, măreau și mai mult singurătatea disperată a străzii. Printre pietrele din pavaj creșteau buruieni și chiar floricele roșii, minuscule. Departe, unde se îngusta spre oraș, strada avea deasupra un soare deja veștejit. O umbră albastră curgea dintr-o mașină a depănării parcată la vreo sută de metri de noi. Acolo, în mijlocul străzii pustii, așteptam acum poruncile reginei. Carmina, cu coronița aurie pe cap, privea concentrată mărgeaua sîdefie. Iadeșul și ceasul dovediseră a avea mari puteri. Ce putea face oare perla din mîna Carminei? Părea că nimic, după vreun sfert de oră în care ne-am străduit să inventăm ceva. Pînă la urmă însă, Regina Albastră îi ghici secretul: trebuia să te uiți prin gaura perlei. Aveai să vezi în mica geană de lumină un oraș straniu. Pe măsură ce-l privea, Carmina ni-l descria și nouă, așa că în curînd ne-am pomenit străbătînd un oraș ciudat.

Era o lume cenușie, ca într-o gravură, plină de construcții uimitoare. Nu era nimerii în tot orașul. Dispuse neregulat, formînd străzi gîtuite și piețe triumphiulare, clădirile erau de piatră zgrunțuroasă, poligonale și pline de ferestre transparente, care scînteiau. Uși rotative se mai mișcau încă ușor, ca și cînd nu de mult ar fi ieșit cineva din palatele enigmatice. Sus, pe cornișe, se aflau statui alegorice, înfățișînd Invidia și Sclavia, în spatele ferestrelor fără perdele (căci totul era aici numai piatră cenușie și sticlă) se aflau bufnițe împăiate, de mărimea unui om. Cîte un uriaș papagal împăiat se apleca spre noi de pe muchia unui zid, uimindu-ne cu purpura și verdele aripilor, cu azurul penelor lungi ale cozii. Ochii de sticlă ai păsărilor împăiate răsfrîngeau arhitectura aceea dementă. Dînd cîte un colț, mereu alte piețe, alte perspective se deschideau, alte construcții ciclopice în muchii ferme se ridicau, brusc sau în trepte sau terminate cu cupole de cenușă, pline de ochii luminatoarelor, deschiși spre ceața tristă, hașurată, care ținea loc de cer. În piețe, statui chircite de frig ne stîrneau întrebări fără răspuns. Una dintre ele înfățișa un copil în genunchi; în sfîrșit, am

intrat pe o poartă. Pe cei doi stâlpi ai ei străjuiau două Fiare. Nu tigri sau lei sau hiene sau urși sau reptile sau strigoi, ci Fiare. Am străbătut cu piciorul o piață aproape infinită, cețoasă; în mijlocul ei se ridica o clădire cu armături de metal, cu o cupolă de sticlă viorie, în cupolă zvicnea ceva, cum zvicnește fetusul de pește în icra. Am urcat o scară monumentală, aspră ca de granit, și-am intrat pe o ușă rotativă. Construcția imensă era goală pe dinăuntru. Nervurile subțiri ale bolților păreau coastele unui torace gigant. Lumina venea în dungi violete prin cupola în care se zbătea leneș acel ceva hidos, translucid. Marmura mozaică a pardoselei se curba după curbura Pământului. Ne-am oprit aproape de mijlocul sălii și-aceiași gând ne-a venit tuturor: *să naștem un om*. Prima a ieșit în fața noastră (cum stăteam ghemuite una într-alta, minuscule ca furnicile în acea sală) Balena, care și-a rostit dorința, atingând cu buzele pielea de sidex a perlei. Și atunci, aproape atingând cu țeasta bolțile reci, mai întâi transparent ca de sticlă, apoi lăptos de parcă s-ar fi revărsat în fiole subțiri o emulsie albă, în cele din urmă gălbui ca fildeşul, se înalță în fața noastră un schelet aidoma celui din grotă noastră de pe cîmp, aidoma lui Rolando. Ridicat în picioare, trosnind sub propria greutate, era însă mult mai mareț. Rinjetul său de sub bolți părea o sfidare adresată stelelor nevăzute. A doua a pășit în față Ada, care și-a lipit perla de obraz și și-a rostit dorința. Pe oase, pe suturi, pe apofizele șirei spinării începură să se prindă, ca niște lipitori roșii, striate, fuioarele mușchilor, împletite și întreșute, prinse în tendoane solide, alburii, formînd inele în jurul gurii și ochilor, fișii triunghiulare între coaste, discuri puternice pe piept, cilindri viguroși la brațe și pulpe. Ni se ridica acum în față un om jupuit, mai trist decît moartea. Carmina ceru sîngele, și pe trupul acela musculos se împletiră frînghiile și ațele roșii și vinete ale venelor, arterelor, capilarelor, iar sala începu să vibreze surd de zgomotul puternic al inimii. Puia ceru nervii și simțurile, și omul își deschise ochii, ochii albaștri. Pe carnea încă vizibilă îi șerpuiră nervii gălbui, în tecile lor de mielină. Ester sărută perla și omul se înveli într-o piele bronzată și deveni frumos ca un zeu. Pe țeasta îi crescuseră părul buclat, auriu. Era complet? Garoafa ceru sexul, și toate am fost silite să lăsăm ochii în jos, orbite ca de-o lumină. Era ceva între pulpe, acolo unde noi nu aveam aproape nimic. Pilpii și o ceață de păr auriu pe piept. Unduiră reflexe auriu-roșcate pe obraz, în fine, am înaintat și eu către tălpile lui (creștetul meu îi venea pînă la gleznă) și-am cerut să i se dea suflet. Atunci pe piept i-au crescut doi sîni rotunzi și albi, cu vîrfurile roze, iar părul buclat i-a coborît în vițe de aur pînă la șolduri. Un trandafir îi înflori între degete.

L-am lăsat acolo, sub boltă, ca să-și ducă de-acum singur viața fantastică, și-am ieșit din nou în orașul pustiu. Păsări colorate, mai mari decît noi, ne spionau de după ferestre. Altfel, orașul era cenușiu, așa cum sînt toate orașele care locuiesc într-o perlă. Cînd obosiserăm de-atîta rătăcit printre construcțiile de piatră, Carmina privi prin gaura perlei și văzu strada noastră, începu să ne-o descrie cu atîta precizie, încît în curînd ne-am trezit din nou pe pietrele caldarîmului, înconjurate de casele verzui și roze și turtite, de stâlpii de telegraf înnegriți de catran. Soarele era la scăpătat, cerul din partea aceea luase culoarea indigoului, dar în partea cealaltă, albastră-aburoasă, se străvedea deja luna. Umbrele ni se lungiseră hidoase spre cîmp, ca niște insecte filiforme. Se termi-

nase și ziua Carminei.

În lumina apropiatului crepuscul, cărămizile casei noastre sclipeau ca rubinele. Casa părea că sughe toată lumina din jur, lăsînd aerul serii veșted, cafeniu. Un geam îndreptat spre apus ardea galben, cum arde sarea. Cînd să ne luăm rămas bun, am făcut brusc gestul (mie îmi părea de-a dreptul sinucigaș) pe care aș fi vrut să-l pot face încă de la început: m-am apropiat de Ester și-am rugat-o să mai stea puțin cu mine. Am privit amîndoua din poartă cum se îndepărtează celelalte, rămînînd fiecare pe la casa ei. Pe fondul întunecat al cîmpului, chipul fetei roșcate avea culoarea fildeșului. Albul, ochilor îi reflecta soarele portocaliu în scînteii de lumină, în colțul unuia din ochi am văzut o vinișoară, ca un fir de lînă albăstrie. Ne-am privit multă vreme, fără să ne spunem nimic, ea melancolică și gravă, eu sufocată, dusă de pe lume. Cînd mi-a luat mîna, palma ei era udă de emoție. Ne-am împletit degetele. Simțeam, o spun în fine, că o iubesc, aș fi vrut s-o strîng în brațe și să rămînem așa, să nu ne mai ducem acasă. Am mers de mînă pînă la ea. Nu ne-am spus decît cîte un „pa” la despărțire. M-am întors singură, amețită. Vedeam și am văzut toată seara în fața ochilor (sau îndărătul lor), trupul roșu-portocaliu al Esterei, obrajii ei plini, ultimul ei zîmbet care-i dădea expresia amară, exotică, a africanelor. Cînd mai aveam nu mai mult de douăzeci de pași pînă la poartă, a trecut pe lîngă mine o femeie foarte fardată, mișcîndu-și șoldurile caraghios sub o fustă imposibilă. Avea brațele pline de lalele galbene. Oricît eram de nostalgică și de fericit-nefericită, i-am privit uimită șoldurile ca de iapă în timp ce, lăsînd o umbră neagră *ca de gîndac*, se îndepărta peste cîmp, pe cărarea spre foișor. Foarte departe se vedeau pe același drum alte două siluete albăstriei. Am intrat în casă și m-am dus direct în camera mea. M-am trîntit pe pat. Am zăcut vreo oră, fără să mă gîndesc la nimic, fără să fiu prezentă. Stăteam pe burtă, fără să-mi pese că-mi șifonam rochița cea mai bună, cu care o vizitasem pe mama și pe care nu vroiam să o schimb, îmi băgasem o mînă sub pernă și ascultam fără să aud țacănitul obsedant al mașinii de cusut din camera cealaltă. Cînd m-am ridicat (tanti Aura mă chemase la masă), în cameră era întuneric.

După masa de seară m-am culcat și am visat un pahar. Doar o parte din buza lui se vedea, lucind, dintr-o tufă de măcriș. Căci mă aflam, pe cărarea mea, în pădurea fără limite. Am ridicat paharul și l-am privit atentă, îmi dădea un sentiment tulbure, îl priveam tot ca pe un obstacol apărut în drumul meu. Îmi părea rău că mă oprise din alergarea fără țintă, și totuși mă uitam la el cu încîntare. Nu era chiar un pahar, ci mai degrabă o cupă din cea mai străvezie sticlă, cu picior delicat și ovalul alungit într-o curbă pură. O fisură, de la buză și pînă la baza lățită a piciorului, îi dovedea fragilitatea. Era un pahar condamnat. Curînd avea să fie țandări, în el se mai afla (prin ce miracol?) puțin vin rubiniu, dens ca o miere roșie. M-am uitat mult, fascinată, la umbra purpurie, tremurătoare, pe care paharul de vin o arunca pe sol, printre crenguțe. Am ezitat dacă să beau vinul sau nu. Pînă la urmă, cu un sentiment de vinovăție, am luat o înghițitură. Restul l-am vărsat, în șuvoi subțire, pe pămînt. Cînd am privit din nou cupa, m-am cutremurat: pe fundul ei se înecase un păianjen mare și greu. Am izbit paharul de un trunchi, m-am lăsat pe vine și-am început să plîng. Mă simțeam, acolo în vis, de o singurătate fără ieșire, fără speranță.

M-am trezit în plină noapte și mi-am dat seama că sînt îndrăgostită. De ce trebuia s-o iubesc pe Ester? Ani de zile fusese pentru mine la fel ca Puia sau Carmina sau Garoafa. Iar acum nu mai suportam trecerea timpului pînă să o revăd. Mă încurca, mă dezorienta însă faptul că lumea nu părea să creadă posibilă o dragoste de felul celei pe care-o simțeam eu. Oamenii vorbeau despre dragostea dintre un băiat și o fată sau dintre un bărbat și o femeie, dar nu auzisem pe nimeni să povestească despre două îndrăgostite. Mai mult ca sigur, mă gîndeam, nu m-aș putea căsători, cînd o să fiu mare, cu Ester. Asta mă contraria, căci simțeam că dragostea mea se va întinde mult în timp. Cum să ne despărțim și să n-o mai văd niciodată? În pijamaua mea cu iepurași am ieșit încet din cameră, am traversat în vîrfurile picioarelor holul negru ca smoala și-am deschis ușa de la intrare. M-au izbit deodată în față sutele de mii de stele răsfirate pe cer, arzînd și scînteind în toate culorile, între ele, declinînd pe boltă, marea cometă alburie își flutura pletele prevestitoare de cataclisme, potopuri, incendii, dezastre. Sub stele, foarte adînc, pe strada mea care părea un fund de fluviu, se mișcau alte lumini, vălurind ciudat. Călcînd cu tălpile goale peste cărămizile aleii, printre tufănele și trandafiri, am ieșit la poartă. Cu lanterne, felinare sau lumînări în mîini, se îndreptau spre cîmp sute de oameni, în grupuri mici sau unul cîte unul forfecăți în toate felurile de clarobscurul care-i înfășura: femei tăcute, întunecate, enigmatice, bătrîni șchiopătînd, aplecați înainte și cu genunchii-ndoți, copii cu botișor primitiv și ochi de libelulă, bărbați cu șepci, nebărbieriți, ducînd pachete învelite în ziar și legate cu sfoară. Toți țineau cîte un buchet de flori în mînă. Eu îmbrățișasem stîlpul porții și îi priveam fermecată cum se pierdeau pe cărarea care ducea spre foișorul luminat ,acum el însuși ca o stea. Ochii mi se închideau de somn. Aș fi vrut să merg și eu pînă acolo, prin noaptea căldări dar picioarele mă trăgeau înapoi spre așternutul răcoros, așa că am intrat din nou în casă și m-am ghemuit între cearceafuri. Mînă mea, strecurată sub pernă, mîngîia mica scoică roză din care izvorau visele.

A doua zi m-a trezit mătușa pe la ora zece. Muream de somn, și m-am rugat să mă mai lase. Apoi mi-am amintit *cu* bucurie că jocul nostru de-a Reginele (cel mai frumos pe care-l jucasem vreodată) continua cu ziua a patra, în care frumoasa Regină Verde avea să fie Puia, regina florii-de-piatră. Și mai bucuroasă am fost, amintindu-mi că spre seară aveam să-l vizitez din nou pe Egor. De data asta aveam să-i povestesc două vise deodată, și eram sigură că sînt pe calea cea bună. Ce s-o fi petrecut azi-noapte la alungiți? Cine or fi fost oamenii aceia cu flori în mînă? Poate că aveam să aflu chiar diseară. Am mîncat și-am ieșit în curte, îmbrăcată într-o rochiță tiroleză. Aș fi putut să pariez: pe poarta noastră se dădea huța Garoafa, mai mereu prima sosită, în fusta ei roșie luată de la maică-sa, pe care-o mai purtaseră cîteva surori, și în papuci cu pompon. Avea rîsul acela de parcă s-ar strîmba de ceva neplăcut, al indiențelor. Și totuși voluptuos, vicios, fățarnic. Ne-am apucat să aranjăm tronul pentru noua ocupantă, să-l acoperim cu frunze și crenguțe verzi ,am reîmprospătat culorile celor șapte cercuri cu cretă colorată. Au venit și gemenele, scăpate de griji și fericite că zilele lor se terminaseră cu bine. Se îmbrăcaseră din nou la fel cu sarafane albe cu o rățușcă pe piept. Ester, cu capul puțin între umeri, a intrat și ea pe poartă și, discret, mi-a zîmbit cu ochii ei dulci. I-am zîmbit și eu. Totul era

gata, dar Balena și Puia au întârziat mai mult de-o oră. Când le-am văzut sosind, am înțeles de ce.

Puia era fabuloasă. Dacă o fetiță de unsprezece ani poate să arate ca regina din Saba, Semiramida și Cleopatra la un loc, ea arăta asemenea lor. Părul, aproape alb, și-l ridicase în creștet și-l împletise într-un con spiralat, în jurul căruia se răsucea ca o viperă o panglicuță de catifea verde închis. Tîmplele ovale, urechiușele roze, îngreunate de cercei în care arama și safirul se îngemănau, sprîncenele complet rase și genele lungi de aproape trei centimetri, curbate în sus, obrații ovali și pomeții ridicați, buzele arcuite mult prea perfect ca să fie frumoase, dar de la care nu puteai să-ți desprinzi privirile, pielea albă a gîtului, sub care se întrezăreau mușchii armonioși, gropița cefei, cei cîțiva zuluși răsuciți spre spatele complet gol, totul părea ireal, pictat de un mare renascentist. Ochii ei nu erau făcuți ca să vadă, ci ca să-i împodobească fața cu apele lor ca de agat. Purta la gîtul decoltat patru șiruri de perle (firește artificiale, ca tot ce era pe ea, dar ce importanță avea pentru noi?), în fiecare boabă sidefie se răsfrîngeau, în minuscule fulgerări de lumină, grădina noastră, casa și straturile de flori. Rochia, care-i venea pînă la glezne, era de o extravaganță nemaivăzută. De un verde brutal, cu ape cînd galbene, cînd albăstrii, se despica în față, în unghi ascuțit, pînji la briu. Cele două fișii care-i acopereau sîinii minusculi se înnodau la ceafă cu o fundă bogată. Pe braț îi zăngăneau brățări cu strasuri și emailuri, iar pe degetele cu unghii sidefii ardeau inele cu boabe verzi ca gușterul, transparente ca apa de mare, ca apa din mările Chinei. Gîfîind în spatele ei, cu turban și evantai, Balena își căra colacii de osînză cu demnitatea unei Mamie.

I-am rupt eu însămi Puiei o superbă floare-de-piatră de culoare carmin dintre cele de pe marginea aleii din curtea noastră. Am vrut să i-o prind în piept, dar Balena nici nu m-a lăsat s-o ating. Era geloasă pe privirile noastre, dar și fericită în același timp: Puia ne domina ca o zeiță a dragostei și-a morții. Balena a luat floarea și, după puțină ezitare, a ingenuncheat și i-a cusut-o jos, între faldurile fustei, doar la o palmă de gleznă. Puia avea pantofiori cu toc, din piele de șarpe. S-a așezat pe tron și a tras din faimoasa pălărie un bilețel pe care scria „camion”. Apoi și-a primit și obiectul: pixul acela ciudat, care pentru noi, obișnuite cu tocurile de la școală, era o minune. Prin corpul de plastic perfect transparent, hexagonal în secțiune, se vedea pasta din interior, neîncepută. Capătul ei era din metal arămiu și în vîrf avea o mică bilă gălbuie. Pixul mai avea și un capac ultramarin. Ne-am dus spre locul tras la sorți de Puia.

Între timp ne făcuserăm unghii multicolore din petale de flori lipite cu salivă. Ne fluturam noile gheruțe prin aer așa de fioros, că Gigi, care-și dormea veșnicul somn pe capota camionului, în soarele tropical, se zbîrli toată și începu să tremure. Ne-am suit în remorcă, am tras-o cu chiu, cu vai și pe Balena și ne-am așezat pe marginile scorjite ale tăbliilor laterale. Priveam cerul în care se reflecta verdele grădinii și așteptam poruncile reginei. Regina Verde tăcea, cu pixul între degete. Se uita țintă înainte, fără să ne audă şușotelile, căci noi începuserăm să jucăm telefonul fără fir. Puia deșurubase capacul pixului și se străduia acum să-i scoată și rezerva din interior. Reuși în cele din urmă să păstreze numai tubul transparent. Cu el, ne spuse apoi, aveam să facem baloane de săpun. Era minunat. Ne-am repezit în casă și-am adus niște castronașe de sticlă zgrunțuroasă,

cu floricele în relief, în care am făcut soluția albăstrie de apă cu săpun. Am căutat paie și tulpini tubulare și, din nou urcate în camion, ne-am pus pe treabă. Curînd, camionul aproape dispăruse, cu noi cu tot, sub zecile de globuri curcubeene, luate de vînt și împinse spre straturile de legume. Pe pielița fină a baloanelor se întindeau moale prveliști convexe și scînteieri. Predomina în amestecul bălțat de culori un fel de mov bătînd spre cărămiziu și nărămiziu. Aceeași culoare o poți vedea dimineța, în bobul de rouă care arde în soare. Balena, care muiase tubul creionului cu bilă în castronaș, umflîndu-și obraji ca o trompetistă, ivi deodată la capătul celălalt un balon mare și oval, care se dezlipi cu greu și în loc să se înalțe purtat de vînt, ca și celelalte, se lăsă încet pe podeaua camionului, unde rămase neclintit. Era ca o minge de sticlă tremurătoare. Cînd tremurul conțeni, Balena îl atinse cu degetul și ne spuse surprinsă: „E tare!” îl cuprinse apoi cu palmele și încercă să-l ridice, dar nu reuși. Balonul era greu ca plumbul. L-am privit tăcute cum se aburește mai întii ca de-un suflu interior, cum se opacizează pînă ajunge să pară dat cu var. După cîteva minute aveam înaintea un ou ca de reptilă preistorică, pe care Balena, ca să și-l recunoască, îl însemnă cu o steluță violetă. Pixul a fost preluat apoi de Ada, care reuși un ou identic cu primul, la capătul aceleiași metamorfoze. Desenă cu creionul pe coaja zgrunțuroasă o steluță indigo. Peste nici o oră, podeaua de scînduri a camionului se curba sub greutatea a șapte ouă mari cît capetele noastre și însemnate cu cele șapte culori. Le mîngîiam și chiar încercam să le clocim ghemuindu-ne peste ele. L-am suit pînă și pe Chombe în remorcă și l-am trîntit peste ouă, dar ciinele prinse deodată un zgomot infim, care-l înfricoșa atît de tare, încît se aruncă schelălăind din camion și nu se opri pînă în cușca lui de după casă. Noi abia percepuserăm micul trosnet, în schimb am văzut limpede cum coaja oului însemnat cu verde plesnește în zigzag. Am sărit și noi din camion și ne-am ascuns după tufele de trandafiri. De-acolo am auzit clar cum oul a explodat în țândări. Atunci, din camion s-a înălțat silueta aurie a unei unicornie, cu ochi mari și frumoși, de femeie, și cu corn spiralat. A sărit grațioasă din camion și-a galopat scurt pînă în fundul curții. Săltînd peste gardul putred, s-a pierdut în cîmp. Spațiul, fără imaginea ei, rămase dureros de gol. Curînd am fi preferat însă să rămînă așa, căci din al doilea ou, al Garoafei, ieși o omidă gigantică. Tîrîndu-se, lăsa în urma ei o dîră de bale, ca un jeleu vernil. Boabe mari din acest mucilagiu îi rămăseseră presărate în perii lungi de pe corp. Era albastră cu pete galbene, iar capul negru ca smoala, lipsit de ochi, avea mandibule puternice, tot negre, ascuțite. Partea din față a corpului și-o tîra pe două mînuțe de copil, iar la coadă avea falduri ca de pește cu voal. Dispăru repede, îngropîndu-se în pămînt. Doar coada roză îi mai flutură cîtva timp, ca o algă marină, printre spalierile cu pătlăgele roșii. Două ouă plesniră deodată, ale gemenelor, desigur. Se iscară din ele ființe triste și lungi, de culoarea sidefului vechi. Prin corpurile transparente li se vedeau oasele ca un abur alburiu. Li se vedeau sîngele ca vinul rose pompat de inimi prin artere. Li se vedeau rinichii strălucind ca doi bulgări de diamant. Fiecare avea cîte un singur braț, cîte un singur ochi și cîte-o singură aripă cu pene albe, ca de porumbel, ajungîndu-i pînă la călcîie. Cînd s-au văzut, s-au îmbrățișat cu patimă și, contopite, și-au luat zborul, vîslind energic din aripile uriașe. Au dispărut repede, topindu-se în

cerul albastru. Oul Balenei dădu la iveală un crab roșu ca sângele, cu doi ochi cu gene lungi în vârful cornițelor laterale. Sub ochi, mandibulele și maxilele, căngi și cleștișori minusculi, se tot mișcau cu foame. Cleștii cei mari articulați forfecau greoi în aer. Se trânti cu greu peste tăblia camionului și-o luă la goană, lateral, pe picioarele subțiri, dispărînd după lobodele din fundul grădinii. Din oul lui Ester ieși vedenia cea mai hîdă. Era scheletul unui cal călărit de scheletul unui călăreț. Bucăți de carne putredă, fișii de piele, tendoane uscate le mai atîrnau de oasele galbene. Rînjindu-și dinții, cu ochii scurși pe obraz, cu coastele vizibile printre zdrențele care fluturau pe ei, tronau în mijlocul camionului, statuie ecvestră a disperării. O lance ruginită, cu vârful însîngerat și prapur cusut cu sîrmă de aur, se legăna în mîna cavalerului. Ușori ca fulgul, săriră din camion, se îndreptară la pas spre gardul de la stradă, peste care trecură atît de lent, încît zborul lor prin aer părea că nu se mai termină. Mult timp am auzit, din ce în ce mai stins, tropotul de copite în josul străzii și un nechezat ca de pe altă lume... Cînd și această arătare s-a stins, am așteptat degeaba să se spargă și ultimul ou, al meu. Dar el nu s-a spart niciodată. De atunci l-am purtat tot timpul cu mine, oriunde am fost. El e, de fapt, o dovadă (acolo unde nu e nevoie de dovezi) că tot ce-am trăit a fost real, că toată lumea aceea din Dudești-Cioplea n-a fost doar o fantasmă a copilăriei. De altfel, ai observat, cred, că în timp ce bărbații rămîn întotdeauna mai mult sau mai puțin copii, femeile caută să-și ascundă copilăria, de parcă atunci s-ar fi petrecut cu ele ceva rușinos, ceva malefic... Hai să ți-l arăt.

Te ridici de lingă mine și aprinzi lumina. Simt o durere vie, usturătoare în pupile și, după ce scot capul de sub cearceaf, te văd ca într-o mare de flăcări care ar fi cuprins toată odăița. Deodată, totul mi se pare halucinant de real. Altă lume. Rafturile doldora de cărți, hainele noastre azvîrlite peste tot, coșul de pe măsută în care acum nu mai sînt decît două mere, scrumiera în care se înnegresc vreo trei cotoare, rîșnița de cafea, tu căutînd ceva pe sub fotoliul pe care stă răsturnat mini-televizorul, corpul tău gol, de culoare galben pal-roz-aurie, ridicîndu-se și făcîndu-mă să mă mir cît de largi par șoldurile femeilor văzute din spate, totul își vorbește și-și tace suprafețele în lumină. Suprafețe în lumină, îmi spun buimăcit, iată lumea noastră. Părul tău scurt stă ciufulit. Fața ta e bătrînă, gîtul tău e moale ca pielea de căprioară și are cute. Mi-e silă de tine, dar îți zîmbesc mecanic, iar tu îmi zîmbești cu foarte puțină speranță. O babă. Cu sîni încă frumoși, dar ce sens are? Sînt golit de dragoste, iar povestea ta mă obosește fizic. Vin zorile, Nana. Dă-i zor. Te întorci în pat cu o cutie ca de pantofi. O deschizi și, de sub un strat de vată, scoți un ou mare, ca de struț, cu coaja zgrunțuroasă, îngălbenită. Becul așază pe el o umbră albastră.

Într-o parte, oul are o pată roșie, difuză. Probabil locul unde a fost steluța, îl iau în palme și-l cîntăresc cu grijă. E greu, masiv, iar coaja e călduță ca și cînd cineva ar dormi înăuntru. Îl pui pe masă și-l lași acolo, pe șervetul vărgat, pe care se văd firimituri de piine, fiecare aruncînd o mică umbră colorată. Stingi iar lumina. Pe fereastră, cerul nu mai e cu totul negru. Toate lucrurile din cameră au devenit întunecat-albăstriei, iar pereții sînt destul de deschiși la culoare, în urechi îmi răsună vocea ta, pe care de la o vreme nici nu am mai perceput-o ca sunet, ci ca pură înșiruire de imagini. Sînt secăt, după noaptea asta nedormită,

mă simt de parcă toate organele mele ar fi o combinație de cauciuc și acid clorhidric. Aproape că nici nu observ când îți reiei firul istorisirii. Povestea ta are temperatura corpului meu, mă cufund în ea izolându-mi simțurile, lăsându-le pradă iluziei. Mă îndrept spre gura peșterii din insula de smarald, în jurul deschiderii aceleia strîmte crește un mărăciniș osos, tare ca sîrma, cu scînteierile mov ale florilor pitite după ghimpi. Intru în coridorul de piatră care duce-n adîncul său. Larve translucide fug pe pereți. Mii de ochi privesc din tavanul jos. În pîrîiaș trăiește proteul orb, cu mînuțe de om. Iar acolo, în centru, înfășurată în noapte ca într-o gogoasă de mătase, ești Tu, așa cum nu te știe nimeni, tu cu fălcile pline de colți strîmbi și curbați, tu cu nările dilatate, aruncînd jerbe de flacără, tu cu solzii tăi de jad mistuitor, cu aripi de diavol, cu coadă de anacondă. Tu, înfășurată în duhoarea ta de sulf, tu printre ciolane și tigve... Tu, în tăcerea ta de femeie, în necomunicarea ta, în violență și-n frică.

Seara l-am luat din nou pe Marcelino de lăbuță și, bucuroși nevoie mare, ne-am îndreptat spre foișor. Doar ieri nu trecuserăm pe-acolo, dar mă simțeam vinovată de parcă aș fi irosit aiurea o zi, ce spun, poate un an întreg, parcă nu aș fi fost de-o veșnicie. Mi-era dor de Egor și chiar de maică-sa. Cînd am intrat, nu ne-a venit să credem: casa era plină de flori. Toate sticlele, paharele, cîmile de apă, ca să nu mai vorbesc de vase, de la cele de cristal sau de porțelan chinezesc pînă la cioburile de doi lei, fuseseră scoase de prin dulapuri și umplute cu flori. Pe servante, pe măsuțe, pe marginea șemineelor, pe stîlpii balustradei de stejar a scării interioare, pe taburete și chiar pe podea se înșirau vase pline de flori, în nici o odaie nu mai aveai loc să stai de atîtea flori. Cel puțin sus, în camera lui Egor, te înăbușeai: erau crini albi și roșii, desfăcuți la limită, vărsînd din ei staminele grele de polen, erau trandafiri galbeni, erau mormane întregi de gura-leului, flori de soc, mușețel pe tulpini încîlcite, albăstrele. Mai erau, cactuși înfloriți și niște flori întortocheate, colorate în albastru și roșu, cu limbi cleioase, desigur orhidee, căroră pe atunci nu le știam numele și pe care le vedeam pentru prima oară. Într-un ghiveci cu pămînt noroios înota o roua-cerului de-o frumusețe nepămîntească: avea corola de ace fine, fiecare terminat cu o boabă de lichid transparent, care strălucea în penumbra camerei. „E o plantă carnivoră”, ne spuse alungitul, care se așezase pe locul lui preferat. Atinse cu degetul lui lung aproape cît antebrațul meu discul din mijlocul țepilor: acestea, ca la comandă, se ridicară și apoi, unele după altele, se curbară spre deget, lipindu-și boabele cleioase de unghia lui Egor. „Dacă aș lăsa degetul aici, în scurt timp mi l-ar roade pînă la os.” Era o plantă-păianjen, un păianjen fermecător. I-am povestit visul cu apa și cel cu paharul, și Egor a aprobat dînd ușor din cap, fără să se mai entuziasmeze ca la început. Acum știa. Eu eram, fără nici o îndoială, aleasa, eu aveam să pătrund în *REM*. „Uite, florile astea toate sînt pentru tine. Au venit aici oameni de pretutindeni ca să ți le aducă și ca să-ți ureze, prin mine, succes. Ei te așteaptă de mult, vin aici în fiecare an, pe mama și pe mine ne socotesc un fel de preoți ai *REM-ului*. Dar ei știu că nici unul dintre noi nu va putea intra vreodată acolo. Pentru că *REM-ul*, singurul din toată lumea noastră, e făcut numai pentru cel care visează visele, adică doar pentru tine.” Despre existența acestei leșiri, cum mai numea el *REM-ul*, Egor îmi mai spuse că știau oameni din toată lumea, legați între ei prin revelarea tainei și prin jurămîntul

de-a o păstra. „*REM-ul* e, într-un fel, ca floarea asta de roua-cerului, un soi de capcană întinsă pretutindeni și dotată cu o răbdare infinită, un loc de trecere care așteaptă ani în șir să fie descoperit și apoi alți ani în șir pînă să ajungă la el singura ființă care-l poate străbate. Există cărți secrete, scrise de mînă, despre *REM*, există cîteva secte concurente care recunosc *REM-ul*, dar au idei cît se poate de diferite în privința semnificației sale. Unii susțin că în *REM* ar fi un aparat infinit, un creier colosal care reglează și coordonează, după un anume plan și într-un anume scop, toate visele viețuitoarelor, de la visele de neconceput ale amibe și ale brîndușei, pînă la visele oamenilor. Visul ar fi, după ei, adevărata realitate, în care se revelează voința Divinității ascunse în *REM*. Alții văd în *REM* un fel de caleidoscop în care poți citi deodată întregul univers, cu toate amănuntele din fiecare moment al dezvoltării sale, de la geneză pînă la apocalips. Am citit de curînd în spaniolă o povestire în care *REM-ul*, văzut astfel, era numit *El Alepb*. Unii sînt convinși că există un singur *REM*, alții cred că există cîte unul pentru fiecare om și chiar au compus o scriere curioasă, în care înșiră semnele după care oricine ar putea ajunge să-și găsească *REM-ul*, dacă știe să citească aceste semne. Dar care a adevărul, dacă este *REM-ul* o Mîntuire sau o Damnațiune, numai tu ai să afli." Egor îmi vorbea cu o voce mai stinsă decît de obicei, fața lui urîță de acromegalic semăna cu o mască emaciată. „Sînt cumplit de obosit. N-am dormit deloc noaptea trecută, iar azi am exagerat cu scrisul. Dar nu am avut încotro. Rămăsesem în urmă nepermis de mult." L-am întrebat ce scrie și mi-a răspuns firesc, dar cu un rictus de silă: „Literatură, scriitor n-aș mai fi fost." I-am spus că mi se pare o meserie foarte frumoasă și, ca să-i arăt că sînt într-un fel în temă, l-am întrebat mai departe, folosind niște cuvinte pe care parcă le mai auzisem eu pe undeva: vrea să ajungă un mare scriitor? Mă așteptam să zîmbească, așa cum fac oamenii maturi cînd un copil se bagă în treburi serioase, dar Egor, mai palid decît de obicei, cu cartilajele nasului verzui-transparente, cu ochii șterși, mi-a răspuns imediat, ca și cînd și-ar fi pus întrebarea singur. Vorbea, oricum, și la propriu și la figurat, mult deasupra înțelegerii fetiței de doisprezece ani. „Un mare scriitor nu este altceva decît un scriitor. Diferența este de nuanță, nu radicală. Toți săritorii în înălțime sar, să zicem, doi metri. Unul sare doi metri și cinci centimetri și este un mare sportiv. Nu, nu merită osteneala nici să te gîndești măcar să ajungi doar un biet mare scriitor, doar un pîrlit de autor genial. Ia cele mai bune cărți scrise vreodată. Abia dacă sînt ceva mai răsărite decît cărțile mediocre. Fundamental sînt tot cărți, nimic altceva, îți vor da, la citire, o plăcere estetică ceva mai intensă. Ca o cafea un pic mai dulce. O să le lași din mînă după treizeci de pagini ca să-ți faci un sandvici sau ca să te duci la baie. Ai să le citești în paralel cu cine știe ce carte polițistă. Peste cîteva mii de ani vor fi și ele praf și pulbere, în condițiile astea, să-ți propui tu, un om, o ființă căreia i s-a dat șansa nebunească de a exista și de-a reflecta asupra lumii, să ajungi doar un geniu este umilitor, este infim. E ca și cînd ai lăsa totul baltă și te-ai cufunda din nou în pădure. În fiecare om există posibilități față de care ambiția de-a fi cel mai mare scriitor dintotdeauna al lumii este pur și simplu dezonorantă prin facilitatea ei. Căci ce miracol mai contează față de miracolul de a exista și de-a ști că ești? De aici și pînă la a fi omul cel

mai bogat, cel mai puternic, cel mai talentat din întreaga lume e ca de la un miliard la un miliard unu, și chiar mult mai puțin. Nu, nu vreau să ajung un mare scriitor, vreau să ajung *Totul*. Visez neconținut la un creator care, prin arta lui, să ajungă cu-adevărat să influențeze viața oamenilor, a tuturor oamenilor, și apoi viața întregului univers, pînă la stelele cele mai îndepărtate, pînă la capătul spațiului și-al timpului. Iar apoi să se substituie universului, să devină el însuși Lumea. Numai așa cred că un om, un artist, și-ar putea îndeplini menirea. Restul e literatură, colecție de trucuri stăpînite mai bine sau mai rău, bucăți de hîrtie mîzgălită cu gudron, pe care nu dă nimeni doi bani, oricît de geniale ar fi rîndurile de semne grafice, care, curînd, tot nu vor mai fi înțelese."

Rostise vorbele astea pătimaș, cu o expresie amară. Tăcu apoi mult, în seara aurie. Așezat în patru labe, Marcel construia pe parchet un castel din cuburi. Chiar în vîrf puse o piramidă albastră. Eu îmi potriveam poala, rochiei. Mă gîndeam de fapt la Ester: cît timp stătuserăm în tufișurile de trandafiri, speriate de fantasmale ieșite din ouă, ne ținuserăm de mînă, mîngîindu-ne podul palmei cu degetele, apoi ne lipiserăm ușor una de alta și îi simțisem părul roșu atingîndu-mi obrazul, încurcîndu-mi-se în gene. Cînd ne-arn privit, doar o clipă, în ochi, m-am simțit deodată plină de sudoare. Egor vorbea din nou: „Dar cei mai mulți dintre oameni - sau, hai să zicem, dintre scriitori - nu vor ajunge totul. Nu vor ajunge nici măcar genii. Nu vor ajunge nimic. Eu... eu sînt unul dintre ei. Dar eu măcar știu asta și prin tot ce scriu încerc să-mi exprim neputința. Știu că nimic nu poate fi spus, ca nimeni nu așteaptă de la tine să spui ceva, dar și că *trebuie* să spui. Știu că trebuie să te împotrivești cumva nedreptății de a fi orn și de a nu putea să fii *Totul*. Și eu o fac din toate puterile mele. Uite..."

Se ridică de pe scaunul cu furnir galben, păși pe deasupra castelului de cuburi și deschise larg cele doua uși minunat împodobite ale marelui scrin. Era mai încăpător decît ai fi putut crede. Un lemn roșu, plăcut mirositor, îi căptușea adîncimea. Tot interiorul era ocupat de cîteva teancuri groase de hîrtie de scris, mii de pagini stivuite unele peste altele. Cînd, înfigîndu-și degetele în ele și răsturnîndu-le pe covor, Egor le-a răvășit prin toată odăița, am putut vedea că erau acoperite cu un scris egal, ciudat de inexpresiv. Dar abia cînd am încercat să citesc cîteva rînduri din opera alungitului, am înțeles oroarea imensă pe care aceasta o conținea: pe mii și mii de pagini, cu o răbdare și o tenacitate de furnică, Egor scrisese un singur cuvînt, repetat mereu, de zeci de ori pe o pagină, într-o succesiune fără început și sfîrșit. Era cuvîntul *nu*. „Scriu de la șaisprezece ani și abia am trecut de cincisprezece mii de pagini. Scriu uneori și cîte opt ore pe zi, dar în alte zile nu pot scrie nici măcar un rînd. Poate o să rîzi, dar cîteodată mă poticnesc și, cu toate că poate ți se pare ușor să scrii așa ceva, cunosc crize care aproape mă fac să mă las de scris. Cunosc și frica de sterilitate, și pe aceea de-a nu mai putea să ții pasul cu tine însuși. Pentru că eu nu scriu mecanic. Vreau ca fiecare, *dar fiecare* din acești *nu* să fie gîndit și simțit pînă în măduva lui. Să fie trăit cu toți nervii, cu toată carnea mea. Să nu crezi că e simplu. Cîteodată se întîmplă să meditez și cîte-o săptămînă întreagă pînă să mai adaug un cuvînt, pentru că vreau ca opera mea să fie perfectă, să mă reprezinte desăvîrșit." Nu înțelegeam nimic. Priveam cînd la Egor, cînd la foile pe care amurgul le făcea roz-sidefii. Am încercat să adun de pe jos paginile, dar alungitul, mai înalt ca

oricînd (se ridicase în picioare și se uita pe fereastră), nu m-a lăsat. Am coborît, am salutat-o pe doamna Bach care, în capotul ei fistichiu, asediată de flori, asculta la radio o romanță ridicolă, nazalizată: „Ce vrei să-ți scriu acum cînd ne despărțim?”, și ne-am văzut iar pe cărarea din mijlocul cîmpului, lăsînd în urmă silueta de fum a lui Egor. Cum pășeam fără grabă, de mină cu vărul meu, brusc m-a năpădit iar un val de tristețe.

Am visat, în acea noapte, o cheie pierdută de cineva în pădure. Tocmai coborîsem lin într-o văioagă unde fagii se făcuseră rari și subțiri, iar pe pămîntul negru dintre tulpinile lor tăcute se înșirau pete bălțate de lumină albă și galbenă, strălucitoare. Soarele se iveau, orbitor, printre crengile scuturate de-o boare verde de vînt. Coaja copacilor se jupuia și mirosea a tananți amărui. O ceață, dar nu de aburi, ci de alean și de nostalgie, se vărsa răcoroasă în dimineața eternă. Zărisem luciul cheii de departe și mă abătusem cu cîțiva pași din cărarea mea ca să ajung pînă acolo. Am îngenuncheat și am ridicat-o. Vinul pe care-l sorbisem în celălalt vis, amestecat cu venin de păianjen, mă amețise, îmi dăduse o stare de exaltare, pe care abia mi-o stăpîneam. Am ridicat cheia. Era o cheie de aur, de două ori mai mare decît palma mea.

În adîncitura lăsată de ea pe pămînt șerpui leneș, cîrnos, o rîmă, care contractîndu-se de cîteva ori se sorbi în pămînt. Am șters cheia bine cu poala rochiței. Capătul îi era în formă *de treflă*, ornat pînă la refuz cu bucle și lujeri de aur. Tija cheii, groasă și scînteietoare, reflecta deformat chipul meu și copacii din jur. La capătul de jos avea o plăcuță cu trei dinți egali, peste care mi-am trecut visătoare degetele. Am sărutat cheia și am vîrît-o bucuroasă în buzunar. Am luat-o la fugă, pe cărarea mea care ducea tot mai adînc spre fundul văii, unde se făcea din ce în ce mai răcoare. Abia așteptam să descui. Nu-mi păsa dacă după ușa mă va aștepta Plăcerea sau Teroarea.

Dimineața ne-am văzut la grotă lui Rolando. Îl călăream acum fără sfială, îl clătinam dîndu-ne huța cîte trei deodată, cocoțate pe stern, îi intram în țeastă prin orbita rotundă și ne lipeam, înfiorate, spinarea de osul neted și rece. Îl împodobisem ca pe un pom de Crăciun cu panglicuțe și-i pusesem coronițe de flori, ca niște inele, pe toate degetele. Ester, care avea să fie în acea zi regină, refuzase cu încăpăținare să se îmbrace în galben. I-ar fi stat și caraghios, ce-i drept, în schimb, își adusese, cine știe de pe unde împrumutate, o umbreluță de dantelă galbenă, cum nu văzusem nici una din noi niciodată, și un evantai rabatabil, cu care-și ascundea jumătatea de jos a feței și își îngusta ochii ca japonezele, cu obrazul lipit de umărul ridicat. Mi-era al naibii de dragă, roșcata! Pe pieptul bluzei albe, scrobite, purta o dalie portocalie. Am așteptat-o iar pe Puia mai bine de-o oră, dar n-a apărut. Nimeni, nici Balena, nu știa ce e cu ea. Pînă la urmă am ieșit din subteran și am intrat în curte la tanti Aura. Ester s-a așezat pe tron și i-am pus coronița aurie peste pletele ca sîrma de cupru, în pălărie nu mai erau decît trei bilețele cu locurile de joacă: școala veche, foișorul și camera mea. Ester, nenorocoasă ca de obicei, a tras locul cel mai închis, cel mai sărac: camera. Ce să faci într-o odăiță înghesuită, cu sobă de teracotă, pat și aproape nimic altceva? Nu știam pe atunci un adevăr pe care accesul la *REM* mi l-a revelat cu forța evidenței și pe care n-o să-l mai uit: cu cît spațiul acțiunii sau jocului sau gîndirii este mai îngust, cu atît restul lumii, adică Lumea, este mai

largă. Și merită întotdeauna să te restrîngi, chiar și pînă la inexistență, ca să sporești minunea lumii. Esterei îi revenise, ca obiect al jocului, termometrul adus de mine. Puia nu mai venea și începuserăm să fim îngrijorate; fără formația completă jocul nostru nu avea nici un sens. Pînă la urmă ne-am hotărît să mergem toate la ea. Am ieșit în stradă și, pentru prima oară de cînd jucam Reginele, ni s-a întîmplat să întîlnim trecători sau oameni ieșiți pe la porți, căci era aproape ora unsprezece. Se holbau după noi și chiar, mahalagioaicele, ne făceau în toate felurile, căci eram ca niște paparude. Băieții de vîrsta noastră și chiar țingăii de cîțiva anișori, murdari ca naiba, aruncau cu pietricele după noi și făceau gesturi de neînțeles. Calvarul ăsta a durat însă doar vreo cinci minute, pînă am ajuns la gardul verde, cu flori argintii de tablă, culmea eleganței pe-atunci, în spatele căruia se afla o casă ciudată, cu verandă de sticlă. Am sunat cam stîmjenite, căci cunoșteam prea bine obiceiurile maică-sii. Dar de data asta femeia aceea făcută numai din curbe era îmbrăcată relativ decent, într-un capot lucios, albăstrui, ornat cu flori sucite de crizantemă. Era de fapt un kimono, dar pe atunci nu cunoșteam cuvîntul. Ne primi fără o vorbă pe toate în holul larg, cu plăci de gresie pe jos și cu un soi de tablouri din tablă și sîrmă neagră înfățișînd păuni și mori de vînt pe pereți. Ne făcu semn să intrăm în camera Puiei după ce ne spusese pe un ton alintat că fetița ei nu se simte prea bine. Am intrat toate deodată în camera Puiei și am rămas încremenite. Copila aceea minunată zăcea pe pat, cu fața întoarsă spre perete. Cearceaful era dat la o parte și corpul ei subțire și roz, înconjurat de buclele aspre, era gol și avea o armonie a liniilor de neimaginat la o femeie matură. Ceea ce ne-a uimit însă era faptul că între coapsele rotunde Puia era netedă ca o păpușă. Nici urmă de sex, ceea ce-i dădea un plus de frumusețe suprafirească. Puia nu era nimic altceva decît o mare păpușă însuflețită, cu care se juca un copil mare, mama ei. Cînd a întors fața și ne-a văzut, ea s-a acoperit imediat cu cearceaful și s-a ridicat în capul oaselor. Ne explică distrată că era cam bolnavă. Se bucura totuși că am venit și n-ar fi vrut să ne strice jocul. Așa că dacă am vrea să ne jucăm chiar acolo, în camera ei, ea n-ar avea nimic împotrivă. După ce ne-am gîndit puțin, ne-am spus că la urma urmelor și camera Puiei e o cameră. Cum tot eram acolo, decît s-o lăsăm balta mai bine începeam jocul. Mai ales că boala Puiei îi dădea o șansă Esterei să folosească termometrul... Așa că ne-am așezat, unele pe patul Puiei, altele pe covor, și-am așteptat ca Ester să se hotărască.

Ester privi termometrul, al cărui firișor de mercur arăta 36 de grade. Cu amuzantă seriozitate i-l puse Puiei la subțioară. Stăteam toate în jurul fetiței ca niște doftori la căpătîiul unei prințese muribunde. Deodată am început să percepem schimbarea. Prin geamul cu perdele al camerei văzuserăm de la sosire coroana unui corcoduș cu fructele încă verzi și streășină casei vecine, cu jgheab și burlan. Cînd ne-am ridicat ochii de pe termometru, toate acestea dispăruseră. Doar cerul albastru ca turcoaza, cu nori alburii, se întindea în cadrul dreptunghiular al ferestrei. Simțeam în același timp o stranie mișcare ascensională, o simțeam în organe, în tot corpul. Mai tîrziu, cînd am suit prima oară cu liftul, mi-am adus aminte de senzația aceea apăsătoare. Ne-am repezit țipînd la fereastră. Jos, la zeci de metri sub picioarele noastre, vedeam Bucureștiul întins și întortocheat ca un labirint înecat în vârtejuri de praf. Cețuri

sidefii și gălbui și roz-pale acopereau clădirile cele mai înalte: Palatul Telefoanelor, cu tot soiul de fiare cenușii instalate în vîrf, Foișorul de foc, cu ferestre prismatice, magazinul Victoria, blocurile vechi de pe Magheru, blocul Turn și, departe în zare, albăstruie și reductabilă, Casa Scînteii, în mijlocul pajiștilor înverzite. Bucureștiul ca o plasă de păianjen, pe firele căreia se cățarau încet tramvaiele cu clopoței și camioanele cu remorcă. Bucureștiul plin de schelării și macarale, cu spitale și clădiri de poștă și, minuscule, chioșcuri de ziare. Cu lacuri gri, în formă de stomacuri, dînd unul într-altul. Cu parcuri și statui de bronz înnegrit, popor de omuleți tuciuarii, din ce în ce mai mici pe măsură ce urcam. Cu cartiere muncitorești, ca niște prăjituri din care nu ai mușca. Bucureștiul cu triaje CFR pline de stive de cherestea, grămezi de cărbuni și mormane de țevi, profile și pompe ruginite, șpan și magneți. Cu gări cu ceasuri rotunde și locomotive cu aburi, gări mirosind mereu a cocs, usturoi și păcură, gări din care se preling șine încălecate, dispărînd pe sub viaducte și pasarele și, inevitabil, „pe sub podul Gram”. Bucureștiul cu depozite de lemne și fabrici de bobine și abatoare și puturoasa fabrică de săpunuri Stela, cu țesătoriile Donca Simo, cu străzile Julius Fucik, Olga Bancic, Ilie Pintilie, cu uzinele Vasile Roaită. Bucureștiul cu oameni în cămăși albe și părul pieptănat peste cap. Cu stadioane asaltate de tineri muncitori cu șepci și cu fețe emaciate, urlînd și ridicîndu-se în picioare cînd un fotbalist, tot cu părul pe spate și cu chiloți pînă la genunchi, gen Dinamo Moscova, aruncă în plasa ruptă mingea de piele. Bucureștiul răsunînd de cîntece mobilizatoare: „Marinică drăgălașul / Marinică zis codașul” sau celebrele „Macarale / Rîd în soare argintii / Macarale / în zori de zi”, dar și nostalgicul „Și-apoi de mîină tu și eu / De la Ateneu / înspre Miorița s-o pornim”, Bucureștiul lui Trio Do-Re-Mi, al *Mielului turbat*, al *Dragostei la zero grade*, al lui Ciubotărașu și Giugaru și Silviei Popovici. Bucureștiul studiilor la seral...

Ne înălțam în viteză, și orașul devenea tot mai restrîns și mai cețos. Curînd am cuprins cu privirile spații mult mai vaste, întinderi albastre și verzi, dreptunghiuri galbene, străbătute de firișoarele rîurilor, nori ca de vată acoperind orașe cît palma. Ca să nu amețim, ne-amn întors lîngă patul Puiei. Ester i-a luat distrată termometrul de la subțioară și l-a privit, întorcîndu-l în unghiul cerut. Arăta acum 37 de grade, în același timp, odaia se spulberă într-o explozie scurtă. Dispărură și pereții, și plafonul și ne trezirăm înconjurate de oceanul de aer înghețat, de munte, de culoarea safirului. Ne aflam pe spinarea unui elefant uriaș, de stîncă, cioplit pe vîrfurile unui munte imens, alb ca laptele. Muntele era de fapt un pisc de cremene, ascuțit ca o lamă, cu smocuri de jnepeni cățarați pe cîteva mici platouri de sub picioarele noastre. Halucinant, inaccesibil, muntele cu elefantul în vîrf se ridica peste o lume plată, străvîzîndu-se prin aerul transparent ca o sticlă albăstruie. Colții de fildeș și trompa ridicată spre frunte dădeau elefantului o înfățișare războinică și regală. Adunate una într-alta, țînîndu-ne de mîini în jurul patului unde Puia încă stătea culcată, nu ne mai saturăm să contemplăm lumea. Pentru că din pisc vedeam, în ciuda depărtării, cu o claritate absolută, tot ce doream să vedem pe pămînt. Priveam un sat risipit între măslini și vedeam biserica lui veche cu clopotniță acoperită: cu tablă și pe tabla încinsă vedeam dormind ghemuită o pisică, și vedeam și puricele ieșind pentru o clipă din sprînceana pisicii, foindu-se lîngă ureche, unde pisica avea

părul rar și cenușiu, și dispărînd apoi în blănița de pe cap. Priveam în altă parte o popicărie în plin soare și deslușeam pînă și firișoarele de tutun ars care se scurgeau din luleaua ciocnită de-un zid cafeniu de către un cîrciumar cu sorț și față roșie, venit să chibițeze. Vedeam un copil făcînd pipi într-un crîng de aluni, în mijlocul unor flori de cîmp mai înalte ca el. Vedeam un curcubeu arcuindu-se peste o fabrică de tractoare și o muncitoare, cu basma privind în lumină, la geamul făcut din pătrățele de sticlă, ceva ce semăna a bujie. Vedeam un șir de cosași cu cămășile mototolite, transpirate, înaintînd cu pași mari în arie și scînteindu-și coasele în soare. Unul era gol pînă la brîu și am văzut pe omoplatul lui roșu, cu fire sucite de păr, un neg monstruos. Vedeam vapoare încremenite pe mări de smarald, lăsînd în urmă, la fel de încremenită, dunga alburie a siajului. Pe bocaportul unuia, doi marinari își cîrpeau ciorapii de bumbac. Vedeam iepuri polari lăsîndu-și măslinile pe zăpada poroasă și un cangur adulmecînd, cu nări negre și umede, coaja unui eucalipt. Fruntea Puiei începuse să frigă, radia o căldură roșiatică. Ester a privit din nou termometrul, care arăta acum 38 de grade. Și, de pe spinarea zgrunțuroasă a elefantului, am văzut o mîină cu unghii negre aruncînd o piuliță în pălăria unui orb și un contabil cu mînecuțe răzuind cu lama o cifră dintr-un registru. Am văzut un preot mîngîind șoldul unei enoriașe, o coțofană pe marginea căruciorului, privind un sugar, o femeie rujîndu-se. Am văzut un jude rînjind acuzatului și-un felcer scoțînd dintele unui cal cu un clește de cuie. Am văzut un alambic întins pe kilometri întregi, o pădure de țevi din care pica un strop de rachiu. Am văzut un stăvilar fisurîndu-se în zig-zag și șuvoaie groase de apă cu mormoloci inundînd orezăriile. Am văzut un bătrîn decapitînd o lăcustă. Și cînd termometrul Puiei arată 39 de grade, am văzut trei soldați pălmuind o bătrînă și o casă împachetată în ziare și un dric șiroind o diră de sînge și un chitarist mușcat de un gușter. Am văzut o muscă luptînd cu păianjenul și un bolnav zîmbind unui fluture. Am văzut un om rătăcit în uzină și un savant înhămat la o roabă și un lup oftînd trist. Și o fată cedînd într-o bucătărie de țară și un film rulînd invers și un disc zgîriat pe care se plimba o buburuză. Și cînd termometrul arată 40 de grade și Puia deveni translucidă ca o unghie în lumină, am văzut spînzurați atîrnînd de-o salcie și o mie de oi sacrificate pe malul unei lagune și un țăran mîncînd rinichi de cîine și telemea. Și un ciclotron invadat de ploșnițe, și o pălărie cu pana ftimulită, și doi ochi albaștri, încrezători, de lepros. Și o ciupercărie termonucleară, și o tăbăcărie de piei de păianjen, și un adolescent înfruntîndu-și părintele. Și un incendiu mistuind un depozit, și o mare de oameni cu limba tăiată, și o capelă sub cerul gurii, între masele. Și rechinii întemeind o frăție. Iar cînd termometrul arată 41 de grade, am văzut un neam ponegrind alte neamuri, o armată luptînd cu un bivol, un vîrf de lance desenînd o petunie. Un jupuit pierînd într-o copcă, un val de sînge măturînd municipii, un pătrat magic pe fruntea actorului. Am văzut un tiran trăgînd apa la tron, o javră vârsînd brilante, un cadavru sculîndu-se în picioare, un doctor scoțîndu-și ochii. Și morminte deschise, și morții în camuflaj zornăind pe tancuri, învîrtînd manetele tunurilor de pe crucișătoare. Armate osoase trăgînd cu bazooka, zvîrlînd peste orașe mine de brand, sticle incendiare, cearceafuri. Feldmareșalul carnagiului călare pe rîuri. Butoaie de benzină arzînd în alimentare. Arhive de filme în

flăcări. Vînzători necrozați, lăptărese cu zona zoster. Populații în cîrje, mase cu timpanele sparte. Goarnele la putere. Virusuri sub drapele. Catedrale-n ruină, cardinali în albastru, schelete peste tot. Boli de inimă la mobilizare. Cancerul ca singură sursă de energie. Fluvii evaporate și Moartea, steaua necruțătoare, trecînd prin sabie pînă și nou-născuții. Și-o cruce de lemn de cireș ridicată pe Everest și pe ea bătut Celsius, pe creștet cu coroană de spini. Și sub tălpile lui pline de sînge o piele cu arsuri de gradul șapte, Pămîntul. Iar cînd termometrul arată 42 de grade am văzut zeitatea Cutremurului dansînd peste Eurasia, zeitatea înghețului înfulecînd Polii, zeitatea Potopului strivind Japonia sub călcii. Și zeul întunecat al adîncurilor, Nife răzbunătorul, își făcu deodată auzită vocea de lavă aruncînd scoarța în aer, evaporînd oceanul. Și Marianele și cele Unsprezece mii de fecioare și toate uraganele cu nume de femei fugeau țipînd, cu fustele-n flăcări, cu părul pîrlit, cu sîinii goi, împiedicîndu-se de metropole. Și fluvii de wolfram și rîuri de iridiu și fiorduri de crom și estuare de indiu și lagune de stronțiu și cascade de platină și pîriuri de cadmiu și mări de cupru și golfuri de zinc și oceane de fier clocoteau laolaltă, cu flora și fauna lor orbitoare. Și anotimpurile, sub ploii de stele, sub grindină de meteoriți. Și am văzut Soarele contopindu-se cu Pămîntul și eclipsele fumegînd. Și termometrul plesni, iar mercurul din el căzu ca o lacrimă în hăul de sub noi. Și-atunci am văzut cum stelele se chircesc, cum spațiul se contractă, cum lumina îmbătrînește, cum forțele de interacție tari și slabe, forța gravifică și forța electromagnetică pornesc un poker în patru și joacă zaruri cu hipercuburi. Cum timpul practică o rușinoasă ipsațiune. Cum lumea ajunge cît un măr, cît o cireășă, cît un electron, și-n cele din urmă dispăre în nefăptuit. Și cînd nu se mai afla în jurul nostru nici măcar întunericul, nici măcar nimicul, deodată am văzut, de la marginea vederii, înaintînd spre noi, un punct luminos. Cînd s-a apropiat, l-am recunoscut cu un strigăt de bucurie: era copilul nostru, gigantul nostru drag, marele bărbat cu sîini de femeie, cu părul căzîndu-i în șuvițe blonde pînă la șolduri, cu ochii albaștri. Se apropia tot mai mult de noi. Era mult mai mare decît muntele pe care stăteam. Cu cît venea mai aproape, cu-atît trăsăturile lui se deslușeau mai bine și în curînd nu i-am mai putut vedea decît fața de lumină, iar apoi numai ochiul său, care deveni deodată cerul liniștitor, albastru, cu norișori, pe care-l priveam prin fereastra camerei Puiei. Prietena noastră bolnavă se ridicase în capul oaselor și zîmbea. Ester, ciudata Regină Galbenă, rămăsese cu termometrul în mîină, iar prin fereastră vedeam din nou corcodușul și cornișa casei vecine. Termometrul arăta tot 36 de grade, ca la început. Am mai rămas puțin lîngă Puia, care ne promisese că va sta cuminte în pat ca a doua zi să fie bine, iar apoi am plecat, fiecare, la masă. Eu am însoțit-o pe Ester. Eram bucuroase că ziua ei ieșise bine, că jocul ne reușise și de data asta. Ea își scosese coronița, își scuturase părul de sîrmă roșie și acum mergeam împreună, de mîină, prin soarele tropical. Eram toropite ca niște pisici. Glumeam amîndouă, arătîndu-ne limbuțele și rîzînd. Ne-am mai suris o dată la poarta ei și, cînd m-am întors, am simțit o săgetare în inimă. Am avut pentru prima dată sentimentul că totul, totul avea în curînd, să se termine, că vremurile bune trecuseră pentru totdeauna.

Tristețea nu mă mai părăsea. Cînd eram singură, după-amiază, ea se intensifica, devenea acută și dulce, insuportabilă. Mă învîrteam atunci prin

grădina pustie, rupeam câte-o roșie și mușcam din ea sau îmbrățișam trunchiul cireșului amar, gîndindu-mă la Ester. Mergeam pe poteca îngustă dintre straturile de legume, ajungeam la camion și suiam în cabina încinsă. Suceam de volan, apăsam pe frîne și deodată îmi dădeau lacrimile. Coboram și mi-o puneam pe Gigi după gît și mergeam așa cu ea pînă în fundul curții, lîngă gardul putred, înecat în bălării. Intram din nou în casă, la răcoare, și petreceam mult timp în holișorul gol, lung și îngust, luminat slab doar de niște geamuri mate. Stăteam acolo, în picioare, sprijinită de pervaz și numărînd iar și iar petalele unei flori al cărei nume nu-l cunoșteam. Era liniște și o lumină cenușie, puteam să mă adun. Și iar în camera mea, iar în pat, sub cearceaf, cu fața la perete... Am plîns în ziua aceea pînă seara, nu mă mai puteam stăpîni. Cînd intra tanti Aura, mă prefăceam că dorm. Am plîns mai ales cînd am văzut-o pe Zizi, săraca, uitată de zile întregi sub masă, cu frumoasa ei rochiță îmbîcsită de praf, cu părul ei de ață încîlcit ca altă arătare. Cînd mă gîndeam cu cită dragoste îi făcusem schimburile, chiloțerii, furoul și tot ce mai avea pe ea, iar acum o abandonasem ca o mamă vitregă, care își oropsește copilul. Am strîns-o la piept și m-am pus iar pe bocit.

Spre seară însă m-am spălat frumos pe ochi, l-am adunat pe Marcelino de pe stradă, unde juca Lapte gros, și-am plecat amîndoi spre foișor. Ne-a deschis doamna Bach și, cînd am intrat în hol, aproape că ne-am speriat de strigătele care se auzeau de la etaj. „Egor e cu un prieten”, ne spuse alungită, făcîndu-ne semn să urcăm. M-am mirat, îl crezusem pe Egor un ins de-o singurătate absolută, nu-mi închipuiam cum ar putea arăta un prieten al lui. Cînd am deschis ușa, strigătele s-au intensificat brusc. Cel care țipa era, firește, musafirul, un tînăr cam de vîrsta lui Egor, dar care-i venea doar pînă la brîu. Era foarte brunet și purta, lucru rar pe vremea aceea, cărare într-o parte. N-am înțeles cum îl chema, dar părea să fi fost un student. Nu putea probabil să discute decît pe tonul acela. S-a oprit doar o clipă, cînd Egor ne-a prezentat, și a reînceput să strige și mai tare. Nu pricepeam nimic din ceea ce discutau, dar acum îmi dau seama că trebuie să fi fost politică. Est, Vest, ruși, americani, Congo... bomba atomică... războiul rece... Hrușcirov... Dej... Algeria... Vietnamul... Studentul revenea iar și iar la o aceeași idee fixă: „Mergem spre catastrofă, domnule! Se acumulează armele, domnule! Crește ura, domnule! Suspiciunea, mefiența! Vine Apocalipsa, amice! Toți vor să aibă bomba, toți fac propagandă, toți mint, domnule ! Opinia publică! FBI-ul! KGB-ul! Vor fi hectombe! Va fi un coșmar, înțelegeți?” Și tot așa, jumătate de oră, timp în care Egor ascultă cu gravitate. Cînd studentul tăcu, în fine, epuizat, Egor se ridică și scoase dintr-un sertar al scrinului un mare album cu fotografii, legat în mătase stacojie, imprimată cu flori de trandafir, îl deschise și începu să-l răsfoiască. Filele groase, pline de poze îngălbenite, alternau cu foițe aproape transparente, cu arabescuri ingenioase în filigran. Puteai vedea în fotografii femeii vesele, cu coafuri ciudate, ținîndu-se câte două după umăr, îmbrăcate ostentativ în costume naționale, copii în uniforme de „mariner”, grupuri în costume din secolul trecut, domnii cu mustați nesfîrșite și țilindru pe cap, doamnele în rochii lungi, cu funde mari în turnură și pălării legate sub bărbie cu panglici, militari cu sabie la brîu sau proptiți în puști cu baionetă, eleve de pension făcînd gropițe în obraji, cu bucle-cîrnăciori lîngă urechi, juni ofticoși cîntînd la violoncel.

„Vorbești de bomba atomică? De distrugerea în masă? Uite ce-ți răspund. Privește acest album cu fotografii vechi, din secolul trecut. El cuprinde răspunsul meu la toate problemele lumii și ale istoriei. Uită-te la oamenii ăștia, la fetele astea, la copiii din poze. Toți sînt azi morți, toți, pînă la unul. Nu există nici un supraviețuitor, din toate milioanele de oameni născuți acum o sută cincizeci de ani. Ce e arma nucleară pe lîngă asta, pe lîngă timpul exterminator, timpul care nu lasă răniți? Ce sînt conflictele, ce este lupta pentru putere față de victoria meticuloasă, calmă, blîndă aproape, a timpului împotriva tuturor? Bombele, războaiele, cutremurele, bolile, potopul sînt superflue, nu fac decît să grăbească nesăbuit opera timpului, sînt priviri aruncate în viitorul apropiat, ridicări indiscrete ale unui colț de cortină." La care studentul începu din nou să vocifereze, din ce în ce mai agitat și mai incoerent, înjurînd urît, fără să mai țină seama de prezența noastră, a copiilor, în cameră; îl acuza pe Egor că e deja mort, că n-ar avea decît să-și pună un giulgiu în cap și să părăsească terenul, potrivit concepțiilor lui. Pînă la urmă plecă trîntind ușa, fără să zică la revedere. Egor rîse încetîșor și se întoarse spre noi. „Lumea să-și vadă de ale ei, iar noi de ale lumii", spuse, și mă întrebă cum merge cu visele. I-am povestit, și el mi-a spus din nou că va fi bine. „Chiar dacă tu te abați puțin, prin tot ce ți se întîmplă, de la modelul geometric, simetric, pe care eu îl cunosc, lucrul e binevenit. Niciodată să nu-ți corespundă întocmai proiectele și realizarea lor. O acțiune (sau, ca să revin la meseria mea, o operă) simetrică nu poate fi decît moartă, ca un oraș născut pe planșetă. Așa cum păianjenul, sub influența unui drog, nu-și mai țese plasa lui perfectă, ci una cu găuri și bucle dispuse haotic, creatorul lumii noastre (și, după el, scriitorul), deformează materia, o tulbură sub influența vîntului nebunesc al inspirației. Legile, schemele, firele rămîn aceleași, dar lungite, strîmbate. Dantelăria capătă viață." Apoi: „Nu mi-ai povestit nimic despre jocul vostru de-a Reginele, nu te porți frumos. Dar eu îl cunosc mai bine decît voi și-ți spun că totul acolo are un înțeles și că visele tale și jocul tău, împletite între ele, alcătuiesc plasa ta de păianjen, țesută de tine nu ca să prinzi ceva în ea, ci ca să fii prinsă. Căci noi toți sîntem niște muște care își secretă singure plasa, iar păianjenul e același pentru toți. Ne vizitează doar o dată pe fiecare, la momentul potrivit, cînd plasa noastră e gata și-i poate suporta greutatea. Și doar tu, dintre toate ființele lumii acesteia, vei putea să te smulgi pentru o clipă din propria ta plasă, doar ție ți s-a dat șansa asta. Iar eu... plasa mea are un singur fir, lung și drept. Pe el trebuie să mergi tu. Căci eu sînt Călăuză și Paznic aici, la marginea lumii."

Îl ascultam, ca întotdeauna, fascinată. Mă străduiam să țin minte fiecare cuvînt al lui. Crepusculul de afară îl transformase într-o mare insectă roșie. Priveam covorul de rugăciune, atît de subțiat încît pe alocuri i se vedea urzeala. Fire de lînă de mai multe culori se împleteau în el inexplicabil, formînd arabescuri complicate. Mi-am adus aminte că, în prima zi, cînd îmi povestise despre strămoșii lui, îmi vorbise despre un dar minunat pe care neamul său îl dobîndise o dată cu înțepătura muștei cu aripi albastre, acolo, pe țărmurile Africii; îmi promisese să-mi vorbească odată despre asta. Dar totul, în camera prismatică a lui Egor din turnul foișorului, părea acum, în inserare, atît de solemn, de trist și de distant, încît nu mi-a mai venit să tulbur liniștea. Și totuși

cîteva cuvinte mi-au scăpat de pe buze, nu cele pe care le-aş fi vrut. „Egor, o iubesc pe Ester!” - i-am spus în şoaptă, apăsător. Dar el părea să nu fi auzit nimic. A mai tăcut o vreme, privind joaca lui Marcel, şi-apoi a repetat: „Da, Călăuză şi Paznic.”

M-am foit mult în pat pînă să adorm. Cu mîna sub pernă, pipăiam concavitatea scoicii, dulce ca mătasea. Simţeam cu vîrful degetului zgîrieturile labirintice. Pînă la urmă am ajuns să le şi văd, acolo în întuneric, cu pielea de pe degete, de parcă le-aş fi citit cu propriii mei ochi. Puterea asta nu m-a mai părăsit pînă azi. De multe ori, cînd ajung acasă frîntă de oboseală, mă trîntesc în pat, fără să aprind lumina, şi „citesc” cu ochii închişi ziarul. Literele peste care-mi trec degetele îmi apar în minte ca luminate de o mica lanternă de buzunar.

În acea noapte am visat că mergeam pe cărare, în mijlocul pădurii, din ce în ce mai îngreşată şi mai ameţită. Priveam în pămînt, şi amestecul acela de lăstari, omizi, frunze moarte, ciuperci ude - îmi tremura în faţa ochilor. Pădurea nu avea limite, nu avea sens, ea era singura lume pe care ţi-o puteai imagina. Un lătrat de vulpe undeva mai la deal. O scînteiere de rouă într-o plasă de păianjen. Un tril de mierlă. Adieri răcoroase. Foarte departe, în fundul văii, într-un amestec de aur şi umbre, am zărit o casă. Pe măsură ce mă apropiam, contururile îi deveneau mai ferme: o hardughie de lemn, cu etaj, dreptunghiulară ca o ladă, fără acoperiş ţuguiat, fără ferestre. De aproape era sinistră: o mare cutie de scînduri date cu smolă. Avea la mijloc o uşă deschisă, în pragul căreia sfîrşea şi cărarea mea. Umbra mea se proiecta într-acolo ca un ac indicator, negru şi vibrînd. Am înaintat şovăind pînă în faţa uşii. Era o mare uşă stacojie, înăuntru - un întuneric des, haşurat, îmi era rău şi m-am sprijinit o vreme cu fruntea de uşă. Nu aveam unde să fug. Nu exista nici un loc în lume unde m-aş fi putut ascunde, căci drumul meu se oprea aici. Am trecut pragul şi urechile au început să-mi ţiuie de singurătate.

Erau culoare lungi şi întortocheate, pline de praf şi gunoaie, unde zăceau îngrămădite mobile vechi, plane sfărîmate, cărţi în legături groase de piele. Erau fotografii galbene în rame ovale. Erau paturi de fier, strîmbate, şi oale de noapte mîncate de rugină. Erau haine decolorate în dulapuri cu oglinda spartă: din gulere şi cute se ridica o spuză de fluturaşi gri şi bej, care-şi împrăştiau peste tot puful de pe aripi. Era un mare candelabru căzut din tavan şi o icoană spartă în două. Cîte un tăun mare şi gros ţişnea bîzîind din vreun colţ şi se rotea apoi la nesfîrşit prin toate ungherele. Înaintînd cu paşi mici printre vechiturile alea, am dat de primele trepte ale unei scări care ducea la etaj. Le-am urcat încet, bocănind. Prin colţuri, păianjenii pîndeau în pînzele lor dese, încremeniţi, uriaşi. La etaj, la capătul altor culoare, am dat de o uşă încuiată, cu clanţă boantă de alamă coclită sub care se vedea, indecentă, gaura cheii. Tensiunea din mine, frica aceea, curiozitatea, dorinţa aceea, *răul* acela ajunsese la culme. Am privit cheia de aur. Eram sigură că se potriveşte. Şi chiar atunci m-am trezit, cu o stare proastă, de nelinişte şi frustrare.

Ziua a şasea a fost o adevărată zi de vacanţă. Garoafa, care trebuia să fie regină, nu venise pînă la 11, aşa că ne-am dus noi pînă la ea acasă. Stăteau vreo cincisprezece suflete sub un acoperiş care nu se ridica deasupra pămîntului cu

mai mult de un metru și jumătate. La poartă fugeau zupăind trei-patru puradei, cei mai mici în fundul gol, iar alții doar cu un maiou tetra, cafeniu de jeg, pe ei. Pe tot gardul lor se vedeau urme de palme muiate în var, iar în curte zăceau mormane de fier vechi: lanțuri, mașini de gătit, burlane, coturi de sobă. O jigodie de cățea cu țite ca ale lupoaicei din Dorobanți clefăia ceva de prin niște ziare mototolite. Vreo trei țigănci și un țigănuș de vreo cincisprezece ani, în uniformă școlărească, stăteau jos pe prispă și scui-pau coji de semințe. Băiatul avea o freză tăioasă ca muchea toporului, dată cu ulei și, probabil, cu zahăr în loc de fixativ. Am aflat că Garoafa „e cu mă-sa cu căruțu la sticli goali” și că se întoarce abia diseară. După ce ne-am gândit un pic, ne-am hotărât să amânăm jocul pe diseară sau pe a doua zi, și pînă atunci să jucăm jocuri obișnuite. Și toată ziua ne-am zbînțit în toate felurile: am desenat, am jucat șotron, ne-am cățărat în cireșul amar, ne-am amuzat cu Podul de piatră și Țară, țară, vrem ostași. După-masă am ieșit doar cu Ester și-am luat-o peste cîmp, printre florile sălbatice, de mînă, iar apoi ținîndu-ne pe după mijloc. Am cules buchete de flori și ni le-am dăruit una alteia. Ne-am pus și flori în păr. Voi, băieții, n-o să înțelegeți niciodată... Am cîntat amîndouă toate cîntecele pe care le știam și, pe măsură ce se lăsa seara, ele deveneau mai melancolice. Părul Esterei, pe care-l mîngîiam cu atîta dragoste, se făcea atunci de un roșu închis, ca vișina. Eram foarte fericite. Ne întrebam ce ne-am fi făcut dacă nu ne-am fi întîlnit. Vorbeam și despre cărți și filme, și mă miram cît poate fi de deșteaptă. Tocmai citise o carte groasă cît o cărămidă, *Demonii* (așa accentua ea), și-mi povestea despre o biată fată șchioapă de acolo. Se numea Liza și trăia într-un basm. „Dar Svetlana e și mai frumos decît Liza.” Am intrat amîndouă la noi în casă, i-am pus florile în brațe lui tanti Aura și am mai stat la taifas în trei. Mătușa murea după noi. Ar fi vrut și ea o fetiță și se alesese doar cu „obraznicul ăsta” (zicea așa pentru că Marcel era sub masă și-o auzea). Pe la șapte seara ne-am adunat din nou toate, și peste vreun sfert de oră a sosit și Garoafa, care spre hazul nostru se ținuse de cuvînt: împrumutase vesta portocalie a vărului ei (ăsta era unul dintre acei inși cu genunchieră de cauciuc care scot căpăcelele de fier de pe străzi și miros acolo, apoi le pun la loc și le trag o lovitură de ciocan) și era tare mîndră de felul cum arăta în ea. Ea a propus să facem jocul de data asta noaptea, ca să fie mai interesant. Fix la ora zece trebuia să ne întîlnim în dreptul casei gemenelor, care era chiar pe colțul străzii care ducea spre școala veche. Căci acesta era locul de joacă pe care îl trăsese Garoafa din pălărie, așa că eu puteam fi sigură că mîine voi fi regină la foișor. După masa de seară m-am dus în camera mea. Tanti Aura obișnuia să se culce devreme, fiindcă trăgea la mașină toată ziua. Așa că nici nu m-am dezbrăcat de culcare, ci m-am așezat frumos pe pat, cu *Comandantul Cetății-de-zăpada* pe genunchi, și-am început să răsfoiesc paginile gălbui, frumos ilustrate. Nu aveam răbdare să citesc, mă gîndeam la o sută de lucruri în același timp. Fiecare zi din cele șase cîte stătusem pînă acum la tanti Aura mi se amesteca în memorie (și chiar mai adînc, acolo unde se nasc sentimentele) cu celelalte, dînd o imagine mirifică și dureroasă. Eram cu totul tulburată și chiar fizic aveam o permanentă, surdă senzație de rău. Mă însoțise în vise și iată că apărea și în realitate. Cînd privirile mi-au căzut pe Zizi, am avut parcă un presentiment. Am luat-o de jos, am scuturat-o de praf, i-am vorbit mult, cu

duioșie, și m-am hotărât să n-o mai neglijez de-acum încolo. Mai ales că obiectul Garoafei era o păpușă, mi-a trecut de aceea prin cap s-o iau și pe Zizi cu mine, ca să vadă și ea jocul nostru. De unde era să știu că păpușa mea avea să participe la joc, și încă într-un mod atât de sălbatic? Uneori mai plîng și acum cînd îmi amintesc de noaptea aceea oribilă. Dar asta se pare că i-a fost soarta...

Cu Zizi în brațe, am ieșit încet pe poarta casei la zece fără un sfert. Nici nu observasem că luna era plină. Cerul strălucea de lumină de stele. Declinînd pe boltă, cometa albă, cu șase cozi așa de ușor de distins, părea un ied abia născut, păsînd pe o pajiște de flori galbene. Cînd crescuse luna așa de mare? Acoperea vreun sfert de cer cu discul ei scînteietor. Am luat-o în josul străzii tăcute, singură sub ploaia de stele. La colțul străzii erau deja gemenele, apoi apăru și Puia, clinchetindu-și ușor cerceii. Balena veni cu Ester (se întîlniseră pe drum), și în, cele din urmă sosi și Garoafa. Purta pe ea vesta portocalie. Pe frunte își pusese o bentiță școlărească, de care prinsese ditamai floarea de gura-leului, care-i stătea țepănă în sus ca o pană de voievod. Avea pe ea o rochie strîmtă, înflorată, cum se purta prin anii aceia, dar vulgar tăiată și nepotrivită cu talia fetei, iar în picioare - papucii tradiționali: roșii, lăcuiți și cu pompon de iepure. Pleteje lucios de negre și le împletise în două cozi groase; în penumbră, fața ei, frumoasă de altfel, era primitivă ca un idol de lemn. Ne-am îndreptat toate încet, cuprinse de teamă, spre o clădire întunecată, mai înaltă decît celelalte, care se desprindea pe cerul înstelat în capătul străzii perpendiculare pe strada noastră. Era o clădire veche, ruinată, cu o parte din ziduri complet căzute, cu planșeurile dintre etaje înclinate și cu lemnăria buretoasă la vedere. Cercevelele geamurilor lipseau, așa că ferestrele apăreau ca niște găuri inoforme în zidurile coșcovite. Acoperișul în pantă nu mai avea țigle și în el se deschideau breșe largi, negre. Mai fusesem o dată, ziua, în acel loc. Mă plimbasem cu Puia prin clasele goale, cu băncile distruse, cu cîte o tablă veche, cu trei picioare, uitată în vreun colț. Pe unele table mai rămăseseră scrise de ani de zile, cu cretă, fracții și adunări. Pe pereți, în locurile unde atîrnaseră planșele cu „Animale domestice” și cu „Să ne cunoaștem țara” sau unde se întinseseră hărți multicolore, rămăseseră dreptunghiuri gălbui. Un zob de sticle amestecat cu tije și discuri de tinichea arăta locul unde fusese laboratorul de chimie; în sala de științe naturale rămăsese uitat un animal incert, umplut cu paie. Zăcea pe podea, descusut în mai multe locuri și cu un ochi de sticlă rostogolit lîngă el. Mai era acolo un mulaj spart, înfățișînd o secțiune printr-o ureche. Găseam prin clase foi rupte din abecedar și din cartea de muzică, lucrări de control corectate cu cerneală roșie. Copiii care învățaseră acolo erau acum oameni mari, trecuseră în altă specie, în altă lume, în altceva. Niciodată nu aveau să se mai întoarcă aici. În întuneric, abia am găsit intrarea, prin care ne-am furișat toate, ca niște mițe. Garoafa aprinse lanterna și-o plimbă pe pereți. Culoarul de la parter era nesfîrșit de lung. Lumina lanternei nu ajungea pînă la capătul lui. Mozaicul murdar de pe jos producea reverberații. Am intrat într-o clasă unde mai rămăseseră vreo trei bănci și catedra șchioapă, aplecată pe-o rînă. Un colț de zid se dărîmase și de afară venea o undă de răcoare. Pe creasta ruinei aceleia, dintre cărămizi, crescuse un fel de iarbă. Garoafa s-a așezat pe o bancă, iar noi i-am pus coronița aurie și-am împodobit-o cu panglici și alte nimicuri pe care le aduseserăm de

acasă. Așa cum își lumina fața de jos în sus cu lanterna, arăta îngrozitor. I-am dat și păpușica pe care trebuia s-o folosească la joc. Garoafa o înhață și mîriind, se prefăcu că o înghite. Apoi o azvîrli cît colo, spre luna uriașă care bătea prin spărtură. Nu era bine. Se lăsase o răcoare care ne înfiora, căci toate eram îmbrăcate în rochițe sau bluze subțiri. Chițcăituri ascuțite ne înspăimîntară, și cînd am zărit niște umbre zburătoare profilate pe aerul albăstrui al ferestrelor fără geam ne-am dat seama că erau lilioci. Cîțiva intrară, filfiind tăcut, în sala în care stăteam, dînd roți rapide în jurul nostru și țipînd cu sunete la marginea auzului. Am început să țipăm și noi, cu mîinile în cap, fiindcă știam că liliicii se agață în păr și nu-i mai poți desprinde. Ne treceau pe lîngă urechi largile lor aripi de piele, în curînd colcăiau prin aerul clasei, ticsit de ei. Noi alergam dintr-un colț în altul, înnebunite. Profilați pe lună, veneau cîrduri-cîrduri, le vedeam bine siluetele diabolice, cu aripi dințate și urechi de șobolani. Deodată Garoafa avu o idee care ne salvă: să facem focul. Țipînd și ferindu-ne, am cules repede de pe jos caiete murdare, bucăți rotunde de arătător, surcele din fostul scaun de la catedră, pînă am ridicat în mijlocul sălii un morman de gunoaie, căruia țigăncușa i-a dat foc cu chibritul pe care-l purta permanent la ea. Flăcări orbitoare se înălțară trosnind, purpuriu-șofranii, răspîndind deodată în jur o lumină pîlpiitoare, înroșind pereții și pictîndu-ne fețele în culorile cele mai vii. Strigătele noastre erau acuma de bucurie, de triumf. Liliicii, derutați, nu mai nimereau să iasă mai repede, se încrucișau între ei, treceau prin fumul negru care se ridica spre tavan, se pîrleau la flăcările vesele. Cîțiva căzuseră pe podea și se tîrau pe aripi, chițcîind sfișietor și sucind cu o ciudată repeziciune din capetele miniaturale. Dispăreau prin întunericul des din colțuri. Focul ne încălzea și ne îmbăta, stăteam și-l priveam ca hipnotizate. Ne ardea pleoapele și obrajii. Ne amețea cu mirosul de lemn și de fum. Lumea noastră era acum mică și tainică: o sferă de lumină agitată și de căldură. Aruncam pe foc tot ce găseam împrejur, doar pentru plăcerea de-a vedea alte și alte limbi de flacără urcînd spre tavan, rupîndu-se, împletindu-se, aruncînd scînteii. „Focul! Focul!” strigam ca nebunele. Nu știu cine s-a ridicat prima în picioare și-a început să se zbînțuie și să se strîmbe în toate felurile. Am început atunci să jucăm toate, săltînd de pe-un picior pe altul, cîntînd și bătînd din palme. Vrăjeam cu mîinile prin aer, ne prindeam în horă în jurul focului și țopăiam pînă amețeam, săream pe loc, cu ochii închiși și brațele depărtate. Aveam o senzație de libertate absolută, o sete de... de ce? - nu ne dădeam seama, dar era în noi un dor, o tînjire. Ne strîmbam și ne arătam colții, răcneam gutural, încercînd toate s-o imităm pe Garoafa care, cocoțată pe catedră, incremenise ca un idol și urla spre lună ca o cătea. Coronîta i se rostogolise, iar floarea de gura-leului atîrna frîntă. Încercam să sărim peste foc și de mai multe ori a fost cît pe-aci să ne aprindem. Poalele fustelor noastre miroseau a ars.

Cînd am obosit de-atîta jucat în jurul rugului, ne-am constituit în Marele Tribunal. Era condus, firește, de Garoafa, Regina Portocalie, iar noi, celelalte, eram ajutoarele ei, judecătorii și călăii. Avea să apară în fața noastră Păpușa. Fiindcă pe cea mai mică n-am mai găsit-o, chiar eu am oferit-o ca acuzată pe Zizi, pe care-o lăsasem pe o bancă. Jocul mă furase și mă entuziasmase așa de tare, și de altfel eram oricum atît de amețită și apăsată de un rău interior, încît

nu mi-am dat seama decît a doua zi de ticăloşia pe care-o făcusem. Dar atunci am plîns degeaba. Cu mîinile îndoite la spate şi legate cu un fir de aţă, Zizi stătea în faţa noastră, dreaptă, sprijinită de zid. Toate ne strîmbam la ea şi întindeam ghearele s-o zgîriem. Posacă, Garoafa ne-a poruncit să rostim învinuirile. La fiecare învinuire, focul răbufnea violent, iar Zizi parcă se chircea, cu părul măciucă. Prima a ieşit în faţa Balena, care arătînd-o cu degetul pe Zizi a strigat la ea: „Eşti mică, eşti o aschimodie, nu meriţi să mai trăieşti!” Ada i-a vorbit alu-necos, şi perfid: „Nu ştii să scrii şi să citeşti. Nu ştii să socoteşti. Abia dacă ştii cum te cheamă. La moarte!” Carmina i-a rînjit: „Eşti plină de tărîţe şi lînă. Ruşine să-ţi fie! Să terminăm odată cu ea!” Puia, de pe locul ei, pierdută în acea visare rece din care nu se trezea niciodată, şopti: „Eşti urîtă. Eşti îmbrăcată şleampăt. Cine o să te ia de nevastă? Nu, păpuşo, e mai bine așa...” Garoafa, cruntă, i-a aruncat peste umăr: „Eşti proastă, fă, ți-ai dat foc la valiză. Poți să-ți faci testa-mentu', că de-acum ai îmbulinat-o.” Eu i-am murmurat: „Ele vor așa, Zizi, eu nici nu contez. Nu ne strica jocul, Zizi. Pentru noi e doar un joc, iar tu oricum eşti prea mică şi prea bleguţă ca să-ți dai seama.” Ester, cu vocea ei care părea mereu că întrebă ceva, nazalizînd fermecător, puse şi ea paie peste foc: „Tu nu ai viaţă, şi din cauza asta trebuie să mori. Tu nu eşti, şi de asta trebuie să dispari.” Soarta lui Zizi era hotărîtă, nu mai avea nici o scăpare. Garoafa rosti sentinţa: Tribunalul Negru o condamnă la spînzurătoare şi ardere pe rug. Ne-am grăbit să şi executăm sentinţa, cît timp Zizi, buimăcită, nu apucase încă să-şi dea seama de situaţia ei mizerabilă şi să înceapă să se jelească, pentru că astfel ne temeam că ar fi putut să ne înduioşeze. Am găsit două scînduri îmbinate în unghi drept, pe care le-am înfipt într-o crăpătură din parchetul smuls al clasei. Funia am făcut-o din sfoara unei planşe înfăţişînd „Rapiţa”. Într-o tăcere în care doar trosnetul flăcărilor se auzea, am dezbrăcat-o pe Zizi de toate hainele de pe ea, pe care eu însămi le croisem şi le cususem cu-atîta trudă, şi le-am aruncat pe rînd în foc. Rochiţa se ridică imediat în tavan, ca un fluture de flacără şi cenuşă. Goală, Zizi era jalnică: un trup de cîrpă, inform, de care fusese cusut grosolan capul de ipsos. Era murdară, cenuşie. Mîinile şi picioarele, cilindrice, păreau de plastilină. Am atîrnat-o în ştreang şi-am privit-o cum se leagănă, aruncînd o umbră neagră, ascuţită, pe parchet. Am început să jucăm iar în jurul ei, dar de data asta un dans mohorît, tropăit, obositor, fără veselie. Ne-am împrăştiat prin colţurile sălii, de unde am venit spre foc cu alte hîrtii, beţe şi bucăţi dezlipite de creion, așa că sub picioarele păpuşii spînzurate se ridicase un mic rug piramidal. Garoafa l-a aprins cu un lemn luat din focul mare şi, cu ochii lărgiţi, am privit cum primele pale gălbui se lipesc de corpul păpuşii, cum mîinile şi picioarele încep să ardă ca nişte torţe, cum din corp iese un fum gros. În cîteva secunde Zizi dispăru într-un înveliş de foc. Sfoara se aprinse şi ea şi se rupse, iar păpuşa se prăbuşi peste rug, unde arse multă vreme, pînă se prefăcu într-un vâlătuc de cenuşă. Doar capul i se înnegrise şi rămăsese ca o bilă murdară în mijlocul flăcărilor. Părul de aţă i se carbonizase de mult. Deodată, ca şi cum s-ar fi trîntit cu putere o uşă, cele două focuri bufniră într-o explozie de scînteii şi se stinseră. Nici măcar jarul nu mai ardea. Totul era cenuşă şi fum. Sala dărăpănată se umpluse de un fum înţepător, greu de respirat. Prin colţul dărîmat al zidului se vedea un sfert de lună, albăstrind cerul în jur. Totul se destrămase şi ne găseam

acum, la miezul nopții, într-o clădire ruinată: niște fetițe speriate. Din colțurile lor, liliicii se treziră din nou și începură iarăși să zburătăcească prin sală. Alții de-afară le răspunseră, năvălind prin ferestre. Am luat-o la fugă, țipând, pe coridoare, urmărite de cîrdurile de șoareci înaripați, care acum ne izbeau cu-adevărat peste față și încercau să ne sfișie hainele. Coridoarele se înmulțeau și nu mai găseam ieșirea. Lanterna Garoafei își alungea lumina pe pereții acoperiți de licheni. Cînd am deschis una din nenumăratele uși, ne-am trezit brusc afară, sub lumina feerică a lunii și-a stelelor. Fugeam pe strada neagră, urmărite încă de lilieci, care s-au rotit după noi pînă la colțul străzii noastre. Ne-am oprit fiecare la casa ei. Chombie alergă spre mine șchiopătînd și mîrîind, dar mă recunosc și se potoli imediat. M-am strecurat în camera mea, complet amețită, incapabilă de orice gînd, cu o oboseală teribilă în oase. Putea să se întîmple orice, chiar să nu mai intru în *REM* niciodată, dar simțeam că n-aș fi suportat să visez în noaptea aceea. Totul mă durea, totul mă apăsa. Am scos scoica de sub pernă și-am pus-o pe masă. Am dormit greu, negru, pînă a doua zi, pe la zece dimineța, cînd m-a sculat mătușa. Aveam musafiri, veniseră la mine gemenele și Balena, ca să mă consoleze pentru trista poveste cu Zizi și să mă omagieze, aveam să fiu ultima regină. Atunci mi-am amintit de tot ce se întîmplase noaptea trecută și am făcut efectiv o criză de isterie. Am plîns și m-am tăvălit pe jos, lovindu-mă cu palmele peste față, înfigîndu-mi unghiile în brațe. Le-am dat afară pe fetițe urlînd la ele. Am țipat și la tanti Aura, care intrase speriată. Abia după vreo oră m-am mai potolit și-am început să rîd printre lacrimi la glumele pe care mi le spunea mătușa ca să mă liniștească. I-am zis că am pierdut-o pe Zizi, cu care dormeam în pat de la cinci ani, dar că asta se întîmplase ieri la amiază. După ce m-am spălat pe obrazii care-mi ardeau, am mîncat și-am început să mă gîndesc cu ce să mă îmbrac. Nu aveam prea multe alternative: adusesem de acasă o singură bluziță roșie (mai bine zis cărămizie) și niște ciorapi trei sferturi cu dunguliță roșie. Dar mi-am pus fusta albă, în lipsă de altceva, iar pe cap o eșarfă lungă de mătase, imprimată cu flori vișinii. M-am fițuit nițel în fața oglinzii, care stătea cam înclinată, și-apoi am ieșit să culeg un trandafir. Am tăiat cu cuțitul codița unuia, plină de ghimpi. Trandafirul era mic, abia îmbobocit, dar cîteva petale purpurii se și desfăcuseră și stăteau răsfrînte, lăsîndu-le să se vadă și pe celelalte, învălătucite, ude de rouă. M-am hotărît să-l țin în mînă. Mi l-aș fi prins în piept, dar și bluza mea era roșie. Am ieșit în soare și le-am găsit pe toate fetele adunate pe mica platformă de ciment, pe care încă se mai vedeau cele șapte cercuri din jurul tronului. M-am așezat pe scaunul împodobit și Puia mi-a pus pe cap coronița de poleială. M-au înfășurat în ghirlande lungi de hîrtie lucioasă roșie ca focul, mi-au împletit în păr garoafe și mi-au pus pe degete inele cu pietre rubinii. Apoi mi-am primit obiectul, un ineluș care părea de aur. Nu eram în apele mele. Aveam sentimentul că nu voi fi la înălțime, că ziua mea va fi un eșec. Știam că nu sînt frumoasă, că nu-mi stă bine în roșu. Mi-am strecurat inelul în deget și am hotărît să mergem la locul de joacă, adică la foișor. Mă gîndeam ca după joc să mai trec și pe la Egor. Trebuia să-i spun că ratasem visul, că nu mai eram demnă să merg Acolo. Am luat-o peste cîmp și-am coborît pentru cîteva minute în grota lui Rolando. Aceeași lumină albăstruie se răsfrîngea pe pereți, dar, cînd l-am văzut pe „prietenul nostru”,

cum începuserăm să-l numim, am amuțit: parcă trecuseră mii de ani. Din uriașul schelet rămăseseră doar grămezi de țărână. Oasele bazinului mai răzbăteau totuși, sfărîmate, din praful murdar, alături de bucăți de țeastă, sferturi de maxilar, resturi de vertebre. Timpul șuierase pe deasupra lui cu o viteză și o furie de necrezut. Am ieșit abătute din acest osuar și ne-am continuat drumul, peste cîmp, spre foișorul care se înălța sub cerul sclipitor. Ciulini cu flori albastre ne zgîriau picioarele încălțate în sandale de pînză. Albine pîntecoase se opreau din zbor pe o buză de gura-leului, o deschideau și intrau înăuntru. Cotrobăiau acolo și ieșeau galbene de polen pe spinare. Zburau mai departe, atîrnînd ca niște săculeți de aripile invizibile.

Egor era acasă, sus, în camera lui. Ne privea de pe geam și ne făcu și-un semn cu mîna. L-am salutat și noi, cele mai multe zîmbindu-i dulce, bineînțeles ironic. Gemenele îi făcură și o reverență și-apoi pufniră în rîs. De la foișor pînă la magazie era destul loc bătătorit ca să ne putem juca în voie. Acum era acum. În cîteva minute trebuia să născocesc un joc interesant. Toată răspunderea zilei acesteia îmi revenea mie. Îmi suceam și-mi răsuceam inelul pe deget. Ce-aș fi putut să fac cu el? Nu-mi venea în minte nimic. Am încercat să privesc prin el, cum făcuse Carmina cu perla, dar nu ieși nimic din asta. În slava cerului soarele ardea parcă duduind. Am privit cercul lui de metal topit pînă cînd, mutîndu-mi privirea, n-am mai văzut decît pete violete și vinete. M-am uitat apoi spre geamul lui Egor, dar perdeluțele transparente erau lăsate. M-am hotărît: aveam să ne jucăm de-a căsătoria. Inelul avea să devină o verighetă. Eu trebuia să fiu mirele, iar mireasa urma s-o tragem la sorți. E drept că ne mai jucaserăm uneori de-a așa ceva, dar fetele s-au arătat toate, chiar de la început, bucuroase. Era un joc pe care puteai să-l tot joci fără să te plictisești. Am intrat într-o agitație ca de nuntă adevărată. Ne luaserăm cu noi, ca de obicei, hîrtie, creioane, foarfecă. Mai întîi am făcut bilețelele, pe care urma să scriu cele șase nume ale prietenelor mele, ca să aflăm cine va fi mireasa. Aici am trișat, dar nu eram în stare să fac altfel. Am scris pe toate bilețelele „Ester”. Le-am împăturit apoi, și Garoafa a tras un singur bilet din pumnul meu. Pe celelalte le-am rupt repede și le-am aruncat. Dacă mi le-ar fi cerut, aș fi rămas cu toată rușinea pe cap. Riscasem mult, dar jocul îmi ieșise. Deci Ester avea să-mi fie mireasă. Mai roșie decît era nu prea avea cum să devină, dar îi stătea bine. Toate se îngrămădiseră în jurul ei, „s-o gătească”, iar eu, rămasă la o parte, n-am găsit ceva mai bun de făcut decît să-mi pun pe cap pălăria unchiului meu, pe care o cărasem de-acasă împreună cu alte lucruri. Mi-am strîns tot părul sub ea. Mi-am legat la gît o fundiță de pînză verde, în chip de papion, și cu un cărbune găsit pe jos am rugat-o pe Ada să-mi facă o mustăcioară. Pînă la urmă, Ada a rupt cărbunele-n două, i-a dat jumătate soră-sii și amîndouă mi-au trasat, simetric și simultan, două jumătăți arcuite de mustață de toată frumusețea. Mai mult n-aveam ce să fac. Pe Ester o împodobiseră cu un voal de tifon alb care-i venea pînă sub bărbie. Ar fi vrut să pună pe ea toate „bijuteriile” pe care le luaseră cu ele, dar Ester nu vroise să le poarte. Pe mîini nu păstră nici un inel. Din întîmplare, rochița pe care și-o pusese în acea zi era albă (cu tiv albăstrui), așa că, în simplitatea ei, părea o adevărată mireasă în miniatură, o mireasă roșcovană, buclată, cu un grațios și nobil nas acvilin. Ca buchet de nuntă, fetele i-au adunat un braț de flori de cîmp:

păpădii, mușețel, albăstrele... Și celelalte fete își împărțiră rolurile.

Ada și Balena aveau să fie părinții băiatului, Carmina și Puia cei ai fetei, iar Garoafa - preotul care trebuia să ne cunune. Pentru asta își făcuse dintr-o cîrpă neagră o barbă pînă la pămînt. Nu te puteai uita la ea fără să te-apeuce o veselie nebună. Am hotărît ca „altarul” să fie chiar în fața ușii stacojii, prăfuite, a magaziei. Mirele și mireasa trebuiau să vină de-a lungul aleii care ducea de la foișor la magazie, iar acolo, în fața ușii, va aștepta popa, cu inelele. Pe lîngă cel de alamă al meu, se mai ivise un ineluș, probabil de argint, fără piatră, care avea să fie a doua verighetă. Totul era pregătit. Lîngă foișor am format alaiul. Ester m-a privit o clipă în ochi și m-a luat apoi de braț cu un gest sfios, pe jumătate jucat, ținînd la piept, cu cealaltă mînă, buchetul de flori. Abia i se vedeau trăsăturile feței prin voalul aranjat cu grijă pe cap. O priveam cu coada ochiului, pe cînd înaintam cu pași mici spre „altar”. Celelalte fete, solemne, veneau cîte două în urma noastră. Eu eram copleșită, pe măsură ce mergeam, de sentimente mult prea puternice pentru mine, de o suferință și o tristețe pe care nu le înțelegeam, amestecate cu o bucurie neagră, amară, insuportabilă. Știam: curînd avea să se termine totul. Curînd, tot ce făcea farmecul acestor zile (acestei lumi) avea să se șteargă de parcă n-ar fi fost niciodată. Brațul Esterei, pe care-l strîngeam acum sub al meu, avea să dispară. Marile Jocuri luau sfîrșit. Ajunse în fața Garoafei, ne-am oprit, privind doar înainte. Ușa magaziei putrezise aproape complet. Lacătul mare, ruginit, atîrna pe poartă ca un sigiliu. Mi-a fulgerat prin minte că, după spusele lui Egor, acolo trebuia să fie *REM-ul*. Ideea mi s-a părut mai absurdă ca niciodată. Garoafa mormăia repede ceva, probabil pe țigănește, tinînd palmele în chip de carte, strîmbîndu-se și trăgîndu-se de barbă. Veni și momentul solemn în care ne întrebă pe fiecare dacă vroiam să ne cununăm cu cealaltă, la care am răspuns amîndouă, încet: „da”. Ni s-au pus inelele în degete și-am fost declarate „bărbat și nevestă”, în pufniturile de rîs ale fetelor. Acum trebuia să-mi sărut mireasa. Dar nu puteam. Fetele strigau la noi că trebuie neapărat, că așa se face, și ne împingeau una spre alta. Pînă la urmă, pierzîndu-mă cu totul, am luat-o de umeri pe Ester, i-am ridicat vâlul de pe față și-am sărutat-o ușor pe buze. Habar n-am, cum îți spuneam, cînd am făcut amor prima dată, dar n-am să uit niciodată cum am sărutat-o pe Ester...

Ne-am mai jucat cîtva timp, am primit felicitările tuturor, dar nu mai eram în stare, nici eu, nici „mireasa” mea, să mai facem față. Așa că, după veun sfert de oră, ne scoseserăm de pe noi podoabele matrimoniale, îmi ștersesem mustățile și eram gata să ne întoarcem acasă, la masa de prînz. Eu am rămas însă să schimb o vorbă cu Egor. Am urcat în camera lui. I-am spus că nu visasem nimic noaptea trecută și a rămas contrariat. „Totuși încă nu e un dezastru. Mi se pare că ești cam trasă la față. Încearcă să dormi în după-amiaza asta, cu scoica mea sub pernă. Ești la un pas, ce naiba, ești mai aproape ca niciodată. Un singur vis, gîndește-te la mine, la noi, la toți cei care cunosc Intrarea. Uită-te la florile pe care ți le-au adus acum cîteva zile.” Dar florile lor erau veștede. „Un singur vis, Svetlana, și vei ajunge acolo unde nu a ajuns nimeni niciodată, vei ști ce nu a știut nimeni niciodată, vei ști, în fine, ÎN FINE, Adevărul.” Pe măsură ce vorbea, Egor devenea tot mai agitat, îi era teribil de frică. Dacă eu ratam, însemna că el trăise chiar degeaba. Ar fi îmbătrînit ca un eunuc, de pază la ușa unui harem

care nu era al lui și cu care nu avea ce face. Toată fantastica lui genealogie s-ar fi dovedit inutilă. Ar fi trebuit să mai treacă cine știe câte sute de ani pînă ce un urmaș al lui Egor, la fel de lung și de filiform, ar găsi o altă fetiță care să viseze, conștiincioasă, visele. L-am liniștit, i-am spus că voi dormi, dar Egor mi se părea în acea clipă îndepărtat, ireal. *REM-ul* meu fusese sărutul pe care i-l dădusem Esterei. În acea clipă avusesem Totul. "Spune-mi, Egor, care este acel dar minunat pe care l-au primit ai tăi de la musca din Africa?" îl întrebam de data asta fără curiozitate, privind pe geam spre cîmpul însorit.

Egor mă privi mirat și după o clipă îmi răspunse: „Ah, da, pune mîna aici.” Se descheie la un nasture de la cămașă, ca să-l pot atinge cu degetele sus, în capul pieptului. Acolo avea un loc moale, ca un strat de grăsime. „E timusul, îmi spuse. Glanda copilăriei. De obicei dispare în adolescență, dar la mine va dura toată viața. O să rămîn toată viața un copil, iată darul. Locul ăsta moale din pieptul meu m-a ajutat să te cunosc, să vă înțeleg jocul, să-ți veghez visele. Da, înțepătura acelei insecte ciudate conservă timusul. Prin el pătrunzi în vis și devii, ca să zic așa, cetățean al visului.” M-am despărțit greu de Egor în acea după-amiază, ca și cînd aș fi știut că nu aveam să-l mai văd niciodată. L-am privit cum stătea în pragul casei, pînă unde mă condusesse: monstru melancolic, din altă lume, înspăimîntător de fragil, mare păianjen uscat și trist, făcîndu-mi, încet, semn cu mîna. Am întors de mai multe ori capul spre el, în timp ce mă îndepărtam pe cărare. Era mereu acolo, în ușă, nemișcat. Dînd colțul, n-am mai văzut decît foișorul cu fereastra sclipitoare din turnuri.

Ajunsa acasă, am mîncat repede, răbdînd sîcielile lui Marcel cu stoicism și tăcînd, rmai mult distrată decît încăpățînată, la întrebările și alintările mătușii mele. Dînsa, de altfel, săraca, pînă și la masă cosea un tiv la vreo fustă sau la altceva. Rupea ața cu dinții și mai mușca din pîine. M-am culcat, ghemuită în așternut, cu scoica minunat de dulce la pipăit sub pernă. Ardeam toată, în capul meu era un vîrtej, simțurile mi se întorseseră înăuntru. M-am sucit și m-am răsucit, înfășurîndu-mă în cearceafuri, pînă am căzut într-o stare de delir întunecat, de somn cu fragmente de vise, mai mult vorbite decît văzute. Eram vorbită de cineva din afara mea, existam numai atîta timp cît acel cineva își rostea cuvintele indescifrabile, bolboroselile hieratice. Și acele cuvinte nu erau nici pe departe niște abstracțiuni, acel limbaj nu era doar limbaj: unele cuvinte erau gelatinoase, altele ude și înghețate, altele arzînd ca acidul. În totul, vorbirea aceea era o lume bizară, pe care o percepeam cu altceva decît cu simțurile, pe care o trăiam cu altceva decît cu corpul și cu mintea. Eram torturată, martirizată de acel limbaj care mă visa.

Am deschis ochii după un timp (cît de lung, mi-ar fi fost greu să spun) și m-am ridicat în capul oaselor. Eram încă amețită, dar distingeam de-acum culorile aurii ale după-amiezii. M-a fulgerat gîndul că trebuie să ajung la *REM*. Ba chiar am avut sentimentul acut că am întîrziat, de parcă mi s-ar fi dat (cînd?) o indicație precisă privind secunda în care trebuia să fiu acolo. M-am ridicat din pat și am ieșit în fugă din cameră. Culoarul cenușiu de pînă la ușa din față a casei mi s-a părut nesfîrșit de lung. Cînd am deschis ușa, m-a izbit brusc în față, răbufnind dintr-un milion de culori, splendoarea grădinii: flori cu potire uriașe, arzînd ca flacăra, roșii și albastre, legume cu frunzele verzi ca fierrea, totul

străluminat de-un soare orbitor, mare cât jumătate de cer. Camionul era mâncat pur și simplu de soare, cojile de vopsea luaseră foc și fumegau la lumina monstruoasă a pătlăgelelor roșii. Am ieșit pe poartă și curînd alergam pe cîmp, pe cărarea spre foișor. Am străbătut acel drum ca dintr-un singur pas - și brusc m-am regăsit față-n față cu magazia dărăpănată în care se găsea *REM-ul*. Fără să ezit nici o secundă, am scos cheia de aur și am împlîntat-o în lacătul ruginit. Așa cum mă așteptasem, se potrivea perfect, se răsucea voluptuos, ca în unt. Am aruncat lacătul cît colo și-o clipă m-am sprijinit cu fruntea de ușa stacojie. Am întredeschis-o și am intrat. Mă afluam într-o cameră de mărime mijlocie, cu pereții zugrăviți într-un galben-crem liniștitor. Peste parchet se întindea un covoraș vernil cu desene rombice negre și albe. Camera era mobilată modest: un dormitor ieftin alcătuit din cîteva piese furniruite cu lemn gălbui. Pe peretele pe care se afla ușa în pragul căreia stăteam se găsea un șifonier. Pe șifonier, două valize de imitație de piele, una portocalie și cealaltă neagră. Pe cea portocalie era așezată, cu griful spre interiorul camerei, o chitară. Pe una dintre ușile șifonierului era lipită o ilustrație reprezentînd, îmi dau seama acum, o catedrală luminată, noaptea. De peretele din dreapta mea se sprijinea un recamier larg, pe lada căruia erau îngrămădite tot felul de cărți, cîteva foarte groase, ca niște dicționare. Patul era nefăcut, o îngrămădire de cearceafuri boțite. Un colț ridicat dădea la iveală materialul albastru cu care era tapițat recamierul. Tot peretele din fața mea era ocupat cu o fereastră panoramică, triplă, prin care se zărea, dincolo de-o stradă lată, un șir de blocuri. Fereastra avea o perdea albă, prinsă de o galerie galbenă cu două brîuri cafenii pe margini, și draperii cu dungii verzi și garoafe galbene pe fond palid. Un fotoliu cam uscățiv, cu tapițerie buretoasă, roșie cu desene turcești, se sprijinea de peretele cu fereastra. Pe el se aflau doi puișori verzi de pernă, un pulovăr cafeniu aruncat la întîmplare și un prosop plușat, galben. Cel mai interesant era însă peretele din stînga mea. Lipită de el se afla, lîngă ușa, o toaletă cu oglindă. Un tub metalic cu capac de plastic alb era așezat pe un colț al toaletei (mult mai tîrziu mi-am dat seama că fusese un spray). Lîngă toaletă, în mijlocul peretelui, se afla o masă, dedesubtul unui tablou în acuarelă, imitație de japonezărie: două păsări privindu-se de pe două crenguțe de bambus, iar pe margini ideograme specifice. La acea masă, încărcată de cărți, de foi albe, caiete groase, dosare, încă un tub metalic, o foarfecă, o rolă de culoarea mierii (despre care știu acum că era o rolă de scotch), un ceas de mîină, niște scrisori, un pahar cu creioane colorate și niște extemporale corectate cu cerneala roșie, la acea masă stătea un tînăr și bătea la mașină. Mai văzusem de vreo două ori mașini de scris, cînd mersesem cu mama la notariat, dar acelea erau negre, de metal, și făceau un zgomot asurzitor. Cea pe care o priveam acum era mult mai mică, de plastic albăstrui, lustruit, iar pe o plăcuță de metal așezată în stînga scria cu litere negre „Erika”. Tînărul scosese capacul albastru mai închis al mașinii, așa că se vedeau acum bine cele două role negre, evantaiul metalic de la mijloc, din care mereu se ridicau litere ca să izbească în hîrtia de pe tambur, și panglica bicoloră, roșie și neagră, care sălta rapid, la fiecare lovitură a degetelor în tastele cu litere albe ale claviaturii. Acum cîteva ani s-au găsit în comerț asemenea mașini de scris. Tînărul nu era de fapt chiar așa tînăr. Trebuie să fi avut aproape treizeci de ani. Dar silueta lui firavă, fața îngustă,

triunghiulară, părul lung, care-i cădea peste urechi în şuvițe dezordonate, șaten-închis, îl făceau să pară de cel mult douăzeci și cinci de ani. Oricum, pentru mine, cea de-atunci, nu era mare diferență între douăzeci și treizeci de ani. Tînărul era pentru mine „un om mare”. Am închis ușa și, sfioasă, am făcut cîțiva pași înăuntru, pînă am ajuns lîngă umărul lui. Era concentrat, mîinile lui căutau literele claviaturii, care păreau că-l fascinează, dar nu bătea nici pe departe atît de repede ca dactilografele de la notariat. Ochii căprui întunecat aveau gene lungi și dese. Sprîncenele se arcuiau senin deasupra lor. Nasul îi era drept, cu nări prelungi, iar obrajii galbeni, scobiți. O mustață destul de rară era încadrată, ca de două paranteze, de niște cute care ar fi arătat obișnuința de-a rîde mult dacă n-ar fi fost în același timp sceptice și amare. Gura îi era cărnoasă, deopotrivă senzuală și austeră, ar fi putut fi o gură de sfînt slăbănog, în veșnică luptă cu ispitele și mai ales cu ispita, diabolică, de-a nu se lăsa ispitit. O gură ușor asimetrică deasupra unei bărbii ferme, deși înguste. Fața lui avea puțin de arătat. În afară, în stînga mașinii de scris, chiar sub carul care se tot deplasa tresărind, am mai văzut un teanc de foi dactilografiate. Prima avea titlul *REM*. Erau multe, cel puțin o sută, dar pentru moment nu mă interesa decît tînărul. Acesta nu-mi dăduse nici o atenție, deși, măcar cu coada ochiului, nu se putea să nu mă fi observat intrînd. Din cînd în cînd se oprea din scris, recitea, pe tambur, o frază sau două, se uita pe fereastră... Era concret, era acolo, în pulovărul lui vișiniu, în pantalonii de velur verde închis, cu șosete crem în picioare. Mi-l amintesc în cele mai neînsemnate detalii. De pildă era puțin neras și nu purta verighetă. Unghiile îi erau tăiate scurt. Mi-am adunat tot curajul de care mă simțeam în stare ca să-l ating pe umăr. Atunci el s-a oprit, a întors fața spre mine (fețele noastre, cum era așezat pe scaun, se aflau la același nivel) și mi-a zîmbit, ca și cum m-ar fi așteptat. Cînd zîmbea era copilăros și aproape drăguț. A ridicat mîna stînga și m-a mîngîiat pe păr. Apoi a luat teancul de foi scrise la mașină și le-a pus pe pat, făcîndu-mi semn să citesc. Eram prea amețită și tulburată ca să citesc tot manuscrisul, de altfel nici nu l-aș fi isprăvit decît în cîteva zile. La început n-am priceput nimic, era un fel de povestire încîlcită. Am sărit vreo douăzeci de pagini și am rămas uimită. Era povestea mea, era vorba despre mine. Cum mă duceam cu mama la tanti Aura și cu tata la Orășelul Copiilor, cum călătoream legănîndu-ne în tramvaie, cum m-a mușcat odată Chombe de obraz, cum îi făceam fustițe lui Zizi. Era apoi despre pietenele mele, despre Garoafa și Puia și Balena și Ada și Carmina și Ester, toate înfățișate chiar așa cum erau. Scria despre Egor și doamna Bach, despre strămoșii lor, despre scoica din care emanau vise. Scria despre jocul nostru de-a Reginele și despre tot ce ni s-a întîmplat în timpul lui, în săptămîna cît am stat la tanti Aura. Scria că am intrat în fine în *REM* și că l-am găsit pe tînăr bătînd la mașină și că el m-a mîngîiat pe păr și mi-a dat să citesc povestea aceea. M-am inspăimîntat. Am lăsat foile și mi-am întors iarăși privirea către tînăr. Acesta mă privea și el, zîmbindu-mi iar. Apoi îmi arătă, pe perete, un calendar, din alea populare, cu anecdote, caricaturi, sfaturi pentru gospodine pe reversul foilor cu data. Nu înțelegeam, așa că el s-a ridicat, a rupt foaia, a împăturit-o și mi-a pus-o în palmă. S-a aplecat apoi iar peste mașina de scris. M-am îndreptat spre ușă obidită, în partea dinăuntru, ușa era de culoare gălbuie și avea o perdeluță albă

peste fișia de geam mat din mijloc. Iar de perdeluță era prins cu ace un afiș destul de mare, cu margini albe, înfățișînd o gravură în tonuri întunecate. Toată partea din dreapta, mai mult de jumătate din gravură, era cufundată în întunericul cald, sufocant, al unui pat cu baldachin. Pe o învâlmășeală de perne și cuverturi brodate se lăfăia corpul, alb ca o burtă de pește, dezgustător în obscenitatea sa, parcă într-un fel estropiat, al unei femei cu o cămașă ridicată mai sus de mijloc. Nudul era greoi, sucit imposibil, iar femeia avea o față de-o senzualitate primitivă. Mîna stîngă și-o încleștează pe haina unui tînăr scund, care se află în centrul părții din stîngă a gravurii, în plină lumină. E înclinat în partea opusă patului, mîinile lui parcă vor să se apere de-o fantasmă, fața lui exprimă un amestec de suferință, rușine și umilință, o luptă mai degrabă cu sine decît cu femeia care încearcă să-l rețină, să-l cheme la ea, să-l tragă lîngă ea, dar care va rămîne doar cu haina lui în mîini. O fișie lungă din partea de jos a gravurii era ruptă, așa încît, dintr-o inscripție probabil mai lungă, se mai puteau citi, caligrafiate frumos, doar primele trei litere: *REM*. Am deschis ușa și am ieșit.

Cînd se lăsase întunericul? Nu deslușeam nimic, nu vedeam foisorul, nici cîmpul dimprejur, în schimb, simțeam sub picioare, scirțîind, o podea de lemn. După cîțiva pași m-am împiedicat de ceva și-am căzut. Cînd ochii mi s-au obișnuit cu întunericul, am văzut că mă aflam pe un coridor întortocheat, de pereții căruia erau sprijinite mobile vechi, tăblii metalice de pat, vase uriașe de ceramică, spîne și dogite, pianine cu claviatura știrbă. De peste tot, cum mergeam din ce în ce mai sigură și mai grăbită, se ridicau în jurul meu fluturași bej și cenușii, care pîlpiiău în cîte-o rază de lumină. Am coborît o scară împăienjenită și m-am afundat în alte culoare interminabile. Mirosea a closet, a clor și aerul era de un verde-negru, nesănătos. Deodată, dînd un colț, am văzut ușa întredeschisă și am ieșit în fugă, în plină lumină matinală. Mă aflam în pădurea veșnică, fără început și sfîrșit, muiată în aur și tărcată de umbre, incendiată de triful păsărilor nevăzute. Soarele îmi ardea ochii. Priveam spre cer, vedeam cum vîntul face să tremure frunzele transparente, clatină crengile tinere. Atunci am știut că visez, dar gîndul acesta nu mă împiedica să mă simt fericită, să respir aerul mirosind a scoarță ruptă, a sevă, a pămînt plin de rădăcinițe putrede. Aș fi vrut s-o iau la fugă înapoi pe cărarea mea, să mă opresc iar pe locul unde găsisem cheia, unde spărsesem paharul, unde trecusem prin apă, unde sărisem peste buștean, să regresez spre zona aceea de unde apărusem, de unde îmi începusem călătoria. Știam însă că întoarcerea nu mai era posibilă. Se terminase. Trebuia, Doamne, trebuia să mă trezesc. M-am lăsat să cad pe pămînt și am început să mă zbat, am încercat să mă izbesc cu palmele peste față. Și brusc m-am trezit cu adevărat.

M-am regăsit în camera mea, în patul înroșit de amurg. Dormisem vreo patru ore și mă simțeam mai departe foarte rău. Un timp am rămas culcată pe spate, privind dungile roșii de pe tavan, prelinse prin perdeaua de la fereastră. Aveam crampe, simțeam în josul pîntecelui o durere lemnoasă, uscată. Nu mă puteam gîndi la nimic, dar cînd închideam ochii sub pleoape vedeam foarte clar imagini din ziua nesfîrșită care trecuse: foisorul, fetele îmbrăcate de nuntă, în plin soare de amiază, fața Esterei... Au trecut minute bune pînă să-mi dau seama că strîngeam ceva în pumnul drept. Am crezut un moment că era scoica, dar

aceasta se afla la locul ei, sub pernă. Nu aveam destul curaj să deschid pumnul, dar cînd m-am hotărît am văzut că era o foaie de hîrtie împăturită. Deodată mi-am adus aminte de foaia de calendar pe care mi-o dăduse tînărul din *REM*. Am despăturit-o. Era data de 3 mai 198... Pe spate - un articol despre istoria filatelici, cules cu litere mărunte. Am păstrat pînă azi foaia aceea, în curînd, de altfel, vor fi zeci de mii de astfel de file identice, probabil că s-au și tipărit deja calendarele pe anul ăsta. Deci dovada mea își va pierde repede orice valabilitate.

Abia atunci, privind data de pe filă, încă ghemuită în patul umed, am priceput o parte din infinita prezență a *REM-ului*. Nu fusese deci cu totul un vis, deși nu fusese cu totul nici realitate. Primisem o foaie dintr-un calendar care avea să apară cu peste douăzeci de ani mai tîrziu. Atît știam, și deja aveam de ce să mă îngrozesc. Nu puteam gîndi mai departe, nu mai eram în stare să discern dacă încă mai visam sau eram trează. M-am ridicat în capul oaselor și-am mai zăcut și așa destul timp. Cînd m-am dezmeticit, am auzit, de dincolo de glasvand, murmurul unor voci pe care le cunoșteam. M-am ridicat din pat și mi-am lipit urechea de sticla mată, zgrunțuroasă. Vorbea tanti Aura: „Cred că ar fi mai bine, Costele. Eu, cum mă vezi, cu lucrul toată ziua, nu prea am timp de ea. A hoinărit toată săptămîna, a slăbit. Nu știu ce e cu ea. Cred că i-e și dor de casă, o vād mai mereu plîngînd... Acum să nu crezi că... Mai poate să stea oricît la mine, și pînă iese Viorica din spital, dar...” Și tata îi răspunse: „Nu, lasă, Aurelia, mai bine o iau acasă, dacă tot mi-am luat concediu... Oricum nu prea m-am ocupat de ea. Mă gîndesc s-o mai duc pe la filme, pe la muzee, prin parc, că s-a sălbăticit rău, mereu singură în casă...” M-am crispat toată, de parcă atunci ar fi pătruns amîndoi pe ușa și m-ar fi luat cu forța de acolo.

După cîteva minute i-am auzit îndreptîndu-se spre camera mea. M-am aruncat în pat și m-am prefăcut că dorm. S-au așezat pe marginea patului și tanti Aura, mîngîindu-mi părul, mi-a șoptit să mă trezesc. Am deschis ochii, m-am ridicat, l-am pupat pe tata și deodată, surprinzător pentru mine, aproape am strigat la el: „Tată, nu vreau să plec de aici, vreau să mai stau! Te rog eu!” Nu m-au contrazis, s-au purtat foarte blînd cu mine. Cît timp m-am schimbat, m-am uitat pe sub gene la tata. Mi s-a făcut milă de el: părul îi albise aproape de tot și pe fața lui, altădată roșie, sănătoasă, se adînciseră niște cute dezolate. Era neras, arăta a bărbat care se îngrijește singur. Am mîncat cu ei și cu Marcel, afară, la lumina unui bec. Era noapte. Spre fundul curții noaptea era mai albastră, luminată de lună. Gigi se tot învîrtea printre picioarele noastre, cu coada țepănă în sus, ba uneori se și ridica pe labele dindărăt și se holba în farfuriile noastre. O mîngîiam distrată pe cap. Îi mai puneam cîte o bucățică pe marginea scaunului, ca să vād cum o trage cu gheara. Chombe, mai încolo, hăpăia din strachina lui. În jurul becului orbitor se învîrteau mii de musculițe, fluturași, filoxere. Tata se oprea din cînd în cînd din mîncat ca să-mi spună ce filme mai erau prin oraș. Mîine era ultima zi cînd mai puteam să vād *Ucenicul vrăjitor*, despre care-mi povestise atîtea lucruri Ester. Mai era *Palatul de cleștar* și apăruse și prima serie din *Fantomele din Spessart*. Acasă, dacă vroiam să mă întorc în seara aceea cu tata, mă aștepta o surpriză. Nu spuneam nimic, mîncam și mă uitam la musculițe, la vobotele lor rapide în jurul becului, la intrarea lor în

beznă și la reapariția în lumină. Pînă la urmă m-am hotărît să plec acasă doar pentru a doua- zi, iar poimîine să mă întorc înapoi. Tata a fost de acord, așa că, după ce-am mai sporovăit o vreme împreună, în aerul răcoros, m-am îmbrăcat de plecare și mi-am făcut „bagajul”. Eram atît de tristă, încît n-am băgat de seamă că tanti Aura îmi pusese într-o sacoșă mare toate schimburile. Mi-am luat și eu lucrurile la care țineam acum cel mai mult: oul l-am înfășurat în petice de stofă și l-am pus în cutia de pantofi, împreună cu scoica și fila de calendar. Mătușa ne-a condus pînă la poartă, cu veșnicele ei zîmbete cu gura pînă la urechi, cu gesturile ei de exagerată amabilitate. Am luat-o în josul străzii, cu tata de mînă, pe sub stelele scînteietoare. Mă uitam numai la ele și din cauza asta mă poticneam din cînd în cînd. Stelele erau foarte sus, foarte departe. Nu le păsa de nimic de pe pămînt. Am căutat multă vreme cu privirea cometa cu șase cozi și-am descoperit-o cu greu. Abia se mai zărea, ca un norișor palid, la o margine a cerului. Noaptea următoare, din luminatorul casei noastre de pe Moșilor, aveam s-o caut zadarnic. Ne-am afundat într-o întortochiere de străzi slab luminate de cîte un bec chior, pînă am ieșit la șosea, pe unde mai trecea huruind cîte un camion, cîte un tramvai. Am așteptat mult în stație și apoi am călătorit legănîndu-ne, lîngă o taxatoare ațipită, prin orașul fantomatic. Din cauza luminii portocalii din vagon, pe geam nu vedeam decît fețele noastre pămîntii și scaunele de șipci galbene, lustruite. Ajunși acasă, ne-am dus la culcare. M-am zvîrcolit toată, noaptea într-o semitrezie amorțită, cu fragmente de vise fără noimă, am transpirat pînă am făcut flească așternutul, am gemut în somn. În noaptea aceea am avut prima menstră.

Firește, odată ajunsă acasă, vraja s-a destrămat. Mama a ieșit din spital după vreo trei săptămîni și cam tot după atîta timp a început școala. Prin octombrie, mătușa a trecut pe la noi cu unchiul Ștefan și cu Marcel și familiile noastre s-au certat, nu știu pentru ce, așa că n-am mai dat pe la ei. Prin 1970 i-a demolat și-au construit pe locul străzii lor și mai departe, pînă la jumătatea distanței dintre capătul străzii și foșor, în cîmp, un cartier de blocuri. Am fost pe-acolo, într-o zi de iulie, acum cîțiva ani. M-am orientat destul de greu printre blocurile identice, de patru etaje, așezate doar la o palmă unul de celălalt, cu balcoanele înțesate de rufe multicolore și cu treptele de beton de la intrare pline de copilași în maieuri, dar am găsit pînă la urmă locul unde fusese casa mătușii mele. Numele străzii rămăsese același, un nume de caporal distins în cine știe ce război. Am mers mult pînă la capătul străzii, care dădea tot în cîmp, în ciuda aspectului ei mult mai „urban” decît altădată. Dar acum foșorul nu mai era. Parcă nici nu fusese vreodată. Dincolo de blocuri - arătură cît vezi cu ochii, pînă la liziera dinspre comuna Dudești. Dar în mijlocul cîmpului, încă în picioare, se afla *REM-ul*. Vechea magazie rezistase anilor, mi-a stat inima cînd am văzut-o. Deși aveam pantofi noi, am luat-o peste pămîntul înțelenit pînă am ajuns la ușa pe care-o știam atît de bine. Lacătul era pus, dar nu era încuiat, atîrna, ruginit și buretos, de belciugele lui. Am deschis ușa și-am privit înăuntru. Sub pînzele de păianjen, grele și pline de insecte mișunătoare, se vedeau în penumbră unelte vechi: tîrnăcoape, lopeți, bucăți ciudate de tablă, o nicovală, fiare răsucite, scoabe, toate acoperite de cruste cărămizii de rugină. O găleată turtită era plină pînă la jumătate cu var solidificat. Am plecat cuprinsă deodată de oboseală, de

sentimentul inutilității. Mi-am adus aminte ce spusese odată Egor: „Timpul exterminator, timpul care nu lasă răniți.”

Și cu asta ți-am cam spus „preafrumoasa mea poveste”. Mi-au trebuit ani de zile, a trebuit să mă maturizez, să devin, uite, aproape o babă, ca să încep să cred că înțeleg cu adevărat ce este *REM-ul*, că el nu se află acolo, înăuntrul magaziei, ci în afara ei, că de fapt *noi sîntem REM-ul*, tu și cu mine, și povestirea mea, cu toate locurile și personajele ei, și Bloody Mary, și cățelul lovit de mașină, că lumea noastră e o ficțiune că sîntem eroi de hîrtie și că ne-am născut în creierul și mintea și inima *lui*, pe care eu l-am văzut. Că pînă și el s-a cuprins pe sine în *REM*. Că poate pînă și el, în lumea lui (unde eu am pătruns, asta fiind poate singura rațiune a vieții mele), nu este decît un produs al unei minți mult mai vasta din altă lume, ea însăși fictivă. Și el, da, sînt sigura acum, caută cu înfrigurare o Intrare către acea lume Superioară, căci visul nostru, al tuturor, este să ne întîlnim Creatorul, să privim în ochi ființa care ne-a dat viață. Dar, vai! poate că *REM-ul* nu e totuși nimic din ce cred eu despre el. Poate că el e doar un sentiment, o strîngere de inimă în fața ruinării tuturor lucrurilor, în fața a ceea ce-a fost și nu va mai fi niciodată. O amintire a amintirilor. *REM-ul* e, poate, *nostalgia*. Sau altceva. Sau toate acestea deodată. Nu știi, nu știi.

În garsoniera ta e lumină de zi. Stropul de cenușiu de pe marginea obiectelor s-a șters încetul cu încetul și milioanele de culori ale lumii albe s-au așternut pe cotoarele cărților (Cortăzar, un Márquez ferfenițit...), pe îmbrăcămintea noastră aruncată aiurea, pe gresia de pe jos, acoperită cu blană, pe măsuța pe care se află un coș cu cotoare de rînăr și un ou preistoric, pe goblenurile naive de pe pereți. Ai tăcut și brusc lucrurile au profitat de slăbiciunea asta a ta ca să se repeadă la noi, ca să ne bage degetele în ochi. Mă întind, mă simt plin de zaț. Ce naiba am căutat aici, mă întreb, în Dămăroaia ta, unde și-a înțărcat dracul copiii? Unde o să ajung cu prostia asta de legătură cu tine? La povestea ta n-am timp să mă gîndesc acum, ceva din mine a înfulecat-o grăbit, a înghițit-o pe nemestecate și așteaptă vremuri mai bune ca s-o rumege. Acum nu mai vreau decît să mă duc acasă și să mă culc, să nu te mai văd niciodată. Ești moale, epuizată, ai cearcăne cît toată fața, părul îți stă zbîrlit, tenul tău are pori nenumărați, pe care seara îi mai camuflezi tu cumva, dar acum... Și e al dracului de frig în camera asta. Hai, femeie, distracția s-a terminat.

M-ai uitat, iubit cetitor? Sînt eu, naratorul. E drept că nu mi-am mai scos căpșorul gingaș la vedere, dar asta fiindcă am avut cu totul altă treabă. Eu sînt cel care se lăfăie acum călare pe oul de pe masă, ca și cînd ar vrea să-l clocească, eu sînt cel care-și agită lăbuțele invizibile (dar multe, multe!) prin odaie, gras și satisfăcut. Tot ce s-a petrecut în noaptea asta între cei doi prieteni ai noștri, care n-au fost prea cuminți, a trecut în burtica mea sferică. Ia uite-i cum își trag, înfrigurați, hainele pe ei. Se evită cu privirea, nu mai au nimic să-și spună și, chiar dacă ar avea, nu mai socotesc că merită osteneala. El zîmbește rece, ea nu mai vede și nu mai știe nimic. N-a mai povestit niciodată, nimănui, ce-a avut norocul neisprăvitul de Vali să audă. De aici trag concluzia că ea îl iubește. Ghinion! Căci Vali, imediat ce-au ieșit pe ușa blocului în ninsoarea de-afară, ea ținîndu-l de braț, obrazii înghețîndu-le și strîngînd ochii de prea mult alb în

THOMAS MANN

ARHITECTUL

Emil Popescu era arhitect. Se specializase în proiectarea fabricilor de ulei și se poate spune fără exagerare că oriunde în țară se construise în ultimii cinci-șase ani o fabrică de ulei se cunoștea mîna pricepută și mintea deprinsă cu rezolvarea dificultăților tehnice a arhitectului Popescu. Pasiunea sa de a proiecta fabrici de ulei era foarte veche; își dorise cu ardoare acest lucru încă de cînd era doar un puștan și își trăia copilăria în umbra uriașă a fabricii de ulei din preajma depou-rilor ITB și a cinematografului Melodia de pe Ștefan cel Mare. Era o clădire înaltă și dreaptă, de cărămidă stacojie, prinsă în buloane de fier, fără ferestre și terminată, la o înălțime ametoare, cu un fronton sumbru, care parcă sfișia norii. Strania construcție, împlîntată în mijlocul unei curți pustii, era gemănă cu moara Dimbovița, aflată mai în josul șoselei, și făcuseră acum un veac parte din celebra moară Asan. Cînd, după ani și ani, Emil Popescu începu să se intereseze de cultură, datorită mediului din facultate, văzu aieva fabrica de ulei a copilăriei sale în mai toate clădirile care se ridicau, infinite și melancolice, din paginile lucioase ale unui album pe coperta căruia scria *Giorgio de Chirico*. Dar de atunci trecuseră ani, iar astăzi arhitectul Emil Popescu, născut în 1950, căsătorit cu doamna Elena Popescu, născută Deleanu, fără copii, era recunoscut ca un specialist în domeniul său. Proiectase și fabricile de ulei din Kabul și de lîngă El Aghar, aceasta din urmă fiind cea mai importantă din Egipt. De aceea, la serviciu era foarte respectat de colegi și iubit de subordonați. Bineînțeles, în limitele invidiei inerente oricărui loc de muncă și care ducea la unele bîrfe nu întotdeauna justificate, oricum imorale.

În viața de familie, arhitectul era fericit. Se căsătorise din dragoste cu o moldoveancă simpatică, arhitectă specializată în proiectarea fabricilor de lapte, cu care se înțelegea excelent. Locuiau în cartierul Berceni, imediat dincolo de Mărțișor, într-un apartament de trei camere mobilate cu gust. Faptul că nu aveau copii, deși erau căsătoriți încă din facultate, i-a ajutat mai tîrziu să facă economii și, punînd la socoteală și lucrurile aduse de Emil din Turcia, Iran și Egipt, iar de Elena din Uniunea Sovietică și Ungaria, unde fuseseră în diverse interese de serviciu, lucruri frumos valorificate, cei doi arhitecți depuseseră la CEC de-a lungul a cinci ani o sumă suficientă pentru cumpărarea unei Dacii, visul dintotdeauna al Elenei. Ziua în care și-au putut realiza acest deziderat a fost, cum spunea Elena, aproape la fel de minunată ca și ziua căsătoriei lor. Ca și atunci, s-au sărutat îndelung și-au închinat cu socrii și alte rubedenii un pahar de vin. Mașina, de culoare crem, era parcată oblic, între Lada lui Gheorghian de la șase și Wartburgul vișiniu al fotografului de pe scara cealaltă, proprietarul buldogului Dolly. Dacia avea o linie fermecătoare și cei doi arhitecți o puteau privi de dimineață pînă seara din balcon. Strălucea cel mai tare în soarele aspru al primăverii, chiar mai tare decît Citroenul colonelului de la doi, colonelul Boteanu, mașină pe care un soldat o spăla cu furtunul în fiecare zi.

Emil Popescu se înscrie la școala de șoferi. Pînă să-și ia însă carnetul, ieșea și el, aproape zilnic, să mai dea tîrcoale mașinii, să o mai perie, să mai ștergă urmele de noroi datorate copiilor care se jucau în spatele blocului și, mai ales să descuie portiera și să se tolănească pe bancheta din față a automobilului, în fața bordului din care ieșea fascinant volanul, să tragă în piept mirosul acela intim, senzual, pe care-l degajau cauciucăria și tapițeria mașinii. Cînd trîntea portiera, zgomotul lumii înceta și arhitectul se simțea fericit în acel spațiu tandru și confortabil, în care totul era făcut ca să-l servească. Nici în patul conjugal nu se simțea mai bine. Elena venea și ea uneori și stăteau amîndoi fermecați, cîte o oră întreagă, ca doi gemeni în pîntecul mamei. Aproape că nici nu-i interesa să pună în mișcare vehiculul. L-ar fi păstrat doar așa, parcat în spatele blocului, ca să poată savura din cînd în cînd aceste momente de reală, deplină intimitate.

Locatarii blocului se familiarizaseră și ei cu silueta suplă a arhitectului care tot dădea tîrcoale Daciei sale. Purta veșnic aceeași pantalonii scurți făcuți din niște blugi rețezați, veșnic aceeași bluză cu imprimeuri care înfățișau, dacă te uitai mai bine, Ateneul român, avînd în față statuia lui Eminescu. Era un tînăr destul de insignifiant ca înfățișare: figură tipică de român carpatin, cum ar fi spus cineva. Brun, cu fălcile pârînd mereu nerase, cu mușchii masticatori proeminenți de parcă ar fi înjurat mereu printre dinți, cu ochii cam lipsiți de expresie, despre care nu poți spune decît că sînt negri. Se purta tuns cu freză. Era destul de arătos ca să placă cehoaicelor și polonezelor pe litoral, și asta cam și fusese specialitatea lui pe vremea studenției.

Ducea într-o mîină găletușa de plastic albastru plină pe jumătate cu apă și Perlan, în care se bălăcea un burete portocaliu. Se învîrtea în jurul Daciei, ștergînd și curățînd, în aerul tonic al primăverii, care provoca desfacerea mugurilor întregului material lemnos din curtea blocului: salcîmi și gard viu.

Acesta era arhitectul Emil Popescu. Tot ce s-ar mai putea spune despre el este inutil și chiar ridicol. Contează oare că fuma „Cișmigiu”? Că ținea, nu se știe de ce, cu echipa de fotbal S. C. Bacău? Că obișnuia să citească tot ce apărea în materie de dosare secrete ale istoriei și mai ales despre Gestapo și SS? Că era abonat la revista *Lumea*? Că își cumpăra cu sfințenie revistele *Flacăra*, *Săptămîna* și *Magazin*? Că vedea la televizor tot programul, de la un capăt la altul? Că nu, avea în casă magnetofon, iar pick-up-ul era din zestrea neveste-sii, primit împreună cu cîteva plăci: „Tangouri celebre”, Remo Germani, „Los Paraguayos”, „O scrisoare pierdută”, Ion Cristoreanu, Tudor Arghezi, „Rigoletto” și „Dentes”? Că îi plăcuse o colegă de serviciu divorțată, dar că după a doua oară își luase seama și nu mai trecuse pe la ea? Că nu purta niciodată cravată? Că, bineînțeles, visa noaptea numai detalii de teascuri hidraulice și conducte vidate necesare fabricilor de ulei? Că avea cîteva colegi cu care vinerea juca bridge, destul de prost, ce-i drept? Toate acestea sînt fleacuri.

Într-o dimineată din acea primăvară, înainte de-a pleca la serviciu, Emil Popescu se duse în spatele blocului să-și mai vadă o dată mașina. Cu o seară înainte băuse la ziua unui prieten niște Cabernet albanez care-i făcuse rău. Simțise toată noaptea tananții în ficat, și acum, în zori, avea ceafa dureroasă și o senzație de greață îi picura prin sinusul nazal. Dar răcoarea îl mai învioră, deși dinspre cutiile de gunoi venea un miros caracteristic. Automobilul crem lucea

stins, geometric, cu geamurile lună, lingă bătător, între Ladă și Wartburg. Arhitectul scoase cheia argintie și descuie. Lăsă lingă roată servieta diplomat și intră pentru o secundă în mașină. Aprinse farurile, jucându-se cu cele două faze. Dădu drumul la ștergătoare, apoi la radioul de bord. Un glas de bărbat vorbea despre starea vremii. Arhitectul zîmbi. Totul era în ordine. Apăsă atunci, scurt, pe discul din centrul volanului, sub plexiglasul căruia se reliefa emblema UAP. Izbucni sunetul de tenor al claxonului, care însă nu se opri cînd Emil Popescu ridică arătătorul de pe disc. Sunetul persista, monoton, strident, despiciînd aerul întunecat de la șase și jumătate dimineața. Arhitectul apăsă cu disperare de mai multe ori pe discul de plexiglas, dar fără efect. Simți că înnebunește. Ieși repede din mașină, pe care-o uitase cu farurile aprinse, și se învîrți neputincios în jurul ei. După vreun minut de urlet insuportabil, pe la geamuri și balcoane începură să apară cetățeni în pijamale care-i strigau cu toții cîte ceva arhitectului, dar din cauza claxonului nu se putură înțelege cu el. Tînărul ar fi vrut să intre în pămînt. Deschise capota Daciei și începu să hîține la întâmplare firele galbene, negre și roșii, izolate în plastic gros, care formau cîte o buclă din loc în loc. Duhoarea de benzină și zgomotul făceau să-i plesnească țeasta. Nu știa care sînt conexiunile claxonului și de la o clipă la alta devenea mai nervos, se simțea mai penibil. Elena coborîse și ea, doar în capot, și mișunau amîndoi, năuci, pe lingă monstrul care mugea încontinuu. Un cartofior lovi capota Daciei și ricoșa într-o parte. Îl aruncase cineva de la balcon, căci tot blocul se trezise și bărbați nebărbierți, femei nefardate și copii nespălați strigau la nefericiții proprietari ai Daciei. Pînă la urmă, colonelul Boteanu, în maieu și pantaloni de pijama, coborî în spatele blocului, îl dădu la o parte fără o vorbă pe Emil Popescu și, cu un singur gest, parcă de magician, pe care-l făcu în obscuritatea motorului, reteză sunetul, după care plecă disprețuitor. Cu urechile încă țiuind, cei doi putură în sfîrșit să audă ce strigau cei de la balcoane. Nu erau lucruri plăcute.

În acea zi, Emil Popescu nu mai dădu la serviciu randamentul obișnuit, în fața planșetei, privind paharul de plastic plin cu creioane de toate țăriile, jucându-se cu compasurile Richter și trusa de rotringuri, urmărind absent miile de linii, pe hîrtie „ciocan”, ale proiectului la care lucra, arhitectul se simți obosit. Mîntea sa rămăsese la scena de dimineață, îl obseda sunetul puternic și uniform al claxonului, începu să se gîndească la tot soiul de claxoane, de la cele cu arc ale bicicletelor, scoțînd un sunet ca de deșteptător, la cele cu bășică de cauciuc cu care erau dotate rablele de la „Comici vestiți ai ecranului”. Ajuns acasă, îi ceru nevastei, în ochii căreia abia mai îndrăznea să se uite, documentația mașinii. Răsfoi paginile lucioase ale broșurii, pline de fotografii în culori prost suprapuse, înfățișînd mașina Dacia 1300 din toate pozițiile, citi distrat textul cu greșeli de tipar, dar găsi prea puține detalii în legătură cu claxonul. Pare-se că era de un tip foarte obișnuit, electromagnetic, fabricat de întreprinderea Electrobobinajul din București. Nemulțumit, nici el nu știa de ce, arhitectul caută prilejuri de ceartă toata seara și se culcă pe sofaua din sufragerie. Adormi tîrziu, cu prospectul pe piept.

A doua zi, după serviciu, trecu pe la Electrobobinaj. Cunoștea bine întreprinderea, în copilărie furase magneți și fișii de alamă sărîndu-i gardul de beton, iar în liceu făcuse practică acolo. Era mai degrabă o cooperativă, unde zeci

de muncitoare tot înfășurau la niște bobine uriașe. Mirosea permanent a liță și a carton îmbibat cu unsoare. Arhitectul vorbi cu un maestru bătrîior, care-i dădu în fine toate detaliile în legătură cu diferite tipuri de claxoane. Cînd află că existau și claxoane muzicale, care cuprindeau mai multe cornete electrice și care puteau să cînte cîte o frază melodică, Emil Popescu se simți, nici el nu-și putu explica de ce, entuziasmat. Îl rugă pe maestru să-i spună de unde și-ar putea procura și el un astfel de claxon. Maistrul îl trimise la un băiat de la Autoservice-ul din Colentina, de pe strada Nicolae Apostol, și care se ocupa cu învîrteli de felul acesta. Ernil Popescu aproape că nici nu mai avu răbdare pînă a doua zi. Se răsuci toată noaptea în așternut, dorindu-și cu ardoare claxonul miraculos. Dimineața întîrzie două ore de la serviciu, prima dată de cînd se știa, și se duse glonț la Autoservice.

Băiatul de-acolo avea așa ceva, era un model Gordini cu șase goarne nichelate, care intona primele măsuri din *Marsul gloriei* din *Aida*. De fapt, băiatul putea să facă rost de așa ceva, știa el un italian care avea nevoie de bani. În vreo săptămînă avea să-i comunice arhitectului rezultatul. Firește, fiind lucru străin, putea să coste destul de mult. Emil Popescu îi spuse că plătește oricît, ba îi băgă și-o sută de lei în buzunarul de la halat, pentru că simțea nevoia să meargă la sigur. Plecă spre casă fericit și nefericit, gîndindu-se cu groază cum va trece săptămînă aceea, și fredona seara întregă, obsedant, „Cîntați gloria țării, azi e sărbătoare...”

După numai patru zile, arhitectul primi telefonul atît de așteptat. Se repezi în strada Nicolae Apostol, unde într-unul din atelierele murdare, pline de mașini pe butuci și platforme telescopice, îl aștepta băiatul în salopetă unsuroasă, îi arătă o mașinărie ciudată, un fel de placă de ebonită din care ieșeau, pe-o parte, șase goarne mici de alamă, iar pe cealaltă mai multe cabluri electrice. Pusă la curent, mașinăria emitea cu o repeziciune burlescă măsurile verdiene. Se adunaseră în jurul celor doi mai mulți mecanici, clienți și chiar elevi de la școala de lîngă Autoservice, care se minunau de ciudatul obiect cîntător. Arhitectul se întoarse acasă însoțit de tînărul mecanic, care îi montă sub capacul Daciei noul claxon. Apăsînd discul din centrul volanului, el stîrni un adevărat val de sentimente contradictorii în rîndurile locatarilor, sentimente mergînd de la admirație la invidie și furie sacră. Elena apăru și ea din gangul blocului. Văzuse de mult că se petrece ceva ciudat cu bărbatul ei, dar nu știa încă despre ce era vorba și, în consecință, cum să reacționeze. Cînd află însă cît costase acest capriciu al soțului, adoptă o conduită corespunzătoare, moștenită de la mama ei, și care se manifestă prin mimică, gesturi și mai ales cuvinte exagerate. Un salariu întreg se prăpădise pe șmecheria italianului. Dar Emil Popescu nici nu se gîndea s-o ducă înapoi, cum îi sugera amenințător Elena, ci, tolănit într-un *dolce fameinte* total pe canapeaua mașinii, apăsa la nesfîrșit pe claxon, ascultînd, cu voluptăți de meloman, mica frază a celebrului marș.

Firește, într-o zi arhitectul se plictisi de Verdi și începu să caute altceva. Rînd pe rînd, Elena fu oripilată de schițarea veselă și primitivă a melodiilor *Marseilleza*, *Yankee Doodle* și *God Save The Queen*, ivindu-se din alte și alte cornete muzicale. Cheltuiala nu mai era atît de mare, căci el mergea acum la schimb cu diferiți șoferi pe care Dumnezeu știe pe unde-i dibuia. Ba, într-un

rînd, Elena îl văzuse din tramvaiul 21 pe soțul ei, care în loc să fie la institut dădea tîrcoale ceasului electric din piața Bucur Obor, ascultînd cum intonează din sfert în sfert de oră un cîntec cunoscut. Lucrurile deveneau tragic de complicate pentru inimoasa soție, care încă nu vroia să recunoască în sinea ei tristul adevăr. Toată povestea cu claxoanele dură mai bine de șase luni, timp în care arhitectul, mereu mai nervos și mai nemulțumit, schimbuse opt asemenea produse de făcut zgomot. Fericirea de la început i se schimbuse în ură și venin. Hărțuit de vecinii care-l amenințau cu Parchetul, de șefii care nu mai erau mulțumiți de randamentul său în fața planșetei, de nevasta care-i dăduse un ultimatum casnic, refuzînd să-i mai gătească, să-i mai spele și să mai îndeplinească alte îndatoriri matrimoniale, arhitectul nu mai avea nici măcar consolarea de-a se bucura de pasiunea sa. Ajunsese în prea scurtă vreme la o culme dincolo de care nu mai putea spera să urce. Experimentase la Dacia lui cele mai moderne și mai complexe claxoane care se fabricau în lume, chiar și celebrul produs al firmei Toyota, cel care intona refrenul melodiei *Satisfaction* a grupului Rolling Stone. Și nu atît banalitatea și caracterul foarte limitat al ofertei îl înfuriau pe Emil Popescu, cît mai ales atitudinea pasivă pe care proprietarul claxonului era silit s-o păstreze în decursul exercitării drepturilor sale. Aceasta era marea hibă a tuturor claxoanelor existente în comerț. Cum oare n-a dat nimănui prin gînd că omul de la volan poate e sătul să fie doar un deget care apasă invariabil pe un buton, că poate ar vrea să colaboreze cu mașina, să devină un creator? Poate că el ar vrea să-și alcătuiască singur melodia emisă de claxon, de fiecare dată alta, după starea sa sufletească, talentul său personal, gustul său. Tot gîndindu-se și mușcîndu-și pumnii în lungile nopți în care abia mai putea să ațipească o oră-două spre ziuă, arhitectul imagină un claxon construit pe principii cu totul noi. El urma să fie prevăzut cu clape ca de pian, fiecare clapă fiind racordată la una dintre micile goarne electrice.

A doua zi, duminică, îi făcu o vizită vărului său Virgil Ciotoianu, care locuia în blocul ALMO 3 de deasupra magazinului Bucur-Obor și care se ocupa cu reparații de televizoare. Pînă să intre în subiect, arhitectul admiră fototapetul de pe peretele sufrageriei acestuia, înfățișînd un lac roșu ca sîngele în amurg și un pin uriaș, negru ca smoala. Vorbiră despre noile televizoare color, în fine, Popescu îl informă despre planurile lui, iar depanatorul, după ce se gîndi puțin, surprins neplăcut de originalitatea de gîndire a vărului său, îl întrebă de ce nu-și cumpără la urma urmei un pian, să poată cînta în casă cît vrea. În privința claxonului, mai bine s-ar grăbi să-și scoată carnet de conducere, că ruginește mașina degeaba. Dar Emil Popescu nu se dădu bătut, ci, răbdător, îi explică încă o dată neajunsurile claxoanelor de azi și că el nu vrea să cînte la pian ci de fapt să îmbunătățească tehnica de claxonare, aducînd astfel un serviciu milioanei de auto-mobilisti. Pînă la urmă, căzură de acord ca arhitectul să cumpere o orgă electrică, iar depanatorul să i-o instaleze la bordul mașinii. Firește, explică el, în felul acesta mașina devenea impracticabilă, ba chiar volanul trebuia scos, pentru că altfel *keyboard-ul* orgii nu ar avea cum să încapă. Arhitectul, de acord cu toate acestea, insistă ca vărul său să vină cît mai repede să-i monteze orga, vârsînd, din cauza unui gest exaltat, paharul cu gin bulgăresc pe care i-l oferise Virgil Ciotoianu. După ce arhitectul plecă, depanatorul avu o lungă discuție pe

un ton scăzut, la telefon, cu doamna Popescu. Din vocile lor emana îngrijorarea.

Ca o consecință, Elena îl amenință pe arhitect că, dacă intenționează să distrugă mașina, divorțează de el fără nici un regret. El încercă să-i explice că e vorba de un experiment, dar ea nici nu vru să-i asculte explicațiile. E drept că nici nu divorță cînd ruda lor veni într-o altă duminică, în brațe cu servieta profesională în care se aflau un letcon-pistol, sîrmă de cositor, șurubelniță cu bec, tranzistori, diode, liță, ulei special, tinner, bandă izolatoare, clește, patent, set de șurubelnițe și un chitanțier cu plaivas și indigo. Orga Reghin, deja cumpărată de Emil Popescu direct de la magazinul Muzica, aștepta pe holul apartamentului, ridicată în picioare și sprijinită de peretele de la bucătărie. Arăta ca o placă de lemn furniruit într-un cafeniu foarte lucios, cu ape plăcute, din care ieșeau, înduioșător de pure în albeața și abanosul lor, clapele, așezate pe două rînduri. Era cam ora două după-amiază cînd cei doi bărbați, unul înnebunit de emoție, celălalt cu o mutră de înmormîntare, cărară orga la parter și o sprijiniră de caroseria crem a Daciei 1300. Instalarea dură mai mult de trei ore, dar în sfîrșit, pe la cinci și ceva, vecinii care rînjeau pe la ferestre și balcoane putură să audă primele note cacofonice scoase de orgă sub apăsarea degetelor stîngace ale arhitectului. Din fericire, fiind amplificat de o stație care costase și ea o grămadă de bani, volumul sunetului putea fi reglat după dorință, astfel că vecinii nu se supărară văzînd că arhitectul, original, nu mai catadicsea să iasă din cabina sa cu claviatură nici după lăsarea nopții, emițînd în surdină sunete peste sunete, fascinat de noutatea ocupației sale. În tot acest timp, la aproximativ doisprezece metri deasupra solului, în apartamentul celor doi arhitecți, doamna Elena Popescu, născută Deleanu, plînsese cu lacrimi mari, care năclăiseră perna brodată din dormitor. Nu mai putea suporta cheltuielile nesăbuite ale soțului. Se săturase să alerge, să robotească, se săturase de viață și se gîndea disperată că, fără îndoială, soțul ei înnebunea văzînd cu ochii.

Abia la ora trei dimineața, frînt de foame și oboseală, intră pe ușa apartamentului și arhitectul Popescu. Înfulecă la bucătărie, în picioare, ce găsi în frigider, fără să aleagă, căci avea mintea plină de sunete. Ore și ore apăsase la întîmplare pe clapele albe și negre, pe cîte una singură sau pe mai multe deodată, simțîndu-se ca un adolescent care se trezește pe neașteptate în patul primei femei. Ar fi vrut să rămînă acolo o veșnicie, să încerce toate combinațiile posibile, luînd clapele întii cîte una, apoi cîte două, apoi cîte trei... Unele succesiuni de sunete îl bucurau, ca și cînd le-ar fi știut dinainte și le-ar fi așteptat de multă vreme, altele însă, cele mai multe, îi răneau și jigneau nu numai auzul, ci parcă toată ființa. Se trînti pe sofaua din sufragerie și adormi ușor, pentru prima dată după luni de zile.

În fiecare zi după orele de serviciu Emil Popescu se așeza în fotoliul confortabil al Daciei și își relua, în surdină, „claxonatul”. Cînd, peste cîteva zeci de ani, arhitectului aveau să i se consacre cantități enorme de studii, monografii, comentarii, articole, lucrări de diplomă și doctorat, de zece și o sută de ori mai multe decît cele despre Dante, Shakespeare și Dostoievski la, un loc, aceste cîteva luni de tatonare *sotto voce* pe clapele orgii Reghin vor primi numele de „perioada subterană” sau *underground* a activității arhitectului. Cîte un vecin, prieten vechi, mai venea să-i țină de urît, luînd loc în stînga și minunîndu-se de

fiecare dată cît de straniu arată o mașină care în loc de bord și volan are o claviatură de orgă. Fără să-și întrerupă nici un moment sarabanda de zgomote, arhitectul îi explica răbdător că funcția fundamentală a mașinii nu este, cum se consideră de obicei, cea de-a scurta distanțele, deplasîndu-l pe om dintr-un loc în altul. Aceasta este doar o funcție secundară și, dacă stai să te gîndești bine, inutilă. Noblețea mașinii constă în posibilitatea de a claxona, adică de-a comunica și a se comunica. Claxonarea, așa cum o concepea Emil Popescu, era vocea, pînă acum oprimată și sugrumată de om, redusă la un singur sunet animalic, gutural, dar de acum înainte liberă, demnă și suverană, a mașinii. Ne plîngem de invazia tehnicismului, de lipsa de dialog cu mașina, dar nu ne-am gîndit să-i dăm și acesteia o șansă de a se exprima. Nu este neapărat nevoie ca mașinile să funcționeze, dar este un drept elementar al lor să se poată exprima. Ajuns aici cu demonstrația, arhitectului îi sticleau ochii atît de neobișnuit, încît vecinul își lua în grabă la revedere și urca în apartamentul său, unde, neștiind dacă să rîdă sau să compătimizească, se simțea tulburat tot restul zilei.

Perioada *underground* dură pînă în primăvara anului următor. O dată cu înverzirea gardului viu și a salcîmilor din spatele blocului, Emil Popescu dădu brusc mai tare difuzoarele stației, astfel încît ceea ce cînta să se poată auzi pe o rază de cîțiva metri în jurul Daciei, fără să deranjeze însă vecinii din bloc. Mulți dintre ei își făcură obiceiul să treacă în fiecare după-amiază pe lîngă mașina arhitectului, brusc mirați și fascinați de armonia pătrunzătoare care începea să se înfiripe, mai curată pe zi ce trecea.

În primele zile ale primăverii, arhitectul relua cu obstinație, monoton dar atrăgător, același șir de note întregi, crescînd parcă una din alta și transmițînd o stare ciudată de ataraxic. „Parcă-i Pink Floyd” se pomenea murmurînd puștimea, dar își lua seama repede șicanînd că ar fi un Pink Floyd „în mizerie”. Indiferent de comentarii, zi de zi eroul nostru relua, cu evidentă încîntare, șirul de note întregi, care sclipeau stins și profund. Telente, vioristul țigăn de pe scara șase, care avea trei fete încărcate de vulpi argintii, probabil omagii ale șirului incredibil de bărbați care se perindau prin casa lor zi și noapte, ascultase cu atenție muzica arhitectului, înjurînd uneori cu admirație profesională pe sub mustața á la Sile Dinicu. Era o gamă, asta își dădea și el seama, dar o gamă pe care n-o mai auzise niciodată. La restaurantul Hora, unde cînta, Telente schiță într-o pauză șirul de zece note întregi pe care-l prinsese de la Emil Popescu. Pentru cîteva secunde cuțitele și furculițele lumii pestrițe care venea la acest restaurant rămăseseră încremenite, ca și cînd timpul s-ar fi dizolvat brusc, dar lăutarul se grăbi, speriat el însuși, să reia bucata *Tangoul de demult*, cu care avea de obicei succes la public. După încheierea programului, Telente mai trase o bere cu formația, în rîndurile căreia fusese angajat de cîtva timp un saxofonist nou, băiat liniștit, care, după ce terminase conservatorul, nu vroise să se ducă în satul Argășeni, județul Bacău, unde fusese repartizat ca profesor de muzică. Dar amicii săi din taraful restaurantului tot Profesorul îi ziceau și se cam fuduleau că au între ei pe unul care știe muzică, nu glumă.

În acea seară, Profesorul îl întrebă pe Telente, în treacăt, ce gamă cîntase după *Something*, prelucrarea lor din Beatles. Telente atît aștepta ca să le povestească ce panaramă are el la bloc cu arhitectul de la trei. Profesorul ascultă

distrat, gîndindu-se cîtă ironie cuprinde istoria și amintindu-și un pasaj din *Gerontion* a lui Eliot. Da, numai trape, numai capcane și drumuri sucite... Gama care făcuse odată gloria lui Pitagora, celebra scară muzicală de zece sunete, corespunzînd fiecare cîte unei planete (ultima dintre ele fiind misterioasa Antihton, iar prima însuși Soarele) și cîte unui segment de dreaptă aflat în relații armonice cu celelalte, după regula Numărului de Aur, ajunsese acum să fie reinventată de un maniac care o cînta la infinit, ca un disc zgîriat. Ajuns acasă, în cămăruța sa de doi metri pe un metru și ceva, cu pereții plini pînă sus de cărți jerpelite și cu un colaj reprezentîndu-l pe Sfîntul Augustin privind sîinii goi ai unei femei din cine știe ce revisită obscenă, agățat pe ușa murdară, Profesorul își notă în jurnal cîteva rînduri despre cele discutate la restaurant. Dar se opri la jumătatea unei fraze, căci la unsprezece bătu în ușă prietena lui, Iolanda, de curînd divorțată și dornică de multă, multă dragoste.

În tot acest timp Elena, buna soție a arhitectului, se consultase cu o mulțime de medici psihiatri pe care-i adusesese sub diferite pretexte ca să-l vadă pe arhitect. Părerile lor fuseseră împărțite. Cu siguranță nu era un caz obișnuit. Cei mai mulți înclinau să vorbească despre o monomanie în genul colectării de cactuși sau timbre, dar cine ar putea preciza granița dintre un simplu hobby și o manifestare patologică? Se cunosc doar o mulțime de exemple de pasiuni absurde care pot duce, pe fond de normalitate, la manifestări nebunești. Cîți nu și-au aruncat televizorul pe fereastră în timpul unui meci? Sînt și cazuri în care cîte un pensionar s-a sinucis după o partidă de table pierdută. Așa că Elena ar putea fi înțeleaptă, atîta vreme cît soțul ei făcea încă față problemelor de serviciu și se încadra încă în convențiile sociale ale vieții de familie, în definitiv, să nu uite că l-a luat de bărbat pe Emil Popescu la bine și la rău, și de altfel poate să fie sigură că, odată declarat alienat mintal, îngrijirea arhitectului ar cădea tot în seama familiei, de vreme ce delirul său nu prezintă pericol social. Să nu se grăbească cu divorțul, să mai aștepte, doar au realizat atîtea lucruri împreună și un om nu poate fi abandonat ca un cîine. Alți bărbați sînt mai răi, își înșală nevestele, beau, practică perversiuni sexuale, cîte femei nu și-ar dori ca secătura lor să stea toată după-masa să cînte la... în fine, la ceva. În fața acestor sfaturi profesionale, care-și găseau ecoul în cele ale familiei, biata femeie se resemna să mai aștepte o vreme. Era tare greu. Arhitectul nu mai era același om, nu-l mai interesa nimic în legătură cu ea sau cu casa. A încercat o vreme să doarmă iar în pat cu el, ba chiar intenționase să fie tandră, dar el părea nu numai să nu mai aibă nici un fel de dorințe amoroase, dar să nu mai fie nici măcar conștient că există așa ceva. Pierdea cu timpul cele mai elementare noțiuni omenești. Dimineața, de exemplu, trebuia să i se aducă aminte să se bărbierească.

Telente trecea acum zilnic pe lîngă Dacia crem și înainte de-a se îndrepta spre stația troleibuzului 95, cu care ajungea în centru, de unde pînă la slujbă îl lua pe 88, asculta cîteva minute frazele muzicale ale arhitectului. Își dăduse repede seama că acesta nu mai repetă la nesfîrșit aceeași gamă, ci construiește, dovedind o vădită evoluție tehnică, mici melodii bizare pe baza ei. Degetele lui, la început atît de stîngace și împleticite, deveniseră agile și suple, tari ca fildeșul la vîrfuri. Totuși melodiile păreau cam fără ritm, curgînd, doar note întregi sau chiar note duble, în litanii tărăgănate. Lăutarul, adept al pieselor îndrăcite, al

glissandourilor și tremolo-urilor țigănești de cabaret, nu prea putea înghiți ceea ce producea Emil Popescu. Reținu însă un fragment care părea mai închegat și mai melodos și i-l cîntă, ca o curiozitate, Profesorului, după închiderea localului. De data asta saxofonistul ciuli urechile, pentru că melodia i se păru al dracului de cunoscută. Nu, nu mai putea fi vorba de o coincidență. O dată la o mie de ani cineva, apăsînd clapele la întîmplare, putea reproduce o scară muzicală de zece sunete, dar acum era altceva. Plecă preocupat și în demisolul său își revăzu însemnările din conservator cu privire la muzica arhaică. De cîteva ori reluă la saxofon (marea lui dramă era lipsa unei pianine, pe care oricum n-ar fi avut unde s-o pună) cele cîteva fraze ale melodiei, care la acest instrument barbar și totuși rafinat sunau inedit, pătrunzător. Surescitat, își notă în jurnal că „același maniac” reușise bizara performanță de a reinventa, notă cu notă, prin cine știe ce intuiție parapsihologică, partitura singurului imn orfic care ne-a parvenit din Antichitatea grecească. Trebuie într-adevăr, scrise mai departe Profesorul, să fie vorba de ceva asemănător „vorbitului în limbi” sau acelor viziuni detaliate pe care unii oameni le au cu privire la orașe pe care nu le-au văzut niciodată. Chiar de a doua zi îl rugă pe Telente să-l pună în legătură cu organistul din automobil.

Întîlnirea Profesorului cu Emil Popescu este istorică. Nu poate fi estimat rolul pe care tînărul saxofonist l-a jucat în popularizarea giganticei opere și personalității a arhitectului. Încă de la primele note emise de orga acestuia, pe care le ascultă așezat pe canapeaua din față a mașinii, unde fusese invitat amabil, Profesorul avu intuiția a ceea ce se întîmpla de fapt, căci, după ce mai cîntă de vreo două ori imnul orfic, pe neașteptate organistul trecu la altceva. Era o gamă nouă în repertoriul său, dar de fapt veche de mii de ani, o gamă care putea fi ascultată, devenită cîntec, pe țărmurile Asiei Mici. După ce cîntă de mai multe ori gama minoră, Emil Popescu trecu la improvizații pe baza ei. Profesorul îi puse cîteva întrebări și își dădu seama din răspunsuri că arhitectul habar n-avea că face muzică. Transportat, el nu mai contenea cu teoriile sale în legătură cu diversele aspecte ale comunicării om-mașină prin claxonare. Ceea ce făcea el nu era decît o claxonare modulată, pe care i-o dicta intimitatea cu automobilul. Nu se putea scoate nimic mai mult de la el. Nu dădea nici o atenție încercărilor Profesorului de a-i vorbi despre game și melodii, dar în același timp degetele sale conturau în aerul verii un pean închinat lui Apollo, în care saxofonistul recunoscuse o compoziție a lui Onesicrates. Abia pe seară se îndură să plece, dar de atunci încolo Profesorul avea să vină în fiecare zi să asculte fantasticele creații ale organistului. Noaptea, cît nu era agresat de frumoasa și senzuala Iolanda, tînărul citea și recitea manualele sale de istorie a muzicii, marcînd cu un semn stadiul la care ajunsese arhitectul și chiar încercînd să prevadă pașii pe care-i va face în continuare. Căci, după ce epuizase fazele succesive ale muzicii antice, într-o după-amiază Emil Popescu îl luase prin surprindere pe saxofonist cu primele sunuri ale unui *cantus planus* gregorian, într-o curgere de o inconfundabilă măreție. Cam din acest moment vecinii din bloc începură să se intereseze din nou de excentricul lor colocatar, mai cu seamă bătrînele, cărora muzica „bisericească”, deși diferită de cea pe care o știau ele, începea să le placă, așa încît în fiecare după-amiază puteai zări, timp de vreo două săptămîni, un grup de bunicuțe dormitînd pe cîte un scaun de bucătărie

lingă Dacia arhitectului.

Pentru Profesor nu mai exista nici o îndoială. La rîndul său își abandonă slujba, își dezorganizează viața, ba o părăsi și pe Iolanda ca să fie mereu în apropierea arhitectului. Jurnalul său, în care pînă atunci notase aproape numai cărțile citite și impresii de la concerte, plus diverse afaceri amoroase, și asta cam o dată pe săptămînă, creștea acum luînd proporții de roman-fluviu. Totul era acolo, într-o încîlceală de text și portative trasate strîmb, marcînd neverosimilele explozii ale spiritului prin care Emil Popescu reușea să treacă de la o etapă la alta, de la o mentalitate la alta, de la niște convenții la altele, repetînd, redescoperînd, pas cu pas, istoria muzicii, într-o confuzie aparent inexplicabilă, game, exerciții de armonie și contrapunct se înlănțuiau seară de seară, pînă noaptea tîrziu, în aerul întunecat din spatele blocului, scîn-teind cîte zece minute într-o melodie limpede ca diamantul, apoi cufundîndu-se iar în căutări și frămîntări miloase, de care arhitectul nici nu avea habar. Anotimpurile se roteau amestecîndu-și culorile, rulîndu-și norii pe cerul niciodată același, dar fiecare amurg și fiecare răsărire de stele îi găsea pe cei doi în spatele parbrizului Daciei 1300, ajunsă murdară de praf în ultimul hal. Noroc că Profesorul se îngrijea să-i mai încarce acumulatorul din timp în timp și să mai treacă cu buretele peste tabla vopsită în crem, ca să nu ruginească de tot. Copiii care se jucau în spatele blocului avuseseră de mult grijă să spargă toate cele patru cauciucuri ale mașinii.

Elena mai venea și ea uneori, suind în mașină pe bancheta din spate. De la o vreme chiar se arătă din ce în ce mai des, nu atît ca să asculte melodiile sofisticate ale soțului ei, care tocmai trecea prin furia contrapunctică a unor Dunstable, Palestrina, Dufay, Ockeghem, Josquin Des Prez și mai ales Orlando di Lasso, suprapunînd acorduri aproape alchimice, cît pentru că începea s-o atragă, de ce să n-o spunem, înfățișarea destul de romanțioasă a tînărului saxofonist. Ea își dăduse de mult seama că, atîta vreme cît cînta, Emil Popescu practic ieșea din lumea concretă, rămînînd orb și surd la orice fel de stimul exterior. Orice i-ai fi spus, el mormăia același text cu claxonarea, din ce în ce mai obscur, mai delirant. Așa că nu se sfii să se plîngă în toate felurile de bărbatul ei Profesorului, care o ascultă mai întîi cu o ureche, apoi cu amîndouă, fără să se dumirească prea tare. Cînd deschise însă și ochii, sau mai bine zis cînd îi ridică din jurnal, deveni brusc interesat, pentru că Elena avea sîni foarte frumoși. Semănau cu ai fetei din fotografia la care era silit să se holbeze sărmanul Augustin, în chilia tînărului. Iar acești sîni erau neatinși de o grămadă de vreme. Cînd saxofonistul, după cîteva seri de tatonare și de tot mai tulbure intimitate spirituală, o atinse cu degetele pe obraz (se așezase și el în cele din urmă pe bancheta din spate), Elena făcu ea prima gestul de a-i căuta gura cu buzele întredeschise. Făcură dragoste chiar acolo, pe primele acorduri ale *Adagio-ului* din Concertul pentru vioară și orchestră în Mi major de Bach.

De atunci trioul deveni nedespărțit. Venind de la serviciu, Elena îi găsea de obicei pe cei doi deja în mașină. De cînd cînta Bach, și îl cîntă mai bine de un an de zile, vecinii deveniră cu toții melomani, chiar îl rugară să mărească, pentru cîteva ore, pînă la venirea serii, sonorul stației de amplificare.

Profesorul nota de zor. Deja publicase în *Magazin*, la rubrica de convorbiri cu

cititorii, o notiță despre fenomenul muzical apărut în spatele blocului din Berceni. Trimise apoi un articol la *Flacăra*, care apăru chiar săptămîna următoare, ceea ce atrase atenția forurilor în drept asupra cazului. Cum cu arhitectul era din ce în ce mai greu de comunicat și cum pe articol saxofonistul primise frumoasa sumă de 380 de lei, el își luă asupra sa toată munca de impresar artistic al ciudatului său amic. Fiind vorba de inofensiva și mereu utila muzică clasică, arhitectul intră pînă la urmă și în vederile Radioteleviziunii, așa încît cîte un concert interpretat la orgă electronică sîmbătă seara sau joi dimineața, pe programul trei, de artistul amator Emil Popescu devenise un lucru destul de obișnuit. Radioul prindea mai mulți iepuri deodată cu aceste transmisiuni. Făcînd educație muzicală, dovedea în același timp că pretutindeni în popor apar talente noi. Apărea de asemenea evidentă calitatea instrumentelor muzicale produse de cunoscuta noastră fabrică de la Reghin.

Anul următor, televiziunea populariza pentru prima dată imaginea arhitectului în milioanele de cămine ale țării. Carele de reportaj, urmărite de zeci de vecini în pijamale, opriră în fața blocului și se întinseră cabluri lungi, albastre și portocalii, pînă în spate, unde două camere de luat vederi își clipeau becul verde de sub obiectiv. Reporterul, după ce vorbi cu însuflețire cîtăva vreme, cu fața spre camere, încearcă să intre în cabina Daciei ca să stea de vorbă cu arhitectul. Dar Profesorul și Elena îi explicară că maestrul, ale cărui degete incredibil de lungi baletau pe clapele sidefii, nu poate fi întrerupt din transa lui. În cele din urmă, televiziunea se mulțumi cu un reportaj de un sfert de oră, în care se vorbea despre Mozart pe fondul muzicii arhitectului.

Tot cam pe atunci Elena constată că rămăsese gravidă. La început se sperie, dar saxofonistul, care de altfel acum nu mai cînta deloc, ci diminețile trepăda între radio, televiziune și diverse redacții, iar serile umplea meticolos al șaptelea sau al optulea caiet cu note și portative, Profesorul deci, care deja dormea de cîteva luni chiar în casa arhitectului, o calmă și hotărîră împreună ceea ce de mult se impunea, divorțul de arhitect. Procesul de divorț nu dură exagerat de mult, aproximativ opt luni, faptele fiind evidente și starea de pregnantă a Elenei avansînd rapid. Partajul satisfăcea ambele părți: Elenei îi rămînea casa cu întregul mobilier, iar lui Emil Popescu mașina, plus o diferență în bani pe care ea se obligă să i-o asigure sub forma pensiunii complete, care includea trei mese pe zi plus cazare peste noapte. Așa că, de fapt, numai starea socială a celor trei, care deveniră în curînd patru, se schimbă. Acest divorț neobișnuit stîrnise destul scandal, bineînțeles, și totul ar cam fi miroșit a promiscuitate dacă opinia publică n-ar fi apucat între timp să se familiarizeze cu persoana neobișnuită a arhitectului.

Acesta se schimbă mult în cei cîteva ani care trecuseră de la primul claxonat fatal al Daciei sale. Se îngrășase enorm, deși aproape că nu se mai hrănea, pielea feței i se întinsese pe obraji, ochii din ce în ce mai apropiați căpătaseră o uitătură fixă, atentă la nimic din lumea asta. Un păienjenis de barbă rară, cu fire neobișnuit de lungi, i se încurca pe obraji. Dar ceea ce începea deja să depășească pînă și patologicul, trecînd în teatrologic, erau mîinile sale. Degetele îi ajunseseră de peste treizeci de centimetri lungime. Rășchirate, cuprindeau întreaga claviatură. Frînghii groase, întretăiate, de mușchi le mișcau

falangele, contractîndu-se și relaxîndu-se cu o viteză incredibilă. Abia puteai vedea vîrfurile degetelor lui alergînd ca niște picioare nervoase de țînțar pe clapele reci. Cu acele mîini monstruoase, Emil Popescu executa concerte întregi din Beethoven și Ceaikovski, fără să le fi ascultat vreodată, reinventîndu-le într-o stare de continuă halucinație.

Cînd se întrerupea din cîntat, degetele care-i ajungeau pînă la genunchi păreau să-l doară insuportabil, așa că după numai doi ani arhitectul își părăsise serviciul, rămînînd practic dezlegat de orice legături cu viața socială obișnuită. Cînta acum fără întreruperi, zi și noapte. La rubricile de curiozități din toate marile ziare și reviste apăruură scurte note despre organistul român. Reporterii de la *New York Herald Tribune*, *Life*, *Strange Astonishing Stories Magazine*, *Paris Match* și *Penthouse* începură să se perinde prin spatele blocului din Berceni, fulgerînd din blitzurile orbitoare ale aparatelor sofisticate de fotografiat, înregistrînd casete video și benzi întregi de magnetofon cu muzica minunată a arhitectului și nu mai puțin cu bolboroseala incoerentă a acestuia. Profesorul se învîrtea pe lîngă ei, le „traducea” cuvintele organistului și, pe la începutul primăverii, își publică simultan la Paris și Londra însemnările din caiete sub titlul *Un genie aux portes de l'Orient*, respectiv *A Man of Genius at The Gates of Orient*. Succesul de neimaginat, atît în rîndul muzicienilor cît și al profanilor, pe care l-au avut aceste ediții, urmate imediat de altele, în cele mai diverse limbi, a făcut ca Emil Popescu să devină omul momentului în întreaga lume.

În anii care urmară, saxofonistul, căsătorit între timp cu Elena, care își creștea liniștită copilul, călători prin toată lumea, țînînd neobosit conferințe peste conferințe. Emil Popescu deveni astfel cel mai cunoscut artist român în străinătate, iar o firmă japoneză îi dăruie un minunat sintetizator de sunete Mishiba, care să-i lărgescă posibilitățile de expresie. După o călătorie cu avionul și cu camioanele, uriașul instrument, avînd unsprezece metri lungime și doi înălțime, ajunsese în spatele blocului. Cîțiva locatari trebuiră să renunțe la locurile de parcare. De asemenea, bătătorul de covoare fu scos și montat la cîțiva metri mai încolo. O construcție specială, de plexiglas transparent, proteja aparatul de intemperii. Cei doi specialiști japonezi care-l însoțiseră montară întreaga instalație și încercară să-l determine pe arhitect să se mute și el sub acoperișul de plexiglas. A fost însă imposibil să-l scoată din mașină. Caroseria crem a Daciei părea pentru Emil Popescu la fel de importantă ca muzica însăși. Inventivi ca de obicei, japonezii au recurs atunci la singura soluție posibilă. L-au mutat pe arhitect pe bancheta din spate, au scos afară bancheta din față și vechea claviatură a orgii Reghin și, în cîteva zile, au montat în spațiul rămas o imensă aparatură, o încîlceală amețitoare de ecrane, potențiometre, cadrane cu afișaj electronic, plus opt rînduri de clape speciale, așa încît te puteai crede la bordul unei nave spațiale. Cei doi omuleți, după ce puseră în funcțiune sintetizatorul, încercară să intre cumva în dialog cu celebrul muzician. Surprinderea și ușurarea lor au fost mari cînd au văzut că arhitectul mînuiește aparatura electronică, apasă butoane, reglează frecvențe ca și cum s-ar fi ocupat toată viața numai de astfel de lucruri. De la primele atingeri de clape izbucniră în văzduh, cu o puritate și o bogăție a sunetului izbitoare după soundul primitiv al orgii Reghin, valurile succesive, avîntate și apoi reținute ca o uriașă suferință, ale

Valsului de Ravel.

Marele Mishiba putea reconstitui orice sunet natural sau emis de vreun instrument. Timp de cîțiva ani, Emil Popescu nu făcu altceva decît să exploreze neobosit posibilitățile fantastice ale sintetizatorului. Din cînd în cînd, printre cele mai fidel redade zgomote naturale, foșnete de frunze uscate, fluierat de mierlă, șipot de rîu, inflexiuni de voce feminină de o dulceață care te sfîrșea, zgomot de avion la decolare, bolboroseală de delfini, saxofonistul, atît cît mai stătea în preajma Daciei din spatele blocului, avea prilejul să noteze febril bucăți muzicale orchestrate tulburător. Pur și simplu se puteau auzi, cu o limpezime de timbru imposibil de obținut pe cale firească, flaute și viole, cornuri și fagoturi, triangle și timpane, împletindu-și liniile melodice în melodii filigranate sau în disonanțe sclipitoare. Labele arhitectului, cu zeci de articulații la degete, alergau pe sutele de clape, reglau miile de frecvențe concurente, programau simultan orchestre întregi. Stația modestă a orgii Reghin fusese înlocuită de un glob de sîrmă specială, cu un diametru de peste trei metri și puțind emite un sunet cvadrofonic, cu multiplu ecou dirijat. Cu micul neajuns al demolării blocului din cauza intrării tuturor locatarilor într-un stress pronunțat, se crea avantajul ca o mare parte din București să se afle permanent sub umbrela de sunete emise de arhitect. Terenul pe care se aflase blocul, frumos nivelat, fu înconjurat cu un gard de beton și scîndură, iar în incintă se plantară brazi. Muzica serială a lui Schonberg și Webern le pria, așa încît ramurile lor de cetină se lungiră curînd, aplecîndu-se peste Dacia ruginită și înconjurînd cu acele lor cafenii blocul de plexiglas în care dormea burta enormă a sintetizatorului, deopotrivă cu cei doi specialiști japonezi, care începuseră să chelească. Zi și noapte, muzica mugea și vuia, vibra și tiuia acaparator.

Saxofonistul și Elena lui ocupau vila de metal și sticlă care fusese ridicată pe fundațiile fostului bloc. Înconjurați de puternicul miros de ozon, trăiau liniștiți, începură să-și dea seama că îmbătrînesc cînd își căsătoriră băiatul. Profesorul era recunoscut ca un impresar genial, dar de la un timp nimeni nu părea să mai aibă nevoie de el. Mai era invitat pe la congrese, ca președinte onorific, dar ceea ce i se cerea, mereu și mereu, era să povestească împrejurările în care-l cunoscuse pe Emil Popescu. Popularitatea acestuia părea să nu țină de nici o modă, ci să crească mereu, ba chiar la un mod exponențial. Auditorii din toate generațiile cereau aceeași muzică, lucru nemaiauzit și, sociologic, inexplicabil. Iar televiziunea prin cablu și comerțul cu videocasete cuprindeau pe trei sferturi concerte ale lui Emil Popescu.

Momentul crucial pentru instaurarea melocrației arhitectului a trecut neobservat de către opinia publică. El se petrecu în seara în care saxofonistul, întorcîndu-se acasă de la o conferință ținută la Ateneul cel nou, o găsi pe Elena, acum ceva mai planturoasă și mai cenușie, ascultînd în transă muzica fostului ei soț. O veche convenție făcea ca ei să nu vorbească niciodată despre acesta și să nu-i dea mai multă atenție decît o cereau obligațiile profesionale. De cînd nici nu îl mai hrănea, Elena pâruse să-l fi uitat definitiv. Dar iat-o acum pe verandă, ascultînd extaziată țipetele disperate ale unor chitare simulate electronic. Profesorul se înfurie. Muzica îi atîrna și lui greu în picioare, dar de data asta nu mai ținu seama de fascinația ei. Se văzu, într-o clipă de luciditate, un bătrînel

care și-a câștigat existența asemenea unui director de circ, expunînd un monstru de coșmar curiozității publice. Simți brusc o ură intensă pentru cel care, la cîțiva pași în noapte, dincolo de peluza de iarbă, îi răpea psihic nevasta, o recîștiga prin forța muzicii. O lăsă pe Elena și se îndreptă spre bucătărie, înșfacă satîrul scînteietor cu care se tranșa carnea și se repezi spre contururile Daciei demodate, licărind palid în noapte. Profesorul văzu tabla caroseriei, mîncată literalmente de rugină, jantele strîmbate ale fostelor roți, ferestrele fără parbriz. Dar, în interior, sticleau fantastic mii de lumini verzi, roșii și albastre, în locul unde fusese altădată bordul mașinii. Se aprindeau și se stingeau ritmic, exercitînd asupra saxofonistului un efect hipnotic. Se apropie și privi înăuntru.

Acolo se afla arhitectul. Corpul său, care trebuie să fi cîntărit cel puțin patru sute de kilograme, ajunsese să umple literalmente, cum umple melcul o cochilie, diform, gol și alburii, căci hainele plesniseră de mult pe el, toată partea din spate a mașinii, revărsîndu-se puțin și prin ferestre. Capul i se sudase de torace, trăsăturile i se mai vedeau doar ca niște linii fine desenate pe fața cîrnoasă, iar ochii i se uniseră într-un singur ochi panoramic care privea dintr-o dată întreaga mașinărie complicată a pupitrului de comandă al sintetizatorului. Coatele și antebrațele i se resorbiseră în coaste, așa că direct din torace îi ieșeau acum cele două buchete de degete, fiecare cuprinzînd cîteva zeci de filamente ca nuielele, dar complicat articulate, și care atingeau neobosit clapele sidefii. Profesorului îi veni să vomeze, simțînd fiorul de oroare sacră în fața acestei ființe atît de puțin omenești. Ca să nu aibă timp să dea înapoi, stinse farul și se repezi la portiera din față. Cum trase de ea, aceasta se desprinsese din balamalele putrede și căzu în iarbă ca o bucată strîmbă de cochilie. Apucă ferm mănunchiul de degete dinspre el și începu să le ciopîrțească furios. Singe și bucăți de degete se prelingeau pe corpul devenit unsuros al lui Emil Popescu, dar el părea să nu reacționeze în nici un fel. Degetele rămase din mănunchi continuau imperturbabil să fojgăie pe clape. Un miros greu, ca de odaie în care naște o femeie, se răspîndi pe sub cetină. Cînd și ultimul deget căzu zvicnind pe cauciucul striat de la picioarele arhitectului, saxofonistul, sclipindu-și barda sub stelele mici, făinoase, ocoli prin față resturile de caroserie prin care, pe alocuri, se vedea motorul întunecat și apucă strîns în pumn ciotul din care pornea celălalt mănunchi de degete. Dar, de data aceasta, cînd vru să izbească din toate puterile, se petrecu un lucru uimitor. Deodată degetele vâluriră gingaș, ca o tresărire a antenelor unei filoxere, pe claviaturile suprapuse, și din marea sferă de plasă metalică se răspîndiră în aer cîteva acorduri de-a dreptul înnebunitoare. Nu mai era Alban Berg, nici Orff, nici Duke Ellington, nici Pink Floyd. Nu mai era nimic din ceea ce se auzise vreodată sau din ceea ce mintea omenească ar putea concepe că s-ar putea auzi. Saxofonistul asculta încremenit. Era o muzică pe care n-o mai ascultai cu urechile, ci cu toată pielea deodată, care-ți umplea canalele venelor de ecouri, cu care îți intra în rezonanță structura osoasă. Ajunsă în creier, la porțile sufletului, ca o doză de mescalină sau ca un dulce păianjen care-și injectează în corpul victimei enzimele dizolvante, această muzică se substituia sufletului și, asemenea unui homuncule perfid, prelua în mîini ferme hățurile trupului. Apoi muzica, asemenea unor unde peristaltice de azur, cobora de-a lungul jugularelor, invada canalele limfatice, se iriza în pachetele fusiforme ale

mușchilor, cuprindea, în lungul nervilor spinali, organele interne, celulele hexagonale ale ficatului, inima cu embrionii ei electrice, suprarenalele și marea incintă a vezicii urinare, cobora ca un amurg ploios în coapse și alerga de-a lungul femurului, tibiei și peroneului pînă în vîrfurile degetelor de la picioare, înlocuind fiecare celulă, fiecare mitocondrie, fiecare fărîmă de acid nucleic, cu o încîlcire muzicală. Copleșit, avînd senzația de destrămare a lumii pe care numai cei care-au făcut un infarct se spune că o simt, saxofonistul se prăbuși pe iarbă, lîngă portieră. I se păru că marea foaie transparentă a cerului, în care erau încrustate stelele, se distorsionează, că se apropie de el, se mulează pe corpul său și-l înfășoară strîns, ca un lințoliu peștiș, își pierde cunoștința. Cînd se trezi, se făcuse ziuă, dar umbra tremurată pe iarbă a Daciei îl ferea de discul topit al soarelui. Era plin de sînge. Se ridică și privi monstrul din mașină. Ciotul de unde retezase acele degete uriașe se cicatrizase deja și, asemenea unor unghiuțe, mlădițele altor degete începuseră să înmugurească în loc. Profesorul începu să plîngă penibil, sughițînd și înecîndu-se. Nu se mai simțea în stare de nimic. Lumea i se părea un infern de cenușă, cu neputință de suportat. Tînjea din răspuțeri după acele cîteva acorduri pe care le ascultase noaptea trecută. Timp de vreo opt ore suferi îngrozitor, îi era rău, fizic și sufletește în același timp. Un delir paranoid i se dezvoltă sub țeastă, și în cele din urmă profesorul înșfacă iar satîrul și se repezi spre arhitect, decis să-l omoare cu adevărat de data asta. Dar aceeași muzică extatică îl trînti la pămînt.

Înțelese că arhitectul emitea acele sunete dureros de melodioase ca o secreție otrăvită împotriva oricărei agresiuni. Era de-ajuns să se prefacă a-l lovi ca să mai audă încă o dată muzica fără de care nu mai putea trăi. Cu cît agresiunea era mai puternică, cu-atît muzica devenea mai acaparatoare. Ani în șir, practic pînă la sfîrșitul vieții sale, saxofonistul profită, vicios, de această descoperire. Ca să mărească efectul muzicii, el încercă pe rînd să-l asfixieze, să-l pîrjolească, să-l opărească, să-l dinamiteze, să-l electrocuteze, să-l iradieze pe arhitect. De fiecare dată linia melodică se schimba, vulturile sonore și mai mult decît sonore se răsuceau altfel, în compoziții mai puternice și mai pătrunzătoare decît tot ce realizase vreodată geniul artistic al oricărui compozitor. Căci, în aceste momente, arhitectul nu mai imita stiluri și modalități deja existente, ci devenea el însuși un supraartist și un suprainterpret.

De-a lungul deceniilor, întreaga mentalitate umană se schimbă sub influența copleșitoare a arhitectului. Nu mai existau conflicte, pentru că singurul interes al fiecărei ființe umane era să poată asculta zi și noapte recitalul neîntrerupt. Tot ce se mai scria erau ziare întregi despre arhitect, cărți despre arhitect, se pictau doar portrete oficiale ale arhitectului și fiecare poezie era un imn de slavă închinat acestuia. Se mai muncea doar pentru asigurarea mijloacelor minime de subzistență și pentru întreținerea vastei rețele de sateliți care retransmiteau permanent muzica arhitectului. Oamenii se iubeau pe muzica arhitectului și, cînd erau înmormîntați, aveau parte de aceeași muzică funerară.

Cei doi japonezi care îngrijeau marele Mishiba intraseră în legendă, iar după moartea lor le urmau alți doi, care își luară același nume ca primii. Astfel, de-a lungul secolelor, se perindă în mica oază de cetină o întreagă dinastie de japo-

nezi. Pelerini de pretutindeni veneau să asculte direct, de la boxa originală, muzica sacră.

Se organiză mii de atentate împotriva arhitectului ca să se obțină reacția de apărare, muzica aceea de o sută de ori mai profundă decât de obicei. Foamea de muzică devenea cumplită, ajunsese să obsedeze în asemenea măsură mintea oamenilor, încît, într-un moment de nebunie colectivă, ei se hotărîră, din dorința irepresibilă de a se dizolva în armonie, să-l extermine cu ajutorul rachetelor termonucleare, în momentul cînd degetul omului în uniformă se apropie de butonul de declanșare al celor cîteva mii de lovituri nucleare, muzica țîșni din toate aparatele de recepție ca din niște aruncătoare de flăcări, în înlănțuiri de tonalități și frecvențe de nesuportat. Majoritatea oamenilor fură carbonizați, iar supraviețuitorii deveniră simple accesorii ale arhitectului. Viața le era conservată numai de muzică. Circulația sîngelui, mișcarea gîndurilor, digerarea hranei erau întreținute artificial de uriașa țesătură melodică ieșind de sub degetele arhitectului. Cu aceste cîteva milioane de supraviețuitori, acționînd sincronizat asemenea termitelor, arhitectul își construiește un nou sintetizator, de o complexitate de neconceput, întinzîndu-se pe un sfert de planetă. Monstrul însuși crescuse. Caroseria Daciei rămăsese înscrustată în spinarea lui albicioasă ca o minusculă cochilie. Trupul acoperea o suprafață uriașă, iar degetele infinit ramificate se întindeau acum, pornind din cele două brațe, de jur împrejur, ca o plasă de păianjen. De la primele atingeri ale miliardelor de clape terminale, ultimii oameni se prefăcură și ei în pulbere. Aceasta nu mai era muzică - sau era muzica de care vorbeau pitagoreicii. Nici o ureche omenească nu mai putea s-o audă, pentru că ea nu mai ținea de sunete, nici măcar de materie, ci pătrundea în pulsațiile cosmice, împletindu-se cu ele și forțîndu-le să se modifice. De-a lungul milioanei de ani, arhitectul își modulă melodiile care făceau să se accelereze procesul de fuziune din inima stelelor și care producea materia înconjurătoare, melodiile care provocau explozia stelelor ajunse la o masă critică, formînd minunatele supernove, care chirceau stelele mai mici pînă ajungeau pitice albe, pulsari sau desperate găuri negre, pe unde materia se pierdea într-un alt univers. Era suprafiresc să fii în stare să privești cum miliardele de stele galbene, alb-strălucitoare sau albăstrie, aglomerate în păienjenitul plat, rotitor al galaxiei, cele mai multe fiind sisteme duble sau chiar multiple, precum Pleiadele sau Hyadele, unele de cîteva ori mai mari decât Soarele, ca Regulus, Sirius, Rigel, Arcturus, iar altele de magnitudine pozitivă mergînd pînă la +14 și mai departe, sticleau și pîlpîiau, se concentrau și explodau primind instantaneu valurile ritmice emise de noul sintetizator. După patru miliarde de ani Soarele începu să se dilate, cuprinzînd mai întîi orbita lui Mercur, iar apoi pe cea a lui Venus, revăr-sîndu-se ca aluatul pînă în apropiere de Pămînt. Pămîntul însă nu mai era de mult vizibil, fiind înglobat în întregime în masa organică a arhitectului, de formă sferică, de dimensiunile Soarelui și cu două brațe pletorice, îmbîcsite de filamente ca niște brațe de meduză. Marele sintetizator era acum și el un element intern al imensului corp. În momentul în care Soarele explodează, aruncînd în spațiu, sub forma unei vîpăi purpurii și violete, scînteind din milioane de franje, materie volatilă ca eterul, arhitectul își începu migrația lentă spre centrul galaxiei.

Universul îmbătrînea, se scofilcise ca o smochină. Materia lui se fărîmița ca putregaiul. Pînă și spațiul interstelar, altădată flexibil, aburos, plin de nori de metan și fire de praf auriu, devenise aspru și rigid. Prin el înainta acum arhitectul, ca o nebuloasă din ce în ce mai întinsă, înghițind constelații întregi, fluturînd în bătaia cîmpurilor electromagnetice, dar emițînd permanent, ca o mare voință, propriile sale ritmuri, imperative și proaspete. Cînd ajunse în centru, brațele sale răsucite în spirală umplură întregul spațiu al fostei galaxii. Materia corpului și-a brațelor sale, ajunsă în timpul migrării la o rarefiere extremă, se condensa de-a lungul unei perioade incomensurabile de timp, își pierdu continuitatea și se concentra în fărîme stelare care se aprinseră deodată în universul gol și întunecat. O galaxie tînără se rotea acum, zvîcnind și pulsînd, pe locul celei vechi.
